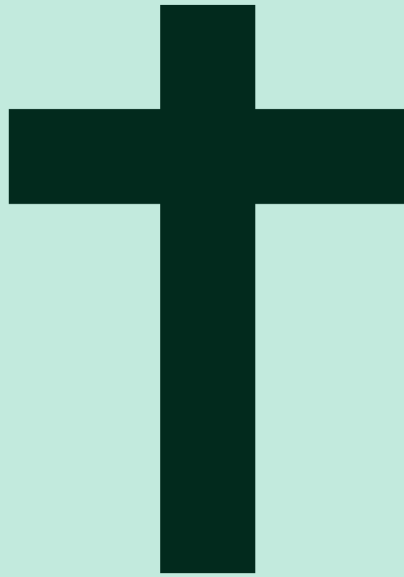

Meenka Joon

Jumjum Bible Translation

Meenka Joon
Jumjum Bible Translation

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: (Jumjum)

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
c26a5d16-f86b-5d5b-852b-4e1cb4a96263

Contents

Ījjīn	1
Matta	65

Meenka İijjin ti Nanña Nommañ Wiñe Nüütin Woo Meenka yen İijjin ti

Meenka İijjin ti a meenka yaana İijjidi ti Jiik Doocin Dänken yek Meenka Jiik Joon ti ye. An meenka yaanni a pergon kä lemmä mä Iburu, an ken yeli me yok kä lemmä Mäbaan ogo Mäbaan nājjo wakkä yaakki cäänna. An lemmä mä Iburu cäänna uccin kä jiik ogo, “İijjin ti.”

An nüüti wakkä muure ätä wa ke İijjin ti cäwdä mänbaan ke Joon. An a me ñirken ken gımmidi ogo Meenka İijjin ti perrii ko Müuca, bata Käajin Woo ke Laawiin ke Panñani ke Noccin Giti. An meenkani yaaka kä duuc yaakki battä me ogo, Tuwraat an anan ogo, “Nüddin kä lemmä mä Iburu.” An Meenka İijjin ti cäayge giti jiik yaaka tiilcidi ikin yuukkidin ti ükcitin giti Jiik Doocin Dänken ke Kiccängenen ye. An ikin nüütkidin yin käajin ti nommañ wic ogo, ke mäbaan taktännenen manña. An cäänna nüütidi woo wan yen Joon yaana mäkee me ye.

An meenka İijjin ti, İijjin ti kä Joon nommañ nanñe ogo, ke m'aka İijjene ti nanñe ye, Aadam ke Awwa. An ceeñ nüüti yaanwiiwa yen Noo ke tääl mooye. An nuca Meenka İijjin ti nüüti yaanwiiwa yen Abrayiim ke Icaak ke Yaagüüp ke äärgä tüggen yeeken. An Yaagüüp cäänna battä me ogo Icärayiil an ton kiconde nanña done. An Meenka İijjin ti yuuttu inä kä yatkäwiiwani yek merkä Yaagüüp ke juwin yeenen Kanaan atene ke Macir. An düünin yaanwiiwa yen meenka İijjin ti tiilcidi ogo Yuucip, minneni Yaagüüp jone, an ike wäättä a mügdo yen mä Macir ogo.

Wääna Joon İijjenee kä Nanña Pollon ke Nommañ ye

¹ Wääna Joon İijjenee kä nanña pol-
lon ke nommañ ye,

² nantä ladan an batta cäaygene bi-
ilke, an miilla kul piik agee kä ääton
wic, an Wääktan Joon ken laay piik
witin.

³ An Joon jaajjin ogo, “Dalä bownu
wääti!” An bownu wäättä.

⁴ An Joon bownu yoorre ñeran, an
Joon bownu kiimme giti ke miilla.

⁵ An Joon bownu äkkene ogo, “Äñ
jiñe.” An miilla äkkene ogo, “Wiirin
jiñe.”

An biigin ti dakkä an tinñanänä
äatin an a niinnä kä keelok.

⁶ An Joon jaajjin ogo, “Dalä kewnä
wääti teejjük piitti, an wääti a
waan piik ke piik.”

⁷ An Joon nanña kewnä, an piik yek
mä inä ke piik yek mä ñaalonju ki-
imme giti. An wäättä.

⁸ An kewnä mä ñaalonju äkki Joon
ogo pollon.

An biigin ti dakkä an tinñanänä
äatin an a niinka kä yew.

⁹ An Joon jaajjin ogo, “Piik yaaka inä
pollon noy ye, yoken düljä nantä
keellä, an nantä iwon üuko woo.”
An wäättä.

¹⁰ An Joon nantä iwon äkkene ogo
nommañ, an nant'a piik yoken agene
kä dülgin ye, äkkene ogo wiykä
mäyken. An yoori Joon anan ñeran.

¹¹ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä
garkä yül nommañ wic, an gidok
tulgen an äcä käwkä, an jengä gidok
tulgen an äcä käwkä daa kä biilken.”
An wäättä.

¹² An nommañ wiñe yüllü kä wakkä
garkä an gidok tulgen an äcä käwkä,
an jengä gidok tulgen ke käwken daa
kä biilken. An yoori Joon anan ñeran.

¹³ An biigin ti dakkä an tinñanänä
äatin an a niinka kä dak.

¹⁴ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä
bowku wääti ñaalok pollon ji kipi
giti an jiñe ke wiirin jiñe an nüüti
waadgä ke niinka ke yuungu.

15 An dalä waak bowku wääti ñaalok pollon ji an diikidi iñi nommañ wic.” An wäättä.

16 An Joon nänjä waak yaaka yawan diikidi iñi ye, kä yewwe. Bownu yaana talañ ye, ken tiici an jiñe, an bownu yaana deetan ye, ken tiici wiirin jiñe. An caänna Joon kirkä nanje.

17 An iken dooci Joon ñaalok pollon ji diikidi iñi nommañ wic,

18 an tiici an jiñe ke wiirin jiñe, an kipi giti bownu ke miilla. An yoori Joon anan nesan.

19 An biigin ti dakkä an tinñanäna äatin an a niinka kä nan.

20 An Joon jaajjin ogo, “Dalä piik kumok kä waak'a a üdin ye, an dalä diirgä päyok nommañ wic ke ñaalok pollon ji.”

21 An Joon nänjä wakkä piik gitken mayken yaaka donan ye, an waak'a a üdin layok ye, yaaka küümgenee piik gitken ye, an caänna diirgä yaaka päyidi pollon ji ye. An yoori Joon anan nesan.

22 An nüülki Joon an kiinne ogo, “Giide an diire an piik yaaka wiykä mayken giti ye küümge. An dalä diirgä dirä nommañ wic.”

23 An biigin ti dakkä an tinñanäna äatin an a niinka kä duuc.

24 An Joon jaajjin ogo, “Nommañ äcä woo waak'a a üdin ye, kä biilken, digärgä ke waak'a muulu iñi ye ke wakkä luum jiñe kä biilken.” An wäättä.

25 An Joon nänjä wakkä luum jiñe daa kä biilken, an digärgä daa kä biilken, ke waak'a muulu iñi ye, muure kä biilken. An yoori Joon anan nesan.

26 An Joon jaajjin ogo, “Mänbaan nanin kä biilko an aalinkä, an dale yak wiykä mayken gitken, ke diirgä pollon jiñe, ke digärgä, ke waak luum jiñe, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, muktü mänbaan muure.”

27 An Joon mänbaan nanje kä

biilke.

Kä biilkä yeeke ike Joon mänbaan nanje.

Nanje oon ke iin.

28 An nüülki Joon an kiinne ogo, “Giide an diire an nommañ wiñe küümge an tiije. An yak wiykä mayken, ke diirgä pollon, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, muureen müge.”

29 An Joon jaajjin ogo, “Ikee iñne wakkä garkä yaaka gidok tulgen an äacidi woo käwkä nommañ wic ye, an jengä yaaka gidok tulgen an äacidi woo käwkä ye, muure a wakkä äamkä yeekic.

30 An wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, muureen ke diirgä pollon jiñe ke waak'a layok nommañ wic caäygene wäaktan ye, iñnä wakkä garkä muureen a waak äamkä.” An wäättä.

31 An Joon wakkä yaaka nanje ye, yoorre muureen nesan kuckon.

An biigin ti dakkä an tinñanäna äatin an a niinka kä düügük.

2

1 Nanjä pollon ke nommañ ke waak'a bilteen ye danjä.

2 An Joon danjä kä nanjä wakkä yeeke niinna yaana kä natukel ye ti, an yore yikkene niinna yaana kä natukel ye ti kä naanjä yaaka nanje ye muure.

3 An Joon niinna natukel nüülkene an nanje ladan, kä yaana yore yikkeneeda kä nuugula yen wakkä muure yaaka nanje ye.

Aadam ke Awwa

4 Yaanni a gin'a nänjä done wäana Piṭo Joon nanjee kä pollon ke nommañ ye.

5 An jengä muure mor baati nommañ wic, an wakkä garkä batta mor yülü woo, naanjä Piṭo Joon batta mor tuucee iñi ñaal nommañ wic ye, kä mänbaan bawe yaana piiti nommañ wic ye.

6 An ñomuk ku on piik kääjidi woo nommañ ji määti nommañ wiñe muure.

7 An Piṭo Joon kuññu nomgu nommañ wic, an nanje a oon, an kütkenne umdin wääktän ünñü. An oon ünñü.

8 An Piṭo Joon piittä jengä garkä nantä battä me ogo Adan ñomuk anji, an oon yaana nanje ye doocce wica.

9 An Piṭo Joon jengä yaaka neraan me wangen ti an neraan amma ti ye, muure yүүлene ñaalok nommañ wic, an jaan yaana me iñde ünñü ye, cäay teejjük nantä garrä, an jaan najjin nerrä ke yiñ cäanna bilti teejjük.

10 An ku on wii kääjidi woo nantä battä me ogo Adan määti nantä garrä, an kiiptidi giti wica an wäätcidi aanken ká nan.

11 Yanjalan battä me ogo Pecüün, an ike ken kaajit baan mä Hawela ji muure nant'a cäayge tiilgä ye.

12 An tiilgä yek baan yaanja neraan. An jengä pilkä yaaka äacete me woo pandeyni ye, bilti an cäanna pämkä yaaka galdidi neraan ye bilti wica.

13 An yäntän wii yanjalan ogo Jeyüün, an a ike ken kaajit baan mä Küüc ji muure.

14 An yäntän wii yaana agene dak ye, battä me ogo Adagiil, an ike ken kaajit Acüür ti ká ñomuk. An wii yaana wäätcete ká nan ye, battä me ogo Puraat.

15 An Piṭo Joon oon koowne an doocce Adan nantä garrä ogo ñuugelee an tiije.

16 An Piṭo Joon oon iingene an ki-inni ogo, "Jengä yaaka nantä garrä ji ye, amä muure,

17 an jaan yen najjin nerrä ke yiñ nana iki ämjädä, naana iki bi ämjä ye, iki bi tüwü a gitken."

18 An Piṭo Joon jaajjin ogo, "Batta neraan oon cäwde pare anan, nangä m'ana ike yүүлkütü ti cäwdä ye."

19 An Piṭo Joon kuññu nommañ an nanjä wakkä luum jiñe muure ke diirgä pollon jiñe. An äckene oon ookcedeeda bi äkke ogo, an wakkä yaaka a üdin ye muure yaana bärkanä oon ye, i daa wääti a yäntonde.

20 An digärgä muure bäari oon ká yäntängen, ke diirgä pollon jiñe ke wakkä luum jiñe muure. An ike ká doje batta kánon yaana äalene ká ike yүүлkütü ti ká cäwdä ye.

21 An Piṭo Joon oon iñne wangen niinkä ká pek, an wäana oodene daa ye, äacin woo niirande yanjalan ká keelok an nantä yeene paatte wan.

22 An Piṭo Joon nanjä iin ká niiran yaana äbe woo oon gunne ti ye, an äckene oon.

23 An oon jaajjin ogo,
"Yaanni tiññan a äwnä yen äwgi
an a yänjä yen yängi.
An ike bi battä me ogo, 'iin'
näänka äbene daa me woo 'oon' ti ye."

24 An ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooteeda ti iine ti an wäatene agene gaan keellä yaanna.

25 An ñomuk ku on oon ke iine muutuk yoken ladan, an yoken batta a lodgu.

3

Dimmin Mänbaan

1 An ñomuk ku on wakkä luum jiñe muure yaaka nanji Piṭo Joon ye ti, a kaan ken wiñe bitäran meken giti. An iin taañne ogo, "A jiñe Joon ikee ki-inne ogo nana ikee ämje jengä tulgen yek nantä garrä ji muure?"

2 An iin kaan kiinne ogo, "Jengä tulgen yaaka nantä garrä ji ye, ikoon ämon,

3 an Joon ikoon kiinnon ogo jaan yaana teejjük yaanja tulge nana amjon an nana tabdoon yok ikoon bi tüwjon."

4 An iin kiini kaan ogo, "Ikee batta bi tüwe!

5 Najjänä Joon aänjalan naana ikee bi ämje ye, wangic bi päti woo an ikee bi wäate bata Joon anan, ikee najje nerrä ke yiñ."

6 An yoori iin jaan tulge neraan amma ti, an neraan me wangen ti, an me iñde witin wan. An uttu tuule an amme, an cäanna oore äckene an ämjän.

7 An wangen pättä woo an duuggen nijji yoken ladan. An jittä jaan beel

bata ɲoommu gitke, an ɲuuri an kumji teygen ti.

⁸ An Piɲo Joon tiinji ka yaaŋwe äätä nantä garrä ji biigin ti anɲi, an oon ke iine Piɲo Joon ɲarki jengä giti nantä garrä ji.

⁹ An Piɲo Joon oon bärkene an taacce ogo, “İki wali?”

¹⁰ An luukke ogo, “İki tiinjeneni äätä nantä garrä ji, an ika boonñu, yori ladan an ika ɲarrä.”

¹¹ An Piɲo Joon jaajjin ogo, “A ɲaani ken iki kiinney ogo yorü ladolat? İki ämjini jaan yaana kollenii ka ogo ɲana iki ämjey ina?”

¹² An oon jaajjin ogo, “İin yaana äckanaa ka ina ken ika iñña jaan ɲuule an ika ämjänä.”

¹³ An Piɲo Joon iin taaññe ogo, “A ɲaaka ina nanɲi yaanna?”

An iin jaajjin ogo, “Kaan ika amma nɲingın an ika ämjänä.”

Joonñu ka Joon

¹⁴ An Piɲo Joon kaan kiinne ogo, “Kä nääñka yaaka nanɲi ye, iki agä tuumgon, wakkä luum jiñe waadgen ti, ke digärgä ti muure.

An iki bi muulu iñi ka jiñü an ɲomgu ken bi amä yuungu yüükü ti muure.

¹⁵ An ika bi ɲuccu yiñ waadgic ti ikee ke iin, ke kaaynic ti.

Ike iki bi jibey wiñü ti, an ike bi kääjä ɲubdonde ti.”

¹⁶ An iin kiinne ogo, “An bääñ pillä yüünü bi ɲucku ti naana iki laacci ye, an ka pillä iki bi giidä merkä. An iki ɲakä yoku ogo oorü ääto ko jiik yüükü, an ike ken bi a mügdo yüünü.”

¹⁷ An Aadam kiinne ogo, “Kä yaana tiinɲii ka jiik iñü an ämjinii ka jaan yaana kollenii ka ogo ɲana amjey ye, ɲommañ wiñe a tuumgon ka nääñka yüükü.

An iki bi amä ka pillä ñuugulani yüükü ti yuungu muure.

¹⁸ An paañ ke küügü bi yülü woo baannü,

an iki bi amä wakkä garkä yiil ji.

¹⁹ An ka cannä iki bi amä wakkä äämkä yüükü, ke ɲukci iñi ɲommañ yaana nanɲenii ka ye ti.

İki agä ɲomgu, an iki bi ɲukcu ɲommañ ji.”

²⁰ An Aadam iine äkkene ogo Awwa, nääñka bi wäätee ka a miy yen me muure ye.

²¹ An Aadam ke iine nanɲi Piɲo Joon burungu yek gaan an iinkeneeda.

²² An Piɲo Joon jaajjin ogo, “Mänbaan tiññan inni wäättä bata ikin ɲäjjä ɲerrä ke yiñ yaanni. An tiññan ɲuca nuɲkodo inte lajjede an uɲit jaan cäwdä ɲulge an üdit ke cüle.”

²³ An ñuuli woo Piɲo Joon nantä garrä ji nant'a battä me ogo Adan ye, ogo ato ɲommañ yaana nanɲiñdako me ye ñuugele.

²⁴ An mänbaan ñuuli woo Joon nantä garrä ji yaana battä me ogo Adan ye, an malanɲi teyken yaaka battä me ogo korbii ye, tuci Joon cäyok Adan ka ñomuk, an gaadal wiñe wiirde i lemme käl ka maañ tiici päy yen jaan cäwdä.

4

Kaayin ke Abiil

¹ An wääna Aadam niinnene ke iine Awwa ye, iine laaccä, an giinñä kaygon yeenen battä me ogo Kaayin. An Awwa wääna giinñee ka ye jaajjin ogo, “Kä yüükkın ti yen Piɲo ika giinñä oon.”

² An ɲuccin giinñä määden an äkki ogo Abiil.

An wääna dongene ye, Abiil ken wäättä anɲa kaaydo ɲiik, an Kaayin ken anɲa piito.

³ An niinkä yakkalan ti Kaayin Piɲo äckene waak'a piinñe ye ti.

⁴ An daa Abiil äccin ɲiik yeeke ti yaana a kaygon an a caagon ye. An

Abiil ke gin'a äcce ye, gïmgï Piṭo kä jon ñamme.

⁵ An ike Kaayiin ke gin'a äcce ye, batta agee kä gïmgïni. An Kaayiin pennä an ñome ñerre yok kä yaac.

⁶ An Kaayiin taaji Piṭo ogo, “İki agä penon ina? An ñomü ñerdä ina?”

⁷ An naana iki nänji nääŋk'a neraŋ ye iki bi gïmgeni. An iki naana batta nändä nääŋk'a neraŋ ye, nääŋkä yaackä iki bi keeygi äntüke ti, an bi wääti donü ti, an tiijä bonu yokin nana bääggädä.”

⁸ An Kaayiin määden Abiil kiinne ogo, “Juwu atı woo yiil jı.” An wääna ḁakkene ti yiil jı ye, i Kaayiin yore yelle an määden nänje ḁok.

⁹ An Piṭo Kaayiin taaññe ogo, “Määdic Abiil wali?”

An luugi Kaayiin ogo, “Kuju. A ika ken tiicä määdo?”

¹⁰ An taaji Piṭo ogo, “A ṇaaka ina nanji yaanna? Yïmgä määdic yääwidi iñi ṇommañ wic ika ti.

¹¹ An tiññan iki agä tuumgon an iki agä ñooton woo ṇommañ yaana pone kupkene an gïmmın kä yïmgä määdic iñtū ti ye.

¹² İki batta bi iñgi ṇommañ käwkä ṇerkä naana puuyu ye, an iki bi laayä kamat nantä yüünü bi baati ṇommañ wic.”

¹³ An Kaayiin Piṭo kiinne ogo, “Jooññu yeeni tālan batta liildä kä waaññä.

¹⁴ Tiññan ika ñootṭaa woo ṇommañ wic an ñomü ṭukki woo ika ti, an wäättana ika laayä i nantä yeeni baati ṇommañ wic, an m'ana ika bi kaña ye, ika bi näga ḁok!”

¹⁵ An kiini Piṭo ogo, “Ba'ay batta anan! Naana m'ana iki nägey ḁok ye, bi wanä äänke kä ṇaṭükel bata yaana nänney kä ḁok ye.” An Piṭo Kaayiin nängene gin'a ṇicte daa kä me ye, nuṇko ṇana näkte daa ḁok m'ana ike kañgä ye.

¹⁶ An Kaayiin angin yore Piṭo ñome ti, an attä cääjjin ṇommañ mä Nuut ti, Adan ti kä ñomuk.

Kaaynä Kaayiin

* 4:25 Ceet ogo iññä kä lemmä mä Iburu.

¹⁷ An Kaayiin nängin ke iine an laaccä an gittä minneni oone battä me ogo Anook. An battä baan an äkkene ogo Anook kä yäntän minneni yeene.

¹⁸ An Anook gittä Iraat, an Iraat gittä Maaweel, an Maaweel gittä Matüceel, an Matüceel gittä Lamak.

¹⁹ An Lamak ḁiññä määngä kä yewwe, yaṇkalan battä me ogo Aada an yaṇkalan ogo Cilla.

²⁰ An Aada gittä Yabal, an ike ken a wäy yen m'aka cäyok kä keeññi an kääji ḁiik ye.

²¹ An määden battä me ogo Yübal, a m'ana iijjin ti keemmä gerger ke küünñü killiñ ye.

²² An Cilla gittä minneni oone battä me ogo Tubalkaayiin, an a ike ken yaacänä yok kä goññu kayak yek bilkä muure. Tubalkaayiin käwen battä me ogo Naama.

²³ An Lamak määngä yeeke kiinne ogo,

“Aada ke Cilla tiine,

ikee määngä Lamak jiik yeeki tiine.

M'ana ika iñña yok kuun ye nänjā ḁok,

a durñu yaana ika ickana ye.

²⁴ An naana m'ana näkkä Kaayiin ye wangä me äänke kä ṇaṭükel, an m'ana bi näki Lamak ye, bi wangä me äänke caykä kä ṇaṭükel witken kä ṇaṭükel.”

Giiñä Ceet

²⁵ An Adam ṇuca nängin ke iine, an gittä minneni oone. An äkki meen ogo Ceet* an jaajjin ogo, “Joon ika iñña minneni rätkana kä nantä Abiil yaana nägi ḁuuggin Kaayiin ye.”

²⁶ An wääna Ceet tallee kä ye gittä minneni an äkkene ogo İnooc. An yu-ungu yaakca ti mäbaan wäättana jujjin kä maanñä yäntän Piṭo.

5

Kaaynä Adam

¹ A perrä yen kaaynä Aadam ikki. Wääna Joon nanñee kä mänbaan ye, nanñe kä biilkä yeeke ike.

² Nanñe oon ke iinj an njuülkene, an wääna nanñeeda kä ye, äkkene ogo mänbaan.

³ An wääna Aadam cääynee yuungu kä 130 ye, gittä minneni äälene kä beel bata ike, an äkkene ogo Ceet.

⁴ An wääna Ceet giidene daa me ye, Aadam cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

⁵ An Aadam yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 930 an tüwnü.

⁶ An wääna Ceet cääynee yuungu kä 105 ye, gittä İnooc.

⁷ An wääna İnooc giidene daa me ye, Ceet cääynä yuungu 807, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

⁸ An Ceet yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 912 an tüwnü.

⁹ An wääna İnooc cääynee yuungu kä 90 ye, gittä Kinaan.

¹⁰ An wääna Kinaan giidene daa me ye, İnooc cääynä yuungu 815, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

¹¹ An İnooc yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 905 an tüwnü.

¹² An wääna Kinaan cääynee yuungu 70 ye, gittä Maalla.

¹³ An wääna Maalla giidene daa me ye, Kinaan cääynä yuungu 840, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

¹⁴ An Kinaan yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 910 an tüwnü.

¹⁵ An wääna Maalla cääynee yuungu 65 ye, gittä Yaarit.

¹⁶ An wääna Yaarit giidene daa me ye, Maalla cääynä yuungu 830, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

¹⁷ An Maalla yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 895 an tüwnü.

¹⁸ An wääna Yaarit cääynee yuungu 162 ye, gittä İdrîic.

¹⁹ An wääna İdrîic giidene daa me ye, Yaarit cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁰ An Yaarit yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 962 an tüwnü.

²¹ An wääna İdrîic cääynee yuungu 65 ye, gittä minneni oone battä me ogo Matüceela.

²² An wääna Matüceela giidene daa me ye, İdrîic baaddin päy Joon yuungu 300, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²³ An İdrîic yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 365.

²⁴ An İdrîic baaddin päy Joon, an wiiccä iñi kä yaana koowene daa Joon ye.

²⁵ An wääna Matüceela cääynee yuungu 187 ye, gittä Lamak.

²⁶ An wääna Lamak giidene daa me ye, Matüceela cääynä yuungu 782, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁷ An Matüceela yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 969 an tüwnü.

²⁸ An wääna Lamak cääynee yuungu 182 ye, gittä minneni oone.

²⁹ An äkkene ogo Noo.* An ike jaajjin ogo, “Yaanni ikin bi iñin yiiktän kä bääñ yen ñuugulani yek inko, nommañ yaana tuumi Piṭo yaanni ye ti.”

³⁰ An Lamak wääna Noo giidene daa me ye, Lamak cääynä yuungu 595, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

³¹ An Lamak yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 777 an tüwnü.

³² An wääna Noo yuunge anñene 500 ye, gittä Caam ke Haam ke Yaapic.

6

Yiñ Mänbaan Nommañ Wic

¹ An wääna me jujjene kä diirin nommañ wic, an gittene kä ṭulgu ye,

² malaññi Joon ṭulgu mäbaan yoori ñerañ, an iken wäkkä yaaka daa reeni ye an ḍeyi.

* 5:29 Noo ogo yiiktän kä lemmä mä İburu.

³ An Pito jaajjin ogo, “Wääktän yeeni batta bi cääy mänbaan ti ke on bata yuungu yaakca ti, ike a mänbaan yaana tüwit ye, an yuungu yeeke batta bi käälcı woo 120.”

⁴ Nüinkä yaakca ti nommañ wic ook yakkalan donğan an teyan, nääñka malanñi Joon diññene tulgu mäbaan an gittene merkä ye. An a iken ken a mä teykä ñomuk ku on yaaka yäntängenen pakä me ye.

Nüüjdün Joon

⁵ An Pito yiñ mänbaan yoorre diirin nommañ wic, an yoorre jiik'a nanjä juuggen ti ye, a yaacken muure kamat.

⁶ An Pito jone lüüjjin kä yaana nanñee kä mänbaan nommañ wic ye, an ike nüüjjin jone ti.

⁷ An Pito jaajjin ogo, “Mänbaan yaana nanjä nommañ wic ye, üülü wic, mänbaan ke digärgä ke waak'a layok ye, ke diirgä pollon jiñe, ika joni nüüjjin kä yaana nanjä daa kä ye.”

⁸ An a Noo ken kääññä nerrä Pito ti.

Noonu Mäkki Joon kä Tää

⁹ Wakkä yaaka nanjä duuggen yuungu Noo ti ke mä yeeke ye. Ñomuk ku on kilkä Noonu ti, a Noo ken a men wotconde an ken donje ladan me gitı. An Noo ken baadit päy Joon.

¹⁰ An Noo gittä merkä kä däk. Yäntängenen ogo Caam, an Haam, an Yaapic.

¹¹ An nommañ yaaññä Joon ñome ti, an nommañ küümmü kä nääñkä yaackä.

¹² An nommañ wiñe yoori Joon yaaññä, nääñka mäbaan muure nääñken yejgene ye.

¹³ An Noo kiini Joon ogo, “Nüinkä mäbaan tiññan düüññin ñomi ti, nääñka nommañ wiñe küümgene daa kä nääñken yaacken ye. An ika takä iken cüccüdü woo ke nommañ.

¹⁴ An nanjä kuun yen jaan yaana battä me ogo japar ye. An kuun nanjä ji äärgä, an paadä jok kä dunju tooli külok ke nanñe ti nunjo piik nana kaacete ti kuun ji.

¹⁵ An nanjä anñi bāyte pääyā kā men buñe 130, an gāpte men buñe 25, an külte 15.

¹⁶ An kuun nanjä wiñe an kääł tuule wääktän doocci waan wiñe ke teye a men buñe tonñolle. An kuun tüke nanjä kä gunne ti, an kuun jiñe kiibä gitı, iñi ke teejjük ke ñaalok.

¹⁷ “An ika ina tuucudu tääł piik nommañ wic, ika cüccüdü woo wakkä yaaka cääygene kä wääktän yoken ti ye, pollon ñoy. Waak'a nommañ wic ye, muure tüw.

¹⁸ An ika bi duccu jiik doocin ke iki. An iki kaacci kuun ji ikee ke merkä yüükü ke iñü an määngä merkä yüükü.

¹⁹ An wakkä yaaka a üdin ye ti muure, iki äccä kuun ji kä yew yewni oon ke iñ dalä üt ke iki.

²⁰ Diirgä ti daa kä biilken, an digärgä ti daa kä biilken, an wakkä yaaka layok nommañ wic muure ye, daa kä biilken iken bi ätä iki ti kä yew yewni kaaci kuun ji üde kä.

²¹ An kuju wakkä äämkä ti, an dülü yokin iki ti, wääti a wakkä äämkä yüükü ke iken.”

²² An Noo nääñkä yaaka iingene daa Joon ye, nanñe muure a gitken.

7

Tääł Nommañ Äätte Wic

¹ An Pito Noo kiinne ogo, “Kaace ke mä an yüükü kuun ji. Yoorru a iki parü ken woduwot merkä kil yaakki ti.

² An kuju digärgä ti oogen kä nañükel, an määngen ti kä nañükel yaaka ladan ye ti, an digärgä yaaka batta ladan ye ti, kuju kä yew yewni oon ke iñ.

³ An ke diirgä ti kuju oogen kä nañükel an määngen kä nañükel, nunjo kaaynen cääyene kä nommañ wic muure.

⁴ An nüinkä kä nañükel ika bi tuucu ñaal nommañ wic an nääkä nüinkä caykä kä nan wırdınnı gitken ke anñkä gitken. An waak'a ääynä nommañ wic ye, bi cücü woo muure.”

⁵ An Noo nääŋkā yaaka iingene daa kā Piṭo ye, nanje muure.

⁶ An wāāna piik yiinene kā tāāl ḡommañ wic ye, Noo yuunge kā 600.

⁷ An Noo kaaccā kuun ji ke iije ke merkā yeeke ke määngā merkā yeeke, üdene kā piik tāāl.

⁸ An ḡigärgä yaaka ladañ ye, ke yaaka batta ladañ ye, ke ḡiirgä ke wakkā yaaka layok ḡommañ wic ye muure,

⁹ waak'a kaaccā kuun ji ke Noo ye, kā yew yewni, oon ke iin, bata yaana Noo kiinene daa kā Joon ye.

¹⁰ An wāāna nīinkā kā ḡaṭükel ḡakkene ye, piik tāāl üükün woo ḡommañ wic.

¹¹ An wāāna Noo yuunge wāättene kā 600 ye, paan yew ti, nīinkā caay witken kā ḡaṭükel ti, piik wañgen püürin woo iñi ḡommañ ji, an cāāna ñaal puukin iñi ñaalok pollon ji.

¹² An ñaal puukin iñi ḡommañ wic nīinkā caykā kā ḡan wīrdinnī ḡitken ke aṅkā ḡitken.

¹³ An nīinnā yaanja ti ken kaaccene Noo kuun ji, ike ke iije ke merkā yeeke Caam ke Haam ke Yaapic ke määngā yeeke.

¹⁴ Iken ke waak luum jiñe daa kā biilken ke ḡigärgä muure ke waak'a muulu iñi ḡommañ wic ye, ke ḡiirgä yaaka päydidi ye muure daa kā biilken.

¹⁵ An wakkā yaaka cāäygene kā yoken an wāākī a üdin ye, muure äatin kaaccā kuun ji kā yew yewni ke Noo.

¹⁶ An bata yaana Joon Noo iingene daa kā ye, waak äcce kuun ji oogen ke määngen. An Noo üülji tüggün Piṭo kuun ji.

¹⁷ An tāāl yiinjin nīinkā caykā kā ḡan ḡommañ wic, an piik üüttin kā ḡiirin. An kuun ääri ñaalok piik ḡommañ wic.

¹⁸ An piik üüttin kā ḡiirin ḡommañ wic, an kuun wāättan taamit ñaalok piik witin.

¹⁹ An piik ḡiirin kā yaac ḡommañ wic, an pämkā mäyken muure yaaka pollon ḡoy ye, äatte witin.

²⁰ An piik yoken küüli ñaalok, an pämkā äädi witin iñi men buñe kā ḡaṭükel.

²¹ An waak'a layok ḡommañ wic a üdin ye tüwgün muure, ḡiirgä ke ḡigärgä ke wakkā luum jiñe ke waak'a muulu iñi ye, ke mäbaan muure.

²² Wakkā yaaka cäyok ḡommañ iwon wic wāākī a üdin ye, tüwgün muure.

²³ An wakkā yaaka cäyok ḡommañ wic a üdin ye, mäbaan ke ḡigärgä ke waak luum jiñe ke ḡiirgä pollon jiñe cücce woo Piṭo muure. An buccin a Noonu ke waak'a kaaccene kuun ji ye päaken.

²⁴ An piik ḡommañ müṭṭe wic nīinkā kā 150.

8

Tāāl Wüükün İñi

¹ An Joon Noo batta agee kā wiirgon ke wakkā luum jiñe, ke ḡigärgä muure yaaka ke ike kuun ji ye, an tuccin jommu ḡommañ wic an piik wüükün iñi.

² An piik wañgen yaaka yiinene ye, yoken üülji ke kälkä pollon jiñe cāāna, an ñaal yore yuutkene kā määngā pollon ji.

³ An piik ḡuukin iñi kā deewañ kā deewañ ḡommañ wic nīinkā 150 ti.

⁴ An paan ḡaṭükel ti, nīinnā caay witken kā ḡaṭükel ti, kuun cāājjin waadgä pämkā yaaka batta me ogo Araraat ye witin.

⁵ An piik iñjidi kā wüükün iñi anḡa paan caay ti, an nīinnā iijjin ti yen paan caay pämkā witken üükün woo.

⁶ An wāāna nīinkā caykā kā ḡan ḡakkene ye, Noo kääł ṭuule yaana nanje kuun gunne ti ye, kupkene.

⁷ An tuccin gaaggaak. An kaaccā woo an päydin ke piik iwene ḡommañ wic.

⁸ An tuccin ḡülküte ogo ato piik ookce naana ḡewcono iñi ḡommañ wic ye.

⁹ An ḡülküte batta a kañon nāñ'a koojee iñi ye, an ḡukcin Noo ti kuun ji, nääŋka ḡommañ wiñe muure mor agee kā küümon kā piik ye. An läjgi

Noo ĩnte an mũnge an ɖuukke ike ti kuun jĩ.

¹⁰ An kiiññā ŋuca nĩnkā kā ŋaṭukel, an gũlkũte ŋocce tucce woo.

¹¹ An gũlkũte ɖuukin ike ti biigin ti anɲi, i ādit jaan yaana battā me ogo jeytũun ye gitke garrā tũke ti, an ŋjĩ Noo piik ɖewcin ĩñi ŋommañ wic.

¹² An kiiññā nĩnkā kā ŋaṭukel yakkalan ŋuca an gũlkũte tucce, an gũlkũte batta a ɖũũkidĩni ŋājāk ike ti.

¹³ An wāana Noo yuunge wāattene kā 601 ye, ĩijjin ti nĩnnā yen yun kicconɖe ti, piik ĩwnā ŋommañ wic. An Noo kuun wiñe kuppe woo an dāamjin an ŋommañ wiñe yootte a ĩwon.

¹⁴ An paan yew ti, nĩnnā caykā kā yew witken kā ŋaṭukel ti, ŋommañ wiñe ĩwnā muure.

¹⁵ An Joon Noo kiinne ogo,

¹⁶ “Kāājā woo kuun jĩ ikee ke ĩjũ ke merkā yũũkũ ke määngā yeeken.

¹⁷ Ke wakkā muure yaaka ke ĩkĩ a üdĩn ye, ɖĩrgā ke ɖigārgā, ke wakkā luum jĩñe ābā woo. An dalā gidok ŋommañ wic an pĩr an ɖirā.”

¹⁸ An Noo kāājin woo kuun jĩ ke merkā yeeke ke iĩje ke määngā merkā yeeke.

¹⁹ Ke wakkā luum jĩñe ke ɖigārgā ke wakkā yaaka muulu ĩñi ŋommañ wic ye, ke ɖĩrgā muure, kāājin woo kuun jĩ daa kā biilken.

²⁰ An Piṭo bātki Noo tambal an kuññu ɖigārgā ti ke ɖĩrgā ti muure yaaka ladan a waak ĩĩllā wāammā yok ye ti.

²¹ An Piṭo ŋāāccā pin yaana ģĩngede ye, an jaajjin jone ti ogo, “Ŋommañ wiñe batta ŋuca bi tuumu kā nāāñkā mǎnbaan, an ike a nāāñkā yaackā ken ɖooje jone ti kā ɖine tinā, an wakkā yaaka a üdĩn ye, batta ŋuca bi nāga ɖugin bata wāana nāññā daa kā ɖugin ye.

²² An naana mor ŋommañ bilti ye, i piĩññā ke errā, an lũũy ke carrā, an yĩiwuk ke yiluk, an āñ jĩñe ke wĩĩrĩn jĩñe, batta bi yũũti ĩñi.”

9

Joon Duccin Jiik ke Noo

¹ An Noo ŋũũlkĩ Joon ke merkā yeeke an kiinne ogo, “Giide an ɖĩire an ŋommañ wiñe kũũmge.

² An ikee bi booce kā wakkā luum jĩñe yaaka ŋommañ wic ye, ke ɖĩĩrgā pollon jĩñe, ke waak'a layok ŋommañ wic ye muure, ke yak wii jĩñe. Yaakki muure bi dalābu cāyok ĩnkĩc ti.

³ Waak'a layok a üdĩn ŋommañ wic muure ye, a wakkā āāmkā yeekic bata wakkā garkā yek piĩtin. Waak muure ĩññe kā.

⁴ An ģĩn'a yĩmge batta a pũĩrĩni woo ye üññũ a yĩmgā ģĩti, yāññonɖe ŋana ame.

⁵ “An mǎnbaan yaana bi nākĩ menen ye, bi jooju. An ģĩn luum jĩñe naana nākĩ mǎnbaan ye, bi tũw cāāna. An yaana nākĩ men ye, daa bi tũw.

⁶ An yaana nākĩ men ye, daa bi nākā me ɖok, nāāñka Joon mǎnbaan nanñeeda kā biilke ye.

⁷ Giide, an pĩre an ɖĩire, an ŋommañ wiñe kũũmge.”

⁸ An Noo kiini Joon ke merkā yeeke ogo,

⁹ “Tiññan ika ɖuccudu jiik ɖocin yeeki ke ikee an ke kaaynā yeekic yaaka ŋātkic ti ye,

¹⁰ ke waak nanģĩn yaaka a üdĩn kuun jĩ ke ikee ye muure, ɖĩĩrgā ke ɖigārgā ke waak luum jĩñe yaaka layok ŋommañ wic ye muure.

¹¹ Ika bi ɖuccu jiik ɖocin yeeki ke ikee, an baati ŋuca wakkā üdĩn ti muure yaaka bi tũw kā piik tāāl ye. An baati ŋuca tāāl mooye yaana bi cũũti ģĩti ŋommañ wiñe ye.”

¹² An Joon jaajjin ogo, “Ģĩn yaanni ika pājgada ŋĩngĩn ģĩn'a nüütũ jiik ɖocin waan yeeni ti ke ikee ye, ke waak'a a nanģĩn a üdĩn ye muure, ke merkā yeekic ti ke cũle.

¹³ Rũñit a ģĩn'a ɖooccu ñaalok curunġu ģĩti ye, an bi wāāti a ģĩn'a nüütũ jiik ɖocin waan yeeni ti ke ŋommañ ye.

¹⁴ An naana ika āācā polku ñaalok pollon jĩ ye, i rũñit ükũ woo polku ģĩti.

15 An jiik doocin yeeki ke ikee ke waak'a a üdin ye muure bi payä. An baati tääl mooye yaana bi ätä nääkä waak'a a üdin ye muure.

16 An naana rüñit ükü woo curungu giti an yootu ye, jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin nommañ wic muure ye bi payä."

17 An Noo kiini Joon ogo, "A rüñit ken dooccu a paydin jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin nommañ wic ye muure."

Merkä Noo

18 An merkä Noo yaaka kääjenee woo kuun ji ye, a Caam ke Haam ke Yaapic. An Haam a Kanaan wäyen.

19 M'aka ikki diirin piirtin nommañ wic yaakki, käjä woo merkä Noo yaaka kä däk ye ti.

20 An wääna tääl baakkenee kä ye, Noo jujjin kä puuynu yiil, an piittä jaan muulu beel bata lüütikon, an tulge nangä me a määk.

21 Äänkalañ Noo mättä määk yaaka ñunje ye, an ike nägi an oodi keeñ yeene ji yore kä el.

22 An Haam Kanaan wäyen, wäyen yoorre niin yore kä lat, an dukcin üntük mädgen yaaka kä yewwe ye nüütken.

23 An Caam ke Yaapic kuññu burnu, an pedi giti ke dääge ñaalok büyken ti, an wüttü ti wäyen ti kä nätken, an wäyen kümü yok. I wangen agene kä tukin woo batta takı wäyen yoottu i yore elañ.

24 An wääna Noo määk pättee woo wiñe ti ye, näänk'a nängene daa minneni yeene deerconde ye niññe.

25 An jaajjin ogo,

"Kanaan bi a tuumgon!

An ike bi wääti a kiingon yen kiinkä mädgen."

26 An Noo jaajjin nıca ogo,

"Nüülkin atı Pito Joon yen Caam ti!

An Kanaan wääti a kiingon yeene.

27 Dalä baan Yaapic gääpänä woo Joon,

an cääjji keeññi yek Caam giti,

an Kanaan wääti a kiingon yeene."

28 An wääna piik tääl baawkene ye, Noo cääynä yuungu 350.

29 An Noo cääynä yuunge muure 950, an wäättana tüwnü.

10

1 An a kaaynä yek merkä Noo ikki, Caam ke Haam ke Yaapic. An iken gittä merkä kä diräk wääna tääl baawkenee kä ye.

Kaaynä Yaapic

2 An merkä Yaapic a Jomar ke Maa-jüüc ke Maday ke Yawaan ke Tabil ke Maacik ke Tiraac.

3 An merkä Jomar a Ackanaac ke Ripeec ke Tojarma.

4 An merkä Yawaan a Alıca ke Tar-ciic an mä Kaat ke mä Rudaan.

5 An a kaaynä me yaakca ken ika piirtin giti, an cääjjin wiykä mäyken dugin yaakka. An kiıptin giti kä bänkä yeeken ke äärgä yeeken tüggen, ke toñ yeeken an wäättana kun yanjalan daa kä lemmä yeenen.

Kaaynä Haam

6 An merkä Haam a Küüc ke Macir ke Püüt ke Kanaan.

7 An merkä Küüc a Ceba ke Hawela ke Capta ke Raama ke Capteka. An merkä Raama a Cııba ke Diidaan.

8 An Küüc gittä Nimuraat, an a m'ana İijjin kä teynä nommañ wic ye.

9 An ike a kiño teyconde Pito ñome ti, an a yaana jaayge kä me ogo, "Beelje bata kiño Nimuraat kä teynä Pito ñome ti."

10 An yätkitin yeene İijjin ti kä bänkä yek mä Baabil ke Aaraak ke Akaat ke Kolina nommañ mä Cınnaar ti.

11 An ike yätkitin yeene gääppe woo an wükcin nommañ mä Acüür ti, an a nant'a bättee kä bänkä battä me ogo Niınawa ke Rabuut Eer ke Kaala

12 ke Recen ye. An Recen a baan mooye yaana yawan cääy waan mä Niınawa ke Kaala ye.

13 An Macir a wäy yen mä Lüüt ke mä Anaam ke mä Leheep ke mä Naptüü

14 ke mä Patarooc ke mä Kaptoor ke mä Kacaloo, yaaka gittä mä Palactiin ye.

15 An Kanaan kaygon yeene yaana giinne ye, battä me ogo Cidoon, an n̄uca giinnä mä Haat

16 ke mä Yaabüüc ke mä Amoor ke mä Jarjiic

17 ke mä Haaw ke mä Iraka ke mä Cüin

18 ke mä Arwaat ke mä Jamaar ke mä Hamaat. An wäättana äärgä tüggen yek mä Kanaan piirtin.

19 An kewnä yen mä Kanaan juwu Cidoon an dakcidi ke Jaraar ke Gajja, an kä baan mä Caduum ke Amuura ke Adama ke Jobiim ke Leeca ti.

20 An a kaaynä Haam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ɬon yeeken.

Kaaynä Caam

21 An Caam cäanna gittä merkä an ike a Yaapic määden mooye, an a wäy yen kaaynä Aabir muure.

22 An merkä Caam a İlaam ke Acüür ke Arpiceet ke Lüüt ke Araam.

23 An merkä Araam a Üüc ke Üül ke Jaacir ke Maacik.

24 An Arpiceet gittä Caale an Caale gittä Aabir.

25 An Aabir gittä merkä kä yewwe. An yan̄kalan̄ äkki me ogo Paalic, näǟnka ɲommañ kiibene daa kä me giti n̄iinkä yaaka giidene daa me ye ti. An määden battä me ogo Yaktaan.

26 An Yaktaan gittä Almodaat ke Caalip ke Ajaramuut ke Yaare

27 ke Adüraam ke Üjaal ke Dikila

28 ke Übaal ke Abimayaal ke Cüiba

29 ke Opeer ke Hawela ke Yübaap. Iken yaakki muure a merkä Yaktaan.

30 An iken cäyok nant'a battä me ogo Miica ye, ati ke Caapir pääm mä ɲomun̄ɲu ti.

31 An a kaaynä Caam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ɬon yeeken.

32 An a äärgä tüggen yek Noo ikki ke merkä yeeken ke kaaynen, an iken ti ɬon piirtin ɲommañ wic wäana tääl baawkenee kä ye.

11

Än Bääynä yen Baabıl

1 An ɲomuk kä on me muure ɲommañ wic lemmä yeenen a keelok, an a jiik keelkä ken jaaygä.

2 An wäana ban̄ɲene kä ɲomuk ye, kääñnä nantä dääñgon gääpconde baan yaana battä me ogo Cınnaar ye ji, an iken cääjjin iñi wica.

3 An iken luugjin pääken ogo, "Bätin düüca an peelin tey." An pämkä dalibuwin an wäättana a düüca peelgon ken ɲuugulene kä. An ɲomgu titkä dalibuwin an wäättana a diiney üllü ken ɲuugulene kä.

4 An iken jaajjin ogo, "Ääte ikün nän̄in baan mooye, an ikün bätin än mooye bääyconde yaana wiñe wätcidi ti pollon̄ ji ye. An ikün nän̄in yäntängono nun̄ko ɲana piirtitin ɲommañ wic."

5 An Piṭo kääjjin iñi ükcidi baan mooye ke än bääyconde yaana batä mäbaan ye.

6 An Piṭo jaajjin ogo, "İken a mä keelkä an lemmä yeenen a keelok! An iken ikki jujjin kä näǟnka ginani yaanni, iken batta bi yocu nan̄ɲä gin'a ɬäkkänä nangä ye.

7 An kaacın iñi lemmä yeenen cüülkin daa giti, nun̄ko ɲana yan̄kalan̄ jiik menen ookcedeeda giti."

8 An piirji giti woo Piṭo ɲommañ wic muure, an yuuttu iñi kä ban̄ɲä baan mooye.

9 İna ken äkkene daa me ogo Baabıl yaanna näǟnka Piṭo mäbaan lepen cüülleeda giti muure, an mən̄kalan̄ daa jaayee kä lemmä yeene yaanna, an iken piirji giti woo Piṭo ɲommañ wiñe ti muure.

Kaaynä Caam ke Abram ti

10 A perrä yen kaaynä Caam ikki. Wäana Caam yuunge an̄ɲene kä 100 ye, an wäana tääl baawkenee kä yuungu kä yewwe ye, ike gittä Arpiceet.

11 An wäana Arpiceet giidene daa me ye, Caam cääynä yuungu 500, an gittä merkä oogen ke tiirin yakalan̄.

12 An Arpiceet cääynä yuungu 35, an gittä Caale.

¹³ An wääna Caale giidene daa me ye, Arpiceet cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

¹⁴ An Caale cääynä yuungu 30, an gittä Aabir.

¹⁵ An wääna Aabir giidene daa me ye, Caale cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

¹⁶ An Aabir cääynä yuungu 34, an gittä Paalic.

¹⁷ An wääna Paalic giidene daa me ye, Aabir cääynä yuungu 430, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

¹⁸ An Paalic cääynä yuungu 30, an gittä Raaw.

¹⁹ An wääna Raaw giidene daa me ye, Paalic cääynä yuungu 209, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

²⁰ An Raaw cääynä yuungu 32, an gittä Cürü.

²¹ An wääna Cürü giidene daa me ye, Raaw cääynä yuungu 207, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

²² An Cürü cääynä yuungu 30, an gittä Nahüür.

²³ An wääna Nahüür giidene daa me ye, Cürü cääynä yuungu 200, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

²⁴ An Nahüür cääynä yuungu 29, an gittä Taare.

²⁵ An wääna Taare giidene daa me ye, Nahüür cääynä yuungu 119, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalañ.

²⁶ An Taare cääynä yuungu 70, an gittä Abram ke Nahüür ke Araan.

Kaaynä Taare

²⁷ A perrä yen kaaynä Taare ikki. Taare gittä Abram ke Nahüür ke Araan. An Araan gittä Luut.

²⁸ An Araan iijjin wäyen Taare yütte wic kä tüwnü baan battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan nant'a yaana giidene daa me ye ti.

²⁹ An Abram ke Nahüür ñiñña muutuk. An in Abram battä me ogo Caarraay, an in Nahüür battä me ogo Maalka. An Maalka iken ke Icka a tiirin Araan yaana a Nahüür määden ina.

³⁰ An Caarraay a burnu batta a gidon merkä.

³¹ An Taare minneni yeene Abram koowne ke Luut minneni minneni yeene Araan ke Caarraay in minneni yeene Abram, an kaaccene kä woo kä nant'a battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye ti, at'i nommañ mä Kanaan ti. An wääna ñäägene ti baan yaana battä me ogo Araan ye, i cääjjin iñi wica.

³² An Taare cääynä yuungu 205, an tüwnü baan Araan ji.

12

Piṭo Bäärä Abram

¹ An Abram kiini Piṭo ogo, “Atä, baan yüünü mañjä iñi ke mä yüükü ke än wääc, an atä nant'a yaana bi nüütkenii kä ye.

² An iki bi nañeni wäätcı agä ṭon yäwke, an iki bi tutkeni cäwdä ṇerconde, an yäntonḍü bi nañä täl, an me bi kañi nüülkin ika ti kä päy yüünü.

³ An m'aka iki nüülkini ye, bi nüülkü an m'aka iki tuumgi ye, bi tuumu, an iki bi wäätcı agä nüülkin yek äärgä tüggen nommañ wic muure.”

⁴ An Abram banñä bata yaana kinene daa Piṭo ye, an attä ke minneni määden Luut. An Abram wääna kääjenee woo baan yaana battä me ogo Araan ye ji, yuunge caykä kä nüütükel witken kä duuc.

⁵ An Abram iñe Caarraay koowne ke Luut, ke wakkä yeeke yaaka bilti ye muure, iken ke Luut, ke kiinkä yaaka ḍooje ke ike Araan ye. An iken kaaccä woo muure üñjidi nommañ mä Kanaan ti.

An wääna ḍakkene ti Kanaan ye,

⁶ Abrammä ättä ke ḍakene ti jaan mooye yaana battä me ogo Muura ye ti, cokulañ ti baan yaana battä me ogo Cakiim ye ti. I niinkä yaakca ti mä Kanaan bilti nommañ yaanja ji.

⁷ An Piṭo üükün woo Abram ti, an kiinne ogo, “A kaaynä yüükü ken bi iñä nommañ yaanni.” An Abram Piṭo bätkene tambal nant'a üükene kä woo Piṭo ye.

⁸ An wäättana iken banñä, an cääjjin waadgä pämkä waan Betali ke Aay,

an Betalî dîmjîdî kâ nâjak an Aay ken kâ ñomuk, an keeñ yeene teljene iñî wîca. An Abram Pîto bâtkene tambal an maanje wîca.

⁹ An Abram bakkâ woo ünjîn iñî teettalan yaana battâ me ogo Najîp ye.

Bañjâ Abrammâ Macîr

¹⁰ An baan yaanja ti nântâ anja kân kâ yaac, an Abram bañjâ Macîr atî cääjjîdî wîca a boorgon nâanjka kân yaaññee kâ wîca ye.

¹¹ An wâana iken dakken ti tooy tük Macîr ye, iñe Caarraay kiinne ogo, “Nâjjâ ikî agâ iñ njerconde.

¹² Naana ikî bi yoorgi mâ Macîr ye, iken bi jaajji ogo, ‘A iñe inni.’ An ika bi nâka dok an ikî bi mañjini agâ üdon.

¹³ Jaajjâ ogo ikî agjey kâwo, an kâ jiik yüükü ika batta bi nanja nâanjalan, an ika bi üüdja dok.”

¹⁴ An wâana kaaccene ti Macîr ye, ike yoori mâ Macîr njeran kâ yaac.

¹⁵ An wâana yoorene daa kâ duunkulen yek Parahuun ye, riingi Parahuun an wâattana iji an mooye yeene ji.

¹⁶ An kâ ike Parahuun jone ñappâ kâ Abram, an Abram iñî dîik ke dak ke tüürüñji oogen ke määngen ke kiinkâ oogen ke määngen ke kälängä.

¹⁷ An Pîto Parahuun ke mâ yeeke tuckene yokî rackîtin yaajgonde kâ jiik Caarraay in Abram.

¹⁸ An Parahuun Abram bärkene an taaññe ogo, “A nâanjka ñaaka ika nänganaa kâ yaakka? Ika batta nüütkaadaa ogo iñjü ina?

¹⁹ An ika kiindaa ogo kâwic ina, ke koowu daa kâ a iñ yeeni? İñjü ina, koowu an ate!”

²⁰ An Parahuun mâ yeeke iingene ogo Abram ñoolci woo baannen ke iñe ke waak yeeke muure.

13

Piirtin Abram ke Luut

¹ An Abram juwu Macîr, an ünjîn ñaalok nânt'a battâ me ogo Najîp ye, ke iñe ke Luut ke wakkâ yeeke muure.

² An Abram anja ceeggon kâ yaac kâ digärgä ke tiilgä gälkä ke tiilgä.

³ An ike juwu Najîp, an attâ nântâ ke nântâ atî Betalî an dakka ti nântâ yaana waan Betalî ke Aay ye ti, nântâ yaana agee kâ tilcîni kâ iñ keeñ yeene kâ on ye.

⁴ An a nânt'a iijjene ti bättee kâ tambal ye. An Abram Pîto maanje njuca wîca.

⁵ An cääna Luut yaana layok ke Abram ye, cääygene digärgä ke keeññi.

⁶ An nântâ cäwdä yeenen deettâ iñî, an batta lüüt cäwdä nântâ keellä kâ diirin digärgä yeeke.

⁷ An kaaydoni digärgä yek Abram ke yek Luut äämâ yääññäni. An mâ Kanaan ke mâ Peeric nüinkâ yaakca ti cäyok nântâ yaanja ti cääna.

⁸ An Abram Luut kiinne ogo, “Nana ikî äämî yääññä, an nana kaaydoni digärgä yooko äämâ yääññä, ikî agî mâ keelkä.

⁹ Nommañ muure ina ñomü ti yaanna ikî piirti. Naana ikî üñjü kâ buñ birra ye, i ika üñjü kâ buñ aam an naana ikî üñjü kâ buñ aam ye, i ika üñjü kâ buñ birra.”

¹⁰ An Luut wiñe äärene ñaalok an cäälgä yek wii mâ Üürdün yootte taanjä Coogaar garan bata nântâ garrâ yen Pîto, an njeran beel bata nommañ mâ Macîr. I batta mor Pîto Caduum ke Amuura düüme giti.

¹¹ An Luut wakkâ cäälgä yek wii mâ Üürdün done, an iken piirtin. An ike bañjâ kâ ñomuk.

¹² An Abram cääjjin nommañ mâ Kanaan ti, an Luut cääjjin bänkâ mäyken yek cäälgä giti, an keeññi yeeke baakke ti baan yaana battâ me ogo Caduum ye gunne ti.

¹³ An nüinkâ yaakca ti mâ Caduum nâanjâ nâanjka yaacken kâ yaac yaaka batta takkanâ Pîto ye.

¹⁴ An Abram wâana piirtene ke Luut ye, kiini Pîto ogo, “Wiñü äärâ ñaalok nânt'a cääyii kâ yaanna ti, an däämjâ ñomuk ke nâjak an ñaalok ke iñî.

¹⁵ An nommañ yaanni bi iñe kâ muure ke kaaynä yüükü ke cüle.

¹⁶ An kaaynä yüükü bi nanä dirä bata nomgu yek nommañ wiñe, an batta bi liilgä me kä panña.

¹⁷ Juwu, nommañ iñdenii kä, atä baadä bāyte ke gāpte.”

¹⁸ An Abram keeññi yeeke baanñe, an attä cääjjin jengä mäyken yek Mamar noyin, baan yaana battä me ogo Hiburoon ye ti, an cääjjin iñi wica. An Piṭo bātkenē tambal ṇuca.

14

Abram Luut Määgedē Woo

¹ An nīinkä yaakca ti yāāññä juwin baan jī. An Amrapiil yātkä mā Cīnnaar, ke Ariyok yātkä mā Alicaar, ke Kadarlomaar yātkä mā Ilaam, ke Tidaal yātkä mā Jūwīim

² ircin yāāññāk Beera ti yātkä mā Caduum, ke Birca yātkä mā Amuura, ke Cannaap yātkä mā Adama, ke Camībaar yātkä mā Jobīim, ke yātkä mā Beela. An a Beela ken battä me ogo Coogaar.

³ An iken yaaka kä duuc yaakka kääygä yeeke dūlī yokin dāāñgon yaana battä me ogo Cadīim ye ti, Koon Mooye yen Äyyä ti.

⁴ An iken yuungu yaaka kä caay witken kä yewwe ye, müktü kä yātkä Kadarlomaar, an yun yaana yoku wāātcete kä caay witken kä dāk ye, i tuuci yokin woo.

⁵ An wāāna nāākenēe yun ṇuca ye, Kadarlomaar ke yātkāni yaaka nāākene ye dāāgin ti, an mā Rapiin booji nāñṭ'a battä me ogo Actarūūt Karnīim ye ti, an mā Jūuc booji nāñṭ'a battä me ogo Haam ye ti, an mā Īim booji nāñṭ'a battä ogo Coobī Kiriteem ye ti,

⁶ an mā Hūūr booji pāmkä yaaka battä me ogo Cīir ye ti, ke dāakene daa ti El Paraan nāñṭa teenñä ti kä cokal.

⁷ An iken dūukin ṇājāk an attä nāñṭ'a battä me ogo En Micpeet ye ti. An nāñṭa cāānna ākki me ogo Gaadic. An iken bānkä mā Amūlīik müügī muure ke mā Amoor yaaka cāyok Hajojon Taamar ye.

⁸ An yātkāni mā Caduum, ke Amuura, ke Adama, ke Jobīim, ke Beela yoken tooti yāāññä ti dāāñgon mā Cadīim jī. An Beela a nāñṭ'a cāānna ākki me ogo Coogaar ye.

⁹ An nāāgin ke Kadarlomaar yātkä mā Ilaam, ke Tidaal yātkä mā Jūwīim, ke Amrapiil yātkä mā Cīnnaar, ke Ariyok yātkä mā Alicaar. An iken yātkāni kä ṇan pārjidi ke yātkāni kä duuc.

¹⁰ An dāāñgon yen mā Cadīim cāāygene giti kākä mäyken küūñgin yek kākä ṇownä iilin kä dirāk, an wāāna yātkä yen mā Caduum ke yen mā Amuura ṇoolene daa meken ye, yakkalañ lūūti kākä an meken yakkalañ lūdgin aajjin ṇaalok pāmkä witin.

¹¹ An yātkāni yaaka kä ṇan ye, waak muure yek mā Caduum ke Amuura peeji ke wakkä āāmkä muure, an iken dukcin ṇājāk.

¹² An Luut yaana cāāy Caduum a minneni Abram māāden ina mügi iji, an waak yeeke koowi muure.

¹³ An män Luut yañkalañ bāttä, an attä Abram nüütkenē nāāñkä yaaka nāññä dūuggen ye muure. An a Abram yen mā Iburu yaana cāāy cokulañ ti jengä mäyken yek m'ana battä me ogo Mamar a män Amoor ye, Mamar ke mādgen Ickool ke Aneer a m'aka nāāki ke Abram ye.

¹⁴ An wāāna Abram jīik tiinñeeda kä ogo minneni māāden müññi me ye, i ike dūttü 318 m'aka a giitin paa baanne, an a ṇeelgin ye. An ādāññi baati ṇātin, ke dākene ti baan battä me ogo Daan.

¹⁵ An wāāna nāñṭa ūllee kä ye, Abram mā yeeke pāāññe giti, an gutcin yāāññāk an meken booji. An kääygä Kadarlomaar buurcin woo, an ṇooli ke baan yaana battä me ogo Hoba ye, Damac ti kä ṇaalok.

¹⁶ An Abram waak muure müññe, an Luut minneni māāden ke waak yeeke ke māāngä ke ook yaaka a müükīn ye dūugene ṇājāk.

Malikcadiik Abram Nūülkene

17 An wääna Abram duukenee kä nānta buuccee kä yātkä Kadarlomaar ke yātkäni yaaka ñāākene kä ye, yātkä yen mā Caduum kāājin woo pääkcidi ike dāāñgon yen mā Coobi jī, a dāāñgon yen yātkä.

18 An Malikcadiik yātkä yen mā Caalim a män daan yen Joon yaana Küülan kä Yaac ye, Abram äckene woo binjan ke määk.

19 Yātkä Malikcadiik Abram nūülkene an jaajjin ogo, "Abram nūülkünü Joon yaana Küülan kä Yaac, nāñjä pollon ke nommañ ye.

20 An nūülkin dūkcī Joon yaana Küülan kä Yaac ye ti, kä yaana iññey kä teynä an ādāñji yūükü booññee da kä ye."

An Malikcadiik kingi Abram waak muure yaaka piijene ye ti, kä caycayni.

21 An yātkä yen mā Caduum Abram kiinne ogo, "Mā yeeki yaaka müügi me ye ken duukkaa kä, an waak muure koowu yaaka piijini ye."

22 An Abram yātkä yen mā Caduum kiinne ogo, "İnti lajjānā ñaalok an ika liittä kä Pito Joon yaana Küülan kä Yaac nāñjä pollon ke nommañ ye ti,

23 ogo ika batta kujjo ginkalan waak yūükü ti, naana a tol an naana a waynā umdonde ye, nunko nana jaayii kä ogo, 'Abram nanjä kä ika a ceeggon.'

24 Waak'a ami mā yeeki yaaka ääton kä yāāññāk ye, ken bi gimgä pääken, an Aneer ke Ickool ke Mamar, dale küji yeeken."

15

Jiik Doocin yek Pito ke Abram

1 An nīinkä yakkalan ti Pito Abram umgene kä yooddin an kiinne ogo, "Abram, nana iki booju. Ika agā kuruñu yūünü, an gin'a bi iñenii kä ye, bi yāwan."

2 An Abram jaajjin ogo, "Ay Pito Joon yeeni, gin'a iñdaa kä ye, ika bi nāñga naka? I ika batta agā giidon

anji, an m'ana bi yāti an yeeni jīñe ye, a Liyaajir yen mā Damac!"

3 An Abram jaajjin nūca ogo, "Ika batta agja kä iñgon merkä, an a kiingon yaana baanni ye, ken bi wāāti a yāto yeeni."

4 An kiini Pito ogo, "Men yaanni batta bi wāāti a yāto yūünü, a minneni yaana bi giidā woo jīñü ti ye, ken bi wāāti a yāto yūünü."

5 An Pito Abram koowne iññe woo wica, an kiinne ogo, "Dāāmjä ñaalok pollon jī, an kirkä pagā naana bi liiljeeda kä panjä ye, kaaynā yūükü bi dirā anan."

6 An wina Abram luggin kä jiik Pito, an kä luggin yeene doocce a men wotconde.

7 An ike kiini ogo, "Ika agā Pito yaana iki äbeney woo baan yaana batta me ogo Üür a yen mā Kaldaan ye, ika tākā nānta yaanni iñdenii kä wāāti a yūünü."

8 An Abram jaajjin ogo, "Ay Pito Joon yeeni, bi nājja ogoo ogo bi wāato ogo yeeni?"

9 An ike kiini Pito ogo, "Ickaa naañ, ke deel iñe, ke kabal yaane, yaaka yungen a wāatin kä dāk ye, an bāāmle ke gūlkūtele."

10 An Abram waak yaakka muure äbene, an dīgärgä ken bāāñne giti an ban yankalan daa biirjene ti menen ti, an dīrgä ken batta agee kä bāākin giti.

11 An wääna weñgä kuuyene iñi ogo yoku iken ämo waak tüwin ye, i maki woo Abram.

12 An wääna an ütcedee kä ye, Abram oodi kä yaac, an müllä mooye yaana yāwan ye ike äati wic.

13 An Abram kiini Pito ogo, "Nijä tetan! Kaaynā yūükü bi wāāti a boorgu baan yaana batta a yeenen ye ti, an bi nanjä a kiinkä an bi joocu yuungu 400.

14 An ton yaaka iken nani a kiinkä yaakka bi jooju, an iken wāattana bi käjä woo i inken pegan kä wakkä.

15 An iki bi tüwü kä nīlbbin, an iki bi jiki me i yūüngü a dīrin.

16 An kilkä kä nan kaaynā yūükü bi duku nājāk winni, kä yaana nāñkä

yaackä yek mä Amoor batta mor dakene kä waan jooññu ti ye.”

¹⁷ An wääna an üttee kä an nantä miildenee kä ye, Abram yuttu jiinä düüñidi woo pül ji ke diktänle diiki di woo tentel ti kaajit waak bääkin waad-gen giti.

¹⁸ An an jiñe yaanja ti, Piṭo duccin jiik doocin ke Abram, an jaajjin ogo, “Nommañ yaana jüwidi wii mä Macir an ati ke wii mooye yaana yawan battä me ogo Puraat ye, bi iñä kaaynä yüükü,

¹⁹ baan mä Kinaan, ke mä Ginaac, ke mä Gadmoon,

²⁰ ke mä Haat, ke mä Peeric, ke mä Rapiin,

²¹ ke mä Amoor, ke mä Kanaan, ke mä Jarjiic, ke mä Yaabüuc.”

16

Giitkä Icämayiil

¹ An Caarraay in Abram, a burnu. An cääyge tuul mä Macir battä me ogo Haajir ñuugal baanne a kiingon.

² An Abram kiini Caarraay ogo, “Piṭo ika tiñña kä giidä merkä. Atä nüne ke kiingon yeeni, an kä päy yeene ika bi nanä merkä.” An Abram gïmmïn jiik iije.

³ An wääna Abram nääkenee yu-ungu kä caay nommañ mä Kanaan ji ye, Caarraay kiingon yeene Haajir yen mä Macir koowne iññe oore Abram wäättä a iije.

⁴ An Abram nïngin ke Haajir, an Haajir laaccä. An wääna done yoorreeda kä laaccee ye, men mooye yeene wäättana kääckene kä illä yok.

⁵ An Caarraay Abram kiinnee ogo, “Ika agä piikon an nääñkä yaakka a wiñü ti. Kiingon yeeni iññenii kä a iijü, an wääna done yoorreeda kä laaccee kä ye, i ika wäättana ila yok. An Piṭo iiki bi nüutki a ñaani ken äätä kargit.”

⁶ An Caarraay luuki Abram ogo, “Ike a kiingon yüünü an mor cääy intü ti, nangä nääñkä yaaka daa yooddu päjidi ke iki ye.” An Caarraay Haajir kääckene kä jooññu ke buurce woo ike ti.

⁷ An Haajir kañi malak yen Piṭo jiin wic kä cokal woo teettalan, kä päy yaana ati Cüür ye ti.

⁸ An taaji malak ogo, “Haajir, kiingon Caarraay, iki äätä wa? An iki atä wa?”

An luukki ogo, “Ika buurcu woo men mooye yeeni Caarraay ti.”

⁹ An kiini malak yen Piṭo ogo, “Dukcu njäk men mooye yüünü inte ti, an jiik yeeke ken tinä.”

¹⁰ An cääna kiini malak yen Piṭo ogo, “Kaaynä yüükü bi nanä dirä an batta bi liilgä me kä panjä kä diirinenen.”

¹¹ An cääna kiini malak yen Piṭo ogo, “Iki agä laacon, an iki bi giidä minneni oone. An bi äkkä ogo Icämayiil, nääñka Piṭo pillä yüünü ti-inneeda kä ye.

¹² An Icämayiil bi beel bata gin luum jiñe, inte bi iccede me ti, an me daa bi inken iccätä ike ti, an ike bi cääy kä yiñ ke mädgen muure.”

¹³ An Piṭo yaana ike kiini ye, äkkene yantän ogo, “Iki agä Joon yaana ika yoodda ye” An ike nuccin jaajjin ogo, “Tiññan M'ana ika yoodda ye, yoorru.”

¹⁴ An ina ken jiin äkkene daa kä me ogo Biir Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jiin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye. An mor bilti ke tiññan wica waadgä nantä battä me ogo, Gaadic ke Beerit.

¹⁵ An Haajir Abram gitkene minneni oone, an äkki Abram ogo Icämayiil.

¹⁶ An Abram wääna gitkene daa Haajir Icämayiil ye, yuunge a caykä kä cunuuk witken kä düügük.

17

Abram Äkki Joon ogo Abrayiim

¹ An wääna Abram yuunge anjene caykä kä wanäden witken kä wanäden ye, nüutki woo Piṭo yore, an kiinnee ogo, “Ika agä Joon yaana Liitit ye. An päy yeeni ken baaddä, an dalä iki donü ladan.

² An ika bi duccu jiik doocin waan yoono ti ika ke iki, an kaaynä yüükü bi nanä dirä kä yaac.”

³ An Abram wange kümjene İni Joon ñomi ti, an kiini Joon ogo,

⁴ “A jiik doocin yooko ke iki ikki, iki bi wäätcı agä wäy yen ñon diirken.

⁵ An iki batta bi ñuca batti me ogo Abram, iki bi batti me ogo Abrayiim, nääñka iki nanñeni wäättii kä a wäy yen ñon diirken ye.

⁶ An merkä yüükü bi nanä dirä kä yaac, an kaaynä yüükü bi wääti a ñon diirken, an yätkäni bi käjä woo iken ti.

⁷ “An ika bi duccu jiik doocin yeeki ke iki ke kaaynä yaaka ñañü ti ye, kil ke kil ti. Yaakki a jiik doocin ke cüle, ika bi kamat agä Joon yünü, an agä Joon yen kaaynä yaaka ñañü ti ye.

⁸ An ñommañ yen mä Kanaan nant'a cääyii agii kä boorgon yaanna, bi İnenii kä muureen, iki ke kaaynä yüükü. An bi wääti a nantä yeenen ke cüle, an ika bi wääta agä Joon yeenen.”

Bilgon yen Jiik Doocin

⁹ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Jiik doocin yeeki tiicke, iki ke kaaynä yüükü yaaka bääti ñañü ti ye.

¹⁰ An a jiik doocin yeeki yaaka takkä tiije ye ikki, iki ke kaaynä yüükü, m'aka a ook waadgic ti ye dale iirgä me.

¹¹ Dale purpurri yeekic iirjänä me woo, an iirrä yeenic ken bi wääti a baacbaac jiik doocin waadgo ti.

¹² An kilkä yaaka äätä ye ti, merkä oogen waadgic ti yaaka niinken kä cunuuk ye, dale iirgä me, naana a giitin baannü halla batta a kaaynä yüükü a kiiygin kä tiil boorgu ti ye.

¹³ An naana a giiton baannü halla a kiygon kä tiil ye, i dale ergä me. Nunko jiik doocin yeeki wäätee kä yokic ti ke cüle.

¹⁴ An m'ana yaakkä kä errä ye, bi anğänä me yok mä yeeki giti, jiik doocin yeeki tuuññe yok.”

Caarraay Äkki me ogo Caarra

¹⁵ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Caarraay İnjü ñana ñuca baddä ogo

Caarraay, yäñtonde bi wääti ogo Caarra.

¹⁶ Ike bi nüülkü, an iki bi gitkey minneni oone. Ike bi nüülkü, an bi wääti a miy yen ñon diirken. An yätkäni yek ñon bi käjä woo kaaynä yeeke ti.”

¹⁷ An Abrayiim wange kümjene İni an yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “İka bi giidä minneni i yuungi wäättä caykä kä caay anñi? An Caarra bi giit minneni i yuunge wäättä anñi caykä kä wanäñen anñi?”

¹⁸ An Abrayiim Joon kiinne ogo, “Dalä İcämayiil ken pır ñomü ti!”

¹⁹ An luugi Joon ogo, “Ba'ay! İnjü Caarra iki bi gitkey minneni oone, an bi äkkä ogo İcaak. An ika bi duccu jiik doocin yeeki ke ike, an ke kaaynä yeeke yaaka ñañe ti ye. An bi wääti a jiik doocin yaaka batta düüñidi ye.

²⁰ An İcämayiil ti, jiik yüükü tiingenenii kä, ñäjjä ike bi nüülkü, ike bi nanä giit, an bi diirä kä yaac. An bi wääti a wäy yen yätini yaaka kä caay witken kä yewwe ye, an bi dalä wääti a ñon yäwke.

²¹ An ika bi duccu jiik doocin yeeki ke İcaak yaana bi gitkini kä Caarra ye, waan bata yaanni, yun yaana äätä yaanja ti.”

²² An wääna Joon danñee kä jiik ke Abrayiim ye, Abrayiim daljene İni.

²³ An an jİñe yaanna ti, Abrayiim minneni yeene İcämayiil koowne ke ook yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil yeeke ye, an iirre bata yaana kiinene daa kä Joon ye.

²⁴ An Abrayiim eri me i yuunge caykä kä wanäñen witken kä wanäñen.

²⁵ An minneni yeene İcämayiil yuunge kä caay witken kä ñäk, wääna erene daa kä me ye.

²⁶ An an jİñe yaanja ti, Abrayiimmä iiri me muutuk ke minneni yeene İcämayiil.

²⁷ An ook muure yaaka baanne ye, ke merkä oogen yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil boorgu ti ye, iirene daa kä me muure.

18

Ukcodoni kä Däk

¹ An Pito yore nüütkenene woo Abrayiim jengä mäyken yek Mamar ti kä cokal i ike cäay keen yeene tük, an giti anji.

² An Abrayiim däamjin ñaalok, an yurcin ook kä däk yudit kä cokal. An wäana yoorreeda kä ye, ike bänjin woo keen yeene tük ati paakcede, an düngene inä.

³ An ike jaajjin ogo, "Mügdo, naana ika kääñä ñerrä iki ti ye, i ñana kiingon yüünü kaajdii kä wic.

⁴ Yokic yüike tiiibbok jaan yaanni ñoy, dale ikee äckene me piik kä deewan lukce kä woo kügic.

⁵ "Inni kiingon yeenic cickene ti yaanni, dale ikee äckene me amma tääñe ñaalok juuggic, an wäättana daa ikee wükce." An ike luuki ogo, "Ñerañ, Nanä daa bata yaana jaajjinii kä ye."

⁶ An Abrayiim bülcin njäk kä birañ keen yeene ji Caarra ti, an kiinne ogo, "Kä birañ! Küñtä woo don gitke kä däk kakin yüükü yaaka ñerañ ye ti, an wacci nanä a biiggä."

⁷ An Abrayiim lüünñü däk yeeke ti, an wäkkä naañ yaana a caagon ye, an inñe kiingon yeene ogo nanje ko birañ.

⁸ An wäana amma eenñee kä ye, Abrayiim kuññu müññü ke aak ke yänñä peelgon an dückene wilgä ñomgen ti. An wäana jujjene kä amma ye, i Abrayiim yuuttu gurken ti jaan ñoy keeye.

⁹ An wilgä täaccin ogo, "İñjü Caarra wali?"

An luugi Abrayiim ogo, "Bilti äräk keen ji."

¹⁰ An yanñalan jaajjin ogo, "Yun yaanja ti ika bi duuku iki ti bata waan yaanni ti, i inñü Caarra bi müggä a giidon minneni!"

I Caarra jiik yaakka tiinjede, i cäay keen tük oon njac kä cokal.

¹¹ Abrayiim ke Caarra muutuk duunñin, an Caarra yuungu yek giida agee kä aaygin.

¹² An Caarra yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, "İka tiindänä an oori daandin, tiññani ika bi kääñä jon ñamme yaanni?"

¹³ An Pito Abrayiim taaññe ogo, "Caarra yiti ina an jaay ogo, 'A gitken ika bi kääñä minneni i ika tiindänä anji?"

¹⁴ Ginkalan bilti yaana Pito yoje ye? Yun yaanja ti ika bi duuku bata waan yaanni ti, an Caarra bi kääñä minneni."

¹⁵ An Caarra booccu ti, an riccin woo an jaajjin ogo, "İka batta agä yircidin woo."

An kiini Pito ogo, "İna, iki yircini woo."

Abrayiim Mäti Pito ogo Caduum

¹⁶ An wäana ook danñene kä amma ye, juwin ñaalok an däamjin kä taanñä Caduum. An wäana atene kä ye Abrayiim attä ke iken iiccede päy ji.

¹⁷ An Pito jaajjin ogo, "Abrayiim yoku müngü kä gin'a takkä nanä ye?"

¹⁸ An Abrayiim bi wääti a toñ yäwken an teyken, an ike bi wääti a nüülkinni yek toñ diirken ñommañ wic muure.

¹⁹ İke wäägänä woo, a m'ana bi inä merkä yeeke ke mä äntüke yeene kä tiññä päy yen Pito kä nanñin nääñkä ñerkä, ke nääñkä wotku ye. An wäättan nääñkä yaaka kiinnä kä Abrayiim ye bi nängä daa kä muure."

²⁰ An Pito Abrayiim kiinne ogo, "İka tiññä yäaw yen mä Caduum ke Amuura, kä yaana nääñkä yaackä yeeken diirene kä yaac ye.

²¹ İka atä inä yutu nääñkä yaackä yeeken bata yaana tiññä cüntañ ye. Naana batta a gitken ye, ika takä ooku giti."

²² An ook ñomgen tuki woo ünñidi Caduum, an Abrayiim ken buccin yudit Pito ñome ti.

²³ An Abrayiim wükcin ti ike ti, an taaññe ogo, "Mä wotku ke mä yaackä bi nängä dugin muure?"

²⁴ An naana makkalan bilti wodañ caykä kä duuc baan mooye ji ye, nanñä yoku üülü wic? Batta nanñä

kura bi daljä kä mä wotku yaaka caykä kä duuc jiñe ti ye?

²⁵ İki batta liitã nãnjã gin bata yaanna, kä nãnjã ðugin mã ñerkã ke mã yaackã muure. İki mã ñerkã ke mã yaackã nanãdã kä nããnjã keellã ina! A gïtken iki batta liitã nãnjã anjan! Batta yoku juco yen ñommañ wiñe muure nanji gin'a wodañ ye?"

²⁶ An Pïto jaajjin ogo, "Naana ika kãññã mã wotku caykä kä duuc Caduum ji ye, baan mooye jiñe muure bi daljä ogo iken."

²⁷ An Abrayiim jaajjin ogo, "İka uc-cunu kä jiik ke Mügdo, i ika inni agã ñomgu ke ãaatañ kãpet yaanni."

²⁸ An bi beel ogo naana mã wotku yaaka caykä kä duuc yaakka buunjin kä duuc ye? Baan mooye muure bi ðüümü giti kä buunjin yen me kä duuc?"

An Pïto jaajjin ogo, "Naana ika kãññã caykä kä ñan witken kä duuc ye, i baan mooye batta ðüümü giti."

²⁹ An ñoci taaji Abrayiim ogo, "An naana iki kãññi mã ñerkã caykä kä ñan wica ye?"

An luugi Pïto ogo, "Batta bi ðüümü giti kä yaaka caykä kä ñan yaakka."

³⁰ An Abrayiim jaajjin ogo, "Mügdo, ñana iki pendã, dalã ika jaayã. An naana iki kãññi mã ñerkã caykä kä ðãk wica ye?"

An luugi Pïto ogo, "Batta bi ðüümü giti naana ika kãññã caykä kä ðãk wica ye."

³¹ An Abrayiim jaajjin ogo, "İka uccunu jiik ke Mügdo, an dalã ika iinãdã. An naana iki kãññi mã ñerkã caykä kä yewwe wica ye?"

An luugi Pïto ogo, "Batta bi ðüümü giti kä yaaka caykä kä yewwe yaakka."

³² An düüñin ti Abrayiim jaajjin ogo, "Mügdo, ñana ika pingadaa, naana iki ñoceni taajeni äãnjã keelok ye. An naana iki kãññi mã ñerkã kä caay wica ye?"

An luugi Pïto ogo, "Batta bi ðüümü giti kä yaaka kä caay yaakka."

³³ An wãana Pïto ðañnee kä jiik ke Abrayiim ye, ike ðakkã an Abrayiim ðukcin baanne.

19

Ðüümtin Caduum ke Amuura

¹ An malañji kä yewwe äatin baan mooye yen mã Caduum biigin ti anji, i Luut cãäy äntuke yen baan mooye ti. An wãana malañji yooñteeda kä ye, ike juwin ñaalok paakke an ðünjin iñi, an wange kumjene iñi ñomgu giti.

² An ike jaajjin ogo, "Mügdoni yeeki, äate paa ba' kiingon yeenic. An kiiigic looke woo, an ikin nünin tiññan an ikee murje woo kä tinñanã." An iken luukcin ogo, "Ba'ay, ikoon bi nünon woo kãpet."

³ An iiri Luut ke gïmmene, an wooyne ti baanne. An tutkene waak äãmkã ðirken ke biggi yaaka batta cãäyge ti ñimin ye, an iken ämmã.

⁴ I iken batta mor ootunu, ook muure yek baan mooye yen mã Caduum ðürji ke ðãnkã duurin an yeenen küüri ti.

⁵ An Luut yaawgã ogo, "Wali ook yaaka äatin baannü biigin ti tiññan ye? İckoon kä woo dalã nünon."

⁶ An Luut kaaccã woo iken ti, an äntuke üüljene ñãñe ti.

⁷ An jaajjin ogo, "Ba'ay, müggü yeeki, yiñ yaanna ñana nanãde."

⁸ Däämme, ika cãäyga tulgu kä yewwe yaaka küci ook ye. Dale ken äcke kä woo, an nanã nããnjã'a daa ããkke nanã daa kä ye. Ñana ook yaakki nanãde nããnkalan, iken a wilgã yeeki an tiijã kä ika."

⁹ An luugi ogo, "Wükcü woo päy yoono wan," An iken jaajjin ogo, "Men yaanni äatin winni a boorgon, an ããki ikin nüütkiti nããnjã nanñin ye! İki bi nanğini yiñ kããrci woo kä iken." I iken wüükidi ti Luut ti atı ããki äntuke likti giti.

¹⁰ An malañji inken lajji woo, an Luut guunji ti äräk an äntuke üülji.

¹¹ An ook muure yaaka yudok äntuke tük ðürji ke ðãnkã ye, uuyi wangin nunko ñana äntuke kãñte daa.

12 An malanji Luut taaji ogo, “İki cääygi ñaannä winni? İki cääygi mārāngünü, ke ooglen yүүkü, ke tīrin yүүkü, ke mā yүүkü yakkalan baan mooye ji winni? Äcci woo nāntā yaanni ti.

13 Ikoon ṭakon nāntā yaanni düümon giti. Cīntān yen yīñ mā baan yaanni ḍakkā ti Piṭo ti, an ikoon tuujonon ogo düümjon giti.”

14 An Luut attā nüütkidī mārāngene yaaka a düccini jiik ṭaki dji ṭulge ye, an kiinne ogo, “Kā bīran juwe kaace woo nāntā yaanni ti! Piṭo baan mooye ṭakke düüme giti.” An iken düüci ogo ike ñāayo ogo ñāayon.

15 An wāana buur kääjenee kā ye, malanji Luut jüümü yok ogo, “Kā bīran, iñjü koowu ke tīrin yүүkü yaaka kā yewwe winni yaakki. An kaace woo tiññanji, nuñko ikee cüccete woo ke baan naana jooññu atā ye.”

16 An wāana Luut juugge riijjene kā ye, mügi malanji kā ñnte an iñe mügi kā ñnte an cāanna tīrin yeeke yaaka kā yewwe ye, müügi kā ñken an ici woo baan ji ṭetan, nāan̄ka āngene daa ñingīn Piṭo ye.

17 An wāana ābene daa kā woo ye, kiini malak yaṅkalan ogo, “Buurce woo üde, an ṇana ikee dāammede ṇājāk, an ṇana ikee yuutcede iñi nāntā yaṅkalan ti ḍāāñgon ji. Lüüde nāntā pämkā nuñko ikee cüccete me woo!”

18 An kiini Luut ogo, “Ba'ay, kura Mügdoni yeeki.

19 Kiingon yeenic kāññā ṇerrā ikee ti an ika nüütkana biilin yaana batta düüñidi ye, kā daljin üññü yeeni. An ika batta bi liitā lüüdü nāntā pämkā, nuñko ika wāatta ṇac jooññu an ika tüwdü.

20 Yooru, baan yaanni ike cokulan ti, an dalā ika lüüdü ike ti, an ike cāanna deeran, tiingaa dalā ika lüüdü nāntā yaana deeran yaanja ti, nuñko üdü kā.”

21 An kiini malak ogo, “Jiik yүүkü yaaka kiinnaa kā yaakka gīngānā, an baan yaanna batta bi düümü giti.

22 Kā bīran, lüüdü nāntā yaanja ti, ika batta bi liitā nāñā ginkalan i iki batta mor ḍakci ti.” An ina ken baan yaanna äkkene daa me ogo Coogaar yaanna ogo ḍeeḍodeet.

23 An Luut ḍakkā ti Coogaar i āñ kääjidi.

24 An Piṭo puukin iñi cāgārey kā polon jīnā Caduum ti ke Amuura.

25 An bānkā yaakca düümme giti ke ḍāāñgon ke m'aka cāyok bānkā giti ye, ke waak garkā yaaka a yūlin ye muure.

26 An in Luut dāāmjin ṇājāk, an wāatta a tan̄kuulu yen āyyā.

27 An Abrayiim cuuyin kā tiññāñā an ḍukcin nāntā yaana yuuttee kā Piṭo ñome ti ye.

28 An ike dāāmjin iñi taan̄ñā Caduum ke Amuura, ke taan̄ñā ḍāāñgon ti, an jīnā yooṭṭe düüñidi ñaalok kā yaac ṇommañ ji, bata jīnā yek käälmāñ.

29 An Joon wāana bānkā māyken yaaka cāyok ḍāāñgon ji ye düümmeeda kā giti ye, Abrayiim pajjene an Luut māāgene woo jooññu yaana nāññā ḍone bānkā yaaka cāaynee kā giti ye ti.

Luut ke Tīrin Yeeke

30 An Luut booññu kā cāwdā Coogaar an baññā ke tīrin yeeke yaaka kā yew ye, an attā cāājīn ṭuum pämkā giti.

31 An nüinnā yaṅkalan ti tīron yaana a kaygon ye, kāwen deerconḍe kiinne ogo, “Wāyo ḍuun̄din, an baati oon yaṅkalan winni yaana ikii koowi ye, bata poñ yen me muure ṇommañ wic ye.

32 Äatā wāyo nāākki määk, an wāattana ikii nüini ke ike an wina ikii bi āāci woo kaaynā wāyo ti.”

33 An wīrin jīñe yaanja ti wāyen nāākki määk, an tīron yaana a kaygon ye kaaccā an ñingīn ke wāyen. An nüinjīn yaana nüinjenee kā ke juwin yaana juwenee kā ye kucu wāyen.

34 An tiññāk anji tīron yaana a kaygon ye, kāwen deerconḍe kiinne ogo, “Wīrin tiinuk ikoon nüin̄non ke wāyo, ṇoci nāākki määk wīrin, an ikii

kaacci niine ke ike nunko äacii kä woo kaaynä wäyo ti.”

³⁵ An wüürin jiñe yaanja ti wäyen ɲoci määtki määk, an tüiron yeene deerconde attä kaaccä niinnene. An niinjün yaana niinjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wäyen.

³⁶ An Luut tüürin yeeke muutuk laacce.

³⁷ An kaygon giññä minneni oone an äkkene ogo Muwaab. An ike ken a wäy yen mä Muwaab ke tiññan.

³⁸ An tüiron deerconde yeene giññä minneni oone cääna, an äkkene ogo Benaammi, an ike ken a wäy yen mä Amüün ke tiññan.

20

Abrayim ke Abimaliik

¹ An Abrayim nantä yaanja bakkene wic attä nantä battä me ogo Najip ye, an cääjin waan Gaadic ke Cüür, an wäättan ike banja Jaraar. An cäy wica bata boorgon,

² an wica Abrayim jaajjin kä iñe Caarra ogo, “Ike a käwo.” An Abimaliik yätkä yen mä Jaraar Caarra tuckene an koowne.

³ An wüürin jiñe yaanja ti Joon äätin Abimaliik ti kä läaggä an kiinne ogo, “İki bi tüwü kä iñ yaanna, iñ yaana koowni yaanna a in mänkalan.”

⁴ An Abimaliik batta mor ninok ke Caarra, i ike jaajjin ogo, “Mügdo, ɲon yaaka duuggen ladan ye bi düümü giti?”

⁵ Battä a Abrayim ken ika kiinna ogo, ‘Ike a käwo halla?’ An ike kä ɲone gümmin an jaajjin ogo, ‘Ee, ike a määdo.’ Nääjkä yaakka nanja kä jon lanne, an kä ɲon lanne.”

⁶ An cääna kiini Joon läaggä ti ogo, “Ee, ɲajjä iki jonü ladan. Ina ken tiñjenii kä nängin ika nääjkä yaackä yaanna, an batta bääggenenii kä tabjeeda kä yok yaanna.

⁷ Tiññaanji juwu iñ duukku oore, oore a bato, ike bi mälcä ñaalok kä iki an iki bi üdü. An naana batta duukkedeeda kä ye, ookci giti iki ke mä yüükü ikee bi tüwe muurijaan.”

⁸ An kä tinnäjänä Abimaliik kiinkä yeeke muure bärkene ti, an wääna nüütkeneeda kä gin'a nanja ɲone muure ye, i iken bojgin kä yaac.

⁹ An Abrayim bärki Abimaliik an taañne ogo, “A ɲaaka inni nängonoon kä yaanni? I iki yälkeneni jik ɲaaka yaana ickaa kä ɲok nääjkä yaackä ke yätkitin yeeni yaanni? İki ika nänganaa nääjkä yaaka batta päjjidi nanjä me ye.”

¹⁰ An Abrayim taaji Abimaliik ogo, “A ɲaaka ken yoorri ina ke nanji kä nääjkä yaakka yaanna?”

¹¹ An luugi Abrayim ogo, “İka duucu ogo me winni batta bojgo ko Joon, an iken bi ɲako iñ yeeni an ika bi nägjada ɲok an koowji.

¹² An a gütken a käwo ɲul wäyo, an batta a ɲul miyo ken koownu a iñ yeeni.

¹³ An wääna kiinana kä Joon ogo an wäyo mañjoo iñi, an ika atco nantä ke nantä ti ye, ike kiinnä ogo, ‘Nängaa ɲerrä. Nantä yaana atı kä ye, iki jaajjä ogo ika agjo määdic.’”

¹⁴ An Abimaliik kuññu diik ke däk ti, an kuññu kiinkä oogen ke määngen yeeke ti, an iñne Abrayim. An ike cääna in Abrayim Caarra duukkeneeda kä.

¹⁵ An Abimaliik jaajjin ogo, “Nommañ yeeni daamjä muure an wäkä nantä yaana ɲakkä cäyüi kä ye.”

¹⁶ An Caarra kiinne ogo, “Määdic iñdä tiilgä galkä wangen 1,000. Yaanni nüüti m'aka ke iki ye ti, ogo iki ɲonü lado lat. An dalä me muure ɲajjä ogo iki batta agjei nanjon ginkalan yaana yaajoyaac ye.”

¹⁷ An Abrayim mälcin ñaalok Joon ti, an Joon in Abimaliik ke kiinkä yeeke yaaka a määngen ye teeñne, an wäättan iken kääñnä merkä ɲuca.

¹⁸ Kä yaana Piṭo määngä yaaka ba' Abimaliik ye kurku yeeken yek giidä üüljeneeda kä gin'a nanja ɲone Caarra in Abrayim ti ye.

21

Giññä Icaak

¹ An Pito Caarra nāngene ɲerrā bata yaana kiinneeda kā ye, an gin'a irke-needaa kā jiik ye nāngeneeda kā.

² An Caarra laaccā an Abrayiim gitkene oonle i a daan anan, kā waan yaana kiinene daa kā Joon ye.

³ An Abrayiim oonle yaana gitkene daa kā Caarra ye, äkkene ogo Icaak.

⁴ An wāāna Icaak nūinke anɲene cunuuk ye, eri Abrayiim bata yaana iingene daa kā Joon ye.

⁵ An Icaak wāāna giidene daa kā me ye i Abrayiim yuunge 100.

⁶ An Caarra jaajjin ogo, “Joon ika iñña tūggin yaalgā, an m'ana bi tiinji ye bi yiton kā.”

⁷ An ike cāāna jaajjin ogo, “A ɲaani ken yoku Abrayiim kiine ogo Caarra bi niito merkā? Inni gitkānā oonle i ike anɲi daan yaanni.”

Ñoolcin Woo Icāmayiil ke Haajir

⁸ An Icaak kaarrā an tääki me kā aak, an nūinnā yaanja ti Abrayiim tuttu poñ waak äämkā.

⁹ An Caarra Icāmayiil yaana a giiton kā Abrayiim Haajir yen mā Macir ti ye, yoorre minneni Icaak kääje yok.

¹⁰ An ike Abrayiim kiinne ogo, “Kingingon iine yaanni ñoolci woo ke minneni yeene, kiingon iine yaanni minneni yeene batta bi ñääki yāññā ke minneni yeeni Icaak.”

¹¹ An Abrayiim jone yaaññā kā jiik yaakka kā yaana Icāmayiil agee kā minneni yeene ye.

¹² An Abrayiim kiini Joon ogo, “Nana jonū yaajan kā oonle ke kingon iine yūūnū. Jiik yaaka kiingi kā Caarra ye ken tiinjā, an kā Icaak kaaynā yūūkü bi kājā woo.

¹³ An ika cāāna bi nāñā ɲon yek kaaynā Icāmayiil minneni Haajir, kā yaana agee kā minneni yūūnū cāāna ye.”

¹⁴ An kā tiññāñānā anɲi Abrayiim juwin ñaalok, an kuññu amma ke kucam piik an iññe Haajir. An ɲāāpkeneeda kā büyke ti. An tucce woo ke oonle, an ike attā päy ji an yāāynā woo teettalan nant'a battā me ogo Biirciba ye, an anan ogo Jiin Liittan.

¹⁵ An wāāna piik baawkene kucam ji ye, minneni maatte iñi jaan ɲoy.

¹⁶ An attā cāājin iñi woo pare kā meec, i ñome agee kā ɲukon woo, an ike jaajjin ogo, “Ika batta ɲākā minneni tūw i yooddu.” An ike cāāy iñi wica i wange dürok kā iwok.

¹⁷ An Joon iwok minneni tiinene iñi, an Haajir bārki malak yen Joon kā ñaalok pollon jinā ogo, “Haajir, a ɲaaka ken yaajan? Nana iki booju! Iwok minneni tiinji iñi Joon nant'a niinee kā ye.

¹⁸ Atā minneni koowu ñaalok iñtū ti, ike bi nanā wāāti a ɲon yāwke.”

¹⁹ An ike kupki wāgin Joon an yurcin jiin a kүүmon kā piik. An ike attā kā birañ kucam yeene kүүmgene kā piik an äkkene minneni mätcin.

²⁰ An Joon daa ke minneni ke tāle woo teettalan luummuk. An wāāttā a m'ana yaacānā yok kā ɲinñā cāwgā ye.

²¹ An wāāna cāāynee kā woo teettalan nant'a battā me ogo Paaraan ye, ɲijgi meen iin ɲommañ mā Macir ti.

Jiik Doocin yek Abrayiim ke Abimaliik

²² An waan yaanja ti Abimaliik äätin ke Paykool duungon kääygā yeeke ükcidi Abrayiim an kiinne ogo, “Joon ke iki nāāñkā yaaka nanđā muure ye ti.

²³ Liitkaa kā yāñtāñ Joon ogo ika batta bi maljada ɲingin ke merkā yeeki ke kaaynā yeeki. İki nāngenenen nāāñkā ɲerkā, an liitā ogo ika bi nāngada nāāñkā ɲerkā ke baan yaana cāāyii kā ji agii kā boorgon yaanni.”

²⁴ An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika liitā.”

²⁵ An Abrayiim cingā Abimaliik ti kā yaana jiin piik koojjene daa kā woo kiinkā Abimaliik kā ookitin kiinkā yeeke ti ye.

²⁶ An luugi Abimaliik ogo, “Kuju a ɲaani ken nāññā nāāñkā yaakka. İki ika batta agja kā nüütkidini, inni mor daa tiindā tiññaanɲi yaanni.”

²⁷ An Abrayiim Abimaliik äckene woo diik ke däk, an iken muutuk nänjä jiik doocin.

²⁸ An Abrayiim nuccin wääkin woo kábälgä määngen kä nātūkel an doocce woo pääken.

²⁹ An Abimaliik Abrayiim taaññe ogo, “Kábälgä määngen yaaka wäägini woo kä nātūkel an doocci woo pääken yaakki a yek ñaaka?”

³⁰ An luugi Abrayiim ogo, “Kábälgä määngen yaaka kä nātūkel yaakki gimgä inti ti, dalä nüüti ogo jiin yaanni küññoo ko ika.”

³¹ An nantä yaanja äkki me ogo Biiirciba, nüüti ogo nant'a liittä ko Abrayiim ke Abimaliik ye.

³² An wääna nänjene jiik doocin Biiirciba ye, Abimaliik ke Paykool duungon kääygä yeene dukcin baan yen mä Palactiin ti.

³³ An Abrayiim piittä jaan battä me ogo tamaric ye Biiirciba ti, an ike manjin ñaalok Piṭo Joon yaana ke cüle ye ti.

³⁴ An Abrayiim cääynä bata boor-gon baan mä Palactiin ti nüinkä kä diräk.

22

Abrayiim Puuccutu Joon

¹ An wääna näänkä yaakki baakkene ye, Abrayiim puuci Joon, an kiinne ogo, “Ay Abrayiim!”

An Abrayiim luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

² An Joon jaajjin ogo, “Minneni yüünü yaana a dune bilgä battä me ogo Icaak yaanna koowu, an atä baan battä me ogo Müüriya. An aajjii kä pääm yaana bi nüütenii kä ye wic, an eräpok dalä iil a yen wäämmä yok.”

³ An Abrayiim juwin kä tinnänänä, an tüürün yeene kooññe. An bäägin jengä yek iillä wäämmä yok. An kuññu kiinkä yeeke ti kä yewwe, ke minneni yeene Icaak. An attä kä päy nant'a nüütene daa Joon ye.

⁴ An nüinnä däk ti Abrayiim wiñe äärene ñaalok, an nantä yooṭṭe kä utar.

⁵ An Abrayiim kiinkä yeeke kiinne ogo, “Cääye winni ke tüürün, dale ikoon aton maṭon Joon ke minneni, an ikoon duukon ikee ti.”

⁶ An Abrayiim kuññu jengä iillä wäämmä yok, an äcce minneni yeene Icaak ñañe ti, i ädit maañ kä pätakay ke cīcam inte ti, an attä muutuk.

⁷ An Icaak wäyen Abrayiim bärkene ogo, “Abba!”

An luugi wäyen ogo, “Haa, minneni yeeni.”

An taaji Icaak ogo, “Jengä ke maañ ikki, an wali kabal yaana erī puuggin iili a yen wäämmä yok ye?”

⁸ An luugi Abrayiim ogo, “Minneni yeeni, Joon kä ḍoṇe bi ükcī kabal yaana erī puuggin iili a yen wäämmä yok ye.” An iken attä muutuk nantä keellä.

⁹ An wääna ḍakkene ti nant'a nüütene daa Joon ye, Abrayiim battä tambal wīca, an jengä toonṇe, an minneni yeene Icaak diinṇe, an maatṭe ñaalok jengä witin tambal wic.

¹⁰ An Abrayiim inte lajjene, an cīcam koowne irtee kä pok minneni yeene.

¹¹ An malak yen Piṭo ike yäawi kä pollon jinä ogo, “Abrayiim, Abrayiim!”

An luukke ogo, “Haa, ika inni.”

¹² An malak jaajjin ogo, “Intü ṇana iccīdi woo minneni ti, an ṇana nanḍä näänkalan. İki ṇiññeni tiññan iki boou kä Joon, ika batta agja kä tiikon kä minneni yüünü yaana kä keelok yaanna.”

¹³ An Abrayiim wiñe äärene ñaalok däämjīn, an yurcin kabal yaane mooye ñañe ti a mükon kä jengä kä ṭunke waadgen giti. An attä kabal münṇe erre pok a yen iillä wäämmä yok rättee kä yok minneni yeene.

¹⁴ An Abrayiim nantä yaanja äkkene ogo Piṭo bi iccī. An ke tiññan battä me ogo, “Piṭo bi iccī pääm yeene wic.”

¹⁵ An Abrayiim ṇoci yäawi malak yen Piṭo kä pollon jinä.

¹⁶ An jaajjin ogo, “Piṭo jāyīdi ogo, ‘İka liittä kä ḍonji kä yaana nänjii kä näänkä yaakka, an ika batta agjey

kä tiikon kä minneni yүүnү yaana a dune yaanna,

¹⁷ iкi bi nүүlkeni, an kaaynä yүүkü bi diirä kä yaac, bata kirkä pollon jiñe ke tiñal yek wii jiñe. An kaaynä yүүkü bi bänkä ädäñji мүkü.

¹⁸ An kä päy kaaynä yүүkü toñ muureen bi a nүүlkinі nommañ wic nääñka tiinganaa kä jiik ye.' "

¹⁹ An wäättan Abrayiimmä dukcin kiinkä yeeken ti, an juwin attä ke iken jiin yaana battä me ogo Biiirciba* ye ti, an Abrayiimmä cäygin wica.

Merkä Nahüür

²⁰ An wääna yaakka ti muure ye, Abrayiim nüütki me ogo, "Määdic Nahüür gitki Maalka merkä.

²¹ Kaygon battä me ogo Üüc, an määden a Büüc, ke Gamuweel Aaraam wäyen,

²² ke Kaacit, ke Hajju, ke Pildaac, ke Yaldaap, ke Batüwül."

²³ An Batüwül gittä Rïpga. An Maalka merkä yaaka kä cunuuk yaakka gitkene Nahüür Abrayiim määden.

²⁴ An kiingon iine yeene yaana battä me ogo Ruhuma ye, cääna ike gitki merkä oogen, an yäntängenen ogo, Taabaa ke Jaam ke Taac ke Maakkaa.

23

Tüwnü yen Caarra

¹ An Caarra cääynä yuunge 127.

² An tüwnü nantä battä me ogo Gariya Arba, an tiññan battä me ogo Hiburoon, nommañ yen mä Kanaan ji, an Abrayiim attä nüüji kä Caarra an week ogo ike.

³ An Abrayiim juwin ñaalok iine tüwon gunne ti, an ike duuñku yek mä Haat kiinne ogo,

⁴ "Ika winni agä boorgon, an agä willä waadgic ti. Kura yääjga nommañ taanñe dale jikcä iñi män tüwon yeeni."

⁵ An mä Haat Abrayiim luugi ogo,

⁶ "Mügdo tiñä por, iкi agä yätin yen Joon waadgo ti. Wäkä kälkä witken

yooko ti yaana liikidi ye, an jikci iñi wica. Ikoon ti baati m'ana iкi bi tiigey kä käl yeene yaana jikci kä män tüwon yүүnү ye."

⁷ An Abrayiim juwin ñaalok an düñjin iñi mä Haat ñomgen ti.

⁸ An ike jaajjin iken ti ogo, "Naana ika gimgana kä jingä män tüwon yeeni ye, por tiñe ika ti, Aproon täacka kä minneni yen Cuwaar,

⁹ dale ika yääjga tuum yaana Makapeela ji a yeene ina, an bilti nant'a düññete yiil yeene ye. Taaje dale yääjga kä, kä weel yaana bilti ye muure, wääti a nantä yeeni yaana jikä kä mä yeeki ye waadgic ti."

¹⁰ An Aproon daa bilti cäay mä yeeke waadgen gitä, an Abrayiim luuññe i tiñtä mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye yeene ti ye.

¹¹ An ike jaajjin ogo, "Ba'ay, mügdo, por tiñä ika ti, yiil yeeni ke tuum yaana jiñe ti ye iñenii kä. Iñenii kä mä yeeki ñomgen ti. Män tüwon yүүnү jigä."

¹² An Abrayiim ñuca düñjin iñi mä baan ñomgen ti,

¹³ an ike Aproon luuññe i tiñtä me muure ogo, "Ba'ay, tiñä ika ti, dalä ika äccä weel yeene muure. Äccin yeeni gimgä an män tüwon yeeni bi jikä iñi wica."

¹⁴ An Aproon Abrayiim luuññe ogo,

¹⁵ "Tiñä ika ti mügdo, nommañ kä tiilgä gälkä wangen 400, an yaanni a ñaaka waadgo ti ika ke iкi? Män tüwon yүүnү jigä."

¹⁶ An Abrayiim gïmmiñ kä weel yen Aproon, an kiilkene tiilgä gälkä wangen 400 bata weel yaana jaajjinee kä mä Haat ñomgen ti ye. An kiille bata kiillä yaana kiitene kä yääjoni ye.

¹⁷ An yiil yen Aproon yaana Makapeela ji cokulan ti Mamar ina, kiyi Abrayiim, muutuk ke yiil ke tuum yaana jiñe ti ye, ke jengä muure yaaka yiil täñke ti ye.

¹⁸ Yääjgi me Abrayiim wäättä anña nantä yeene, mä Haat muure yaaka

* **22:19** Biiirciba an anjan ogo Jiin Lüüttäj kä lemmä mä Iburu.

äätin äntüke yen baan mooye ti ye ñomgen ti.

¹⁹ An wäättan Abrayiim iinje Caarra jijnje, tuum yaana yiil ji Makapeela, cokulan ti Mamar ye, an cääna battä me ogo Hiburoon, nommañ mä Kanaan ji.

²⁰ An yiil ke tuum yaana jiñe ti ye, yääjgi mä Haat Abrayiim wäättä anja nantä yeene yen jijnjä.

24

Icaak ke Rîpga

¹ An Abrayiim duundin kä yaac, an njuülkä Piŋo kä päygyä muure.

² An Abrayiim kiingon yeene yaana talaŋ agee kä mükkini waak an yeene jiñe muureen ye kiinne ogo, “Näjä liittäŋ kä doocin intü iñi ämgi ti.

³ Liitä kä Piŋo, Joon yen pollon jiñe ke nommañ wiñe, ogo minneni yeeni batta bi kujgeey iin tiirin yek mä Kanaan yaaka ikki ika cäyā waadgen ti yaakki.

⁴ Atä baan yeeni ti, an minneni yeeni Icaak kujgu iin mä yeeki ti.”

⁵ An ike taaji kiingon ogo, “An naana tuul batta takä äatin ke ika nommañ yaanni ti ye? Icaak bi koowu duuku cäyok ke mä yүүkü nommañ yaana äatii kä yaanja ti?”

⁶ An Abrayiim kulcin ogo, “Ba'ay, minneni yeeni nana duukcudu njäk wica.

⁷ Piŋo Joon yen pollon jiñe yaana ika äbana woo an yen wäyo ti ke nommañ yaana giidana me ye ji, yaana ika kiinna, an ika irkana jiik liittä ogo, ‘Nommañ yaanni bi iñje kaaynä yeeki ye.’ Ike bi tücci malak ñomü ti, an iki bi kängēy iin yaana kujgu minneni yeeni ye wica.

⁸ An naana tuul batta takä duukin ke iki ye, i donjü äbini woo liittäŋ yeeni yaanni ti. Gin'a bilti ye minneni yeeni nana duukcudu njäk wica.”

⁹ An kiingon iñte doocce iñi mügdo yeene Abrayiim ämge ti, an liittä kä jiik yaakka.

¹⁰ An kiingon kuññu kälāmgä Abrayiim ti kä caay, ke wakkä muure

nerken yek dey, an koocce kälāmgä nätin, an juwin ünjin nant'a battä me ogo Araam Naareen ye. An wica ike attä baan mooye yaana cäyge kä Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ye ti.

¹¹ An ike kälāmgä düünje jiiñ wic kä cokal woo baan mooye taan biigin ti anji. I a wuun yaana atcete määngä tipene piik ye.

¹² An kiingon mälcin ñaalok ogo, “Ay Piŋo, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, gin'a takkä ye, dääkkaa kä tiññan, an mügdo yeeni Abrayiim nüütü woo biilin yaana batta düüñidi ye.

¹³ Yuuru, ika inni yuddu jiiñ taanje ti yaanni, an tiirin yek mä baan mooye kääjidi woo äätidi tipä piik.

¹⁴ A gin'a takkä iki ti ye inni. Yanjalan bi ñujgu yok ogo, ‘Kura immä wäl yүүnü iñja kä mätcä kä piik.’ An naana ike gimmä ogo, ‘Ee, mätcä, an kälāmgä yүүkü bi määtkä cääna ye!’ I dalä wääti a yaana wäägini woo a in kiingon yүүnü Icaak ye. Anan ken bi njäjä daa kä ogo iki nüüteneey woo biilin mügdo yeeni ti.”

¹⁵ An i ike batta mor dak kä mallä, oja Rîpga kääjin woo ke wäl yeene büüye ti. Ike a tul Batüwiił yaana a minneni yen Maalka yaana a in Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ina.

¹⁶ An Rîpga a tuul nerconde kuckon, an a päjjidini koownu ti, an ike mor küci oon. Ike kaaccä iñi wäl yeene küümgede kä piik, an duukin woo nua.

¹⁷ An kiingon bänjin ti ike ti kä biraŋ, an kiinne ogo, “Kura iñja ika mätcä piik kä deewar wäl yүүnü ti.”

¹⁸ An ike jaajjin ogo, “Mätcä, mügdo yeeni.” An oja wäl immene iñi kä biraŋ, an iñne mätcin.

¹⁹ An wääna iñneeda kä mätceneey piik ye, jaajjin ogo, “Kälāmgä yүүkü bi määtkä piik cääna ke yääjene.”

²⁰ An kä biraŋ piik wäl yeeke tüljene kuun ji, an bulcin njäk jiidük nüüci di piik, an kälāmgä muure puukkene piik.

²¹ I daamgä kiingon a daamgon i batta jääyidi woo jiikkalan, ukcedee

kä giti naana wään yeene dääkkene daa Piṭo ye.

²² An wääna kälāmgä ḍanḡene kä maanṇä piik ye, ike ääcin woo juma yen tiilgä ke tiikinni mäyken yek tiilgä kä yewwe yek inke ḍuuggen an iññeeda kä.

²³ An taaññe ogo, “İki agä ṭul ṇaani?” “Kura nüütkaa, wääc cääyge nāṇṭa yaana nūnon kä wīrin jīñe yaanni ti ye?”

²⁴ An ike luugi Rīpga ogo, “İka agä ṭul Batūwīl yaana giitā kä Maalka ke Nahūūr ina.”

²⁵ An ṇuccin jaajjin ogo, “İkoon cāygon kä pīroni ke beelgä iwin yaaka amgä kälāmgä ye ḍirāk, ke nāṇṭa yen wilgä yaana nūne kä wīrin tiññan ye.”

²⁶ An kiingon ḍūṇṇü, an mālcin ñaalok Piṭo ti,

²⁷ an jaajjin ogo, “Nūülkin ḍükci Piṭo ti, Joon yen mūgdo yeeni Abrayiim. Piṭo nüütin woo biilin yaana batta düüñidi ye, ke luggin mūgdo yeeni ti. An ike ika üünjana ti kä ba' mūgdo yeeni mā yeeke ti.”

²⁸ An Rīpga lüünṇü paa ba' meen, an me nüütkene kä waak'a nāṇṇa ḍuuggen ye muureen.

²⁹ An Rīpga cääyge määden battā me ogo Laabaan, buurcin woo jīn wic pārjidi ke oon.

³⁰ Kä yaana yutṭee kä juma käwen umdonḍe ti ke tiikinni inke ḍuuggen ti, an tiinṇee kä Rīpga päkee kä jiik'a kiinene daa kä oon ye. An ike kaaccā woo oon ookcede, an kaññe yudit ke kälāmgä jīn ti kä cokal.

³¹ An kiini Laabaan ogo, “Äätä, iki yaana agä ṇüülkin kä Piṭo ye. İki yuddu woo winni ina? İki tutkeneni an ke nāṇṭa yen kälāmgä.”

³² An oon attā ti an ti, an waak du-udi me iñi kälāmgä ṇätin, an kälāmgä iñi me pīroni ke beelgä iwin, an oon icki me piik ke m'aka ike kiitkätä kälāmgä ye, lukene kiigen.

³³ An amma äbi me woo yuuti me ñomgen ti. An kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, “İka batta amjadā amma

ke jiik yaaka äätanä kä ye nüütke kä woo.”

An kiini Laabaan ogo, “Ee ṇeran, nüüttoon.”

³⁴ An nüütkene ogo, “İka agä kiin-
gon Abrayiim.

³⁵ An Piṭo mūgdo yeeni ṇüülkene kä yāw, an ike wäättā anṇa ceeggon. İñi Piṭo ḍiik ke dāk ke tiilgä gälkä ke ti-
ilgä, ke kiinkä oogen ke määngen ke kälāmgä ke tüürüṇṇi.

³⁶ An Caarra in mūgdo yeeni, ike mūgdo yeeni gitkene woo oonle i ike a ṭiin, an mūgdo yeeni waak yeeke iññeeda kä muure yaaka mūgde ye.

³⁷ An mūgdo yeeni ika daljana liittä. İke jaajjin ogo, ‘Nana minneni yeeni kujgudu tīrin yek mā Kanaan ti, yaaka ikki ika cääyā waadgen ti yaakki.

³⁸ Atā an yen wāyo ti an äntüke yeeni ti, an minneni yeeni kujgu iin wīca.’

³⁹ An mūgdo yeeni taaññä ogo, ‘An naana ṭuul batta ṭākī äätin ke ika ṇommañ yaanni ti ye?’

⁴⁰ An ika luuṇṇa ogo, ‘Piṭo yaana ika äätä ñome ti ye, bi tüccī malak yeene ke iki, an wään yūünü bi ḍaage, an nuṇko bi minneni yeeni kañgeeda kä iin mā yeeke ti, äntüke wāyo ti ye.

⁴¹ An naana iki atā mā yeeke ti ye, ḍonṇü bi latī woo kä liittäṇ yeeni, naana daa cääna iki ṭiigini kä iññä iin ye, ḍonṇü bi latī woo kä liittäṇ yeeni.’

⁴² “An tiññan wääna äätanä kä jīn ti ye, ika mālcanä ñaalok ogo, ‘Ay, Piṭo, Joon yen mūgdo yeeni, Abrayiim, kura wään yeeni yaanni dääkkaa kä.

⁴³ Yuuru, ika inni yuddu jīn taan yaanni. An gin'a ṭäkkä ye inni. Naana ṭuul yaṇkalan kääjin woo ṭipī piik ye, bi kiinā ogo, “Kura iñja woo piik kä ḍeewan wāl yūünü ti mātca kä.”

⁴⁴ An naana ika kiinna ogo, “Mātca, an kälāmgä yūükü bi puukku cääna ye,” dalā ken wääti a yaana wagi Piṭo a in minneni yen mūgdo yeeni ye.’

⁴⁵ “An i ika batta mor ḍagä kä mallā joni ti, oja Rīpga kääjin woo ke wāl piik yeene büüye ti. An ike kaaccā iñi wāl

yeene kuumgede kä piik, an ike kiinnä ogo, 'Kura inja piik mätcä kä.'

⁴⁶ An kä birañ anñi, wäl yeene immene inñi an jaajjin ogo, 'Ungo mätcä, an kälämgä yüükü bi puukku cääna.' An wääna mätcänä kä ye, kälämgä puukkene cääna.

⁴⁷ "An ike taaññä ogo, 'İki agä tul ɲaani?' An ika luuñña ogo, 'İka agä tul Batüwül yaana giitä kä Nahüür ke Maalka ina.' An iñkänä juma umdonde ti, ke tiikinni inke duuggen ti.

⁴⁸ An ika düñjünü inñi an ika mälcänä ñaalok Piṭo ti. An Piṭo maanña, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, yaana ika nüüdana päy yaana wodañ ye ti, ke känga kä tuul yen tul mügdo yeeni määden, yaana bi a in minneni mügdo yeeni ye.

⁴⁹ An nüütka naana ikee mügdo yeeni bi nüütke woo biilin yaana batta düüñidi ye ke luggin, an naana a ba'ay ye, i nüütka dale ika atä nantä yañkalan ti."

⁵⁰ An luugi Laabaan ke Batüwül ogo, "Nääñkä yaakki atä Piṭo ti, baati jiik'a jāāyon woo ye.

⁵¹ Ripga inana, koowu an ate kä, an dalä ike wääti a in minneni mügdo yüünü, bata yaana jaajjene kä Piṭo ye."

⁵² An wääna kiingon yen Abrayiim tiññee kä jiik yeeken ye, ike düñjin inñi ɲomgu giiti, an mälcin ñaalok Piṭo ti.

⁵³ An kiingon ääcin woo waak wilkitin a nanjin kä tiilgä gälkä ke tiilgä, ke buruñgu, an inñe Ripga. An cääna määden ke meen inñe wakkä yaaka weel yeenen carañ ye.

⁵⁴ An ike ke ook yaaka äätene ye, ämmä an mättä an ningin wica.

An wääna juwene ñaalok kä tiññänä ye, kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, "Tiingä, dale ika dukcu mügdo yeeni ti."

⁵⁵ An määden ke meen jaajjin ogo, "Dalä por Ripga cääjji nüñkä kä caay ke ikoon, an wäättan ike atä."

⁵⁶ An kiinne ogo, "Nana ika koora kä, Piṭo wään yeeni daañje. Tiingä dale ika dukcu mügdo yeeni ti."

⁵⁷ An iken jaajjin ogo, "Dale tuul bärkin, an taacın."

⁵⁸ An Ripga bärki, an taaji ogo, "İki gımmädä ikee ate ke oon yaanni?"

An luuññe ogo, "Ee, ika bi atä."

⁵⁹ An käwen Ripga tuci ke kiingon yaana ike piri ye, ke kiingon yen Abrayiim, ke m'aka äätene kä ye.

⁶⁰ An Ripga ɲüülki, an kiini ogo,

"Käwo, iki wäätcı agä

miy yen me diirken caykä mäyken
kä caykäcaayni!

An dalä kaaynä yüükü

bänkä yek ädäññi yeeken peecä."

⁶¹ An Ripga ke kiinkä yeeke määngen taappä kälämgä, an oon baati ɲac. An kiingon yen Abrayiim Ripga koowne an attene kä.

⁶² An Icaak yaana cääy Najip ina, duku Biir Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jiin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

⁶³ An äänkalan ti biigin ti anñi, Icaak attä yiil ji, an laay i jone jaayjiikkalan, an wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, ike yurcin kälämgä äätidi.

⁶⁴ An Ripga cääna wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, Icaak yootte, an ike kuuyin inñi kalman yeene ɲac kä birañ.

⁶⁵ An kiingon taaññe ogo, "A oon yaana wali ye iya yiil ji äätidi ikün päägidin yaanja?"

An luugi kiingon ogo, "A mügdo yeeni." An ike buruñgu yeene koowne an wange kümme.

⁶⁶ An kiingon Icaak päkkene waak'a nanñe ye muure.

⁶⁷ An Icaak Ripga äbene keeñ yen meen Caarra ji, an wäättä anña inñe. An bilgene, an Icaak jone lüynü kä ike kä tüwnü meen.

25

Tüwnü yen Abrayiim

¹ An Abrayiim diññä iin yañkalan ɲuca battä me ogo Katuura.

² An ike gitki Jumraan ke Yakcaan ke Midaan ke Miidiyaan ke İcbaak an Cüwa.

³ Yakcaan ken a wäy yen Ciība ke Diidaan. An̄ kaaynā yek Diidaan a mā Acüür ke mā Litüüç ke mā Liim.

⁴ An̄ merkā oogen yek Mīdiyaan a Ipa ke Eper ke Anook ke Abida an̄ Elda. Iken yaakca muureen a kaaynā yek Katuura.

⁵ Abrayiim waak yeeke muure yādi minneni yeene Icaak.

⁶ I ike batta mor tüw, merkā yeeke yaaka giide kiinkā yeeke määngen ti ye, pääggene iñdinni. An̄ piirre giti ke Icaak, an̄ iken tucce woo baan ti kã ñomuk.

⁷ An̄ Abrayiim yuunge muure yaaka cääynee kã ñommañ wic ye a 175.

⁸ An̄ ike wääkcın woo wääktāñ tüwnü an̄ tüwnü, i yuunge a dñirini a yääñon kã cāwdā ñommañ wic, an̄ ike cooṭi me ti dānkā yurge ti.

⁹ An̄ merkā yeeke Icaak ke Icāmayiil ike jigi ṭuum yaana Makapeela ji ye, cokulañ ti Mamar, yiil yen Aproon minneni Cuwaar yen mā Haat.

¹⁰ An̄ yiil yaana kiyi Abrayiim mā Haat ti ina, ken jigene daa kã me iken ke iñe Caarra.

¹¹ An̄ wääna Abrayiim tüwnee kã ye, minneni yeene Icaak ṇüülkī Joon̄. An̄ Icaak cääynā kã cokal Bñir Lahaayi Rooy, an̄ an̄an ogo, Jñin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

Merkālen yek Icāmayiil

¹² A perrā kaaynā yek Icāmayiil minneni Abrayiim, yaana giide Haajir kiingon yen Caarra yaana a yen mā Macir ina ti.

¹³ A merkā oogen yek Icāmayiil yāñtāñgenen ikki, an̄ a pergin a iijgini kã kaygon ti ke m'ana düüñidi ye ti. Nabiyüüt ken a kaygon an̄ bäätcete Kedar ke Adbeel ke Mibcaam

¹⁴ ke Micma ke Düüma ke Maaca

¹⁵ ke Haddaat ke Tiima ke Yatuur ke Naapic an̄ Kedeema.

¹⁶ A merkā oogen yek Icāmayiil ikki, an̄ a yāñtāññi yek yätini yaaka äärgä tüggen kã caay witken kã yewwe ye, ke nānk'a cääyene kã ye, ke keeññi yeeken.

¹⁷ An̄ Icāmayiil cääynā ñommañ wic yuunge 137. An̄ ike wääkcın woo wääktāñ tüwnü an̄ tüwnü, an̄ ike cooṭi me ti dānkā yurge ti.

¹⁸ An̄ kaaynā yeeke cääjñin Hawela attā ke Cüür kã cokal Macir ñome ti, bata gin'a iki üñjüdü Acüür ye. An̄ iken cäygin muure kã puudin giti ke mā yeeken.

Yaagüüp ke İicü

¹⁹ Wakkā yaakki a yaaka nāññä duuggen Icaak ti minneni Abrayiim ti ye.

An̄ Abrayiim gittā Icaak.

²⁰ An̄ Icaak yuunge caykã kã ṇan wääna kuññee kã Rīpga ṭul Batüwñil yaana a män Araam ina, an̄ ike baanne battā me ogo Padaan Araam an̄ ike a Laabaan mā Araam kãwen.

²¹ An̄ Icaak mälcin ñaalok Piṭo ti kã yaana iñe agee kã burnu ye. An̄ mallā yen Icaak luugi Piṭo an̄ iñe Rīpga laaccā yuunku.

²² An̄ merkālen yaaka kã yewwe jññe ti ye yoken yuuku, an̄ attā tääccidi Piṭo ti kã yuunṇu merkā yoken. An̄ tääccin ogo, “Nääñkã yaakki nāñit duuggen ika ti ina?”

²³ An̄ kiini Piṭo ogo, “Merkā yaaka jññü ti yaakka bi wääti a ṭon kã yew. An̄ me yüükü yaaka kã yew jññü ti yaakka bi piirtit, an̄ ṭon yañkalan̄ bi meken borgu kã teynā, an̄ kaygon yüünü määdenle bi ñuugele.”

²⁴ An̄ wääna nñinnā yen giidā yeene däägenee kã ye, yore kaññe cäyge yuunku oogen jññe ti.

²⁵ An̄ yaana iijgene giidene woo ye, tidan̄ an̄ yore a jñik bata gaan, an̄ äkki me ogo İicü.

²⁶ An̄ yuungon yañkalan̄ giidi me i määden İicü agee kã mükon kã ṇubdonḁe. An̄ äkki me ogo Yaagüüp. An̄ wääna yuunku giidene daa kã me ye i Icaak yuunge caykã kã düügük.

²⁷ An̄ wääna merkā piirene ñaalok ye, İicü wäättā an̄ñi män keñ laaywoo luummuk, i määden Yaagüüp a män ṇiibbñin cääy paa keeññi giti.

²⁸ An̄ Icaak a İicü ken bilge nääñka ämee kã yāñgā waak luum jññe yaaka

äbätä İicü ye, an Rİpga a Yaagüüp ken daa bilge.

²⁹ An äänkalan ti wina Yaagüüp cääpi yüückü, an käägi ti İicü ätä woo luummuk a bägon kuckon an näkä kää.

³⁰ An İicü Yaagüüp kiinne ogo, “İka tüwü kä kää! Kura inja yüückü titkä kä deewan!” A yaana İicü äkkene daa me yäntän yanjalan ogo, İdoom ye, nüüti ogo “tidda.”

³¹ An luugi Yaagüüp ogo, “Ee, por kaykitin yünü yääjgaa kä.”

³² An İicü jaajjin ogo, “Yuuru, ika tüwü kä kää. An nerrä kaykitin yeeni a njaaka ika ti?”

³³ An kiini Yaagüüp ogo, “Por İijjä lİitkaa.” An İicü lİittä, ogo kaykitin yeene yääjgedee Yaagüüp.

³⁴ An Yaagüüp İicü inñe biğgi ke yüückü piiken. An ike ämmä an mättä, an wäättana juwin attä. An anan İicü nääynä kä kaykitin yeene.

26

Icaak ke Abimaliik

¹ An kää yanjalan nja aatin baan ji bata yaana nänjä done nİinkä Abrayim ti ina. An Icaak attä yätkä Abimaliik yen mä Palactiin yaana cääy Jaraar ina ti.

² An Pİto üükın woo Icaak ti an kiinne ogo, “Nana İki atä inñi Macir. Cääyā baan yaana bi kiinenii kä ogo cääyje ko ye.

³ Cääyā baan yaanni ti İki agä boor-gon, an ika bi ke İki an İki bi nüülkeni. An bänkä yaakki bi inñeni kä muure İki ke kaaynä yüükü, an İka lİittänji bi daagä yaana lİitkänä wäac Abrayim ye.

⁴ An kaaynä yüükü bi nanä dirä kä yaac bata kitani yek pollon jiñe, an bänkä yaakki muure bi inñä daa kä. An kä päy kaaynä yüükü ton muure bi a nüülkİni nommañ wic.

⁵ Kä yaana Abrayim tiingana kä jiik yaaka takkä ike ti ye an tiicee kä iininni yeeki, ke nüünñüni yeeki ye.”

⁶ An Icaak cääjgin baan battä me ogo Jaraar.

⁷ An wäana taajene daa kä ook yek baan yaanja kä inje ye, i ike jaajjin ogo, “A käwo.” Ibooc kä jaajjin ogo, “A inñ yeeni.” İke düüci ogo, “İke bi nängi dok mä baan yaanna, ogo inje Rİpga, kä yaana neree kä ner kä yaac ye.”

⁸ An wäana Icaak cääynee kä wİca nİinkä kä diräk ye, Abimaliik yätkä yen mä Palactiin däämjın inñi kä käälle yen an gunne an Icaak yootte inje Rİpga nääjgede.

⁹ An Abimaliik Icaak bärkene an kiinne ogo, “Ay, Rİpga ina a inñü yaanna! İki jaayä ogo käwic ina?”

An luugi Icaak ogo, “İka booju, İka duucu ogo mäjjalan İka bi nägjada dok an koowje.”

¹⁰ An Abimaliik jaajjin ogo, “A njaaka ina nängonoon kä anan yaanna? An naana yoku por mäjjalan inñü nİinne ye, İkoon yoku İkonoon duuggin näänkä yaackä.”

¹¹ An Abimaliik me muure kolle ogo, “M'ana bi täpi yok men yaanni ke inje ye tüwnü bi yooore ti.”

¹² An baan yaanja ti Icaak pİttä käwkä, an yun yaanna ti İke ittä cuukulli päk 100 diräk kä käwkä yaaka pİnñe ye, näänkä İke nüülkene daa kä Pİto ye.

¹³ An İke wäättä anja ceeggon mooye kä yaac, an waak yeeke üüttin kä diirin.

¹⁴ An İke cäygene diik ke däk ke kİnkä kä diräk an mämgi ji mä Palactiin.

¹⁵ An jİdgä piik muure yaaka küünİ kiinkä wäyen nİinkä yek wäyen Abrayim ti ye, cİki mä Palactiin kä nomgu.

¹⁶ An Icaak kiini Abimaliik ogo, “Anğä yorü İkoon ti. İkoon borroon kä teynä.”

¹⁷ An Icaak angin yore wİca, an attä keeñni yeeke teljene inñi Dääñgon Jaraar ji, an cääjgin inñi wİca.

¹⁸ An Icaak jİdgä duukke gomme yaaka küünİ me nİinkä yek wäyen Abrayim ti ye. Kä yaana cİkene daa mä Palactiin wäana wäyen tüwnee kä ye. An äkkene kä yäntängen yaaka äkkene daa kä wäyen nomuk ye.

19 An kiinkä Icaak küññü jīn Dääñgon Jaraar jī, an jīn waje yaana yīñä kä piik ŋerkä ye kañi wīca.

20 An kaaydoni yek mä Jaraar äätin an būültin ke kaaydoni yek Icaak, an jayok ogo, “Piik a yooko!” An Icaak jīn äkkene ogo Icik nääñka iken būültene kä ke ike ye.

21 An kaaydoni Icaak ŋuccin küññü jīn yañkalan, an iken ŋuccin būültin wīca jīn yaanja ti. An äkki Icaak ogo Cittina nüüti ogo ätkitin.

22 Ike nantä yaanja bakkene wic an ŋuccin küññü jīn yañkalan wīca, an baati m'ana ŋuca agene kä būültini kä ye. An äkki Icaak ogo Rabuut, an jaajjin ogo, “Piṭo ikoon iññon nantä, an ikoon bi ḍiiron ŋommañ wic.”

23 An Icaak wina daljene iñi an baññä Bīrciba.

24 An wīrin jīne yaanja ti Piṭo üükīn woo ike ti, an ike kiini ogo, “Ika agä Joon yen wäac Abrayim. Nana iki boaju, ika ke iki, iki bi ŋüülkeni an kaaynä yüükü bi nañä ḍiirä kä waan yen kiingon yeeni Abrayim.”

25 An Icaak battä tambal wīca, an Piṭo maanḡe. An keeñ yeene ṭeljene iñi wīca, an kiinkä yeeke küñjin iñi jīn wīca.

Jiik Doocin yek Icaak ke Abimaliik

26 An äänkalan ti wina yätkä Abimaliik äätin ike ti ke Ahüjaat yaana ike nüütü kä nääñkä yaaka bilti ye, ke Paykool ḍuunḡon kääygä yeene ätä Jaraar.

27 An tääckiti Icaak ogo, “Ikee äätede ika ti ina? I ina ika putka jī, an ika ñootṭa woo yaanna.”

28 An iken luukcin ogo, “Yoorron kä ŋer Piṭo ke iki. An ikoon jaajjonon ogo yoku liittäñ bilto ti waadgo ti, ke iki. İkiin ḍuccin jiik doocin.

29 Liitä ogo ikoon batta bi nāñgonda nääñkä yaackä, bata yaana batta agini nāñgini kä nääñkä yaackä ina, a nääñkä ŋerkä ken nāñkiti kä kamat. An iki tucini woo kä ŋiibbin. An yooru yaana ŋüülkini kä Piṭo ye.”

30 An iken tutki Icaak ammani jon ñamme, an ämmä an mättä.

31 An kä tiññāñänä iken murjin iñi māñkalan daa menen liitkede, an iici Icaak an iken attä kä ŋiibbin.

32 An äñ jīne yaanja ti kiinkä yek Icaak äätin ike nüütü kä jīn yaana küüñi a kicconḍe ye, an kiini ogo, “Ikoon kääññon piik!”

33 An Icaak jīn äkkene ogo Ciba. An ke tiññan baan yaanja wäättana battä me ogo Bīrciba, an anan ogo, “Jīn Liittäñ.”

34 An İicü wäana yuunge anḡene caykä kä ḡan ye, ḍiññä määngä kä yew tiirin mä Haat ti, määnge a Yahudiit ṭul Beerī, an Bacamaat ṭul Eylüün.

35 An a iken ken ääcin jon yiñe Icaak ke Rīpga ti.

27

Icaak Yaagüüp Nüülkene

1 Icaak daandin an wange bunnu batta ŋuca yüti, an minneni yeene mooye İicü bärkene ti, an kiinne ogo, “Minneni yeeni!”

An ike luugi ogo, “Ika inni.”

2 An Icaak jaajjin ogo, “Ika ḍuunḡdunu, an nīinnä yeeni yen tüwnü kuju.

3 Kaay yüünü koowu ke cāwgälen, an atä woo kiñuk an näkkaa gin luum jīne.

4 An tutkaa ginäämkä yaana ñaban bilgä ye, an ickaa kä dalä amā nunḡko ŋüülkenii i batta mor ika tüwü.”

5 An wäana Icaak jaaynee ke minneni yeene İicü ye, i tintä Rīpga. An wäana İicü attee kä woo luummuk kiñee kä waak luum jīne an äbedeeda ti ye,

6 i Rīpga minneni yeene Yaagüüp kiinne ogo, “Wäac tiññä määdic İicü kiinde ogo,

7 İckaa gin luum jīne, an nāñgaa kä ginäämkä yaana ñaban ye amā nunḡko ŋüülkenii Piṭo ñome ti, i ika batta mor tüwü.”

8 Minneni yeeni jiik yeeki tiñä bata yaana kiindenii kä ye.

9 Atä kaacci ḍiik giṭi an ickaa woo jüulonilen kä yew yaaka a caagin ye,

dalä nängä wääc, a ginäämkä yaana ñaban bilge ye.

¹⁰ An ickä wääc dalä ame nunko bi nüülkey kä, i ike batta mor tüw.”

¹¹ An Yaagüüp meen Rîpga luunje ogo, “Määdo İicü yore jüülan, an ika yori yilan.

¹² An naana por ika tapa yok wäyo ye? Ika bi yoorä ogo ike maldoonjîngin. An ike ika batta bi nüülka, bi tääkcî ika tuuma.”

¹³ An kiini meen ogo, “Dalä tummu ñimjî ika ti, minneni yeeni! Nänjä bata yaana kiinnenii ye. Atä an jüülonilen ickäa kä.”

¹⁴ An ike attä an jüülonilen koowne an ickene meen. An meen tuttu ginäämkä yaana ñaban ye, bata yaana bilgänä wäyen ye.

¹⁵ An Rîpga kuññu burungu ñerkä yek minneni yeene mooye İicü, yaaka äräk baanne ye, an iinkene minneni yeene ñeerconde Yaagüüp.

¹⁶ An kümme inke ti ke bugge ti, ke nântä donje yaana yidalan ye kä gäykä jüülonilen.

¹⁷ An ike ginäämkä yaana ñaban ke biggî yaaka toonje ye inñe Yaagüüp inñe ti.

¹⁸ An Yaagüüp attä äräk wäyen ti, an jaajjin ogo, “Wäyo.”

An wäyen luukcin ogo, “Haa, minneni yeeni. İki agä İicü halla iki agä Yaagüüp?”

¹⁹ An Yaagüüp luukcin wäyen ti ogo, “İka agä İicü kaygon yüünü. İka nänjä bata yaana kiinnaa kä ye. Juwu ñaalok an yänjä gin lum jîñe yeeni amä, nunko nüülkaa kä ye.”

²⁰ An taaji Icaak ogo, “Kaññi ogoo kä bîran anñi minneni yeeni?”

An luunje ogo, “Pîto yüünü Joon ika yüukkana ti.”

²¹ An Icaak Yaagüüp kiinne ogo, “Wüükü ti kä cokal dalä iki tabeni yok, an ooku giti naana a iki İicü minneni yeeni ye.”

²² An Yaagüüp wükcin ti wäyen ti, an tabi yok Icaak. An ike jaajjin ogo, “Pon a pon Yaagüüp, an inkä ke buggu a yek İicü.”

²³ An batta agee kä ookon giti näänka inke ke bugge jüüle kä jüül bata määden İicü ye. An Icaak yore tootte täki Yaagüüp nüülkede.

²⁴ An taaññe ogo, “A gîtken iki agä minneni yeeni İicü?” An luunje ogo, “Ee a ika.”

²⁵ An Icaak jaajjin ogo, “Yänjä gin lum jîñe yüünü äckaa kä dalä amä, minneni yeeni. Nunko iki bi inñii kä nüülkin yeeni ye.” An äckene daa Yaagüüp an amme. An äckene määk an maaññe.

²⁶ An kiini wäyen Icaak ogo, “Äätä ti kä cokal minneni yeeni, an muckaa gimgin.”

²⁷ An ike wüükîn ti kä cokal an muckene. An Icaak ñääccä pin burnu yeene, an ike nüülki, an jaajjin ogo, “Pin minneni yeeni beel bata pin yiil yaana a nüülkinî kä Pîto ye.

²⁸ Dalä Joon iki inñey tuñ yen pollon ke cekkitin nommañ wiñe

ke päk diirken
ke määk diirken.

²⁹ Dalä ton iki ñuugilini,
an iken iki ñungkiti inñi,
an wäatci agä mügdo yen mädgic
an kaaynä miic dalä cäänaa iki
ñungkiti inñi.

An tuummu wäati m'aka iki tuumgi ye ti,

an nüülkin wäati m'aka iki
nüülkiti ye ti.”

Nüülkin İicü

³⁰ An kä ñeeran anñi wäana Icaak ñanñee kä nüülkin Yaagüüp, an Yaagüüp kaaccee kä woo wäyen ti ye, i määden İicü kääjin äräk ätä kiñuk.

³¹ An ike cäänaa nänjä ginäämkä yaana ñaban ye, an äckene wäyen, an jaajjin ogo, “Juwu ñaalok wäyo amä yänjä gin lum jîñe yeeni, nunko inñä kä nüülkin yüünü.”

³² An taaji wäyen Icaak ogo, “İki agä ñaani?”

An luunje ogo, “İka agä minneni yüünü İicü kaygon yüünü.”

³³ An Icaak yore tiicîn kä yaac, an jaajjin ogo, “A ñaani ken ina attä kiññä waak lum jîñe, an ickana kä

ammä muure i batta mor iki däägä an njuülkünü yaanna! Ee, an ike bi a njuülkini a gïtken.”

³⁴ An wääna İicü tiinnee jiik yaakka wäyen ti ye, i ike weekcin kä yaac kä jon pille, an wäyen kiinne ogo, “Njuülkaa cääna ay wäyo!”

³⁵ An kiini Icaak ogo, “Määdic äätin, an ika mallanjin, an njuülkin yüünü koowne.”

³⁶ An İicü jaajjin ogo, “Ike battä me ogo Yaagüüp* a gïtken. Ike anji ika mallanjin äänke kä yew, kaykitin yeeni koowne, an tiññan njuülkin yeeni koowe cääna.” An taañne ogo, “İki batta agä büüccini njuülkin yaana a yeeni ye?”

³⁷ An Icaak İicü luunje ogo, “Ike danja nanja a mügdö yüünü, an mädgen muure nanja a kiinkä yeeke, an iñña pak ke määk. An iki bi nanjeni ogo tiññani minneni yeeni?”

³⁸ An İicü wäyen taañne ogo, “Wäyo, iki cäygi njuülkin a keelok? Wäyo njuülkaa cääna!” An İicü weekcin kä yaac.

³⁹ An wäyen Icaak ike luugi ogo, “İki bi cäyä woo kaakic cekkitin yen nommañ wiñe ti, an woo kaakic tuñ yen pollon ji ti.”

⁴⁰ An iki bi cäyä kä gaadal yüünü, an iki bi nuugulu määdic ti, an naana iki takä düñjü teetcadä woo ye, i wiñnan yeene bi erci woo donju ti.”

Yaagüüp Lüüt Laabaan ti

⁴¹ An waan yaanja ti, İicüYaagüüp putkene ji kä yaana wäyen Yaagüüp iñneeda kä njuülkin ye. An İicü jaay joni ti ogo, “Waan nüüjdün tüwnü wäyo cokilin, an wäättan määdö Yaagüüp bi nägä dok.”

⁴² An wääna Rïpga nüütkeni daa me kä jiik minneni yeene mooye İicü ye, i ike tuccin Yaagüüp ti, an kiinne ogo, “Määdic İicü diigä jiik ogo, iki nägjida dok.

⁴³ Jiik yeeki tiinä tetan minneni yeeni. Juwu an lüüdü määdö Laabaan ti Araan.

⁴⁴ An cäyke ke ike kä deeran ke määdic jone lüye.

⁴⁵ An naana ike jone lüynü, an gin'a nängeneeda kä wiitte woo ye, i iki bi tuckeni iki duuku. Ina kura ikee yäyke muuric kä nünnä keellä?”

⁴⁶ An Rïpga jaajjin Icaak ti ogo, “Üñnü yeeni putku ji kä määngä mä Haat. Naana Yaagüüp küji iin tulgu yek baan yaanni ti määngä mä Haat ti ye, bata määngä yek İicü ye, päjjidi iinca yoku ika tüwü.”

28

Yaagüüp Ati Nääyen ti

¹ An IcaakYaagüüp bärkene ti, an njuülkene an kolle ogo, “İki nana dija tulgu yek mä Kanaan yaakki ti.

² Juwu atä Padaan Araam paa ba daan wäac Batüwül, an dija iin wica tulgu näayic Laabaan.

³ Joon yaana Lüüt ye iki njuülkey, an iki iñey merkalen kä diräk, an kaaynä yüükü dirä an wääti a ton diirken!

⁴ An iki iñey njuülkin yaana iñne Abrayim ina, ke kaaynä yüükü nunjo bi mükii nommañ yaana cäyii kä batta a yüünü yaanni ye, a nommañ yaana iñi Joon Abrayim ye!”

⁵ An Icaak Yaagüüp tucce woo, an attä Padaan Araam cäyok ke nääyen Laabaan, a Rïpga mäaden minneni Batüwül a mä Araam, an Rïpga a Yaagüüp ke İicü meen.

⁶ An İicü ukin giti ogo wäyen Icaak Yaagüüp njuülkeni an tucce Padaan Araam ogo dijo iin wica, an kollee ogo nana dijo tulgu yek mä Kanaan ti.

⁷ An Yaagüüp wäyen ke meen tiingene, an dakkä Padaan Araam.

⁸ An wäättan ooki giti İicü ogo wäyen Icaak batta takö tulgu yek mä Kanaan nantä yeenen ti.

⁹ An İicü nüüpcin wäyen taanje İcämayiil ti, an diñña tulgu yek İcämayiil ti kä keelok nocce ti määnge

* **27:36** Yaagüüp ogo maldonjin kä lemmä mä İburu.

ti an iine kicconde battä me ogo Maalat, an ike a Nabiyüüt käwen an a ɬul Icämayiil minneni Abrayiim.

Lääggi yek Yaagüüp Nant'a Battä me ogo Betaliye

¹⁰ An Yaagüüp kääjin woo baan mooye Biiirciba ji, an ünjjin Araan.

¹¹ An kä lütcin an ike ɬakkä ti nantä ba ɬerrä an yuuttu inä wica nüinjidi inä, an kuñnu pääm näakcenee kä wiñe an oodi.

¹² An wääna ike oodene daa ye, i ike umgi läaggi cääyge ɬiittä yudit ɬommañ wic an wiñe ɬakcidi pollon ji an malanji yek Joon aajjidi an ɬüükidi inä kä ike.

¹³ An Piɬo yuuttu ɬiittä ti ñaalok, an jaajjin ogo, "Ika agä Piɬo, Joon yen daan wääc Abrayiim an Joon yen wääc Icaak. ɬommañ yaana nüññi kä yaanna a yüünü an bi inenii iki ke kaaynä yüükü.

¹⁴ An kaaynä yüükü bi dirä batta liiltä me kä panja bata ɬüüpon yek ɬommañ. An iken bi püürji woo tanjä ti muure ñomuk ke najäk ke ñaalok ke inä, an äärgä tüggen yek ɬommañ wiñe muure bi kani nüülkin kä waan yüünü ikee ke kaaynä yüükü.

¹⁵ An ika ke iki an ika iki bi tiijeni ke nant'a atii kä ye, an äänkalan iki bi ɬuugeni ke ɬommañ yaanni ti. An iki batta bi cakeni ke wakkä yaaka kiinnenii ye ɬääkkenii kä muure."

¹⁶ An Yaagüüp juwin ñaalok nüñkä ti, an jaajjin ogo, "A gütken Piɬo a nantä yaanni ti! An batta agä niicon!"

¹⁷ An ike booññu an jaajjin ogo, "Nantä yaanni me yämde! A an Joon inni an a äntüke pollon jiñe."

¹⁸ An ɬinnänänä anji Yaagüüp pääm yaana näakkee kä wiñe ye, koowne an yutte a kolcan paydin an puukkene wic ñownä.

¹⁹ An nantä yaanja äkkene ogo Betali. An anan nüüti ogo, "Än yen Joon." An kä on battä me ogo Lüüc.

²⁰ An Yaagüüp liittä an jaajjin ogo, "Naana Joon ke ika an ika tiññä wään yaanni ti an naana ika inä waak äämkä ke burunju ye,

²¹ an naana ika ɬukcunu paa ba wäyo kä ɬiibbin ye, i wäättan Piɬo bi wääti a Joon yeeni.

²² An kolcan paydin yaana yuuttu ñaalok yaanni bi wääti a Än Joon. An wakkä muure yaaka bi inä kä ye, ike bi inä kä caycayni."

29

Yaagüüp ɬakkä ti Paa ba Laabaan

¹ An Yaagüüp wään yeene ceeññe ke ɬake ti ɬommañ mä ñommuñju ti.

² An ike yurcin jiin kä uttar ke kurku kä ɬäk yek ɬiik ninok inä jiin taanje ti kiji puukkin piik. An jiin tüke a üüljini kä pääm mooye penjä.

³ An naana kurku ɬiik yoken ɬüülünü ti muure ye, i kaaydoni pääm ɬüljünü woo jiin tük, an ɬiik puukkunu piik, an wäättan pääm ɬuukunu üüljünü jiin tük.

⁴ An kaaydoni taaji Yaagüüp ogo, "Ikee age mä wa mädgo?"

An iken luukcin ogo, "Ikoon agon mä Araan."

⁵ An iken taaññe ogo, "Laabaan yaana daan wäyen a Nahüür ina najje?"

An iken luukcin ogo, "Ee, najjon."

⁶ An iken taaji Yaagüüp ogo, "Ike yore ɬeran?"

An iken luukcin ogo, "Ee, ike yore ɬeran. Daamjä a ɬulle yeene Rahiil ina äätä kidit kun ɬiik yaanja."

⁷ An ike luukcin ogo, "Wuun mor a an giti, batta mor a wuun yen ɬüülün ti kurku ɬiik nantä keellä. ɬiik puukke piik, an ɬuuke äämdük."

⁸ An iken luukcin ogo, "Ikoon batta liiton, ke kurku ɬiik muure ɬäägene ti, an wäättan pääm ɬüljon woo jiin tük, an ɬiik puukkon piik."

⁹ An Yaagüüp por daa iñjidi jayok ke iken ke Rahiil ɬääge ti i kidit kun ɬiik yek wäyen an ike ken a kaaydo.

¹⁰ An wääna Yaagüüp Rahiil yoorreeda kä ke kun ɬiik yek nääyen Laabaan ye, ike attä jiin ti an pääm ɬüljene woo, an ɬiik nääyen puukkene piik.

11 An wäättan Yaagüüp Rahiil muckene gimgin, an weekcin kä yaac.

12 An Yaagüüp Rahiil nüütkenene ogo ike agje njiḍḍen ko wäyen ti, minneni yen woowen Rīpga. An Rahiil buurcin woo kä bīraṇ attā wäyen Laabaan nüütkenene.

13 An kä bīraṇ anṇi wääna Laabaan tiinṇee kä ogo ñaakonḍe Yaagüüp ḍäägono ye, ike lüünṇü pärcete kä, an kääṇṇe yok an muckene gimgin, an äbene ti paa. An Laabaan nüütḱi Yaagüüp waak'a nāṇṇä ḍuuggen muure ye.

14 An Laabaan jaajjin ogo, “Īḱi agā gaani ke yīngā yeeki a gītken.” An Yaagüüp cääynā wīca ke nāṇe paan.

Yaagüüp Ḍīji Leya ke Rahiil

15 An Laabaan Yaagüüp kiinne ogo, “Īḱi batta ñuugulu ika ti käpet ogo Īḱi cokuleey ti cokal ika ti. An nüütkaa iḱḱin yūünü bi a ṇīṭṭā?”

16 An Laabaan cääygene ṭulge kä yewwe. Mooye battā me ogo Leya an ḍeerconḍe battā me ogo Rahiil.

17 An Leya wāṇḱe a bunin, an Rahiil ṇeraṇ biilke ti ke üüḱinene woo ti.

18 An Yaagüüp Rahiil bilgene an nääyen kiinne ogo, “Īḱi bi ñuugeleni yuungu kä ṇaṭükel naana ika iḱḱḱaa ṭüülü ḍeerconḍe Rahiil, wääti a iin yeeni ye.”

19 An Laabaan jaajjin ogo, “Tiñca ṇeraṇ iñeni kä Īḱi, kä yaana iñā daa kä oon yaṇkalaṇ yaana a pare ye. Cääyā ke ika winni.”

20 An Yaagüüp ñuugilin yuungu kä ṇaṭükel ogo Rahiil, an yuungu yaakka yoorre belok bata nūinkä ḍeewken kä yaana billee kä Rahiil ye.

21 An wäättan Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “Iin yeeni iñjakä dalā koowu nūinon kä. Nūinkä yeeki yek ñuugula yeeni ḍaanṇä.”

22 An Laabaan nāṇṇä ñäänkä, an mābaan barre muure ammani jonñamme ti.

23 An wääna nāntā cūcūlenee kä ye, i ike ṭuultule yeene Leya ken koowne an ickene Yaagüüp, an nīngin ke Yaagüüp.

24 An Laabaan kiingon yeene iinḱe Jilpa iññe Leya ogo wääto ogo kiingon yeene.

25 An wääna Yaagüüp cuuyenee kä tiñṇāk anṇi ye, i kaññe a Leya! An Yaagüüp Laabaan taaññe ogo, “A ṇaaka inni nāṇḱanaa kä yaanni? Īḱi ñuugeleneni ogo Rahiil! An ika maldaa nīngin ina?”

26 An Laabaan luukcin ogo, “Koowdin ṭuul ḍeerconḍe mooye ñome ti batta a nāṇon ḍoṇḱe poñku bānkä yooko ti.

27 Nūinkä ṇaṭükel yek yaanni por ḍaagā, an ikoon menen bi ṇuckini kä cääna naana Īḱi ḍuckini ika ñuugalanaa yuungu kä ṇaṭükel ṇuca ye.”

28 An Yaagüüp nāṇḱin anan. An nūinkä ṇaṭükel yaakka ḍaagi Yaagüüp Leya ti, an wäättan Laabaan ṭuule Rahiil iññe Yaagüüp ogo wääto ogo iinḱe.

29 An Laabaan kiingon yeene iinḱe Bila iññe ṭuulle Rahiil ogo wääto ogo kiingon yeene.

30 An Yaagüüp nīngin ke Rahiil cääna, an ike Rahiil bilge kä yaac kä Leya. An nääyen ñuugelene yuungu kä ṇaṭükel ṇuca.

Merkälen yek Yaagüüp

31 An wääna Piṭo yuṭṭee Leya batta bilgene daa kä oore ye, nanṇe giit an Rahiil ken a burṇu.

32 An Leya laaccā an giinṇā minneni a oon an äkkene yāntāṇ ogo Robiṇ,* a yaana jaajjenee kä ogo, “Piṭo yuṭṭu pillā yeeni, an wäättan tiññan ika bi bilgana oon yeeni.”

33 An ike ṇuccin laaccā ṇuca, an giinṇā minneni a oon. An jaajjin ogo, “Kä yaana Piṭo tiinṇee kä ogo ika batta bilgada oori ye, ken inni iñā kä minneni yaanni ṇuca.” An äkkene yāntāṇ ogo Camoon.†

* 29:32 Robiṇ ogo yoorru, minneni kä lemmā mā Iburu. † 29:33 Camoon ogo, m'ana tiñit ye kä lemmā mā Iburu.

³⁴ An ike nuccin laaccä nua, an giinä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Tiññan waan yaanni ti oon yeeni bi yore määre ti ika ti, kä yaana gitkanä daa merkälen oogen kä ðäk ye.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Laawi[‡] yaanna.

³⁵ An ike laaccä nua, an giinä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Waan yaanni ti, ika bi mänä Piṭo.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Yahüüja[§] yaanna. An wäätan ike yuuttu iñi kä giidä.

30

¹ An wääna Rahiil yuttee kä ike Yaagüüp batta agee kä gitkini kä merkä ye, i ike käwen mämgene ji. An ike Yaagüüp kiinne ogo, “Iñja merkä, naana ye ika bi tüwü.”

² An Yaagüüp pennä kä yaac kä Rahiil, an taaññe ogo, “Ika agä Joon, yaana iki tiññey kä merkä ye?”

³ An kiini Rahiil ogo, “Kiingon yeeni Bila koowu an niine kä, ike bi ika gitka merkälen, an kä ike, ika bi cäaygana kä merkälen cäanna.”

⁴ An Rahiil kiingon yeene Bila ickene oore Yaagüüp bata iñe, an niinnene kä.

⁵ An Bila laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon.

⁶ An Rahiil jaajjin ogo, “Joon ika jooñña kä njer, an cäanna jiik yeeki tiññe, an ika iñña minneni a oon.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Daan^{*} yaanna.

⁷ An kiingon yen Rahiil Bila nuccin laaccä nua, an Yaagüüp gitkene minneni a oon nua.

⁸ An Rahiil jaajjin ogo, “Kä yääñña teyconde ikoon näägonon ke käwo an yooñnu.” An äkkene yäntän ogo Naptaali.[†]

⁹ An wääna Leya yuttee kä ike yuttee kä iñi kä giidä ye, ike kiingon yeene Jilpa koowne, an ickene Yaagüüp bata iñe.

¹⁰ An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon.

¹¹ An Leya jaajjin ogo, “A ñaaynä njerconde ken äätin.” An äkkene yäntän ogo Gaat.[‡]

¹² An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon nua.

¹³ An Leya jaajjin ogo, “Ika joni ñaban, an määngä ika bi bäärga ogo jon ñammä.” An äkkene yäntän ogo Acür.[§]

¹⁴ An niinkä errä päk ti Robiil attä yiil ji, an kääñña jaan läñ beel bata tääkärän yiil ji, an ickene meen. An Rahiil Leya kiinne ogo, “Kura iñja jaan yen minneni yüünü.”

¹⁵ An Leya jaajjin ogo, “Dañña iki oon yeeni koowni, an cäanna takkä jaan minneni yeeni koowdu?” An Rahiil jaajjin ogo, “Ike bi niin wiirin tiññan iki ti rätä jaan minneni yüünü.”

¹⁶ An wääna Yaagüüp duuke kä yiil ji biigin ti anji ye, Leya attä pääkcin ike ti an jaajjin ogo, “Iki niina ika ti tiññan iki rättenii kä jaan yen minneni yeeni.” An niinnene kä wiirin yaanja ti.

¹⁷ An Joon Leya tiingene an laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon wäätcete kä duuce.

¹⁸ An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña a yaana kiingon yeeni iññadaa kä oon yeeni ye.” An äkkene yäntän ogo Yacakiir.^{*}

¹⁹ An Leya nuccin laaccä nua, an Yaagüüp gitkene minneni a oon yaana wäätcete kä düügük ye.

²⁰ An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña iñña njerconde. An tiññan oon yeeni ika bi eemda kä yaana gitkanä daa minneni yaana wäätcete kä

[‡] 29:34 Laawi ogo, marcin ti yor kä lemmä mä Iburu. [§] 29:35 Yahüüja ogo, maanña kä lemmä mä Iburu. ^{*} 30:6 Daan ogo, jooñnu kä njer kä lemmä mä Iburu. [†] 30:8 Naptaali ogo, yääñña kä lemmä

mä Iburu. [‡] 30:11 Gaat ogo, ñaaynä kä lemmä mä Iburu. [§] 30:13 Acür ogo, jon ñammä kä lemmä

mä Iburu. ^{*} 30:18 Yacakiir ogo, iñdin kä lemmä mä Iburu. [†] 30:20 Jabuloon ogo, eemdin kä lemmä

mä Iburu.

düügük ye.” Anj äkkene yäntänj ogo Jabuloon.†

²¹ Anj wäättana ike giinnä minneni a iinj anj äkkene yäntänj ogo Dīina.

²² Anj Joonj Rahiil payne, anj tiingene anj nanje giit.

²³ Anj laaccä anj giinnä minneni a oon. Anj jaajjin ogo, “Joonj loon yeeni anjene yok.”

²⁴ Anj äkkene yäntänj ogo Yuucip.‡ Anj jaajjin ogo, “Piṭo yoku ika ṇucka ti minneni a oon ṇuca.”

Diik Yaagüüp Dīiridī

²⁵ Anj wääna Rahiil gitee kä Yuucip ye. Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “Kura äkkaa dalä ika atä paa baan yeeni ti.

²⁶ Dalä määngä yeeki koowu ke merkä yeeki yaaka ṇuugelenenii kä ye, anj ika atä, kä yaana ṇäjji kä ṇuugulani yaaka nanjenenii kä ye.”

²⁷ Anj kiini Laabaan ogo, “Naana iḱi gīmädä ye kura cääyā winni kä yaana ṇäjjanä daa kä ṭirkitin ti ogo, Piṭo ika ṇüülkanada ko nääṅkä yüükü yaaka nanjeey ika ti ye.

²⁸ Nüütkaa ṇuugula carrä yüünü, anj bi iṇenii.”

²⁹ Anj luugi Yaagüüp ogo, “Näjja ṇuugulin yaana ṇuugelenenii kä ye, anj diik yüükü tiiññä ogoo.

³⁰ İḱi cääygi kä deewan, anj wääna äätänä kä ye i diirin kä yaac. Piṭo iḱi ṇüülkeney kä ika kä waak'a nanja ye muure. Anj tiññan a tooku ken bi mä äntüke yeeki äärä daa kä ṇaalok?”

³¹ Anj Laabaan täaccin ogo, “A ṇaaka ken iṇenii kä?” Anj Yaagüüp luukcin ogo, “İḱi ṇana ika iṇdaa ginkalan, gin kä keelok ken nāṅgaa kä, anj ika bi ceeñä kääjä ke tiicä diik yüükü.

³² Dalä ika kaacä kurku diik yüükü giti tiññan, anj ika wääkä woo iken ti kăbălgă ke diik yaaka müücülanj ke yaaka perganj muure ye, ke kăbălgă yaaka ülanj ye muure. Anj iken bi wääti a ṇuugula carrä yeeni.

³³ Eemdin yeeni ken bi nütü woo kä ika ṇomuk, naana iḱi äätä ukcudu ṇuugula carrä yeeni yaana iṇdaa kä ye.

Diik muure yaaka batta müücülanj ke yaaka batta perganj ke kăbălgă yaaka batta ülanj diik giti ke kăbălgă giti ye, naana kaṅgă me ye bi pakă me ogo yek kalgin.”

³⁴ Anj Laabaan jaajjin ogo, “Neran! Dalä wääti bata yaana jaajjinii ye.”

³⁵ Anj nūinnä yaanja ti Laabaan diik oogen muure äbene woo yaaka cääygene äälgä ke yaaka perganj ye, anj ke diik määngen muure yaaka müücülanj ke yaaka perganj ye, ke diik määngen muure yaaka cääygene kä bowken yoken ti ye, ke kăbălgälen muure yaaka ülanj ye. Anj müükki Laabaan merkä oogen yeeke.

³⁶ Anj kuññu nūinkä kä dăk pây ji waadgen ti ike ke Yaagüüp, anj Yaagüüp ceeñjin kääññä diik Laabaan yakkalanj.

³⁷ Anj Yaagüüp kuññu jengă kimken yek garkă ti, jaan bumbay ke jaan battă me ogo, lüüc ke yanjalanj ogo dülüb, anj beeyne kä äälgă wotku bowken, nüüti bownu lăcăṅgă.

³⁸ Anj ike lăcăṅgă yaaka beeyne ye, doocce kä diik ṇomgen ti kuun maanṇă pii ti nănt'a äätete mätene kä diik ye, anj diik yuugu naana äätidī mătī ye.

³⁹ Anj diik yuugu kimkä ṇomgen ti, anj diik giitidī woo ṭulgen yaaka yoken a äälgă ke müücülanj ke perganj ye.

⁴⁰ Anj Yaagüüp kăbălgälen yaakka kibbene woo păäken, anj diik ṇomgen ṭukke diik yaaka yoken a äälgă ye ke ülken yaaka a yek Laabaan ye ti. Anj ike doṇe kipkene woo kurku, anj batta agee doocin ke diik Laabaan.

⁴¹ Anj naana diik määngen teyken iinjın ye, i Yaagüüp dūccidī lăcăṅgă diik ṇomgen ti kuun ji, ogo yuugu ko cokal lăcăṅgă ti.

⁴² Anj yaaka bămanj ye batta dūckede lăcăṅgă. Anj bămken a yek Laabaan, anj teyken ken a yek Yaagüüp.

⁴³ Ken ina Yaagüüp wăätee agee kä ceeggon kä yaac yaanna, anj cääyge diik diirken, ke kiinkă määngen ke oogen, ke kălămgă ke tüürüṅji.

‡ 30:24 Yuucip ogo, yoku ika ṇucka menen kä lemmă mä Iburu.

31

Yaagüüp Anjin Yore Laabaan ti

¹ An Yaagüüp tiinjä ogo merkälen Laabaan jaygo ogo, “Yaagüüp waak yaaka a yek wäyo ye koowne muure, an a waak wäyo ken kãññee cekkitin yaanna muure.”

² An yoori Yaagüüp ike batta bilgänä Laabaan bata wäana ina.

³ An Pito Yaagüüp kiinne ogo, “Dukcu baan yen wäygic ti, ke yen mä yüükü ti, an ika bi ke iki.”

⁴ An Yaagüüp tuccin an Rahiil ke Leya bärkene woo nant'a kääjee kä diik yeeke ye.

⁵ An iken kiinne ogo, “Yoorru wäac nua ika batta bilga jone ti bata wäana ina. An Joon yen wäyo ke ika kamat.

⁶ Näjje wäac ñuugulunu kä teynä yeeni muure.

⁷ An wäac tääkcın ika mallanjin an ñuugula carrä yeeni aakdene yok aänke caaydin, an Joon ike batta gimkätä kä nanjin ika näänkä yaackä.

⁸ An naana ike jaajji ogo, ‘Diik müücülgü ken bi a ñuugala carrä yüünü ye,’ i muure gitä woo tulgen müücülan. An naana jaajji ogo, ‘Ñuugula carrä yüünü bi wäati a diik yaaka cäygene aalgä ye,’ i diik muure gitä woo tulgen yaaka cäygene aalgä ye.

⁹ An Joon digärgä yek wäac koojjene woo, an iñña kä ika.

¹⁰ “An waan yaana yuugene kä diik ye ika läkkä an däämjänä ñaalok, an ika yurcunu ñukku yaaka yoken a aalgä an müücülan an pergan ye, yugu ke diik määngen.

¹¹ An malak yen Joon ika kiinna kä läaggı ogo, ‘Yaagüüp!’ An luunju ogo, ‘Haa ika inni!’

¹² An ike jaajjin ogo, ‘Däämjä ñaalok an yoorci ñukku yaaka yoken a aalgä an müücülan an pergan yaakca ti, yugu ke diik määngen, kä yaana näänkä yaaka nanjiti kä Laabaan yaakka yooddu daa kä muure ye.

¹³ Ika agä Joon yaana üükın woo Betali ina, yaana cückinii yok kolcan paydin an liitkanaa kä ina. An juwu

angä yorü baan yaanni ji an dukcu baan yen mä yüükü ti.’ ”

¹⁴ An Rahiil ke Leya luukcin ogo, “Baati gin'a a büccini yädon paa ba wäyo ye.

¹⁵ An ikoon nanjon bata boorgu, an ikoon yääjjonon woo an tiil yooko amme.

¹⁶ Cekkitin muure yaaka koojji woo Joon wäyo ti ye a yooko ke merkälen yooko. An wakkä muure yaaka kinini Joon ye nanjä.”

¹⁷ An Yaagüüp juwin ñaalok, an merkälen yeeke ke määnge taappe kälämgä.

¹⁸ An digärgä yeeke muure kütte ñome ti, ke wakkä yeeke muure yaaka kaññe Padaan Araam ye, an attä wäyen Icaak ti nommañ mä Kanaan ti.

¹⁹ An wäana Laabaan attee kä nitee kä yok diik yeeke ye, i Rahiil junku yek wäyen kalle.

²⁰ An Yaagüüp Laabaan mä Araam mallejin batta nüütke ogo ike bagje.

²¹ An ike likcin woo ke wakkä yeeke muure, an ircin woo wii mä Puraat an ünjin baan pämkä mä Jilaat ti.

Laabaan Nüüti Nac Yaagüüp

²² An niinnä dak ti Laabaan nüütki me ogo Yaagüüp likcono woo.

²³ An ike mä yeeke yaaka a ook ye koowne ke ike, an Yaagüüp baatte nac waan yen niinkä kä natükel, an wäänne nac pämkä mä Jilaat ti.

²⁴ An Joon äatin Laabaan mä Araam ti kä läaggı kä miilla an kolle ogo, “Wangü tiicci, Yaagüüp nana kiinda jiikkalan nana yaacken an nana nerken.”

²⁵ An Laabaan Yaagüüp wäänne nac, i keeni yeene agee kä teljini iñi baan pämkä mä Jilaat witin, an Laabaan ke mä yeeke keeni yeeken telji iñi wica cääna.

²⁶ An Laabaan Yaagüüp taaññe ogo, “İki nanji naaka? Ika mallaanjin an tulgu yeeki koojjini woo bata yaaka müügünü me yääññak ye.

²⁷ An iki pooljudu woo liidit an ika maldaa njingın ina? Ika batta

nüütkadaa, yoku iki tucceni woo kä jon ñamme ke oollu uulgu yek gerger ke kuukcu?

²⁸ An ika daljadaa cääna merkä tulgu yeeki ke tulgu yeeki batta njiibda an kuundu dugin ina? Anan iki nanji amkitin.

²⁹ An kä teynä yeeni iki yoku nangida naankä yaackä, an Joon yen wäac ika kiinna wiirin tiñnan ogo, 'Wanjü tiicci, Yaagüüp nana kiinda jiikkalan nana yaacken an nana njerken.'

³⁰ An tiñnan iki kaacci woo kä yaana wangü kurrene kä an wäac ye, an junku yeeki kalä ina?"

³¹ An Laabaan luugi Yaagüüp ogo, "Ika boonñu kä iki, ika duucu ogo tulgu yüükü bi koowjey ika ti ko teynä.

³² An junku yüükü naana kaññi mankalan ti ye, men yaanna batta bi üt. Maawä mä yooko ñomgen ti parü, naana waak yaaka a yüükü yaakka bilti ika ti ye i koowu." I kucu Yaagüüp ogo kalgin ko Rahiil.

³³ An Laabaan kaaccä keeñ ji ba Yaagüüp, ke keeñ ji ba Leya, ke keeññi giti ba kiinkä mäangen yaaka kä yewwe ye, an batta agee kä kañgon. An wäana kääjenee woo keeñ ji ba Leya ye, ike kaaccä keeñ ji ba Rahiil.

³⁴ An Rahiil junku koowne, an paanne yokin kaakcä kalman ji an cääjgene giti, an Laabaan keeñ maawne jiñe muure an batta agee kä kañgin.

³⁵ An wäyen kiinne ogo, "Nana iki pendä. Ika batta liitä juwin ñaalok ñomü ti, paan yeeni a däägin." An maawne an junku batta agee kä kañgin.

³⁶ An Yaagüüp pennä an Laabaan lilgene ogo, "A yin yaana wali ye ken nanja ina ken keñja kä yaanna?"

³⁷ Wakkä yeeki muure maawni giti an a ñaaka ken kaññi a yüünü? Doocci iñi winni mä yeeki ke mä yüükü ñomgen ti, an dalä iken jücci waadgo ti a ñaani ken wodañ."

³⁸ "An ika cääynä ke iki yuungu caykä kä yewwe, kabalga ke diik

yüükü batta a guutin, an ika batta agä ämon diik yätken yüükü.

³⁹ Diik yaaka jiiji giti wakkä kurkungu ye, batta äbadä iki ti, an yaaka a yäayin ye i waaja pari. An kamat iki ñuju ika ti duukkin gin'a kali me kä an jiñe ke müllä ye.

⁴⁰ Ika nägana carrä kä an jiñe, ke lüuy kä müllä jiñe, an niinkä yäygin wangi ti.

⁴¹ An cäwdä yeeni muure paa baannü a yuungu caykä kä yew. Ika ñuugulunu yuungu caay witken kä nan ogo tiirin yüükü yaaka kä yew ye, an yuungu kä düügük ogo diik yüükü. An iki ñuugula carrä yeeni aakki woo äänke kä caay.

⁴² Naana yoku Joon yen wäyo Abrayim ke yaana boojene kä Icaak ye, batta ke ika ye, iki yoku ika tuccaa woo inki kä lat. An Joon yuttu pillä yeeni ke ñuugula yen inti, an iki gerrey wiirin tiinuk."

Jiik Doocin yek Yaagüüp ke Laabaan

⁴³ An Laabaan Yaagüüp luunje ogo, "Tulgu a tulgu yeeki, ke merkä yeeken, an diik a diik yeeki. An waak'a yooddu yaakka muure a yeeki. An a ñaaka ken bi tiñnan nangä tulgu yeeki yaakki ke merkälen yeeken yaaka giidi ye?"

⁴⁴ Äätä tiñnan nanji jiik doocin iki ke ika an wäati a nüutin woo waan yüünü ke ika."

⁴⁵ An Yaagüüp kuññu päam, an yutte ñaalok a kolcan paydin.

⁴⁶ An Yaagüüp mä yeeke kiinne ogo, "Düüte ti pämkä." An pämkä koowi an nanji a koota, an iken ämmä koota ti.

⁴⁷ An äkki Laabaan ogo Yajar Cahadüüta, an äkki Yaagüüp ogo Galit.

⁴⁸ An Laabaan jaajjin ogo, "Koota yaanni tiñnan ken bi a yuto waan yüünü ke ika." An ina ken batte daa me ogo Galit yaanna.

⁴⁹ An cääna äkki me ogo Micpaa, an Laabaan jaajjin ogo, "Dalä Piito däämi waadgo ti, naana ikiti piirtini ye.

⁵⁰ An naana tulgu yeeki nanjä kargit kujgudu ti meken i batta najja ye, i cääna daa yoottu Joon."

⁵¹ An Laabaan jaajjin ogo, “Koota ke kolcan paydin yaana dooccu waan yüünü ti ke ika ye inni.

⁵² Koota yaanni ken a yufo an kolcan paydin ken a yufo, ika batta bi koota pämkä yaanni cüüpü woo ogo iki irkida, an päjjidi nana iki cüüpüdü woo koota pämkä yaanni ti ogo ika irkada.

⁵³ Dalä Joon yen Abrayiim ke Nahüür ke dänkä yurgen jüci waadgo ti.”

An Yaagüüp liittä kä Joon yaana boojene kä wäyen Icaak ye.

⁵⁴ An Yaagüüp iccin wäämmä yok pääm wic, an mä yeeke bärkene ammä ti, an wäana ämmene ye, ningin pääm wic.

⁵⁵ An kä tinnänänä Laabaan merkä tulge ke tulgu yeeke kuunne dugin an nüülkene. An dukcin baannen.

32

Yaagüüp Booc kä İicü

¹ An Yaagüüp jujjin woo attä kä päy an malanji yek Joon pärjene kä.

² An wäana yoorene daa kä Yaagüüp ye, ike jaajjin ogo, “A nantä kääygä Joon inni.” An ina ken nantä yaanna äkkeeda ogo Manaayim yaanna.

³ An Yaagüüp tuccin tüüjgi ñome ti attä pärjidi ke määden İicü nommañ mä Cür ti baan mooye mä İdoo ti.

⁴ An eenjene an kiinne ogo, “İkee ate an mügdo yeeni İicü kiine ogo, ‘Kiingon yüünü Yaagüüp jäayidi ogo, “İka attä Laabaan ti, an ikoon cäayon ke ike ke tiññan.

⁵ İka cäayga däk, ke tüürünji ke diik ke kiinkä oogen ke määngen. İka tuucunu tākā nüütüdü mügdo yeeni ogo ika kañjo nerrä iki ti.” ’ ’ ”

⁶ An tüüjgi duukin Yaagüüp ti, an jaajjin ogo, “İkoon atton määdic İicü ti. An ike äatidi ike pärjede an ike ädit ook caykä mayken kä nan.”

⁷ An Yaagüüp boonñu kä yaac an yore rüütte, an m'aka ke ike ye kimme giti kurku kä yew, ke diik ke däk ke kälängä.

⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Naana İicü ätä an kun keelok irke ye, yakkalan liiti likci woo.”

⁹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ay Joon yen daan wäyo Abrayiim ke wäyo Icaak, ay Pifo ika kiinnaa ogo, ‘Dukcu baan yüünü ti ke mä yüükü ti, nunjo bi nanjenii kä nerrä ye.’

¹⁰ İka batta päjjädä kä biilin yaana batta düüñidi ye ke wonnu yaana nüütükanı kä ika kiingon yüünü ye. An wäana ircänä woo wii mä Üürdün ye a lacan pare ken äddä. An tiññan ika wäättä kurku kä yewwe.

¹¹ Kura magja kä määdo İicü. İka booju kä ike, nunjo äatidi an ika irkada, ke määngä ke merkä.

¹² An iki jaajjini ogo, ‘A gitken ika iki bi nanjenii nerrä, an kilkä yüükü bi nanä bata tinal yek wii jiñe yaaka batta liittä me kä panjä ye.’ ”

¹³ An ike nüünnä wica wüürin jiñe yaanja ti, an waak yeeke ti ike määden İicü wäkkene woo iñdin.

¹⁴ An wäkkene woo diik määngen 200, ke ñukku caykä kä yew, ke käälgä määngen 200, ke käälgä yatken caykä kä yew,

¹⁵ ke kälängä määngen caykä kä däk ke tulgen, ke däk caykä kä nan ke yatka kä caay, ke tüürünji määngen caykä kä yew an oogen kä caay.

¹⁶ An yaakka iññe kiinkä yeeke an ike jaajjin ogo, “Ate ñomi ti an waan yanjalan dale kun yanjalan ati ñomuk an yanjalan kä näjäk.”

¹⁷ An kiingon yaana iijjidi ye iingene ogo, “Naana määdo İicü purjene kä an iki tajdey ogo, ‘İki agä män naani? An iki atä wa? An a diik naani ika ye?’

¹⁸ İluugu ogo, ‘A yek kiingon yüünü Yaagüüp, yaakki a iñdin tuckudu mügdo yeeni İicü. An Yaagüüp kä done bilti äätä nätko ti.’ ”

¹⁹ An yewwe yeene ke dake eenjene kä jiik keelkä ke yaaka muure baadit digärgä ye, ogo, “İkee jaajje jiik keelkä İicü ti naana ike kaññe ye.

²⁰ An ikee jaajje ogo, ‘Kiingon yüünü Yaagüüp bilti äätä nätko ti.’ ”

Ike payit ogo, “Bi läägå juuggin iñi kä iñdin yaaka atı ñomi ti yaakki. An wäättan naana yooru ye, naana ɬäki ye ika bi gimga.”

²¹ An ike a tüccini iñdin ñomuk an ike nünna nantä keeñni.

Yaagüüp Mügjin ke Joon

²² An müllä jiñe keellä yaanja ti ike juwin ñaalok an määngä yeeke yaaka kä yewwe ye koowne ke kiinkä yeeke määngen, ke merkä yeeke yaaka caay wiñen kä keelok ye, an ircin woo wii mä Yabüük.

²³ An iken koowne an tucce ircin woo wii, ke wakkä yeeke muure yaaka bilti ye,

²⁴ an Yaagüüp dalji me iñi pare. An mügjin ke oon ke buur kääje.

²⁵ An wääna yoorene daa kä oon yuccee kä ye. I Yaagüüp jemme diine ti, an diine kooyu wääna mükceke kä ye.

²⁶ An kiini oon ogo, “Dalä ika atä buur kääjin.” An kiini Yaagüüp ogo, “İki batta äkkedeni atä ke njuülkaa kä.”

²⁷ An taaji oon ogo, “İki batti me ogo ñaani?”

An kiinne ogo, “İka batta me ogo, Yaagüüp.”

²⁸ An kiini oon ogo, “Yäntondü ñuca batta bi battä me ogo Yaagüüp, iki bi batti me ogo Icärayiil. A näänka mügjene ke Joon ke me, an yoñneeda kä ye.”

²⁹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Nüütkaa yäntondü.” An taaji oon ogo, “İka tajdaa kä yäntondü ina?” An wäättan njuülkene wica.

³⁰ An Yaagüüp nantä äkkene ogo Piniyel. An naana anan ye i ogo, “İkoon yuurtonon wonjin ke Joon, an ika por daa agä üdon.”

³¹ An wääna Piniyel daljedeeda kä iñi ye i kääcki an wica an ike ñoldidi kä yaana diine agee kä kooyon kä ye.

³² Ina ke tiññan mä Icärayiil batta ämene kä puuc mäyken waadgå diina yaanna kä yaana Yaagüüp jemmeeda kä diine ti ye.

33

Yaagüüp Pärjin ke İicü

¹ An Yaagüüp däämjın an İicü yootte äätä ke ook 400. An ike merkä kibgene giti Leya ke Rahiil ke kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye.

² An ike kiinkä määngen doocce ke merkälen yeeken ñomuk, an Leya ke merkälen yeeke ñañe ti, an Rahiil ke Yuucip ken a düüñin meken muure.

³ An ike kä ñonge İijjin attä ñomgen ti, an ike düñjin iñi an ñome düücce iñi ñommañ ji äänke kä ñaɬukel ke dääge ti mäaden ti kä cokal.

⁴ An İicü yingä pärjin ke mäaden an yoken käägi an njuübbin kä duuggen, an muckene yok, an weggın muuɬuk.

⁵ An wääna İicü yuttee kä määngä ke merkälen ye, ike täaccin ogo, “A ñaanna ika ke iki yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “A merkä yeeki yaaka iñi Joon kiingon yüünü kä ñerrä ye.”

⁶ An kiinkä määngen wüükın ti ke merkä yeeken an düñjin iñi.

⁷ An Leya cääna daa wüükın ti ke merkä yeeke an düñjin iñi. An düüñin meken Yuucip ke Rahiil wüükın ti an düñjin iñi.

⁸ An İicü jaajjin ogo, “Yaakka muure nüüti ñaaka digärgä yaaka pärjonon kä yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “Ogo ika kääññä ñerrä mügdo yeeni ti.”

⁹ An İicü jaajjin ogo, “İka cääygana kä diräk mäado, yaaka bilti yaakka tüccü kä ñonü.”

¹⁰ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ba'ay, naana ika kääññä ñerrä iki ti ye, i iñdin yeeni gimgä. Wangü yaaka yoorru ye beeljin bata gin'a ika yuttu Joon ye, kä yaana gimganaa kä, kä ñerrä ye.

¹¹ Kura iñdin yeeni gimgä yaana äbi me iki ti yaanja, Joon ñerräner ke ika an ika iñña wakkä kä diräk.” An wina İicü iiri Yaagüüp ke gimme.

¹² An İicü jaajjin ogo, “Juwe atin, an ika bi iijjä atä ñomü ti.”

¹³ An Yaagüüp ike kiini ogo, “Mügdo yeeni ñäjjä merkä liingan an diik ke däk

yaaka niiti ye tulgen lijan. Naana addi me ka yaac an jiine ka keelok ye, i digarga muure bi tuwok.

¹⁴ Mugdo yeeni kura iijja kiingon yuunu nome ti, an ikoon bi baaton ka deedan, waan yaana a yikon digarga ti ke merkälen ti ye, ke miikenii Ciir.

¹⁵ An iicu jaajjin ogo, "Dala ook yakkalan mangenii ka ini yaaka ke ika ye."

An Yaagüüp luukcin ogo, "Ina? Ika nuynu yeeni muure ogo ika kanjo nerrä mugdo yeeni ti."

¹⁶ An niinna yaanja ti iicu dukcin attä Ciir.

¹⁷ An Yaagüüp banja Caküüt, an kuttu an, an digarga yeeke nangene dajka. Ina ken nanta yaanna batte daa me ogo Caküüt yaanna.

¹⁸ An Yaagüüp waana aatee ka Padaan Araam ye, daagin ti ka ner baan mooye yen ma Cakiim ti nomman yen ma Kanaan ti, an keefni yeeke teljene ini baan mooye nome ti.

¹⁹ An kiina nomman yaana kurce-nee ka keef yeene ye, minneni Hamuur Cakiim wayen ti tiilga galka wangen 100.

²⁰ An nanja tambal wica an äkkene ogo Joon yen ma Icarayil ogo Joon.

34

Müünjü Dina

¹ An Dina tul Leya yaana giide Yaagüüp ti ye, kaacca woo ati ukidi tulgu yek baan.

² An waana Cakiim minneni Hamuur ma Haaw, yatin yen baan yaanja Dina yoorre daa ka ye, i müünje.

³ An jone takcin Dina tul Yaagüüp. An tuulle deerconde bilgene an jaajgene ka ner kuckon.

⁴ An Cakiim jaajjin wayen Hamuur ti ogo, "Tuulle yaanna kujgaa ka waati a iin yeeni."

⁵ An waana Yaagüüp tiinjee ka ogo tuulle yeene Dina müünji Cakiim ye, i merkälen yeeke a woo ke digarga yeeke, an ike tiinjin ini ke iken duukene ti.

⁶ An Hamuur Cakiim wayen attä jayok ke Yaagüüp.

⁷ An waana merkälen Yaagüüp aatene ka ti aatene woo an tiinjene ka gin'a nanja done ye, i iken mitcin naalok an piindin ka yaac, ka yaana Cakiim nanjee ka loon ma Icarayil ti ka müünjü tuulle Yaagüüp ye, an a gin'a yoku batta pajjidi nanta me ye.

⁸ An kiini Hamuur ogo, "Minneni yeeni Cakiim jone kaacca tuulle yuunu ti, kura iinjeeda dala waati a iinje.

⁹ Dikin jiik dale kuuwin waati waadga ma yooko ke ma yeekic ti.

¹⁰ An caaye ke ikoon waan a kupon nomman yaanni ti, caaye nant'a takke ye, an laaye ka tettä an ikee kanee wakkä yeekic jiine ti."

¹¹ An Cakiim jaajjin Dina wayen ti ke madgen ti an kiinnee ogo, "Dale ika kana nerrä ikee ti, an ikee bi iin wakkä muure yaaka taaja ka ye.

¹² An naana daa yelga caran bata na' ke indin ye, ika accada waak'a nuye ye muure. An tul ina ka a iin yeeni."

¹³ An merkälen Yaagüüp Cakiim ke wayen Hamuur luugi ka mallanjingän ka yaana Cakiim kawen müünjee da ye.

¹⁴ An kiini ogo, "Ikoon batta liiton naanjka yaakka nanon, kawo inon m'ana batta a ergon ye, yaanna bi waati a loon mooye ikoon ti.

¹⁵ Ikoon bi kaacon denja jiik ti ke ikee ka gin ka keelok, dale ikee beelje bata ikoon ka iirra ook yeekic muure.

¹⁶ An waattan ikee bi inje tulgo an ikoon bi kujon tulgic daa a yooko, an ikoon bi cayon ke ikee an ikin waatin agin ma keelka.

¹⁷ An ikee naana batta gimmede ka jiik yooko an ikee batta iire ye, i kawo bi koowon an ikoon bi aton."

¹⁸ An jiik yaakka Hamuur naappe jok ke minneni yeene Cakiim.

¹⁹ An Cakiim batta a kooron ka nanja naanjka yaakka, ka yaana jone naappe ka tul Yaagüüp ye. An Cakiim ken tiilcidi eemtä me ka yaac antuke yen wayen ti,

20 an Hamuur ke minneni yeene Cakiim aatin antuke baan mooye yeenen ti, an iken jaajjin ma baan mooye yeenen ti ogo,

21 “Me yaakki nanja njibbin ke ikin. Dale iken cayok baan yoono ji an layok, nommañ gaaban pajjidi iken ti, dale ikin dicin fulgu yeeken, an iken iinin fulgu a maangen.

22 An iken bi gimmer ka cawda ke ikin bata ma keelka ke ikin, naana ook yooko iirga me bata iken ye.

23 An naana yaakki nanin ye, i digarga yeeken muure ke wakk yeeken bi waati a yooko, aate gimmer ka jiik yeeken, an dale iken cayok winni ke ikin.”

24 An me muure yaaka atta baan mooye tuk ye gimmer ka jiik yaaka nani Hamuur ke Cakiim yaanna, an ook muure iiri me.

25 An niinka ka dak waana ook mor waacene kuggu iirra ye, merkälen Yaagüüp ka yewwe Camoon ke Laawi yaaka a Diina madgen ye, iken gaadalli yeeken koowi an ircin baan mooye ji i kucu me, an ook muure nagi dugin.

26 An iken Hamuur nagi dok ke minneni yeene Cakiim ka gaadalli, an Diina abi woo arak ba' Cakiim an iken attä.

27 An merkä Yaagüüp aatin an naakin me an baan mooye gaani ji ka yaana kawen mügene daa me ye.

28 An diik yeeken ke dak ke tüürünji yeeken koowi ke waak muure yaaka baan mooye ji ye ke yirka.

29 Wakkä yeeken muure ke aarga gitken muure gaani. Iken caanna merkälen licken yeeken koowi ke maangen an kiidi bata ma mükin.

30 An Yaagüüp jaajjin Camoon ti ke Laawi ti ogo, “Ikee ika ackana dok tiñidin tiñnan ma Kanaan ke ma Peeric ke me muure yek baan ika bi putkana ji. An ika batta caaygana ook ka dirak, an naana iken muure yoken dulgü an ika irkana ye, i ma antuke yeeki bi düümgü giti.”

31 An iken luukcin ogo, “Ikoon kawo daljon nande bata iin yaana a baal ye?”

35

Yaagüüp Dukcin Najak Nantä Battä me ogo Betali ye

1 An Joon Yaagüüp kiinne ogo, “Atä Betali nuka an caaya wica. An batkaa tambal wica, Ika Joon yaana üükün woo iki ti waana buurcinii ka woo maadic licu ti ina.”

2 An Yaagüüp jaajjin ma antuke yeene ti ke m'aka muure ke ike ye ti ogo, “Junku yaaka a paaken ye anje yokin ikee ti, an yokic laate woo an aakce burungu latka.

3 Juwe atin Betali an ika takä, Joon batkada tambal wica yaana ika yüukkana ti waan tiñidin ti an ike ke ika nantä muure yaana ata ka ye ti.”

4 An iken junku muure yaaka ke iken ye, ini Yaagüüp ke jaljalli yaaka entä gitken ti ye. An jikke ini jaan mooye njoy, yaana cokulan ti Cakiim ye.

5 An waana Yaagüüp ke merkä yeeke bagene ka ye, ma bankä yaaka cokulan ti nant'a kaajdene ka ye, naakki Joon liin mooye, an batta agene ka ñoolgin natin.

6 An Yaagüüp aatin ke ma yeeke muure Lüuc yaana tiñnan battä me ogo Betali ye, nommañ yen ma Kanaan ti.

7 An ike battä tambal wica an akkene yantän ogo, El Betali, an anan ogo Joon yen Betali ka yaana Joon üükenee woo ike ti ka laaggi waana ike lüüdee ka woo maaden ti ye.

8 Ripga niito yeene Diboora tüwnü an jigi me ini jaan mooye njoy Betali ti ka ini, an akki me ogo, Aluun Baküüt, an anan ogo “Jaan İwok.”

9 An waana Yaagüüp duukee ka Padaan Araam ye, i Joon üükün woo ike ti nuka Betali an ike nüülki.

10 An ike kiini Joon ogo, “Yäntondü ogo Yaagüüp, an yäntondü batta nuka bi battä me ogo Yaagüüp ke on. Yäntondü bi battä me ogo İcärayiil.” An ike akki Joon ogo İcärayiil.

11 An ike kiini Joon ogo, “Ika aga Joon yaana Lütit ye, giida an diira an waatci age ton an ton diirken bi kaja

woo iki ti an iki bi wäatci agä daan yuur yen yätkäni.

¹² An ñommañ yaana iññä Abrayiim ke Icaak ye bi iñenii kä cääna ke kilkä yaaka äätä ñañü ti ye.”

¹³ An Joon ike dalji iñi nant'a jaaynene kä ye.

¹⁴ An Yaagüüp duccin kolcan paydin nant'a jaaynene ke Joon ye, an puukkene wic määk ke ñownä an yaanna nüüti a kolcan paydin yaana tiilcidi ye.

¹⁵ An Yaagüüp nantä yaana jaaynene ke Joon ye äkkene ogo Betali.

Tüwnü yen Rahiil

¹⁶ An Yaagüüp ke mä äntüke yeeke Betali mañji iñi an wäana mor uterene kä utar Ipiraat ye, i wuun yaana giidene Rahiil ye däägin an bääj yeene pegan kä yaac.

¹⁷ An wäana bääj yeene pekkee kä iñi kä yaac ye, i iij yaana gitä ye ike kiini ogo, “Nana iki boaju iki cääygi minnenile oone menen.”

¹⁸ An ike tüw an wäana wääktäj yeene kääjedee kä woo ye i minneni äkkene ogo Benaawni an anan ogo “Minnenii bääj yeeni.” An äkki wäyen ogo Benyamiiñ an anan ogo “Minnenii yen inti birrä.”

¹⁹ An Rahiil tüwnü an jiki me iñi päy mä Ipiraat taan. An cääna Ipiraat battä me ogo Beetlaam.

²⁰ An Yaagüüpkolcan paydin doocce wica kää Rahiil wic an daa yoottu me wica ke tiññan.

²¹ An Yaagüüp banjä an keeñ yeene teljene iñi Mekdaal Adaar taanñañja.

Merkälen yek Yaagüüp

²² An wäana Yaagüüp cääye kä baan yaanja ti ye, i Robiñ Bila nünne, kiingon iije yen wäyen, an jiik yaakka tiñji Yaagüüp.

An yaakki a yäntänji yek merkälen Yaagüüp yaaka kä caay witken kä yewwe ye.

²³ An merkälen Leya a Robiñ kaygon yen Yaagüüp ke Camoon ke

Laawä ke Yahüüja ke Yacakiir an Jabuloon.

²⁴ An merkälen Rahiil a Yuucip ke Benyamiiñ.

²⁵ An merkälen Bila kiingon yen Rahiil a Daan ke Naptaali.

²⁶ An merkälen Jilpa kiingon yen Leya a Gaat ke Aciiir.

An a merkälen Yaagüüp yaaka gitkene daa me Padaan Araam ye ikki.

Tüwnü yen Icaak

²⁷ An Yaagüüp attä wäyen Icaak ti nant'a battä me ogo Mamar ye coku-lan ti Gariya Arba, yaana tiññan battä me ogo Hiburoon ye, nant'a cääynene Abrayiim ke Icaak bata boorgu ye.

²⁸ An Icaak cääynä ke yuunge dake 180.

²⁹ An ike wääkcin woo wääktäj tüwnü an tüwnü an ike cooti me ti dänkä yurge ti, i yuunge a päjjini, an merkä yeeke iicü ke Yaagüüp ken ike jigi.

36

Kaaynä iicü

¹ A perrä yen kaaynä iicü ikki an iicü cääna battä me ogo İdooom.

² An iicü kuññu määngä yek mä Kanaan ti Adda tul Eylüün a mä Haat an Oolibaama tul Anna yen Jabüün a mä Haaw,

³ ke Bacamaat tul Icämayiil a Nabiyüüt kuwen.

⁴ An Adda iicü gitkene Alipaac an Bacamaat giññä Rowiil.

⁵ An Oolibaama giññä Yahüüc ke Yalaam, an Goora. An merkälen yaakki muure gitki me iicü ñommañ mä Kanaan ti.

⁶ An iicü määnge koowne ke merkälen yeeke ke tulgu yeeke ke m'aka cäyok ke ike ye muure nantä keellä ke digärgä an wakkä muure yaaka kaññe ñommañ mä Kanaan ji ye, an ike kaaccä woo määden Yaagüüp ti an attä baan yankalan ti.

⁷ An ñommañ boonji woo iken ke digärgä ke wakkä yeeken muure.

⁸ An ĩicü yaana battä me ogo İdoom ye, cääjĳin kä tüümo wic baan mä Cĳir ti.

⁹ A perrä yen kaaynä ĩicü ikki a wäy yen mä İdoom tüümo mä Cĳir ti.

¹⁰ A yäntängĳi merkä ĩicü ikki, Alĳpaac minneni Adda in ĩicü an Rowiil minneni Bacamaat in ĩicü.

¹¹ Merkä yek Alĳpaac a Tĳiimaan, ke Umar, ke Jappo, ke Jataam an Gannaac.

¹² An Tĳimna a kiingon iine yen minneni ĩicü Alĳpaac, ike gittä Amaliik Alĳpaac ti. A merkä yek Adda ikki in ĩicü.

¹³ An a merkä Rowiil ikki, Nahaat ke Jüra ke Camma an Miĳja. Merkä yek Bacamaat ikki in ĩicü.

¹⁴ An a merkä yek Oolĳbaama tul Anna minneni Jabüün yaana gitkene ĩicü ye, iken a Yahüüc ke Yalaam an Goora.

¹⁵ Kaaynä yaakki a yek ĩicü yaaka wäättä a woydoni yek kaaynä diirken ye, merkä yek minneni ĩicü mooye Alĳpaac wäättä a woydoni an yäntängenen ogo Tĳiimaan ke Umar ke Jappo ke Gannaac

¹⁶ ke Goora ke Jataam an Amaliik. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek nommañ mä İdoom ti. Merkä Alĳpaac yaakki muure a kaaynä yek Adda in ĩicü.

¹⁷ A merkä yek Rowiil ikki minneni ĩicü, woydoni a Nahaat ke Jüra ke Camma an Miĳja. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek nommañ mä İdoom, iken a kaaynä Bacamaat in ĩicü.

¹⁸ An a merkä yek Oolĳbaama ikki in ĩicü, woydoni a Yahüüc ke Yalaam an Goora. An a woydoni yaaka giidi in ĩicü Oolĳbaama tiironle Anna ye.

¹⁹ Yaakki muure a kaaynä ĩicü an cäänna battä me ogo mä İdoom, an a woydoni yeeken ikki.

Kaaynä Cĳir

²⁰ An a merkä oogen yek Cĳir ikki mä Hüür iken cäyok nommañ mä İdoom ti, a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

²¹ ke Dĳicüün ke İjaar an Dĳiicaan. An merkä oogen yek Cĳir yaaka cäyok nommañ mä İdoom ti ye a woydoni yek mä Hüür.

²² An merkälen oogen Luutaan a Hüür ke Hamaam. An Luutaan käwen a Tĳimna.

²³ An a merkä oogen yek Cubaal ikki Albaan ke Manaat ke Ibaal ke Cabbo an Ünaam.

²⁴ An merkä oogen yek Jabüün a Ayya ke Anna, an ike a Anna yaana kääññä ceere piike caran woo teettälan in wääna ike kääjee kä tüürünĳi yek wäyen Jabüün in.

²⁵ An merkä yek Anna a Dĳicüün ke tuule Oolĳbaama.

²⁶ An merkä yek Dĳicüün a İmdaan ke İjbaan ke İtiraan an Kĳiiraan.

²⁷ An merkä yek İjaar a Bilaan ke Jabaan an Agaam.

²⁸ An merkä Dĳiicaan a Üüc ke Araan.

²⁹ An woydoni yek kaaynä mä Hüür a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

³⁰ ke Dĳicüün ke İjaar an Dĳiicaan. Iken a woydoni yek äärgä tüggen yek mä Hüür yaaka cäyok nommañ mä Cĳir ye ti.

Yätkäni mä İdoom

³¹ A yätkäni yaaka mügdin nommañ mä İdoom ye ikki, i mor baati yätkä yaana a mükon mä İcärayiil ye.

³² Beela minneni Bahüür wäättä a yätkä yen İdoom. Yäntän baan yeene mooye battä me ogo Dĳinaaba.

³³ An Beela tüwnü an Jübaab minneni Jüra män nant'a battä ogo Bücüra ye ken mükku nantä yeene.

³⁴ An wääna Jübaab tüwnee kä ye, Ucaam yaana cäy nommañ mä Tĳiimaan ti ye nantä yeene münĳe.

- ³⁵ An wääna Ucaam tüwnee ye, Haddaat minneni Baadaat yaana buuccu mä Midiyaan nommañ mä Muwaab ye ti, mükkü nantä yeene, an yäntän baan yeene mooye ogo Awüit.
- ³⁶ An wääna Haddaat tüwnee ye, Camla yen mä Macareega mükkü nantä yeene.
- ³⁷ An wääna Camla tüwnee kä ye, Caawüül yen mä Rabuut yaana cäay wii dok kä cokal ye mükkü nantä yeene.
- ³⁸ An wääna Caawüül tüwnee kä ye, Baalhanaan minneni Akabüür mükkü nantä yeene.
- ³⁹ An wääna Baalhanaan minneni Akabüür tüwnee kä ye, Haddaat mükkü nantä yeene an yäntän baan mooye yeene ogo Paaw. An iije battä me ogo Matabiil tiironle Matareet an tiin meen a Madahaab.
- ⁴⁰ A yäntänji yek woydoni yek äärgä tuggen İicü ikki ke nänkä yaaka cäayene kä ye, yäntängen a Timna ke Alwa ke Yatüit
- ⁴¹ ke Oolibaama ke İila ke Peynüün
- ⁴² ke Ganaac ke Tiimaan ke Mipcaar
- ⁴³ ke Majdiil an Iraam. Yaakki a woydoni yek mä İdoom kä İicü ti wäy yen İdoommi daa kä nänk'a cäayene kä ye ke nommañ yaana küümgi ye.

37

Lääggi Yuucip

- ¹ An wica Yaagüüp nuccin cäaynä nommañ mä Kanaan ti nant'a cäaynene kä wäyen bata boorgon ye.
- ² A perrä yen kaaynä Yaagüüp ikki. Yuucip a minneni oone cäaygene yuungu kä caay witken kä natükel, i kääji diik ke merkä yek määngä wäyen Bila ke Jilpa. An Yuucip wäyen äckene jiik yaackä kä näänk'a nantä mädgen yejan ye.
- ³ An Yaagüüp Yuucip ken bilge kä yaac kä mädgen, näänka ike agee minneni yen düngitän yeene ye, an nängene burnu nerrä.

⁴ An wääna mädgen muure yuttene ike bilgene daa wäyən kä yaac kä iken ye, putki ji kä yaac, an batta jääkäätä kä jon ñammä.

⁵ An Yuucip cäayge läaggı an wääna päkkenee daa mädgen ye, i iken ike putki ji kä yaac.

⁶ An kiinne ogo, “Tiije läaggı yaaka läkkä kä yaakki.

⁷ İkiin müürinaan cäayın yiil ji diikin pak witken an wääna deggon yeeni yutte ñaalok ye, yeekic muure witken düüli ti yeeni ti, an dünjın iñi yeeni ti.”

⁸ An taaji mädgen ogo, “İki duucu ogo iki bi wäatcey ogo yätkä yoono an ikoon mügdonda?” An putki ji mädgen kä yaac kä läaggı ke jiik yeeke.

⁹ An Yuucip läkkä läaggı yakkalan an nüütken mädgen an jaajjin ogo, “Tiije ika läkkä läaggı yakkalan. An ke paan ke kittäni kä caay wiñen kä keelok dünjın iñi ika ti.”

¹⁰ An wääna nüütkeneeda wäyən ke mädgen ye, ike geri wäyən an kiinne ogo, “A läaggı yaaka wali ye ika läkkii kä yaakka? İki paydä ogo ika ke miic ke mädgic äätoon an dünjoon iñi iki ti?”

¹¹ An mämgi ji mädgen an wäyən jiik yaakka tiññe jone ti.

Yuucip Yääjji Woo Mädgen

¹² An mädgen attä kääji diik wäyən Cakiim kä cokal.

¹³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka tākä iki atä Cakiim nantä yaana kääjene mädgic diik ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Neran wäyo.”

¹⁴ An kiini wäyən ogo, “Atä tiññaanji naana iken ke diik cäyok tetan ye, i duuku an nüütkaa jiik.” An tucce woo dääñgon yen mä Hiburoon ji nant'a cäayene kä ye, an ike attä Cakiim.

¹⁵ An kañi oon yanjalan wiñe a diiktini woo käpet, an taaji oon ogo, “İki määjä ñaaka?”

¹⁶ An luunje ogo, “İka määjä mädgo. Kura nüütkaa nantä yaana kääjene kä diik ye.”

17 An oon jaajjin ogo, "Iken banña, iken tiinña jayok ogo, 'Juwe atin Duutaan.' " An Yuucip baatcin mädgen ti, an kaññe Duutaan.

Yäajjin Woo Yuucip

18 An yooti kä utar, an i batta mor dägä ti iken ti kä cokal, iken lääljin pugin ogo nägji dok.

19 An iken luugjin päaken ogo, "Yootē män läaggī iya äätä.

20 Juwe näkin dok an yeepin iñi jīn kalan jī, an ikin jaaccin ogo, 'Am-mii gin kurkungu yan'kalan.' An ikin bi yutin a naaka ken bi abana läaggī yeeke."

21 An wāana Robiin tiinnee kä anan ye, ike puccin ogo Yuucip määgee woo an jaajjin ogo, "Nana näkin dok."

22 An Robiin jaajjin ogo, "Nana yimge pükitin woo, äate yeepin jiidük woo teettalan winni, nana inko äccitin ike ti." An Robiin jaajjin kä wan yaana takee määgedeeda woo iken ti, an tuce najak wäyen ti ye.

23 An wāana Yuucip däägenee kä ti mädgen ti ye, i güti yokin woo kä burnu yaana neran ende yaanna.

24 An koowi an yeepi jiidük. An jīn jīne a iwon kä piik.

25 An wāana cääjjene iñi ämene kä ye, iken däämjīn woo an yurcin yääjoni a yek mā Icāmayiil ätä nommañ mā Jilaat ti, ke kälāmgā yeeke dūrit duk yaaka a päkkinñi ye ke yek pilkä äcā Macir.

26 An Yahüüja mädgen taaññe ogo, "A naaka ken bi kañin naana määdo nanñin dok ye, an yimge paannin yokin ye?"

27 Juwe yääckin mā Icāmayiil, an inko nana äccitin ike ti, ike a määdo an a yimgā yooko." An Yahüüja tiingī mädgen.

28 An wāana yääjoni yek mā Icāmayiil* kaajdene kä ye, i Yuucip äbi woo mädgen jiidük, an yääjgi mā Icāmayiil tiilgā gälkä wangen caykä kä yew. An Yuucip iji Macir.

* 37:28 mā Icāmayiil ke mā Midīyaan a mā keelkä ken battā me anan.

29 An wāana Robiin dukcenee kä jiidük, an Yuucip batta agee kä kañgon kä ye, ike burunju yeeke jiiññe giti kä nüüjdün.

30 An dukcin mädgen ti, an kiinne ogo, "Yuucip baati jiidük, an ika bi nanja ogo?"

31 An iken burnu Yuucip koowi an itta noon, an burnu büüci ti yimgā giti.

32 An iken burnu nerrā äcki wäyen an kiini ogo, "Yooru gin'a kaññon ye. Yaanni batta a burnu yen minneni yüünü?"

33 An niji Yaagüüp, an jaajjin ogo, "A burnu minneni yeeni. A amgon kä gin kurkungu yaajgonde yan'kalan. Minneni yeeni jiiitin giti anja pilkä."

34 An Yaagüüp burunju yeeke jiiññe giti an iincin cuukul teye ti nüüti nüüjdün yeene, an nüünñü kä minneni yeene nīnkā kä dirāk.

35 An merkā yeeke oogen ke tulgu yeeke äatin ike lüüytü jok, an ike yaakkā kä lüüynü jok, an jaajjin ogo, "U'u ika bi ceeñā kä nüüjdün ke dakā ti minneni yeeni ti käälok." An wäyen weenja kä ike kä yaac.

36 An wina mā Icāmayiil Yuucip yääjgi Potipaar Macir. Ike a duunjon kääygā yen yatkā Parahuun yaana a duunjon tiiconi ye.

38

Yahüüja ke Taamaar

1 An waan yaanja ti Yahüüja mädgen daljene iñi, an attā cääynā ke oon mā Adalaam yan'kalan battā me ogo İira.

2 An wica Yahüüja yuttu tulul mā Kanaan wäyen battā me ogo Cüwa an deyne. An wāana nīnnene kä ye,

3 i ike laaccā an giinñā minneni oone, an äkkene yāntān ogo Eer.

4 An nuccin laaccā an giinñā minneni oone, an äkkene yāntān ogo Unaan.

5 An giinñā minneni oone menen nuca, an äkkene yāntān ogo Cīla. An waan yaana gittene me Cīla ye, i iken cāyok Kaajjip.

6 An Yahüüja kaygon yeene Eer dijgene iin battä me ogo Taamaar.

7 An Eer kaygon Yahüüja yaajan Piŋto ñome ti, an nägi dok Piŋto.

8 An Yahüüja Unaan kiinne ogo, "Atä an in määdic yädä, an dääkä ñuugula yüünü ike ti bata oore keelle, äckii kä woo määdic merkä."

9 An njäjäna Unaan minneni yaanna battä bi wääti a yeene. Naana daa ñinok ke in määden ye, i daa yimgä pooke iñi ñomgu giti nunko nana määden kääñdee ko killä.

10 An yaaka nanje yaakka a yiñ Piŋto ñome ti, an nanje dok cääna.

11 An Yahüüja in minneni yeene Taamaar kiinne ogo, "Cäyä agä boro paa ba' wääc ke minneni yeeni Cïla täle." Ike düüci ogo, "Ike bi tüwje cääna bata mädgen." An Taamaar attä cääynä paa ba' wäyen.

12 An yuungu yakkalan ti Yahüüja iine tüwnü, an wääna ñanjee kä waan nüüjdün ye i ike ke muukonde İira yen Adalaam attene Timna nantä yaana nitene me käälgä yeeke ye.

13 An mänkalan Taamaar nüütkeno ogo daan wäyen ato Timna nito käälgä.

14 An wina burunğu borkitin yaaka ende ye gütte woo an wänge kümme kä burğu yaana kümdene me wängen ye, an cääjin päy tük Anaayim baan mooye yaana päy ji Timna ye. An njäje tetan Yahüüja minneni yeene Cïla tällä an batta por kujgeeda.

15 An wääna yoorene daa Yahüüja ye ike düüci ogo tuul yaana ogo baal ye nääka wänge agee kä kimgin ye.

16 An umgi ti Yahüüja kä päy taanje ti an kiinne ogo, "Äätä nünä." An kuje ogo in minneni yeene.

An taaji iin ogo, "Ika bi iñja njaaka naana ikii nünä ye?"

17 An luugi Yahüüja ogo, "İki bi tuckeni jüülöle diik yeeki ti."

An kiini iin ogo, "Naana ye iñja ginkalan dalä tiñjä bata luggin ke tuucii deel."

18 An taaji Yahüüja ogo, "A luggin yaana wali ye ken iñeni?"

An luugi iin ogo, "İñja baacbaac ke dira yeene ke lacan yaana intü ti yaanna." An iñene daa Yahüüja an nünne kä an laaccä.

19 An Taamaar juwin kaaccä woo an burğu yaana ende wänge ti ye gütte woo, an iin cin burunğu borkitin.

20 An Yahüüja tuccin müükonde İira ogo jüülöle ije iin ti, an waak'a koownii iin ogo yek luggin ye äbee. An batta a kañgon kä İira.

21 An ike täccin ook yakkalan ti yek mä Anaayim ogo, "Wali iin yaana a baal cääy päy taan winni ye?"

An luugi ogo, "Baati iin yaana a wääton a baal winni ye."

22 An ike dukcin Yahüüja ti an kiinne ogo, "İin batta agä kañgon. An ook yaaka nantä yaanja ti ye, jayok ogo iken batta cääygida ko iin yaana ogo baal wica ye."

23 An kiini Yahüüja ogo, "Dalä waak yaaka iñä daa kä ye tüje. Ikoon batta takon mä baan ikoon yirkoton, ika tuccunu ogo iin iñjo jüülöle, an batta agii kä kañgon."

24 An pankä kä dak mänkalan äatin Yahüüja ti an ike kiini ogo, "Taamaar in minneni yüünü nääñä nääka batta päjjidi ye, ike a laacon kä balkitin."

An Yahüüja iinjin ogo, "Äbe woo, an nääkke maañ dale tüw."

25 An wääna ike äbene daa me woo ye, i ike tuccin jiik daan wäyen ti jaay ogo, "İka laacana kä oon yaana a män waak yaakki ye. Yooru waak yaakki a yek njaani, baacbaac ke dira yeene ke lacan?"

26 An njäi Yahüüja an jaajjin ogo, "İke ñone ladan, a ika ken nääkä yällä, nääka ike batta agä kä iñgon minneni yeeni Cïla ye." An Yahüüja batta a nünin ke ike nja.

27 An wääna waan yen giidä yeene däägenee kä ye, i njäi a yuunku jiñe ti.

28 An wääna giidee kä ye, i minneni yankalan in te äbene woo, an gito kuññu winnanle tinñä an dekke in te ti an jaajjin ogo, "Yaanni kääjidi woo ñomuk."

²⁹ An wina ĩnte duukke ti, an määden ĩjĳin kääjin woo! An gito jaajĳin ogo, “İki ĩjĳini kääjini woo ogo?” An äkki me yäntän ogo Paaric.

³⁰ An määden giidi me ke winĳanle tĳnā ĩnte ti, an äkki me yäntän ogo Jūra.

39

Yuucip ke İjĳ Potĳpaar

¹ An Yuucip koowi mā Icāmayiil an ĳi Macir, an kiyi mǎn Macir yaŋkalan battā me ogo Potĳpaar a duuŋgon kääygā yen yātkā Parahuun yaana a duuŋgon yen tĳiconi ye.

² An Pĳto ke Yuucip an nanĳe a oon yaana woodit ye, an cāāy ān yen mūgdo yeene ti, yaana a mǎn Macir ye.

³ An yoori mūgdo yeene Pĳto ke ike, an waak'a nanĳe ye ti muure, i ĩntā Pĳto wooddin.

⁴ An Yuucip kǎññā ĳerrā mūgdo yeene ti, an nanĳe a űuugulo yeene yaana tĳilcĳdĳ ye, an doocce a m'ana tĳiĳi wakkā ān yeene ĳiĳe muure ye.

⁵ An waan yaana doocceeda kǎ a tĳico ān yeene ĳiĳe muure ye, i Pĳto mǎn Macir űüülkene kǎ Yuucip. An űüülkĳn Pĳto āatin ke wakkā yeeke ti muure ārāk ke yiil ĳi.

⁶ An wakkā yeeke muure müükkenē Yuucip tĳiĳe. An kǎ mūgdĳn Yuucip, ike batta payit ĳin kalan, daa a ammani yaaka ame ye pǎāken. An Yuucip a men ĳerconde biilke ti ke üükĳnene woo ti.

⁷ An waan kalan ti ĳn mūgdo yen Yuucip wāĳe nĳĳnĳn Yuucip ti, an jaajĳin ogo, “Äätä nĳĳnĳ.”

⁸ An Yuucip yaakkā an ĳn mūgdo yeene kiinne ogo, “Yooru, mūgdo yeeni ika müükkena waak muure yaaka ān ĳi ye, an batta payit ĳin kalan.

⁹ Baati mǎŋkalan yaana cāāyge mūgdĳn winni bata ika ye, an baati ĳin'a agee kǎ paangon yokĳn ika ti ye, a ĳi parü, nǎāŋka agĳi kǎ ĳiĳe ye. An ika nǎĳā yiĳn mooye yaanna Joon ñome ti ogo?”

¹⁰ An ĳiĳ daa Yuucip tajde kamat kamat, an ike yaakkā an batta a nĳĳnonke ĳiĳ an batta cāāy kǎ cokal ike ti űuca.

¹¹ An nĳĳnnā yaŋkalan ti wǎāna Yuucip kaaccee kǎ ārāk űuugulee ye, i űuuguloni yakkalan yek ān baati.

¹² An Yuucip mūĳi ĳiĳ kǎ burnu yeene, an kiini ĳiĳ ogo, “Äätä nĳĳnĳ!” An Yuucip buuĳin woo ārāk an burnu yeene daljene ti ĳiĳ ĩnte ti.

¹³ An wǎāna yoorene daa ĳiĳ burnu daljeneeda ti ĩnte ti an buuĳenee woo ārāk ye,

¹⁴ i ĳiĳ űuuguloni yek ān bǎrkene ti, an kiinne ogo, “Yoore mǎn Iburu yaana ābi oon yeeni ān ti ye, ĳkĳĳn ñǎāyĳn kǎ yokĳn. Ike āatin ān yeeni ĳi ogo ika nĳĳnjada, an ika yaajĳānā kǎ yaac.

¹⁵ An wǎāna tĳiĳŋa kǎ yaajĳānā kǎ yaac ye, i ike buuĳin woo ārāk, an burnu yeene cakke ti ĳntĳi ti.”

¹⁶ An ĳiĳ burnu tĳiĳññe ke men mooye yen Yuucip dǎāge paa.

¹⁷ An nüütkenē ĳiik keelkǎ, an kiinne ogo, “Mǎn Iburu yaana a kiingon yüünü ickonoon kǎ winni yaanni āatin ika ti ogo ika ñǎāyjada ko yok,

¹⁸ an wǎāna yaajĳānā kǎ ye, i buuĳin woo ārāk an burnu yeene daljene ti ĳntĳi ti.”

Yuucip Äci me Ganĳar ĳi

¹⁹ An wǎāna Yuucip mūgdo yeene tĳiĳŋee kǎ ĳiik ĳiĳe yaaka jaayee kǎ ogo, “A yaaka nǎŋgana kiingon yüünü ye ikki ye,” i ike pennā kǎ yaac.

²⁰ An Yuucip mūŋĳe an icce ganĳar nǎntā ducene yātkā m'aka üüle ye, an Yuucip cāynā wĳca.

²¹ An Pĳto ke Yuucip an nüütkenē woo biilin yaana batta düüñdĳ ye, an ĳiĳñe ĳerrā duuŋgon yen ganĳar ti.

²² An Yuucip doocce a tĳico yen m'aka ganĳar ĳi ye muure, an nanĳe a tĳico yen wakkā yaaka nǎŋit duuggen ganĳar ĳi ye.

²³ An duuŋgon yen ganĳar batta űuca tĳiĳi wakkā yaaka tĳicā Yuucip ye, kǎ yaana Pĳto ke Yuucip ye. An nanĳe woodit waak'a nanĳe ye ti muure.

40

Yuucip Nüüllü Giti Lääggi yek M'aka Cäyok Ganjar ji ye

¹ Anj äänkalan ti wääna näänkä yaakki baakkene kä ye, i wiñ yen lijoni määk yen yätkä mä Macir ke wiñ yen pamdoni biggi yeene näänkä yili mügdo yeenen yätkä yen mä Macir ti.

² Anj Parahuun pennä duunku yeeke yaaka kä yewwe yaakka ti, wiñ yen lijo määk ke wiñ yen pamdo biggi,

³ anj iken icce ganjar ji an duungon yen tiiconi nant'a tiicene Yuucip ye.

⁴ Anj duungon yen tiiconi Yuucip doocce a m'ana tiici iken ye.

Anj cäygin ganjar ji niinkä kä deewanj.

⁵ Anj wiirin jiñe kalan ti ganjar ji, lijo määk ke pamdo biggi yek yätkä yen mä Macir läkkä muutuk, anj lääggi cäyge nüüllän giti päkket.

⁶ Anj wääna Yuucip äatene iken ti kä tinnänänä ye, yoorre juuggin yejganj.

⁷ Anj duunku yek Parahuun yaaka ke ike ganjar ji ye, täackene ti ogo, "Ikee nüuje ina anji tiññan?"

⁸ Anj iken luukcin ogo, "Ikoon läkkon lääggi an baati m'ana ikoon nüülgon giti ye."

Anj luugi Yuucip ogo, "Nüüllü giti lääggi batta äatidi Joon ti halla? Päkka kä."

⁹ Anj wiñ yen lijoni määk lääggi yeeke päkkene Yuucip ogo, "Lääggi yeeki ti, ika yuttu jaan beel bata lüutkon meen ñomi ti,

¹⁰ anj jaan meen cäyge kimke kä däk. Anj kä deeran anji ñiimmin an päwnä giti, an tulge eggin.

¹¹ Anj donṭule Parahuun cäy inṭi ti, anj tulge koownu anj taañjäna donṭule Parahuun ji, anj donṭule dooccu Parahuun inṭe ti."

¹² Anj Yuucip jaajjin ogo, "Lääggi yaakki nüüti ogo anji, kimkä kä däk a niinkä kä däk.

¹³ Anj niinkä kä däk Parahuun wiñü bi ääre ñaalok, anj iki bi duuke y nantä ñuugula yüünü ti, anj donṭule Parahuun bi injeeda kä inṭe ti, bata wääna agii kä lijo määk ina.

¹⁴ Anj kura paydaa naana wakkä attä tetan ke iki ye, anj kura ñerci iñi kä päjgin ñingin Parahuun kä ika. Anj yüükkaa ti dalä ika kääjä woo ganjar ji.

¹⁵ Ika müügana me kä tiññä ñommañ mä Iburu ti, anj cääna Macir winni ika batta agä ñanjon ginkalan yaana päjjidi dooca me ganjar ji ye."

¹⁶ Anj wääna wiñ yen pamdoni biggi yuttee kä nüüllü giti ñeran ye, ike Yuucip kiinne ogo, "Ika cääna daa cäyga lääggi, ika äddä arwalli wiñi ti kä däk yek biggi.

¹⁷ Anj arwal yaana meken witken ti yaanna cäyge ji biilkä biggi ñerken yaaka a pämgini Parahuun ye, anj amgä dñirgä arwal ji wiñi ti."

¹⁸ Anj luugi Yuucip ogo, "Lääggi yaakki nüüti ogo anji, arwalli kä däk a niinkä kä däk.

¹⁹ Anj niinkä kä däk Parahuun wiñü bi nñlje woo, anj iki bi ñaapey kä jaan anj yängü bi amgä dñirgä."

²⁰ Anj wääna niinkä kä däk dakkene ye, i anj jiñe jon ñamme yen giida Parahuun ti, ike nänjä ammani jon ñamme nängene duunkulen yeeke muure, anj ike wiñ yen lijoni määk bärkene ke wiñ yen pamdoni biggi anj äbene duunkulen yeeke ñomgen ti.

²¹ Anj ike wiñ yen lijoni määk duukke nantä yeene ti, anj ike ñuca dñolle doocce Parahuun inṭe ti.

²² Anj wiñ yen pamdoni biggi anj ñaappe ñaalok kä jaan bata yaana daa kiinene daa kä Yuucip ye.

²³ Anj wiñ yen lijoni määk Yuucip batta payde anj wiirre.

41

Lääggi Parahuun

¹ Anj wääna yuungu kä yew dakkene kä ye yätkä Parahuun läkkä ogo ike yuddee wii yen mä Niil dok.

² Anj wica däk kä ñaṭukel kääjin woo wii mä Niil ji biilken ñeran anj a caagin anj ämi biirun giti.

³ Anj ñuca däk kä ñaṭukel kääjin woo wii mä Niil ji biilken yejganj anj

tomgan, an yuuttu meken yaaka wii dok gurken ti yaakca.

⁴ An dāk yaaka biilken yejgan an tomgan yaakka, dāk yaaka biilken nēran, an a caagin kā ṇaṭūkel yaakka ami. An Parahuun cuuyin nīnkā ti.

⁵ An ṇuccin oodi, an ṇuccin lākkā ogo pāk witken kā ṇaṭūkel dongan an nēran yūlū woo meen keellā ti.

⁶ An ṇuca pāk witken kā ṇaṭūkel purin woo liwgan an iīwī jommu woo teettālan.

⁷ An pāk witken yaaka liwgan yaakka, meken yaaka nēran kā ṇaṭūkel dongan yaakka ladi. An Parahuun cuuyin nīnkā ti, an ṇiññe a lāaggī.

⁸ An kā tinnāñānā anṇi ike cuuyin wiñe a dīiktini. An ike wāadin bārkene muure yek mā Macīr ke ṇājjonī, an pākki Parahuun lāaggī yeeke. An baati m'ana līṭṭit ike ṇūülkütü giti ye.

⁹ An wiñ yen lijoni māk Parahuun kiinne ogo, “Yiñ yeeni paynā tiññan.

¹⁰ An wāana pennii kā wiñ yen pamdoni biḡḡi ti ke ika ina, ikoon āccoon ganḡar ān yen ḡuunḡon tīiconi jī.

¹¹ An wīrīn keellā ti ikoon ti daa māṇkalan cāyge lāaggī, an lāaggī yaṇkalan cāyge ṇūüllen giti a pare.

¹² An wīca durñu yen mā Iburu kalan ke ikoon ganḡar jī, ike a ṇuugulo yen ḡuunḡon tīiconi. An wāana nūütkonon daa kā lāaggī yooko ye, i ṇūülgonon kā giti. An māṇkalan daa lāaggī yeeke ṇūülgeneeda kā giti.

¹³ An daa wāattā bata yaana daa ṇūülgonon kā giti ye, iḡi ika ḡuukka nāntā yeeni ti, an wiñ yen pamdoni biḡḡi ṇaappi ṇaalok.”

¹⁴ An Parahuun Yuucip bārkene an ābi me woo ganḡar jī kā bīran. An jīike ṇette woo, an āākcīn burunḡu, an āātin Parahuun ṇome ti.

¹⁵ An kiini Parahuun ogo, “Ika cāyga lāaggī, an baati m'ana ika ṇūülga giti ye. Tiññā me jayok kā iḡi ogo naana iḡi tiññeey lāaggī ye, i līlḡey ṇūülḡey giti.”

¹⁶ An Yuucip Parahuun luunḡe ogo, “Batta a ika a Joon ken iḡi bi iñey luunḡu ṇiībīn jonū ti.”

¹⁷ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Lāaggī yeeke ti ika yuddu wii yen mā Nīl dok,

¹⁸ an wīca dāk kā ṇaṭūkel kāājin woo wii mā Nīl jī a caagin an biilken nēran an āmi biirun giti.

¹⁹ An ṇuca dāk kā ṇaṭūkel kāājin woo bāman an biilken yejgan kā yaac an tomgan. An dāk yaacken bata yaakka anan batta agā yoorgīn ṇommañ mā Macīr jī.

²⁰ An dāk toomken yaacken, dāk caacken yaaka kā ṇaṭūkel iijin woo yaakka ami.

²¹ An wāana meken amene daa ye, batta ṇictā me ogo āmin meken, kā yaana iken iīncete biilken yejgene jejok bata wāana ina, an ika cuuynu.

²² “An ika cāanna yuttu lāaggī yeeke ti pāk witken kā ṇaṭūkel yūlū woo meen keellā ti, dongan an nēran.

²³ An ṇuca pāk witken kā ṇaṭūkel purin woo liwgan an iīwī jommu woo teettālan.

²⁴ An pāk witken yaaka liwgan yaakka, meken yaaka kā ṇaṭūkel nēran ye ladi. An pākkanā wāadin an baati yaana ika ṇūülgada giti ye.”

²⁵ An Yuucip Parahuun kiinne ogo, “Lāaggī yūükü a keelok. An Joon iḡi nūütkeney gin'a bi nane ye.

²⁶ Dāk ṇerkā yaaka kā ṇaṭūkel yaakka a yuungu kā ṇaṭūkel, an pāk witken yaaka kā ṇaṭūkel ye a yuungu kā ṇaṭūkel. An lāaggī a yek keelkā.

²⁷ An dāk toomken yaaka biilken yejgan kā ṇaṭūkel yaaka kāājin woo meken ṇātin yaakka, a yuungu kā ṇaṭūkel. An pāk witken yaaka kā ṇaṭūkel wāḡen baati yaaka iīwī jommu mā teettālan yaakka, cāanna a yuungu kā ṇaṭūkel yek kāñ.

²⁸ Bata yaana nūütkenenii kā ye, Joon iḡi nūütkeney gin'a bi nane ye.

²⁹ An yuungu kā ṇaṭūkel burru mooye bi ātā ṇommañ mā Macīr jī muure.

³⁰ An wāattan yuungu kā ṇaṭūkel kāñ bi ātā, an burru mooye yaanna bi wiirgā me Macīr jī, an kāñ baan bi ḡūūme giti.

³¹ An burru mooye bi wiirgä me baan ji kä yaana käñ yaana äätidi ye bi yaajee kä yaac ye.

³² Noccin giti läaggä yüükü yaakka a yuutin kä Joon, an bi nañe kä birañ.

³³ “An tiññan dalä iki wäkä oon yaana a yufo an a ñajjo ye, an doocci a tiico yen nommañ mä Macir.

³⁴ An cäanna wäkä dütoni kujit kä keelok duuc ti yek giidä nommañ mä Macir yuungu yaaka kä ñatükel a yek burru mooye yaakka ti.

³⁵ An dalä iken päk muure dülgü yuungu ñerken yaaka äätä yaakka ti, an doocunu mügdin yüünü ti, an doocunu me bänkä mäyken giti an tiicä me wäati a ammani.

³⁶ An päk yaakka bi doocunu me a yek baan, kä yuungu yaaka äätä kä ñatükel a yek käñ Macir ji ye, nunko ñana baan düümte daa giti käñ ye.”

Yuucip Nanji me a Mügdo Macir

³⁷ An wan yaanna Parahuun ke duunkulen yeeke muure ñaappe juugin.

³⁸ An Parahuun duunkulen yeeke taaññe ogo, “İkiin bi käñin oon bata yaanni anñi, yaana cäayge wäaktan Joon ye?”

³⁹ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Baati m'ana a yufo an a ñajjo bata iki anñi ye, kä yaana Joon nüütkeney kä waak yaakka muure ye.

⁴⁰ An iki bi dooceni tiicä nantä yeeni, an mä yeeki muure iki bi tiinkiti eennä yüünü. An a ika pari ken bi talätäl iki ti kä yaana agä yatkä ye.

⁴¹ Tiññan iki wanñeni agä men mooye nommañ mä Macir ji muure.”

⁴² An Parahuun baacbaac yen tiikonle yeene äbene woo inte ti an iinkene Yuucip inte ti, an iinkene burñu ñerconde yeene an dira tiilgä iinkene Yuucip doñe ti.

⁴³ An taappe teebalan bagal yeene ti yaana baatcidi mügdin yeene ti ye, an me yaajjin ogo, “Dünje iñi!” An doocce a mügdo Macir ji muure.

⁴⁴ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “İka agä Parahuun, baati m'ana bi inte ke kiye ääre ñaalok nommañ mä

Macir ji muure ye, naana iki batta agä jaajjini ye.”

⁴⁵ An Parahuun Yuucip iññe yantän mä Macir ogo Capanaatpaniya, an iññe iin battä me ogo Acanaat tuulle Patipeera män daan yen mä Uun. An Yuucip nommañ mä Macir müñje muure.

⁴⁶ An Yuucip yuunge caykä kä däk wäana kaacce kä ñuugula yen yatkä Parahuun yen mä Macir ti ye. An Yuucip angin yore Parahuun ñome ti, an attä laaynä nommañ mä Macir ji muure.

⁴⁷ An yuungu kä ñatükel yek burru yaakka ti nommañ giññä kä yaac.

⁴⁸ An Yuucip päk düülene ti muure yek yuungu kä ñatükel yaaka käajin woo nommañ mä Macir ji ye. An päk doocce bänkä mäyken giti. An baan mooye kalan daa duckene ji päk yirkä yaaka gurke ti ye.

⁴⁹ An Yuucip kuuttu päk kä diräk bata tiñal yek wii jiñe, ke yuutee iñi kä panñä, kä yaana batta liilte daa me kä panñä ye.

⁵⁰ I yuungu käñ batta mor dägä, Yuucip gitki Acanaat merkä oogen kä yew tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun ti.

⁵¹ An Yuucip kaygon yeene äkkene ogo Manacca. An ike jaajjin ogo, “A yaana Joon nanña kä pillä yeeni muure wiirrä daa kä ke äntüke wäyo muure ye.”

⁵² An Yuucip minneni yaana baatcidi ye, äkkene ogo Ipiraayim. An jaajjin ogo, “A yaana Joon ika nanña giidä kä yaac baan yaana wäaccä kä ji pillä ye.”

⁵³ An yuungu kä ñatükel yek burru yaaka äatin nommañ mä Macir ji ye düüñin,

⁵⁴ an yuungu kä ñatükel yek käñ mooye uccin kä äatin bata yaana jaaynene daa Yuucip ye. An käñ wäättä bänkä giti muure, an a nommañ mä Macir pare ken cäayge päk.

⁵⁵ An wäana mä Macir näkkene daa käñ ye, iken yaajjin Parahuun ti ogo päk. An Parahuun mä Macir muure

kiinne ogo, “Ate Yuucip ti an gin'a kiine kä ye i naŋe.”

⁵⁶ An käñ tällä baan ji muure, an Yuucip tuucku muure kupkene, an yääjgede mä Macir. An käñ yaañña Macir ji muure.

⁵⁷ An mä bänkä muure äätin Macir Yuucip ti kiji päk kä yaana käñ yaañnee nommañ wic muure ye.

42

Yuucip Mädgen Ati Macir

¹ An wääna Yaagüüp tiinŋee kä ogo päk bilto ti Macir ye, i merkä yeeke kiinne ogo, “Ikee däämme ina?”

² Ika tiinŋä ogo päk bilto ti Macir. Ate iñi wica an kiije päk yaaka ütün kä ye nuŋko ŋana tüwtin kä.”

³ An Yuucip mädgen yaaka kä caay ye attä Macir kiijidi päk,

⁴ an Yaagüüp Benyamiiñ, Yuucip määden batta agee kä tucon ke meken, booc nuŋko ginkalan nŋit done ike ti.

⁵ An merkälen Yaagüüp dakkä ti ke meken Macir kiji päk, kä yaana käñ biltee kä ti nommañ mä Kanaan ye.

⁶ An a Yuucip ken a mügdo yen mä Macir. An ike yääjgidi mä baan muure päk. An Yuucip mädgen äätin, an düñjin iñi ike ti nommañ ji.

⁷ An Yuucip mädgen yoorre an ŋiññe, an täkkene bata m'ana a pare ye, an rütkenen ŋingün tajde ogo, “Ikee ääte wa?”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon ääton nommañ mä Kanaan ti kijon päk.”

⁸ An Yuucip mädgen ŋiññe, an ike batta agene kä ŋicon.

⁹ An Yuucip päjgin läaggä yeeke yaaka läkke kä ogo iken ye. An iken kiini Yuucip ogo, “Ikee age mä jommu! An ikee äätene dääme ellä baan yoono!”

¹⁰ An iken luukcin ike ti ogo, “U'u mügdo, kiinkä yüükü äätin kiji päk.

¹¹ Ikoon muuronaan agon merkä män keellä. Ikoon agon me wotken. Kiinkä yüükü batta a mä jommu.”

¹² An kiinne ogo, “U'u a ellä yen baan yoono ken umgene daame.”

¹³ An iken jaajjin ogo, “Ikoon kiinkä yüükü agon mädin caay witken kä yew merkä män keellä nommañ yen mä Kanaan ti, an tiññañ määdo deerconde bilti cääy ke wäyo an yaŋkalan a yääyon.”

¹⁴ An iken kiini Yuucip ogo, “Bata yaana kiinne kä ye ikee age mä jommu.

¹⁵ An kä yaanni ikee puuce, ikee liitke kä yäntän Parahuun, ikee batta bi kaace woo nantä yaanni ti ke määdic deerconde ääte winni.

¹⁶ Tucce men kä keelok ikee ti an dale ike ati määdic äbe i ikee kalan age gangar ji winni, nuŋko ukcon kä gitä jiik yeekic naana ikee jaaye a gitken ye. Naana batta gitken ye, ikee liitke kä yäntän Parahuun, ikee age mä jommu.”

¹⁷ An doocce muure gangar ji, an nääkin niinkä kä däk.

¹⁸ An niinnä däk iken kiini Yuucip ogo, “Yaanni naŋe an ikee bi üde, kä yaana booju kä Joon ye.

¹⁹ An naana ikee age mä wotku ye, dale määdic yaŋkalan cääy gangar ji winni, an ikee yakkalan ate paa äce päk äärgä yeekic tüggen yaaka näkä käñ ye ti.

²⁰ An määdic deerconde äckakä nuŋko jiik yeekic ŋice daa me agene gitken, nuŋko ŋana tüwde kä.” An iken yaakka giingä.

²¹ An iken luugjin ogo, “A gitken jooññu yaanni kaññin kä gin'a nänginñin määdo Yuucip ina. İkiin yüttin pillä yäwconde yeene wääna ñujee ikiin ti yüükkün ti, an batta agün yüükkini ti. Ina ken pillä yaanni wäättee kä ikiin ti yaanna.”

²² An Robiin luukcin ogo, “Ikee batta kolle ogo ŋana minneni nängede yiñ? An ikee batta tinde. Tiññañ yimgä yeeke ken ikki joocin kä me yaakki.”

²³ An batta ŋäjjänä ogo jiiken ookcidi gitä Yuucip, nääŋka ike jaay kä an jiik yeeke ŋüülge daa gitä kä māŋkalan ye.

²⁴ An ike ñome tukke woo iken ti an jujjin kä iwok, an wääna ðanñee kä iwok ye, i ñome tuugene ti iken ti an jaaynene ñuca, an Camoon koowne an ðiinñe ñomgen ti.

²⁵ An Yuucip kiinkä yeeke iingene ogo kücümgu ook yaakka küümgü ko pāk, an oon yaŋkalan daa tiil yeeke ðüükci kücam yeene ji, an iñji wakkä äämkä yek päy jiñe. An yaakka nāngene daa kä me.

²⁶ An wäättan iken tüürünñi yeeken kuucki ñätkin pāk yeeken an attä.

²⁷ An nāntā yaana yuuttene iñi nīnene kä ye, yaŋkalan kücam yeene kupkene ogo tüürün yeene äāmgee, an tiil yeeke kaññe kücam tük.

²⁸ An mädgen kiinne ogo, “Yuure tiil yeeki a ðuukin ti, ikki kücam ji.” An iken juuggen yejgin an yoken tüicin an luugjin ogo, “A ñaaka ken nanji Joon ikin ti anñi?”

²⁹ An wääna iken ðakkene ti wäyen Yaagüüp ti ñommañ mä Kanaan ti ye, wäyen nüütki waak'a nāññä ðuuggen iken ti ye muure ogo,

³⁰ “Oon yaana a men mooye yen mä baan yaanja ye, ikoon rüünnon nñgin, an ikoon kākkonon witin ogo ikoon agjon mä jommu yek baan yeenen.

³¹ An kiinnon ogo, ‘Ikoon agon me wotken, ikoon batta agon mä jommu.

³² Ikoon mädin agon caay witken kä yew, an wäyo a keelok, an keelok a yäāyon, an ðeerconde a paa ke wäyo ñommañ mä Kanaan ti.’

³³ An men mooye yen mä ñommañ yaanja ikoon kiinnon ogo, ‘Anñi ken bi ñäje kä ogo ikee agje me wotken. Määdic keelok dalje iñi ika ti winni, an kuje pāk ije äcke äärgä tügen yee-kic yaaka näkä kañ ye ti.

³⁴ An määdicle äcka kä, nunko ñäje kä ogo ikee batta agje mä jommu, an ogo mä wotken. An wäättan määdic ðuukke kä, an ikee bi kije an yäāje wakkä baan ji kä tettä.’ ”

³⁵ An wääna kücümgu yeeken pukte daa kä ye, iken muure yaŋkalan daa ðeggon yeene yen tiil bilti kücam yeene ji. An wääna iken ke wäyen

ðüiggü tiil yoorene daa ye, i iken bojgin.

³⁶ An iken kiini wäyen Yaagüüp ogo, “Ikee ðäke merkä yeeki yäāye muure? Yuucip baati, an Camoon baati, an tiññan ikee ðäke Benyamīn koowde. An yaakki muure äätidi a ika ti!”

³⁷ An Robiīn wäyen kiinne ogo, “Merkälen yeeki yaaka kä yewwe ye nāgä ðugin, naana batta agä ðüügini iki ti ye, müükkaa kä iñti ti, an bi ðuukkenii kä.”

³⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Min-neni yeeni batta ati ke ikee wīca, määden tüwnü an ike anñā keelok yaana buccin ye. Ika agä daan an naana ginkalan nāñi ðone ike ti päy ji ye, ika bi äcka ðok nüüjdün, an ika bi nāga ðok.”

43

Yuucip Mädgen Dükcidi Macir

¹ An kañ üüttin ñommañ mä Kanaan ji.

² An wääna iken pāk yaaka äbānā Macir ye baakkene ye, wäyen iken kiini ogo, “Ate ñuca kijgon waak äämkä kä ðeewan.”

³ An Yahüüja ike kiini ogo, “Men ikoon kollon kä car ogo wānge batta bi yoorjon ñuca, a naana määdo äjjon ye.

⁴ An naana määdo tuccudu ke ikoon ye ikoon bi aton iñi an iki kijgini waak äämkä.

⁵ An naana ike batta tuccudu ye, ikoon batta aton kä yaana kiinonon kä men ogo naana määdo batta äjjon ye, i wānge batta bi yoorjon ñuca ye.”

⁶ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ika äckada ðok yiñ kä nüütkin men ogo ikee cäāygeda ko määdic yaŋkalan ina?”

⁷ An iken luukcin ogo, “Men ikoon taaññon kä wañ teyne, kä ðuuggo ke mä äntüke yooko ogo wäyo mor ogo üdon? An ikoon cäāygonda ko määdo yaŋkalan? An tääctāññi yeeke luunñon. An ñäjjon ogo ogo bi jaajjo ogo, ‘Määdic äbe winni.’ ”

⁸ An Yahüüja wäyen Yaagüüp kiinne ogo, “Minnenii müükkaa kä dalā aton

kä, nunko ütün, an nana tüwtin kä ikin ke merkä yooko.

⁹ Ika donji bi rätä ünñü yeene, müükkaa kä inti ti, an naana ike batta agä düügini iki ti winni, an dooccu ñomü ti ye, wäattan dalä leññä yeeni waajä ke on.

¹⁰ Naana yoku ikoon batta kooron ye ikoon yoku duukonon äänko kä yew."

¹¹ An wäattan wäyen Yaagüüp iken kiini ogo, "Naana wäatcidi anji ye, i kuje waak'a nerañ äbi woo nommañ kä deewañ ye kücümgu yeekic gitä, an äcke men a iñdin käpet, kiñ kä deewañ ke duk yaaka a päkkinñi ye ke yek pilkä, ke ümbaküm, ke yüückü niit.

¹² An kuje tiil äänken kä yewwe yaaka duukkene kä me kücümgu yeekic gitä ina. Päjjidi bülje, bi a yälgon.

¹³ An cääna määdic koowe an ate nua men ti.

¹⁴ Dale Joon yaana Lüüt ye, ikee iñe nerrä men ñome ti, dale määdic Camoon duukke kä ke Benyamün. An bata ika naana merkä yeeki yäygin ye, i ika bi nüüjü kä iken."

¹⁵ An ook kuññu iñdinni ke tiil äänken kä yewwe ke Benyamün. An iken juwin an attä iñi Macir. An yuuttu Yuucip ñome ti.

¹⁶ An wäana Yuucip Benyamün yoorreeda kä ke iken ye, i jaajjin m'ana mügit an yeene ye ti ogo, "Ook yaakka ija an yeeni ti, an itä deel an toodu. Iken ati ämi ke ika an gitä."

¹⁷ An oon nänjin bata yaana kiinene daa kä Yuucip ye, an ook iñne äräk ba' Yuucip.

¹⁸ An ook bojok kä yaana iken ijene daa me äräk ba' Yuucip ye, an iken jayok ogo, "Bi kä tiil yaaka dooci me kücümgu gitä waan yaana ijjin ti ina. Ken inni äbinin kä me külok winni yaanni, an ikin bi kakkün witin, an ikin bi mügin, an ikin bi äcin agin kinkä, an tüürünji yooko bi koowgu."

¹⁹ An iken attä m'ana mügit an Yuucip ye ti, an jaaynene kä äntüke ti,

²⁰ an kiini ogo, "Ay men mooye ikoon äatonon winni waan yaana dakkä ina, an ikoon kiññon päk.

²¹ An wäana dukcodon kä paa ye, ikoon yuuttun iñi nantä ba' niñkä, an kücümgu yooko kupkonon, an wina muuronaan mänkalañ daa tiil yeeke kaññe kücam yeene tük, i tiil yooko daa päyi. An ikki duugonon yaakki.

²² An ikoon äaconon tiil yakkalañ nua kijon kä päk, an ikoon batta njjon a naani ken inni tiil yooko dooce kücümgu yooko gitä."

²³ An ike luukcin ogo, "Niiñbün ikee ti, nana ikee booje. Bi a Joon yeenic yen wäac ken duccin waak nerkä kücümgu yeekic gitä. Njja tiil yeekic koownu." An wäattan Camoon äckeneeda kä woo.

²⁴ An wäana men ook iñneeda kä äräk ba' Yuucip ye, i iñne piik, an kiigen looki woo, an tüürünji yeeken iñne beelgä.

²⁵ An iken iccinni tooti yokin kä yaana Yuucip äatedee an gitä ye, kä näänka iken tiñene kä ogo iken bi ämo wica ye.

²⁶ An wäana Yuucip äatenee paa ye, i iñdinni yaaka äbi inken ti ye, äckene daa kä äräk, an iken düñjin iñi ñome ti nomgu gitä.

²⁷ An tajdene kä cäwdä yeenen, an taañne ogo, "Wäac yore nerañ? Daan yaana kiinde ina. An ike mor a üdon?"

²⁸ An iken luukcin ogo, "Kiingon yünü wäyo yore nerañ an mor a üdon." An iken düñjin iñi nua kä eemdin.

²⁹ An Yuucip wange äarene ñaalok, an määden Benyamün yaana a minneni meen ye yoorre, an täackene ti ogo, "A määdicle inni yaana kiinda kä ye?" An ike jaajjin ogo, "Joon iki iñey nerrä minneni yeeni!"

³⁰ An Yuucip kaaccä woo kä birañ kä yaana jone küümmee kä määden ye, an attä äräk baanne an weenjä wica.

³¹ An wäattan ike wange püüjjene woo an kääjin woo, an jone yukkene an jaajjin ogo, "Amma äbä."

³² An Yuucip iñi me woo pare kä dänñañ yeene, an mädgen daa woo päaken. An mä Macir yaaka ämmene kä ye daa woo päaken kä yaana mä

Macir batta ämene ke mä Iburu ye, ogo yaanna ogo dällä mä Macir ti.

³³ An Yuucip mädgen doocce ñome ti dooññe daa kä yuungen juwu mooye ti ke deerconde ti, an däämma wangin i witken a dñiktini.

³⁴ An iken kujgi me ammani dārñañ Yuucip ti an äckene daa kä me, an Benyamīn äcki me äänke kä duuc käälcidi woo yek meken yaakka ti muure. An iken mättä ke Yuucip, an juuggen ñappä.

44

Donṭule Ääygon kä Tiilgä Gälkä yen Yuucip

¹ An Yuucip m'ana mūgīt ān yeene jññe ye iingene jiik ogo, “Kücūmgū ook yaakka küūmgū kä päk kä diräk bata yaaka liiltä kä äddin ye, an yaṅkalan daa tiil yeeke duukci ti kücam yeene tük.

² An donṭule ääygon kä tiilgä gälkä doocci kücam yen määden deerconde tük, nāntä keellä ke tiil yaaka päk giti yaakka.” An ike nāñjin bata yaana kiinene daa Yuucip ye.

³ An tinnäk anñi ook tuci me woo päy ji ke tüürüññi yeeken.

⁴ An wääna kaaccene kä woo baan mooye ji ye, Yuucip m'ana mūgīt ān yeene ye kiinne ogo, “Kä bīrañ ook yaakka ñoolu nātin. An naana wäänñi nātin ye, i taajä ogo, ‘Nerrä räddii yok ko yiñ ina?

⁵ Donṭule yen men mooye yeeni kale ina? A yaana mätee kä ye, an a yaana cääna paṇdee kä merkämäckä ye. An ikee nāñje mätkitin mooye!’ ”

⁶ An wääna wäänñee daa nātin ye, i kiinne bata yaana daa kiinene daa Yuucip ye.

⁷ An luugi ogo, “Men mooye yoono bi jaay ina anñi? Ikoon kiinkä yüükü, batta liiton nāñon nääñkä yaakka.

⁸ Yooru, tiil yaaka kaññon kücūmgū yooko tügin ye, duukkini kä nājāk duugon ṇommañ mä Kanaan ti, an tiilgä gälkä ke tiilgä yek ān men mooye yüünü kalon ina?

⁹ An naana donṭule yeene kañi me māṅkalan ti ikoon ti ye, i men yaanna dalä tüw. An ikoon wääton agon kiinkä yeeke.”

¹⁰ An ike luukcin ogo, “Ika gīmädä kä jiik yeekic, an a m'ana kääññä donṭule ye pare ken bi wääti a kiingon yeeni, an ikee yaakka bi ate kä tettä.”

¹¹ An iken muure kücūmgū yeeken äbi iñi tüürüññi yeeken nātin kä bīrañ, an kupki.

¹² An m'ana mūgīt ān Yuucip ye, juwin kä maawnä giti kücūmgū, iijjin ti kä kücam men mooye ti, an yuuttu iñi kücam men deerconde ti, an donṭule kaññe kücam Benyamīn ji.

¹³ An mädgen buruṅgu yeeken jiji giti woo kä nüüjdün, an tüürüññi yeeken kooji an dukcin baan mooye ji.

¹⁴ An wääna Yahüüja ke mädgen äätene ti ān yen Yuucip ti ye, i ike mor irä äräk, an iken dññjin iñi ñome ti ṇommañ ji.

¹⁵ An iken taaji Yuucip ogo, “A ṇaaka inni nañje yaanni? Batta nāñje ogo oon yaana bata ika anñi ye yuṭo ko paṇdin merkämäckä?”

¹⁶ An Yahüüja luukcin ogo, “Ay, men mooye, iki kiingi ogo ṇaaka an ikoon bi jaayon ogo ṇaaka an duuggo bi teeton woo ogoo? I Joon yiñ yoono nüüdene woo anñi. An tiññan ikoon anñon kiinkä yüükü, ikoon ke m'ana kääññene me donṭule ye.”

¹⁷ An Yuucip jaajjin ogo, “Ay u'u yaakka batta nañdä! A m'ana kääññene me donṭule ye ken wääti a kiingon yeeni, an ikee ate kä ṇiibbin paa wääc ti.”

Yahüüja Jaaynä kä Mädgen

¹⁸ An Yahüüja wükcin ti Yuucip ti, an kiinne ogo, “Men mooye, kura dalä kiingon yüünü jaajji jiik men mooye yeene ti. An ṇana iki peṇdä kiingon yüünü ti, naana cääna iki beelä bata Parahuun ye.

¹⁹ Men mooye ikoon taaññoon ogo, ‘Ikee cääygene kä wääc halla määdic?’

²⁰ An iki luugini ogo, ‘Ee, ikoon cääygonon kä wäyo a daandini ke määdole, an a minneni yeene yen

düüñn̄n yuunge. Mäaden tüwnü an̄ a ike pare ken buccin merkä meen ti, an̄ ike bilgänä wäyen.'

²¹ "An̄ ike ikoon kiinnoon ogo, 'Äbe winni, dale yooru kä wan̄gi.'

²² An̄ ike luugini ogo, 'Minneni wäyen batta cakcede ĩñi, an̄ naana cake ĩñi ye, i wäyen bi tüw.'

²³ An̄ ikoon kiinnoon ogo, 'Naana määdicle batta äätidi ke ikee winni ye, wan̄gi batta bi yooore ŋuca.'

²⁴ An̄ wääna dukconon kiingon yüünü wäyo ti ye, i kiinnon kä jiik'a jaajjinii kä ye.

²⁵ An̄ ikoon kiinonon wäyo ogo, 'dukce kiije päk kä deewan̄ ŋuca.'

²⁶ An̄ luun̄ŋon ogo, 'Ikoon batta aton. A naana määdoile bilti ke ikoon ye, ken bi aton kä, an̄ oon wan̄ge batta bi yooron a naana määdoile bilti ke ikoon ye.'

²⁷ An̄ kiingon yüünü wäyo ikoon kiinnon ogo, 'Näje iin̄ yeeni Rahiil ika gitkana merkälen oogen kä yewwe.

²⁸ An̄ yan̄kalan̄ kaaccä woo ika ti, an̄ ika jaajjänä ogo, "A gitken jiiji git̄i gin kurkun̄gu." An̄ batta agä yooron ke tiññan̄.

²⁹ An̄ naana yaanni koowe ika ti cääna an̄ ginkalan̄ nan̄ji done ike ti ye, ika agä daan ika bi äcka dok yiñ, an̄ ika bi näga dok.'

³⁰ "Ken an̄ŋi naana ika dukcu kiingon yüünü wäyo ti, i minneni baati ke ikoon ye, wäyo ün̄ñü yeene a dekon ti ün̄ñü yen minneni ti,

³¹ an̄ wäyo bi tüw naana minneni yooore baati ke ikoon ye. Ike a daandini, an̄ nüüjdün̄ yaana bi nan̄gon daa kä ye ike bi näkä dok.

³² An̄ kiingon yüünü minneni müükkene daa wäyen, an̄ kiinnä ogo, 'Naana minneni batta agä düügin̄i n̄jäkä ike ti ye, ika bi wääcä leññä ñomü ti yuungi muure.'

³³ "An̄ an̄ŋi kura men mooye, dalä kiingon yüünü minneni rade yok, an̄ ken wääti a kiingon yüünü, an̄ dalä minneni dukci ke mädgen.

³⁴ An̄ ika bi dukcu wäyo ti ogoo naana minneni batta ke ika ye? Ika

batta takä yurtu yiñ yaana ätä wäyo ti ye."

45

Yuucip Iken Nüütke Woo Yore

¹ An̄ Yuucip batta a liiton̄ kä yukkin jone m'aka yudok ñome ti yaakka ti muure, an̄ ike yaajjin ogo, "Kaace woo muurijaan winni." An̄ baati man̄kalan̄ wääna yore nüütkeneeda kä woo mädgen ye.

² An̄ ike weekcin kä yääw mooye ke tiñene daa mä Macir, ke äntüke yen Parahuun.

³ An̄ Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ika agä Yuucip! Wäyo mor üdon?" An̄ mädgen batta a liiton̄ kä luun̄ŋu ike! An̄ iken bojgin kä yaana yoken kañene daa däämmene wan̄gin ke Yuucip ye.

⁴ An̄ Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ääte ti ika ti kä cokal kura." An̄ iken äatin ti kä cokal. An̄ kiinne ogo, "Ika agä määdic Yuucip yaana yääjjene woo Macir ina.

⁵ An̄ ŋana ikee booje, an̄ ŋana duuggic pingede ogo ika yääjjanada woo winni, Joon̄ ika tuujana ñomgic ti ogo ika mäkco ün̄ñü me.

⁶ An̄ kää cääyge yuungu kä yewwe baan ji, an̄ mor irä yuungu kä duuc yaaka püññä ke errä bi baawgee kä ti ye.

⁷ An̄ Joon̄ ika tuujana ñomgic ti nun̄ko bucee ko ñommañ wic, an̄ määkoo ko woo ün̄ñü yeenic nun̄ko mä üdin̄ dñir̄iiko.

⁸ An̄ batta a ikee ken ika tuujana winni, a Joon̄. An̄ ika nan̄ŋa bata wäy Parahuun ti, men mooye yen an̄ yeene muure, an̄ ika nan̄ŋa agä mügdo yen ñommañ mä Macir muure.

⁹ An̄ dukce n̄jäkä kä bñan̄ ñaalok wäyo ti, an̄ nüütke ogo, 'A jiik'a jääyete minneni yüünü Yuucip ye ikki, Joon̄ ika nan̄ŋa agä men mooye ñommañ yen mä Macir ti muure, ääte kä bñan̄ an̄ ŋana ike kuuru.

¹⁰ İki bi cääyā baan mā Jiicaan ti, an̄ ike bi cokulu cokal ti ika ti, ike ke merkä yüükü ke merkä merkä yüükü,

ke diik ke dāk yüükü ke wakkä yüükü muure.

¹¹ An iki bi tiijeni wica, nunko nana iki ke antüke yüünü ke wakkä yüükü muure boccete iini. Yuungu mor ira kä duuc yaaka aatidi a yek kan ye.

¹² An tinnan wangic yuttu ke maado Benyamiiin wange yuttu ogo ika agjo Yuucip, an ika inni jaaya ke ikee yaanni.

¹³ An wayo nüütke kä eemdin yeeni yaana kañña Macir winni ye, ke wakkä muure yaaka yoorre winni ye. Ate an wayo äbe iini winni kä birañ.

¹⁴ An Yuucip maaden Benyamiiin kunjene ti jone ti, an ike jujjin kä iwok, an Benyamiiin weenja done ti caänna.

¹⁵ An Yuucip madgen muure kunne dugin, an weggin, an waattana madgen jaaynene kä.

Parahuun Yaagüüp Bärkene Macir

¹⁶ An wäana jiik dakkee an ti ba Parahuun ogo Yuucip madgen aatono ye, i Parahuun ke duunkulen yeeke juuggen ñappä.

¹⁷ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Madgic nüütkü ogo nanjo ogo anji, tüürünji yeeken koojji, an dukco najak nommañ mä Kanaan ti

¹⁸ an wayen äbii ke mä antüke yeeken ika ti. An ikee bi iñe nommañ nerconde yen mä Macir, an ikee bi äme wakkä nerka yaaka apata woo nommañ ye.

¹⁹ “An iki caänna kiinneni ogo iken nüütkeey, ogo kuju teebalañji yek bagalgä yek mä Macir aaci ko merka yeeken ke maangen, an wayen äbii an aato.

²⁰ An nana juuggic lüüji wakkä yeeke, waak nerka yek mä Macir muure bi waati a yeeke.”

²¹ An merkälen yek Yaagüüp yaanna nani. An iken iñi Yuucip teebalañji yek bagalgä bata yaana Parahuun iinjenee kä ye, an iñne wakkä aamkä yek päy jiñe.

²² An iken ti muure yanalan daa iñne burungu, an Benyamiiin iñne ti- ilgä galka wangen 300 ke burungu kä duuc.

²³ An a waak yaaka tuckene wayen ye ikki, tüürünji oogen kä caay a koocin kä wakkä nerka yek mä Macir, an tüürünji maangen kä caay a koocin kä pak ke biggi ke waak aamkä yakkalan a yek wayen päy ji.

²⁴ An waattan ike madgen tucce woo, an wäana kaaccene kä woo ye, i kiinne ogo, “Nana ikee äame yaañña päy ji.”

²⁵ An iken Macir dalji iini an attä wayen Yaagüüp ti nommañ yen mä Kanaan ti.

²⁶ An kiini ogo, “Yuucip mor a üdon! An ike ken mügit nommañ mä Macir jiñe muure.” An Yaagüüp wiñe diiktin kä jiik kiccangenen, an iken batta agee kä gimgini.

²⁷ An wäana wayen nüütkene daa kä jiik'a kiinene daa Yuucip muure, an wäana ike yuttee teebalañji yek bagalgä yaaka tuuji Yuucip ike äcä ye, i wayen Yaagüüp jone duukin iini.

²⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Danja, minneni yeeni Yuucip mor a üdon, ika bi ata yooru i batta mor ika tüwü.”

46

Yaagüüp Ati Macir

¹ An Yaagüüp wakkä yeeke kooñne muure bak Macir. An wäana ike dakkee ti Biirciba ye, ike iccin waammäni yok Joon yen wayen Icaak ti.

² An wäana wiirin anji ye, ike kini Joon kä yooddin an bärkene ogo, “Yaagüüp! Yaagüüp!”

An Yaagüüp luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

³ An ike jaajjin ogo, “Ika agä Joon, Joon yen wäac. İki nana boocu kä wään iini Macir, iki bi naneni waatci agä ton yawke wica.

⁴ An ika kä doni bi ata ke iki iini Macir, an noca iki bi duugeni najak. An wangü bi kumgü kä Yuucip kä iñte.”

⁵ An Yaagüüp Biirciba daljene iini, an koowi merka yeeke ke merkälen yeeken ke maanga yeeken kä teebalañji yek bagalgä yaaka tuuji Parahuun ogo taapce ko ye.

⁶ An iken cäänna digärgä yeeke koowi ke wakkä yeeke yaaka nanj nommañ mä Kanaan ti ye. An Yaagüüp ke kaaynä yeeke muure attä Macir.

⁷ Merkä yeeke ke merkä merkä yeeke, ke kaaynä yeeke muure koowne attene Macir.

⁸ An yaakki a yäntänji yek kaaynä İcärayiil yaaka a merkä Yaagüüp attä Macir ye,

Robiın a minneni Yaagüüp yaana a kaygon ye.

⁹ An merkä yek Robiın a Anook ke Pallü ke Hijiiron an Karmi.

¹⁰ An merkä yek Camoon a Yamaweel ke Yamiın ke Uhaat ke Yakiın ke Cuwaar an Caawüül. Caawüül meen a iin mä Kanaan.

¹¹ An merkä yek Laawı a Jeercüün ke Kuhaat an Miraari.

¹² An merkä yek Yahüüja a Eer ke Unaan ke Cııla ke Paaric an Jıra. An Eer ke Unaan iken tüwgin nommañ mä Kanaan ti. An merkälen Paaric a Hijiiron ke Hamüül.

¹³ An merkä yek Yacakiır a Tolla ke Püwa ke Yoop an Cimarüün.

¹⁴ An merkä yek Jabuloon a Cereet ke İloon an Jalaal.

¹⁵ An a merkä yek Leya ke Yaagüüp yaaka giidi Padaan Araam ye ikki, an yankalan a iin battä me ogo Dıına. An merkä yeeke oogen ke tulgu muure a caykä kä däk witken kä däk.

¹⁶ An merkä yek Gaat a Japhuun ke Hajji ke Cünni ke İjboon ke Eeri ke Aaroodi an Aareli.

¹⁷ An merkä yek Acir a İmna ke İcba ke İcbi an Birriya ke käwen battä me ogo Ceera. An Birriya merkä yeeke a Hebir an Malakeel.

¹⁸ An a merkä yek Jilpa kiingon yen Leya yaana inene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä yek Yaagüüp yaaka Jilpa ti ye, a caay witken kä düügük.

¹⁹ An merkä yek Yaagüüp iine Rahiil ti a Yuucip ke Benyamıın.

²⁰ Yuucip merkä yeeke yaaka giinne nommañ mä Macir ti ye, a Manacca ke İpiraayim. An meen a Acanaat tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun.

²¹ An merkä yek Benyamıın a Beela ke Baakir ke Ajbeel ke Jiıra ke Naaman ke Eey ke Rooc ke Mupim ke Hüpm an Aaret.

²² An a merkä yek Rahiil ke Yaagüüp yaaka giidi ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Rahiil ti ye, a caay witken kä nan.

²³ An minneni Daan a Hoocim.

²⁴ An merkä yek Naptaali a Yaaceel ke Jooni ke Yaacir an Calim.

²⁵ An a merkä yek Bila kiingon yen Rahiil yaana inene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Bila ti ye, a naıukel.

²⁶ An merkä muure yek Yaagüüp yaaka tiilcidi a kaaynä yeeke yaaka attä Macir ye, a caykä kä düügük witken kä düügük, i määngä merkä yeeke batta a pakin ti.

²⁷ An nucki ti merkä Yuucip yaaka kä yewwe giidi me Macir ye. An äntüke Yaagüüp muure anıa caykä kä naıukel nommañ mä Macir ti.

Yaagüüp Dakkä ti Macir

²⁸ An Yaagüüp Yahüüja tucce nome ti ogo pärjo ke Yuucip, an iken nüütci päy yen mä Jiicaan ti. An wäana iken dakkene kä ti Jiicaan ye,

²⁹ i Yuucip teebalanı bagal yeene toonne, an attä pärjin ke wäyen Yaagüüp baan mä Jiicaan ji. An wäana pärjene kä ye, i Yuucip wäyen kunne dok an weggin kä yaac.

³⁰ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Tiınanı dalä ika tüwü iki yoorreni, an iki inni yoorreni mor agä üdon yaanni.”

³¹ An Yuucip jaajjin mädgen ti ke äntüke yen wäyen ti muure ogo, “İka bi atä Parahuun ti, an nüüt kü ogo

mädgo ke äntüke yen wäyo däågono ti ika ti, ääto nommañ mä Kanaan ti.

³² An ikee agje kaaydoni yek diik an agje tiiconi yek digärgä, an ikee diik yeekic ke däk ke wakkä yeekic muure yaaka bilto ti ye äbenee ke ikee.

³³ “An naana Parahuun ikee bärkene, an ikee taañne ogo, ñuugula yeenic ogo ñaaka ye,

³⁴ i kiine ogo, ‘Ñuuguloni yüükü a tiiconi yek digärgä kä dinen tinä, bata dänkä yurgen.’ Nunko bi dalje kä cääye kä baan mä Jiicaan ye ti, an nääñka kaaydoni muure yek mä Macir ti agene mä dälkä ye.”

47

Yaagüüp Parahuun Nüülkene

¹ An Yuucip attä Parahuun ti, an nüütkenene ogo, “Wäyo ke mädgo ke diik ke däk ke wakkä yeeken muure ätä nommañ mä Kanaan ti, an iken tiññan a baan mä Jiicaan ti.”

² An kuññu mädgen kä duuc, an iññe Parahuun ñome ti.

³ An Parahuun Yuucip mädgen taañne ogo, “Ñuugula yeenic a ñaaka?”

An Parahuun luugi ogo, “Ñuuguloni yüükü a kaaydoni diik bata dänkä yurgen.

⁴ Ikoon äätonon cääjjodon Macir winni bata boorgu, kä yaana wica baati nänä kääjene ñuuguloni yüükü diik ye, kä yaana kääñ tallee nommañ mä Kanaan ti ye. An dalä kura ñuuguloni yüükü cääjji baan mä Jiicaan ti.”

⁵ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Wäac ke mädgic äätin iki ti.

⁶ An wäkä nänä yaana takkä nommañ mä Macir ti ñerañ ye, an duccii kä wäac ke mädgic. An dalä iken cääjji baan mä Jiicaan ti. An naana iki ñäjjä ook yakkalan iken ti liitit tiici digärgä ye, i müükkü digärgä yeeki dalä tiicä.”

⁷ An Yuucip wäyen Yaagüüp äbene yuutte Parahuun ñome ti. An Yaagüüp Parahuun nüülkene.

⁸ An Parahuun Yaagüüp taañne ogo, “Yüüngü kä ñittä?”

⁹ An Yaagüüp Parahuun luunje ogo, “Yuungu yeeki a 130, an yuungu yeeki dewgan an yejgan, an batta a dakin yuungu dänkä yurgo ti yaaka cäaynene kä ye.”

¹⁰ An Yaagüüp Parahuun nüülkene, an kaaccä woo üntük angin yore Parahuun ti.

¹¹ An Yuucip wäyen ke mädgen doocce nommañ mä Macir ji, an iññe nommañ yaana kääti kä ñerrä baan mä Ramciic ti ye, bata yaana eenjene daa Parahuun ye.

¹² An Yuucip wäyen ke mädgen ke äntüke yen wäyen muure iññe wakkä äämkä daa kä yoken.

Yuucip ke Kääñ

¹³ An kääñ yaaññä kä yaac an amani baati nänkä muure an mäbaan yek mä Macir ke yek mä Kanaan anja puudgu kä kääñ.

¹⁴ An Yuucip tiil muure yek nommañ mä Macir ke yek mä Kanaan dülle yokin, yaaka kijene me pak ye, an Yuucip tiil äbene doocce an Parahuun ji.

¹⁵ An wääna tiil muure baakkene nommañ mä Macir ti ke nommañ mä Kanaan ti ye, i mä Macir muure äätin Yuucip ti an kiini ogo, “İñjon pak. Ikoon bääggodoon tüwon ina? Tiil yooko baakkin.”

¹⁶ An luugi Yuucip ogo, “Digärgä yeekic äbe an ikee bi iñe pak rätke kä digärgä yeekic naana tiil yeekic baakkin ye.”

¹⁷ An iken digärgä yeeken icki Yuucip an iñi Yuucip pak rätkeneeda kä bäälgä ke diik ke däk ke tüürünji. An iken iici Yuucip rätkede pak kä digärgä yeeken yun yaanna ti.

¹⁸ An wääna yun yaanna düüñenee kä ye, iken duukin yun kalan ti, an ike kiini ogo, “Men mooye yoono, iki batta päänkiti ñingın ginkalan ogo tiil yooko baakkono. An digärgä yooko muure anja yüükü, baati gin'a a büccini iñgi kä ye, a gayko ke yirkä yooko pääken.

¹⁹ An ikoon bääggodoon tüwon ñomü ti ikoon ke yirkä yooko ina? Kiyjon

ke yirkä yooko kä päk an ikoon ke yirkä yooko ikoon wäaton a kinkä yek Parahuun. An injon käwkä nunjo nana tüwdon kä, an yirkä nana wäatcidi a mardī.”

²⁰ An Yuucip nommañ mä Macir muure kijgene Parahuun. An mä Macir muure yirkä yeeke yääji woo, kä yaana kää yaañnee kä iken ti ye, an nommañ anja yen Parahuun.

²¹ An Yuucip mä Macir nanje a kinkä muure.

²² An a nommañ mä dānkā pare ken batta agee kä kiygon a nāānka Parahuun agee kä dūccini jiik ke iken an inñeeda kä päk yek nuugula yeenen ye. An ken amgā, ina ken nommañ yeenen batta yāāyge daa kä yaanna.

²³ An Yuucip me kiinne ogo, “Tiine, ikee ke nommañ yeenic ikee kijgene Parahuun, an käwkä yaakki koowe ije pūde yirkä giti.

²⁴ An naana päk erre ye, i Parahuun inñe kä keelok duuc ti, an nan ken dooce a käwkä an a ammani yek duuggic ke mä äntūkeni yeeke ke merkālen yeeke.”

²⁵ An iken jaajjin ogo, “Ünnü yoono manji, an men mooye, dalā ikoon kääñon nerrā iki ti, an ikoon bi wäaton agon kiinkä yek Parahuun.”

²⁶ An nani Yuucip a jiik doocin nommañ mä Macir ji, ogo keelok duuc ti yen errā ogo yen Parahuun, an jiik doocin yaakka bilti ke tiññan. An būccidi a nommañ mä dānkā pare ken batta a wäaton a yen Parahuun.

²⁷ An mä Icārayiil cāygin nommañ mä Macir ji, baan mä Jiicaan ji. An iken nommañ anja yeenen, an iken gidgin an diirin kä yaac.

²⁸ An Yaagüüp cāāynā nommañ mä Macir ti yuungu kä caay witken kä nātūkel. An yuungu yek Yaagüüp muure yek ünnü yeene a 147.

²⁹ An wāāna tüwnü Yaagüüp cokulenee ye, i minneni yeene Yuucip bārkene ti, an kiinne ogo, “Kura dalā ika kääñ nerrā iki ti. An inñtū äcci āāmi ti an liitkaa ogo ika bi nüütkada biilin yaana batta dūūñidi ye ke wonnu. An ika nana jigja nommañ mä Macir ji.

³⁰ An naana ika baakkānā ye, ābaa woo nommañ mä Macir ji, an jigja kälkä wāygo ti.”

An luugi Yuucip ogo, “Bi nanā bata yaana kiinnā kä ye.”

³¹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Liitkaa.” An liitki Yuucip, an Yaagüüp dūñjin inñi bür yeene wic.

48

Yaagüüp Merkā Yuucip Nüülkede

¹ An āānkalan ti Yuucip nüütki me ogo, “Wāāc yore cāārin woo.” An merkā yeeke yaaka kä yewwe yaakka koowne, Manacca ke Ipiraayim.

² An Yaagüüp nüütki me ogo, “Minneni yūūnū Yuucip dāāgin.” An Yaagüüp yore riijene nāalok an cāājjin bür wic.

³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Joon yaana Liitit ye üükün woo ika ti Lüüc nommañ mä Kanaan ti, an ika nüülkana,

⁴ an ika kiinna ogo, ‘Iki bi inñeni merkā kä dīrāk. An kilkā yūūkü bi wāāti a ton diirken, an nommañ yaanni bi inñ kilkā yūūkü an bi wāāti a yeenen ke cūle.’

⁵ “An tiññan merkā yūūkü yaaka giinñi nommañ mä Macir ti i batta mor ika āātā iki ti Macir ye, a yeeki, Ipiraayim ke Manacca bi wāāti a yeeki bata Robiin ke Camoon.

⁶ An merkā yaaka bi nōcci giidā nātken ti ye ken bi a yūūkü, an yāññani yeeke bi kääñgā kä waan yen Ipiraayim ke Manacca.

⁷ “Wāāna āātā kä Padaan Araam ye Rahiil tüwnü päy ji nommañ mä Kanaan ti, an ika anjānā inñi kä yaac, i ikoon aton ti Ipiraāt. An jikkā inñi päy ji Ipiraāt,” an cāānna Ipiraāt battā me ogo Beetlaam.

⁸ An wāāna Yaagüüp merkā Yuucip yoorreeda kä ye, i ike jaajjin ogo, “A nāannā ikki?”

⁹ An Yuucip wāyen luunje ogo, “A merkālen oogen yeeki yaaka inñana kä Joon Macir winni ye.”

An Yaagüüp jaajjin ogo, “Abā ika ti winni dalā nüülkü.”

¹⁰ An Yaagüüp wange tünjiln kä dänkitene, an batta nucu yuti tetan. An Yuucip merkälen ickeneeda ti kä cokal an kuunene ti jone ti, an muckene yokin.

¹¹ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, "İka duucu ogo iki batta bi yoorjida nucu, an Joon tiñnan ika daljana ke cäanna kaaynä yüükü yoorru."

¹² An merkälen äbi woo Yuucip daan wäyen unge ti, an ike ñome teekke inñi nommañ jñ.

¹³ An Yuucip iken koowi muutuk an Ipiraayim kä inñe birrä ti üñjene bun aam yen Yaagüüp ti an Manacca kä inñe aam ti an üñjene bun birrä yen Yaagüüp ti, an äbene ti kä cokal.

¹⁴ An Yaagüüp bugge büülle giti an inñe lajjene woo, an doocce merkälen witken ti, an inñe birrä doocce Ipiraayim yaana deeran ye wiñe ti, an inñe aam doocce Manacca yaana a kaygon ye wiñe ti.

¹⁵ An Yuucip nüülkene an jaajjin ogo,

"Joon yaana baaddi wäygo Abrayiim ke İcaak ye,
a Joon yaana ika kaayna üññü yeeni ti muure ke ninnä yaanni ti ye.

¹⁶ An malak yaana ika manja kä pillä muure ye,
dalä merkälen nüülke.

An dale yäntondi paytä me kä merkälen yaakka ke wäygo Abrayiim ke İcaak,
an iken daljanä dirä nommañ wic kä yaac."

¹⁷ An wäana Yuucip wäyen yoorreeda inñe birrä äcceeda Ipiraayim wiñe ti ye, yoorre yaajan ike ti, an Yuucip wäyen inñe münge an takke angede yok Ipiraayim wiñe ti an dooccede Manacca wiñe ti.

¹⁸ An Yuucip wäyen kiinne ogo, "Batta anan wäyo, yaanni ken a kaygon yeeni, intü birrä doocci wiñe ti."

¹⁹ An wäyen yaakkä an jaajjin ogo, "Näjjä minneni yeeni, näjjä. İke cäanna bi mä yeeke dirä an ike cäanna

bi yawan, an määden deerconde ken bi yawan kä ike an killä yeeke bi diirä kä yaac an wääti a ton diirken."

²⁰ An nüülkene ninnä yaanja ti an jaajjin ogo, "Mä İcärayiil yäntangin bi batta yokin naana iken nüülkidä mankalan ye, an iken bi jayok ogo, 'Dalä Joon iki naney bata Ipiraayim ke Manacca.' " An ike Ipiraayim doocce Manacca ñome ti.

²¹ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, "İka danja tüwü, an Joon bi ke ikee an ikee bi duuke nommañ dänkä yurgic ti.

²² An baan yaana inñä mädgic ye ti, iki inñene baan taanje mooye yen mä Caküim kä mädgic, a yaana ärrä mä Amoor ti kä gaadal yeeni ke kaay yeeni ye."

49

Yaagüüp Merkä Yeeke Nüülkede

¹ An Yaagüüp merkä yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, "Wüuke ti ika ti, an ikee nüütke a naka ken bi nanñi done ikee ti nünkä yaaka äätidi ye ti.

² "Ääte ti an tiñe, ikee merkälen yeeke, tiñe wäac Yaagüüp ti.

³ "Robiñ, iki agä kaygon yeeni, an teynä yeeni
ke iki agä minneni iijini woo yen dürkitini,
an iki agä kültü yen eemdin ke kültü yen teynä.

⁴ İki beelä bata piik tääl wiñe yaaka iijidi ti ye,
an iki batta bi küülüküül nucu, näänka attii kä bür yen wäac ti
an dälleeda kä yok ye.

⁵ "Camoon ke Laawi a mädin gaadalli yeeken a yek iirrä teynä.

⁶ Dale nana ika kaaccädä ti nanña dülte yoken ye,
an dale nana yori coorcudu ti jik yeeken yaaka diikä ye ti.

Kä piinkä yeeken iken nääkin me,
an iken yätkä nanje a nolku kä ñäy.

⁷ Tuummu wääti piinkä yeeken ti kä yaana yejgene yejok ye,

an piinkä yeeken yejgan kä yaac,
an iken bi piirjä woo kaaynä yeeki
giti,
an iken bi gääjä giti mä Icärayiil ti.

8 “Yahüüja, mädgic iki bi maangi.
İntü bi wääti ädänji yüükü
duuggen ti.

An merkä yek wääc muure bi
düñjidi iñi ñomü ti.

9 Yahüüja a geel tuule yaana danjä kä
ammä waak'a näge ye.

An yore meecce woo an baati
m'ana ike rükü yok ye.

10 Yätkitän batta bi kaaci woo paa ba
Yahüüja,
an kikä yeeke kamat ken bi
mügiti

an ton ike bi äckätä iñdinni
an ike bi tiñkätä.

11 An tüürünje yeene bi weene kä jaan
beel bata lüütken meen,
erele yeene bi weene kä jaan
beel bata lüütken meen yaana
neran ye,

an burunju yeeke bi pure kä määk,*
jibbani yeeke bi pure kä piik yek
jaan yaana beel bata lüütken
ye tulge.

12 An wange bi tidan kä maanña määk
kä yaac,
an leke bi bowan kä maanña aak.

13 “An Jabuloon bi cääy tinjal wii
mooye ji,
an ike bi wääti a nant'a yuutcete
iñi kuudgu mäyken ye,
an tügge bi dakcidi Cidoon.

14 “Yacakiir a tüürünj teyconde
yaana niin waadga baliñni ye.

15 An naana nantä yüiktän yoorre
neran,
an nommañ neran ye,
i büyke gääñe iñi dürdede kä waak
pekkä
an bi engä me ñuugal bata kiin-
gon.

16 “Daan bi mä yeeke müge

an iken bi belok bata kurku mä
Icärayiil anan.

17 An Daan bi beel bata kaan yaana
cääy päy mooye taan ye,
an a pääñña yaana cääy päy taan
ye,

a yaana kääjä bagal nubduñgene ti ye,
an taapdo ñimji tarkic.”

18 An Yaagüüp jaajjin ogo,
“Ika kiija manña yüünü, ay Piito.

19 “Gaat bi irkätä maddonji,
an bi ñoole an baadde.

20 “Acüir nommañ yeene bi giit waak
äämkä ñapken.
An ike bi düccidi waak äämkä yek
yätkä.

21 “Naptaali a pääy yaana kalit kä
tettä
yaana giit päykälen nerken ye.

22 “Yuucip a jaan yaana giit kä yaac
ye,
a jaan yaana giit kä ceere yen
piik ye,
kimke muulu kaal wic.

23 An ädänji yeeke ike irki kä
yaacken,
an ike ñini kä cawga an ike baaydi
kä yaac.

24 An kaay yeene agee kä yüicon,
an bugge bitaran,
kä teynä Joon yen Yaagüüp yaana
Lüüt ye,
an kä kaaydo yaana danit, a yen
mä Icärayiil ye,

25 a Joon yen wääc ken iki yüükke-
dey ti,
an a Joon yaana Lüüt ye,
ken iki nüülkede yek nüülkinni yek
ñaal yaaka ñaalok pollon ji ye,
ke nüülkinni yek piik yaaka
lürgan iñi nommañ ji ye,
ke nüülkinni yek tingä ke kun.

26 Nüülkinni yek wääc yawan käälcidi
woo nüülkinni yek pämkä
danken
ke waak nerka yek tüümoni yaaka
ke cüle ye ti.

* 49:11 pure kä määk. Purru kä määk yaanna, a yaana jengä yaakka tulgen diirene kä yaac baanne ye.

An dale n̄üülkinni yaakka muure wääti a Yuucip wiñe ti, yaana a woydo waadgä mädgen ye.

27 “Benyamīin a bāw yaajgonde yaana meken jiije giti ye, kã tinnāñānā an̄ji āmī yāngä yaakã näge ye, an̄ biigin ti an̄ji waak'a näge ye pääge giti.”

28 Yaakki muure a kurku kã caay witken kã yew yek Icārayiil, an̄ a waak'a kiinene daa wāyen ye ikki, wāāna n̄üülkedeeda kã ye, yañkalan̄ daa n̄üülkene kã n̄üülkin yaana päjjidi ke ike ye.

Tüwnü Yaagüüp

29 An̄ iken iingene kiinne ogo, “Ika bi yori cooṭu ti dānkä yurgo ti kã birañ. An̄ ika jiga ke wāygo ṭuum yaana yiil yen Aproon ti män Haat ye.

30 A ṭuum yaana yiil ji Makapeela ji cokulan̄ ti Mamar ṇommañ mā Kanaan ti ye, yaana kiyi Abrayiim Aproon män Haat ti, ogo wāāto ogo yen jiiḡin ye.

31 An̄ a nāntā yaana jikkene me Abrayiim ke iñe Caarra ye ke nāntā yaana jikkene me Icaak ke iñe Rīpga ye. An̄ Leya jiiḡä wīca.

32 An̄ yiil ke ṭuum yaana jiñe ti yaanna kiygä me mā Haat ti.”

33 Wāāna Yaagüüp ḍanṇee kã iingin merkä yeeke ye, kiiḡe nuulene ñaalok bür wic, an̄ ike wāākcın woo wāāktāñ ṭüwnü an̄ ṭüwnü, an̄ cooṭi me ti dānkä yurge ti.

50

Jiiḡä yen Yaagüüp

1 An̄ Yuucip wāyen ḍimgene giti, an̄ weekcin an̄ kunne yok.

2 An̄ Yuucip ñuuguloni yeeke iingene ogo wāyen tükkii yokin waak pilkã ke ñownā nun̄ko ṇana rotjeko, an̄ tükkii yokin.

3 An̄ ike nāākin n̄iinkã caykã kã ṇan, i tükü yokin kã waak pilkã ke ñownā, an̄ a n̄iinkã yaaka a ḍoocin tutene

me m'ana a ṭüwon ye. An̄ mā Macir n̄üññü n̄iinkã caykã kã ṇaṭukel.

4 An̄ wāāna n̄iinkã n̄üjdün̄ baakkeenē kã ye, i Yuucip ḍuun̄kulen yek Parahuun kiinne ogo, “Naana ika kãñā ṇerrä ikee ti ye, i kura jiik yaakki icke Parahuun.

5 Wāyo ika daljana liittä, an̄ ika kiinna ogo, ‘Ika cokulun̄u ṭüwnü, an̄ jiiḡa ṭuum yaana tutkun̄u ḍon̄ji ṇommañ mā Kanaan ye ti wīca.’ An̄ an̄ji dalä ika kura atä wāyo jikã iñi an̄ ika bi ḍuuku.”

6 An̄ Parahuun luukcin ogo, “Ee, atä wāāc jiiḡä bata yaana daljeney kã liittä kã ye.”

7 An̄ Yuucip attä wāyen jige. An̄ ḍuun̄kulen muure yek Parahuun attä iken ke me māyken muure yek ṇommañ mā Macir,

8 an̄ cāāna ke mā äntüke yek Yuucip muure ke mädgen ke mā äntüke yen wāyen. Büccidi a merkālen ke ḍiik ke dāk yeeken ken dalji iñi pāāken baan mā Jiicaan ji.

9 An̄ attä kã teebālan̄ji yek bāḡälgä kääygä ke m'aka taabit bāḡälgä ye, an̄ a ṭon̄ ḍiirken.

10 An̄ wāāna ḍāāgene ti nāntā keennā pāk Adaat wii mā Üürdün taan̄ñañja kã ñomuk ye, iken n̄üjjiñ kã yaac kã n̄üjdün̄ mooye, an̄ iken n̄üññü n̄iinkã kã ṇaṭukel kã wāyen.

11 An̄ wāāna mā Kanaan yuṭṭene n̄üjdün̄ nāntā keennā pāk Adaat ye, iken jaajjin ogo, “A n̄üjdün̄ mooye mā Macir ti.” Ina ken nāntā yaana Üürdün taan̄ñañja kã ñomuk batte daa me ogo Abil Macir yaanna.

12 An̄ merkä Yaagüüp nan̄jin bata yaana daa kiinneeda kã ye.

13 An̄ gaane koowi an̄ iji ṇommañ mā Kanaan ji, an̄ jiiḡi ṭuum yaana yiil Makapeela ji ye, cokulan̄ ti Mamar, nānt'a kiyi Abrayiim Aproon yen mā Haat ti ye, ogo nāntā jiiḡin.

14 An̄ wāāna Yuucip wāyen jikkeeda iñi ye, ike ḍukcin Macir ke mädgen ke m'aka äātene jiiḡä wāyen ti ye muure.

Yuucip Mädgen Lüüye Jugin

¹⁵ An wääna Yuucip mädgen wäyen yooorene daa kä tüwnee ye, iken jaajjin ogo, “Yuucip ikün bi pütken giti kä yiñ yaana nänkinin daa ina.”

¹⁶ An iken tuccin jiik Yuucip ti ogo, “Wääc ikoon iingonon i batta mor tüw,

¹⁷ an jaay ogo, ‘Kura mädgic kulku kä näänkä yaackä ke yiñ yeenen yaana nängini kä ye.’ An tiññan kura kulkoon kä näänkä yaackä yooko, ikoon agon kiinkä Joon yen wääc.” An Yuucip weekcin wääna kiinene daa mädgen anan ye.

¹⁸ An mädgen muure äätin ti ike ti an diimdin iñi ñome ti, an jaajjin ogo, “Ikoon agon kiinkä yüükü.”

¹⁹ An Yuucip jaajjin iken ti ogo, “Nana ikee booje kä ika. Halla ika cääyā nantā Joon?

²⁰ Ikee ika nängana yiñ, an taaki Joon nanje a nerrä, ogo tiico ko ünñu yen me diirken yaaka a üdin tiññan yaakki.

²¹ Nana ikee booje, ikee bi tiije ke merkä yeekic.” An lüüyne juuggin kä jiik nerkä yaaka täpcin ti juuggen ti ye.

Tüwnü yen Yuucip

²² An Yuucip mor daa cääy Macir ke mä äntüke yen wäyen. An yuunge anja 110.

²³ An ike cääynä ke yute merkä yek Ipiraayim ke merkä yeeken. An ike cääynä ke yute merkä yek Makür minneni Manacca an ken nanje a yeeke.

²⁴ An Yuucip mädgen kiinne ogo, “Ika cokulunu tüwnü, Joon bi ätä ikee ooke a gütken, an ikee bi koowe baan yaanni ti, an ikee bi ije baan yaana liitkenee Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp ye ti.”

²⁵ An Yuucip mä Icärayiil kiinne ogo ike liitkü, an kiinne ogo, “Joon bi ätä ikee ooke a gütken, an äwgi koowe winni an ije.”

²⁶ An Yuucip tüwnü i yuunge a 110. An gaane tükki me yok waak pilkä ke ñownä nunjo nana rotjeko, an dooci me kuun jingä yeene ji Macir.

Meenka Īñjīl Matta Nüütin Woo Īñjīl yen Matta

Īñjīl yen Matta a meenkani yaaka kā ɲan ika ti yaŋkalan, an a Jiik Doocin Kiccāngen en yaaka nüütī üññü yen Yeecüwa Macii ye. An iken yaakka ti yaŋkalan daa battä me ogo, “Īñjīl,” an anan ogo “jiik ɲerkä.” An kā tiiññä yen wääktāɲ lanñä, tüüjgi yaaka kā ɲan ye, piṭṭä ääl yen Yeecüwa. An iken a Matta, ke Maarkoc, ke Lūka ke Yuhanna.

An m'ana piṭṭä meenka yaanni ye, a Matta yaana a düto yen tiilgä ina, i batta mor kiingä Yeecüwa ogo wuuto ogo baaddo yeene. An ike cääna ɲäjjänä me yāntonde yaŋkalan ogo Laawi. An Matta a tüüjgi yaaka kā caay witken kā yew ye ti. An ike piṭṭä meenka yaanni nüütī ogo Yeecüwa ogo Macii, magdo yen wakon kā Joon yaana bātṭene bātōni yek Joon yaaka kā on ye. An Matta meenka yaanni perre kā lemmä Yūnaanni, an ken yeli me yok kā lemmä Mäbaan ogo Mäbaan ɲäjjo wakkä yaakki cääna.

Matta uccin kā päññä Īñjīl kā gi-idä yen Yeecüwa Macii ke iijjīn ti yen ñuugala yeene. An ɲuca Matta päki kā waak yāwkä ɗiirken yaaka nanɗi Yeecüwa ye, ogo mäbaan ukco gitī teynä yaana ĩññiida ko Joon ye. An Yeecüwa tiiññä rackä an boonjinni ñootte woo. An Matta cääna ṭäki ogo mäbaan ɲäjjo nüünñü Yeecüwa. An Yeecüwa nüüttü kā mügdin yen Joon pare. An Matta cääna piṭṭä kā yaac kā Yätkitīn yen Joon. An Yühüññi düüci ogo Yeecüwa bi wääto ogo yätkä yeenen yen ɲommañ wiñe. An Matta waɲe tiice kā yaac erdee kā paydin yen yätkitīn mänbaan kā nüütin woo Yätkitīn Joon ogo yätkitīn yen wääktāɲ. An düüñin wiñ yen Matta a tüwnü yen Yeecüwa Macii ke juwin yeene tüwnü ti kā teynä yen Joon.

An yaakki ikin yüükkidīn ti ɲajjin Yeecüwa a ɲaani. An ɲajjin meenka

yaanni jī ikin yüükkidīn ti cäyīn kā ɲajjin ɲommañ wic, an ikin tütkidīn üññü naana ikin tüünin ye. An dale Joon ikin ĩñin ɲajjin yaanni! Aamiin!

Yeecüwa Macii Dānkä Yurge

¹ Perrä yaanni a yen Yeecüwa Macii dānkä yurge, a kaaynä Daawüüt ke Abrayiim,

² Abrayiim a Icaak wäyen,
An Icaak a Yaagüüp wäyen,
an Yaagüüp a Yahüüja wäyen ke mädge,

³ an Yahüüja a Paaric wäyen ke Jüra meen a Taamaar,

an Paaric a Hijiiron wäyen,
an Hijiiron a Aaraam wäyen,

⁴ an Aaraam a Amīnadaap wäyen,
an Amīnadaap a Naac wäyen,
an Naac a Caalim wäyen,

⁵ an Caalim a Buwaac wäyen meen a Raahaap,

an Buwaac a Ubeet wäyen meen a Rawüüc,

an Ubeet a Yecce wäyen,

⁶ an Yecce a Yätkä Daawüüt wäyen.

An Daawüüt a Cilimaan wäyen kā in Üürīya ti,

⁷ an Cilimaan a Raabaam wäyen,
an Raabaam a Abīīya wäyen,
an Abīīya a Acaap wäyen,

⁸ an Acaap a Yucapaat wäyen,
an Yucapaat a Yūraam wäyen,
an Yūraam a Üüjīya wäyen,

⁹ an Üüjīya a Yütaam wäyen,
an Yütaam a Ahaac wäyen,
an Ahaac a Hijakīya wäyen,

¹⁰ an Hijakīya a Manacca wäyen,
an Manacca a Amüün wäyen,
an Amüün a Yüüciya wäyen,

¹¹ an Yüüciya a Yüküniya wäyen ke mädgen waan yen näpkitīn ti Baabil.

¹² An wääna näpkitīn ti Baabil ye, Yüküniya a Caaltīl wäyen,
an Caaltīl a Jarabaabil wäyen,

¹³ an Jarabaabil a Abiyüüt wäyen,
an Abiyüüt a İliyakiim wäyen,
an İliyakiim a Ajüür wäyen,

14 an Ajüür a Caadik wäyen,
 an Caadik a Akkiim wäyen,
 an Akkiim a Aliyüüt wäyen,
 15 an Aliyüüt a İliyaajar wäyen,
 an İliyaajar a Mattaan wäyen,
 an Mattaan a Yaagüüp wäyen,
 16 an Yaagüüp a Yuucip wäyen or
 Märiyam, yaana gittä Yeecüwa,
 yaana battä me ogo Macii ye.

17 An kilkä muure yaaka juwu
 Abrayim ti atee ke Daawüüt ti ye
 kilkä kä caay witken kä ñan, an yaaka
 juwu Daawüüt ti atee ke näpkitin ti
 Baabil ye kilkä kä caay witken kä ñan,
 an yaaka juwu näpkitin ti Baabil atee
 ke Macii ti ye kilkä kä caay witken kä
 ñan.

Giidä yen Yeecüwa Macii

18 An giidä yen Yeecüwa Macii
 nänñä ñone kä waan yaanni ogo anñi.
 Wäana meen Märiyam wuuke daa
 Yuucip ye, i mor iken yoken batta
 coorgu, kañi me cäyge minneni kä
 Wäaktäñ Lanña yen Joon.

19 An oore Yuucip, ike a män
 wonnu, an batta täki iccede loon
 giti an ike jaajjin jone ti ogo daljebu
 liidid.

20 An wäana ike paydee kä anan
 ye, i malak yen Piṭo üükün woo ike ti
 kä läaggä, an ike kiini ogo, “Yuucip,
 minneni Daawüüt, ñana iki boojü kä
 koownu Märiyam ogo iññü, a Wäaktäñ
 Lanña ken ina laaccee kä yaanna.

21 An ike bi giit minneni, an bi
 äkkä yantän ogo Yeecüwa a yaana bi
 määkee kä woo mä yeeke kä näänken
 yaacken ye.”

22 An yaakki muure nänñä duuggen
 dääkit jiik'a jaayi Piṭo kä bāto ye ogo,

23 “Yoore, tuul yaana küci oon ye, bi
 laaci
 an bi giit minneni,
 an bi battä me ogo
 İmaanuwel,”
 an naana anan ye, i ogo, “Joon ke
 ikin.”

24 An wäana Yuucip cuuyenee kä
 nünkä ti ye, ike nänjin bata yaana daa
 kiinene daa malak yen Piṭo ye, an iñe
 koowne,

25 an yoken batta agene kä coorgin
 ke iñe giide minneni. An äkki Yuucip
 ogo Yeecüwa.

2

Ukcodoni Ätä Ñomuk

1 An wäana Yeecüwa giidene daa me
 Beetlaam baan Yühüdiya ye, a nünkä
 Yätkä İrüüdüc ti. An ook yakkalan an
 nājñoni ätä ñomuk äatin Oorcaliim,

2 an täaccin ogo, “Wali m'ana a
 giiton a yätkä yen Yühüññi ye?
 Kitä yeene yoorron wäana kääjenee
 kä ñaalok ye an ikoon äatodon ike
 maanjon.”

3 An wäana yätkä İrüüdüc tiññee
 kä anan ye, i ike teññä, ke mä Oor-
 caliim muure.

4 An ike duunku dänkä ke nüüttoni
 jiik doocin yek Joon bärkene ti muure
 an täackene ti ogo, “Macii bi giit me a
 wa?”

5 An luugi me ogo, “A Beetlaam
 baan Yühüdiya ji, a pergon kä bāto
 ogo,

6 “ ‘An iki, Beetlaam, nommañ yen mä
 Yühüdiya ti,
 iki batta deedaadeet bänkä mäyken
 yek mä Yühüdiya ti,
 an iki ti mänkalan bi ätä a mügdo
 yaana bi kääji mä yeeki yek mä
 İcärayiil ye.’ ”

7 An İrüüdüc nājñoni bärkene ti
 kä ätkitin ukcenee giti a tooku ken
 üükene woo kitä.

8 An tucce Beetlaam an kiinne ogo,
 “Ate an minneni maawe teññan. An
 naana kaññe ye, i ika icka jiik, an
 cääna ika bi ätä maanjä.”

9 An wäana tiññene jiik yätkä ye,
 i iken ättä kä päy yeenen. An, kitä
 yaana yoori ina üükün woo an iken
 wooyi ke yuutee iñi nantä minneni.

10 An wäana kitä yootene daa ye,
 iken juuggen ñappä kä jon ñammä
 mooye!

11 An iken kaaccä äräk an minneni
 yoori ke meen Märiyam, an dñgä iñi
 an maanji. An iken kücümgu yeeken

kupki an ääcin woo iccin a tiilgä ke dukpilkä ke pandeyni.

¹² An iken koli Joon kä läaggä ogo nana dukcodo İrüüdüc ti, an iken dukcin baannen kä päy yankalan.

Yüñjä Minneni Macır

¹³ An wäana njajjoni dakkene kä ye, i malak yen Piŧo üükın woo Yuucip ti kä läaggä an kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen, an yüñjä Macır, an cäaye wıca ke nüütke kä, winni İrüüdüc minneni maawe, ƣäkke näge dok.”

¹⁴ An ike juwin minneni koowne ke meen kä miıllä an yüñje Macır.

¹⁵ An cäygin wıca ke İrüüdüc tüwe. Yaakki dääkit yaaka jaayi Piŧo kä bato ye ogo, “İka bääŧänä woo minneni yeeni Macır jı.”

Näñjä Merkälen

¹⁶ An İrüüdüc, wäana yoorreeda ike malene daa njingın njajjoni ye, ike pennä kä yaac an ike tuccin kääygä an merkälen oogen nängi dugin muure, yaaka Beetlaam ye ke bänkä yaaka cokulan ti ye, yaaka yuungen kä yewweni ke iñi ye, kä waan yaana ookke giti njajjoni ti kä üükın woo kiŧŧa ye.

¹⁷ An ken dääkit yaaka jaayi bato İrmiya ye ogo,

¹⁸ “Yäaw tiinjin Raama
iwok ke nüüjdün mooye.
An Rahiil week ogo merkä yeeke,
ike yaakkä kä lüüynü jok
ogo iken baawkono.”

Dukcin Naacira

¹⁹ An wäana İrüüdüc tüwnee ye, i malak yen Piŧo üükın woo Yuucip ti kä läaggä Macır.

²⁰ An kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen an ate nommañ yen mä İcärayiil, m'aka ƣäki nääkä minneni ye tüwgın.”

²¹ An ike juwin an minneni koowne ke meen an attä nommañ yen mä İcärayiil ti.

²² An wäana Yuucip tiinje ogo Aarkalayüüc mükko yätkitın Yühüdiya

näntä wäyen İrüüdüc ye, i ike booññu kä dukcin wıca, an koli läaggä, an ike attä baan mä Jalııl.

²³ An ike attä an cäaynä baan yaana battä me ogo Naacira ye. An a yaaka jaayi bato ye ken dääkit duuggen ogo, “İke bi battä me ogo män Naacira.”

3

Büüŧo Yaaya Tüti Päy

¹ Nıñkä yaacka ti Büüŧo Yaaya äätin nüüti me kä jiik Joon woo teettalan baan mä Yühüdiya jı.

² An ike me päkkede ogo, “Dage, kä nääñkä yaackä yeekic an duuke Joon ti, Yätkitın Pollon jıñe a cokilini.”

³ An a Yaaya ken jaaynene kä bato İcaaya ogo,
“Mäñkalan yaaw woo teettalan wıca ogo,

‘Päy toote yok yen Piŧo
an dale woti woo.’ ”

⁴ An Yaaya a jiik ƣakin yek kälamgä ken enŧe, an dekcede ti kä bonnan teye ti, an a ƣääñgä ke kickä ken a waak äämkä yeeke.

⁵ An umkutu m'aka cäyok wii mä Üürdün doñe ti ye, ke mä Yühüdiya muure ke mä Oorcaliim.

⁶ İke umkutu päkkätä nääñkä yaackä yeeken, an büüle wii mä Üürdün jı.

⁷ An wäana Yaaya mä Pırricıınni ke mä Cüddügıınni yoorreeda äätete ike ti kä ƣıräk ogo iken büülji ye, kiinne ogo, “İkee merkä kaggä! A ƣaani ken ikee kolle ogo ikee buurcee woo ko piinkä Joon yaaka äato ye?

⁸ Näñe käwkä yaaka nüüti ogo nääñkä yaackä dallee buw an ikee duukenee Joon ti ye.

⁹ An ikee nana duuggic dooje ogo wäac ogo Abrayiim. İkee kiine Joon liiti nani pämkä yaakka ti a merkä yek Abrayiim.

¹⁰ An tiññan len a nüuton ti jengä biçingenen ti, an jaan yaana giit ƣulge yejgan ye, tääyanä me woo an yeepänä me maccük.

¹¹ “M'aka nääñkä yaackä yeeken dali buwin an duukin njäk Joon ti ye,

ken büülü kä piik. An m'ana bi ätä nãni ti ye, ike ika bora kä teynä, an ika yoku batta päjjädä agä kiingon yeene yaana yoku päjjidi ädit waygä yeeke ye. Ike ikee bi büüle kä Wäaktän Lanña yen Joon ke maañ.

¹² An kuun yeene a ñte ti kuujjedee kä woo külki päk giti, an taga yeene wiñe bi laate woo, an päk yeeke bi ðulje tuññu ji an külki bi tuñge maañ yaana batta tüwit ye.”

Büüllü Yeecüwa

¹³ An wäättana Yeecüwa äatin kä ðone ätä Jaliil ati wii yen mä Üürdün büülgü Yaaya.

¹⁴ An Yaaya yaaki an kiinne ogo, “Ika takä büülja kä iki, an iki ken ätä ika ti ogo?”

¹⁵ An luugi Yeecüwa ogo, “Dalä jiik yaakka wäati anan, nunjo näänkä yaaka takkanä Joon ye, nägene ðuuggen.” An Yaaya gimmin.

¹⁶ An Yeecüwa büüttü an kääjin woo piitti. An wina pollon yore kupkene, an Wäaktän Joon yootte küüyidi ñni ike ti kä biilkä gulküte an koojjin ike ti.

¹⁷ An jiik jääyin ñaalok pollon ji ogo, “A Minneni yeeni, yaana bilgä ñapeñap joni ye, inni.”

4

Yeecüwa Puuccutu Boonjin

¹ An Yeecüwa koowi Wäaktän Joon ññe woo teettalan ogo püüccü boonjin.

² An büüttü niinkä caykä kä nan ankä gitken ke milkä gitken, an näägi kãñ.

³ An boonjin äatin ike ti an ike kiini ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, pämkä yaakka kiinä dalä wäati a biggi.”

⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Batta a gin äämkä pare ken mänbaan ðooje,
a jiik'a jaaygä Joon ye, ken mänbaan ðooje.’”

⁵ An koowi boonjin ññe baan lanña yen mä Oorcaliim ti, an yuutte anlanña yen Joon lenje ti ñaalok.

⁶ An kiinne ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, ðonju yeepci ñni, a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Malanji yeeke bi iingee jiik ogo iki,
an iki bi tiijjida,
an iki bi ðürdida ñaalok inken ti,
nunjo nana tojdida ko päam kiyü ti.’”

⁷ An luugi Yeecüwa ogo, “Cäanna a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Nana Pito Joon yünü puuccudu.’”

⁸ An iji boonjin ñaalok päam bääynä titte ti, an nüütkenene waak yek yätkitinni yek nommañ wiñe muure ke waak'a yawan ye.

⁹ An kiinne ogo, “Wakkä yaakka muure bi inenii kä, naana ika ðunganaa ñni an ika maanjaa ye.”

¹⁰ An luugi Yeecüwa ogo, “Wükcü woo ika ti wiñ yen menkeekenil! A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Pito Joon yünü ken ðungüdü ñni,
an ike pare ken maanja.’”

¹¹ An manji ñni boonjin, an malanji äatin ike yüükkä ti.

İijjin ti Nuugula Yeecüwa

¹² An wäana Yeecüwa tiinnee kä ogo Yaaya müñji me an üüljini me ye, ike ðukcin nommañ mä Jaliil ti.

¹³ An Naacira daljene ñni, ike attä cääynä Kaparnahuum kä koon mooye taan, nommañ mä Jaabiloon ke Naptaali ti.

¹⁴ An yaakki ðäakit yaaka jaayi bato İcaaya ye ogo,

¹⁵ “Nommañ mä Jaabiloon ke Naptaali, koon mooye taan wii mä Üürdün taanjanja,
Jaliil yaana cäyene boorgu ye.

¹⁶ M'aka cäyok miilla giti ye,
yuñtu bownu mooye.
An m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye,*
bownu diikin ñni iken ti.”

¹⁷ Waan yaanja ti Yeecüwa juwin kä panja ogo, “Dage kä näänkä yaackä yeekic an ðuuke Joon ti, Yätkitin Pollon jiñe cokilin.”

* 4:16 m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye, A m'aka Joon kucu an a yäayin cäyok miilla giti ye.

Yeecüwa Bäärä Baaddoni Yaaka İijidi ti ye

¹⁸ An wääna Yeecüwa äätee kä koon mooye yen mä Jalil taanje ti ye, ike yurcin mädin kä yewwe, Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ye ke mäaden Añdaraawuc. An yüpcidi ään piitti, iken a m'aka müügü yak ye.

¹⁹ An kiinne ogo, “Ääte, bääte ika ti, an ikee bi nüütke müünjü me bata yaana müüge kä yak ye.”

²⁰ An wina änkä yeeken dalji iñi an bäätcin ike ti.

²¹ An wääna atene kä ye, ike yurcin mädin yakkalan kä yewwe nua. Yaagüüp män Jabadı ke mäaden Yuhanna, cäyok kuun ji ke wäyen Jabadı, tüti änkä yeeken. An bärki Yeecüwa.

²² An wina kuun yeenen dalji iñi ke wäyen an bäätcin ike ti.

Yeecüwa Tüññä Me Dirken

²³ An Yeecüwa attä laaynä Jalil ji muure, an nüüti daanmallä yen Yühüññi ji, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitin Pollon jiñe. An tüññi yor carre ke rackitin muure waadgä mäbaan.

²⁴ An näjji me an yäntonde ðakkä ke Cüüriya ji muure, an m'aka a rackä ye, äbi me ike ti yaaka cäyge rackitinni a päkitni ke pillä yoken ti ye, ke yaaka cäygene menkeekeni ye, ke yaaka tüwdidi ye, ke yaaka ämgen ke buggen a tüwin ye, an teeñne muure.

²⁵ An ðon diirken bäätcin näñe ti mä Jalil ke Bänkä Caay, ke Oorcaliim ke Yühüdiya, ke wii mä Üürdün taanñañja.

5

Pañjä Pääm Wic

¹ An wääna Yeecüwa yuttee kä ðon diirken ye, ike attä pääm wic, an cääjjiñ iñi. An baaddoni yeeke äatin ike ti,

² an ike uccin kä pañjä an kiinne ogo,

³ “Naaynä m'aka a aangı kä wääktän ye ti,
Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.

⁴ Naaynä m'aka nüüji ye ti,
iken bi lüüygü me jugin.

⁵ Naaynä m'aka ðuuggen ðuukcutu iñi ye ti,
iken bi yäti nommañ wiñe muure.

⁶ Naaynä m'aka näkä kän ke yeen kä wonnu ye ti,
iken bi bur.

⁷ Naaynä m'aka ängidi njingın ye ti,
iken bi ängänä me njingın.

⁸ Naaynä m'aka juuggen ladan ye ti,
iken bi Joon yooru.

⁹ Naaynä m'aka näñi njibbin ye ti,
iken bi battä me ogo merkä yek Joon.

¹⁰ Naaynä m'aka putkunu me gitı kä wonnu yeenen ye,
Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.

¹¹ Naaynä ikee ti naana ikee kirge me, an ikee putkene me gitı, an ikee kakkete me witin kä yin ogo ika ye.

¹² Juuggic napı kä yaac, näänka iñdin yeenic yäwconde agee kä pollon ji ye, an cääna bätöni yaaka nomgic ti ye putki gitı anan.

Äyyä ke Diktän

¹³ “Ikee age äyyä yek nommañ wiñe. An naana äyyä lämme yäaynä ye, bi läpi iñi ogo nua? Batta nua päjidi ginkalan ti, päjidi yeepänä me woo an määrganä me iñi kä me kügen.

¹⁴ “Ikee age diktän yen nommañ wiñe. Baan mooye yaana pääm wic ye batta lülgä me kä paannä yok.

¹⁵ An baati m'ana diko paanje an küme wic kä arwal ye. Ike tääkci diko dooce nant'a yuddee kä ye, an äacidi diktän me ti muure yaaka äräk ye.

¹⁶ Cääna dalä diktän yünü diki me nomgen ti, nunko näänkä nerkä yüükü yoorge daa me an mäjene me Wäac yaana ñaalok pollon ji ye.

Macii Äatin Däakit Jiik Doocin yek Joon

¹⁷ Nana ikee duuce ogo ika äatonoo angodoo yokın jiik doocin yek Müüca ke yaaka peri bätöni ye, ika batta angädä yokın, ika äätänä däaktä.

¹⁸ Ikee kiine a gitken anja pollon ke nommañ baakke, baati njicole ke

tomtom yaana bi käjä woo jiik doocin yek Joon ti ye, ke wakkä muure dagene.

¹⁹ M'ana jiik iininiile kä keelok liinje giti an me nüünne kä päy yeene ye, bi battä me ogo men deerconde Yätkitän Pollon ji ti, an m'ana näänin kä jiik iinini yek Joon an nüutee ye, bi battä me ogo men mooye Yätkitän Pollon ji ti.

²⁰ Ikee kiine naana näänkä nerkä yeekic batta käälcidi woo yek Pirriciinni ti ke nüütoni jiik doocin yek Joon ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitän Pollon ji ti.

Piinkä

²¹ “Tiinje kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana iki nääkä me, an m'ana näkkä men ye päjjidi joocu me.’

²² An ikee kiine m'ana a penon kä mäaden ke käwen ye, päjjidi joocu me, an m'ana mäaden kirre ogo, ‘Wanj’ ye päjjidi doocunu me iini nantä ba' küüllü*. An m'ana mäaden kirre ogo, ‘Boon’ ye i päjjidi ati maccük.

²³ “An naana iki äccädä iccin tambal daan lanjä ji, an iki päjjini mäadic ke käwic yanjalan ikee age büültini ye,

²⁴ gin yüünü daljä tambal nome ti an atä por cuure ke mäadic, an wäattan duuku iccin yüünü inä Joon.

²⁵ “Jiik toode kä biran ke cindo yüünü yaana iki ijey nantä ba' jooñnu ye, nanje i mor ikee ääte päy ji, i mor batta iki daakey ti juco ti, an juco iki iney tiico, an tiico iki yeepey gangar ji.

²⁶ İki kiineni a gitken, iki batta bi kääjä woo gangar ji ke gin yüünü yaana buccin ye, icceeda muure.

Balkitän

²⁷ “Ikee tiinje jaaye me ogo, ‘Nana iki nändä balkitän.’

²⁸ An ikee kiine, m'ana däämjän iin ti kä pon kääcinene ye, i danja nanjä balkitän jone ti.

²⁹ Naana a wanü birrä ken iki pugey dok kä yin ye, i luulu woo an yeepci woo. Nerañ iinca naana ginü

kalan yäay ye, kä yaana gaanü muure yeepene daa me maccük ye.

³⁰ An naana a intü birrä ken iki pugey dok kä yin ye, tocci woo an yeepci woo. Nerañ iinca naana ginü kalan yäay ye, kä yaana gaanü muure atee kä maccük ye.

Äkkin Iin

³¹ “Cäanna jaayi me ogo, ‘M'ana iinje äkkene ye dale pirke meenka yen äkkin.’

³² An ikee kiine, m'ana iinje äkkene i batta kä balkitän ye, i anjan icce balkitän giti. An m'ana kuñnu iin yaana a äkkin ye, i anjan nanjit balkitän.

Lüttän

³³ “Nuca tiinje kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana lüttänji yüükü liigä giti tääckä lüttänji yüükü daage ke Piito.’

³⁴ An ikee kiine nana ikee liite! Nana kä pollon a nantä ba' nook yen Joon,

³⁵ an nana kä nommañ a nantä yaana ducee kä küige ye, an nana kä Oorcalim a baan mooye yen yätkä yaana yawan ye.

³⁶ An nana iki liitä kä wiñü iki batta liitä nanjä jiikan bownu ke yen üllü.

³⁷ Jiik'a jaayä ye dalä wodañ naana daa a ‘Ee,’ ye, i daa a, ‘Ee,’ an naana daa a ‘U’u,’ ye, i daa a ‘U’u,’ an yaaka nuccin ti yaakka ti ye, i ätä yin ti.

Nana Ikee Wäne

³⁸ “Tiinje jaayi me ogo, ‘Wan ke wan an lenjä ke lenjä.’

³⁹ An ikee kiine, män yin nana danje kä yin. An m'ana iki paccey taanñü birrä ti ye, i menen tukkeeda kä nuca.

⁴⁰ An m'ana täki iki cinje ogo ike inje burnu jone ye, i injeeda ke burnu mooye cäanna.

⁴¹ An naana iki iirgi kääygon ogo ike iiccey wuun ko keelok ye, i ate ke ike wuuggu kä yew.

⁴² An m'ana ñujin iki ti ye, i inä. An m'ana täki kujit müngä iki ti ye, nana tiigä.

Ädän Yüünü Bilgä

* 5:22 ba' küüllü a nantä a ducete me iini m'aka näänkä yältä ye.

⁴³ “Tiin̄ne jaayi me ogo, ‘M’ana yiire kä ye bilgä an̄ ädän̄ yüünü putku jī.’

⁴⁴ An̄ ikee kiine ogo, ädän̄ji yeekic bilge, an̄ mäte kä m’aka ikee putkene giti ye,

⁴⁵ nun̄ko bi wäate kä age merkälen yek Wäac yaana ñaalok pollon̄ jī ye. An̄ an̄ yeene nan̄ne kääjidi ogo mä yaackä ke mä n̄erkä, an̄ ñaal yeene tuujede ogo mä wotku ke m’aka batta wodañ ye.

⁴⁶ An̄ naana ikee bille m’aka ikee bilgene ye, a iññä yaana wali ye ken bi kañe? An̄ yaakka batta a yaaka nan̄tä dütoni yaacken cäanna ika?

⁴⁷ An̄ naana a mädgic ke käwgic pääken ken n̄iibde ye, wali nääñkä yeekic yaaka nan̄de buṭe kä me ye? An̄ yaakka batta a yaaka nan̄tä waan̄jini cäanna ika?

⁴⁸ Ikee dale age küüm̄in bata Wäac yaana ñaalok pollon̄ jī, agee kä küümon kä ye.

6

Iñdin M’aka Ṭäki ye ti

¹ “Wan̄gic tiice n̄ana n̄errä yeenic nan̄de me ñomgen ti, ogo yoorji me. Naana ikee nääne an̄an ye, ikee batta bi cäygene kä iñdin Wäac yaana ñaalok pollon̄ jī ye ti.

² An̄ naana iki iñdä m’aka ṭäki ye, n̄ana nüddü kä yääw gülteteni me ñomgen ti bata yaana nan̄tä lään̄oni daan̄mallä yen Yühüün̄i ti, ke pääygä giti ogo iken maan̄ji me yokin ye. Ikee kiine a gitken, a iññä yeenen dune ina.

³ Naana iki iñdä aagon ye, iñtü aam n̄ana bääggädä n̄ajjā gin’a nan̄tä iñtü birrä ye,

⁴ nun̄ko iccin yüünü wäatee kä a paangon yok, an̄ Wäac yaana yuṭit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iñey.

Mallä

⁵ “An̄ naana ikee mäte ye, n̄ana ikee beele bata lään̄oni. Iken billä mät̄i i yudok ñaalok daan̄mallä yen Yühüün̄i ti, ke yoggonni yek pääygä

ti ogo iken yoorji me. Ikee kiine a gitken, a iñdin yeenen dune ina.

⁶ Naana iki mät̄ä ye kaacci äräk baannü an̄ äntüke üüljü, an̄ mät̄ä Wäac yaana batta yoottu me ye ti. An̄ Wäac yaana yuṭit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iñey.

⁷ “An̄ naana ikee mäte ye, jiik’a a waan̄ji ye n̄ana n̄occede giti bata waan̄jini. Iken düüci ogo iken bi tiñgii Joon̄ ko jiik ḍiirken yeeken yaakka.

⁸ Nana ikee beeljede bata iken, Wäac n̄ajjā waak’a ṭäkke ye, i batta mor taaje.

⁹ “Mäte bata mallä yaanni ogo, Wäyo yaana ñaalok pollon̄ jī ye, dalä Yän̄tonḍü wäati a lan̄ñä.

¹⁰ An̄ Yätkit̄in yüünü dalä ḍägä, an̄ ṭäktän̄ yüünü dalä wäati n̄ommañ wic bata yaana daa ñaalok pollon̄ jī ye.

¹¹ Iñjon biigḡi yooko yek an̄ yaanni jiñe.

¹² Kulkoon ḍuuggen nääñkä yaackä yooko bata yaana daa kulkodon kä m’aka ikoon nan̄koton nääñkä yaackä ye.

¹³ Nana ikoon üün̄jodoon puuccinni giti, ṭäakcä mäagoon woo yiñ giti.

¹⁴ “An̄ naana me kulkudu kä nääñkä yaackä yaaka nan̄kiti ye, Wäac yaana ñaalok pollon̄ jī ye, iki bi kulkey cäanna.

¹⁵ An̄ naana me batta kulkudu kä nääñkä yaackä yeeken ye, Wäac iki batta bi kulkey kä nääñkä yaackä yüükü.

Büültün̄

¹⁶ “An̄ naana ikee büüte ye, n̄ana ñomgic ñirde bata lään̄oni, iken ñomgen ääkkätä, nüütikutü me ogo iken büüṭo. Ikee kiine a gitken, a iñdin yeenen dune ina.

¹⁷ An̄ naana iki büüṭü ye, jiikü püügü an̄ wan̄gü püüjjü woo,

¹⁸ nun̄ko büültün̄ yüünü n̄ana yootte daa me, dalä a Wäac yaana batta yoottu me yok ye ken yuṭit. An̄

Wäac yaana yuŋit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iney.

Büüñjü Waak Nerkä Pollon Ji

19 “Nana ikee büüke waak nerkä duckede duuggic nommañ wic nantä yaana cüülge daa giti diidini ke duy ye, ke nantä yaana liikä giti kätöni kätene kä ye.

20 Täakce büüke waak nerkä ducke duuggic ñaalok pollon ji, nantä yaana diidini ke duy batta cüüti giti ye, ke nantä yaana batta liikä giti kätöni kätene kä ye.

21 Nantä yaana duce kä waak nerkä yeekic ye, i juuggic daa a wica cääna.

22 “Wañ a diko yen yor. Naana wanjü nerañ ye, i yorü muure a küümon kä diktän.

23 An naana wanjü yejgañ ye, i yorü a küümon kä müllä. An naana diktän yaana iki ti yaanna a müllä ye, i müllä yaanna bi yawan kä yaac!

24 “Baati m'ana wääti a ñuugulo yen me mäyken kä yew ye, naana ye, i yanjalan bi putke ji an yanjalan bi bilge, an naana ye, i yanjalan bi tiingede an yanjalan bi gäale giti. Ikee batta liiŋe age ñuuguloni yek Joon ke tiil.

Ikee Nana Payde Jiik Giti

25 “Ikee kiine a gitken nana ikee payde jiik gitkic ünñü yeenic ti ogo, ñaaka ken bi amje, an ñaaka ken bi maadje an cääna yokic ti ogo ñaaka ken bi endee. Ünñü batta büti witkin gin äämkä, an gaan batta büti witkin burunŋu?

26 Yoore por diirgä pollon jiñe iken batta piiti an batta iti, an batta kuu-tit yokin tuucku giti, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye ken äämi iken. An ikee batta büta kääte kä yaac kä iken?

27 A ñaani ken ikee ti kä paydin jiik jiñe yoku liiŋi nüccä ti wuun kä keelok ünñü yeene ti?

28 “An ikee päje jiik gitkic ogo burunŋu ina? Yoore deykä yaaka yül woo ye iken batta ñuugal an batta wiñi unŋalli.

29 An ikee kiine yätkä Ciliimaan cekkitin yeene ti muure batta a enñini bata iken.

30 An naana Joon deykä yaaka yül woo yaakka iinŋkede ye, yaaka a winni tiññan an tinñak yibjäna me maccük ye, ike batta bi kääti kä iinŋkin ikee? An ikee luggin yeenic deeran ina?

31 “Nana ikee payde jiik gitkic an ikee jaaye ogo, ‘A ñaaka ken bi amin?’ an ‘A ñaaka ken bi maatın?’ an ‘A ñaaka ken bi enñin?’

32 A wääkeni ken kälit waak yaakka natin muure, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye, njäjä ogo ikee takce waak yaakka muure.

33 Por iije kälde Yätkitın yen Joon ke wonñu yeene, an waak yaakka muure bi nuckene kä me ti.

34 “An anan ikee nana payde jiik gitkic ogo tinñak, tinñak daa payit done. Äñkä gitken muure yanjalan daa kä yiñ yeene yaana ike päaccätä ye.

7

Jooññu me

1 “Nana me jooje, nuñko nana kände kä jooññu.

2 Kä waan yaana juce kä me ye ken daa bi jooce kä me an kä pääynä yaana pääje kä me ye ken daa bi pääjgene kä me.

3 “İki däämä luum yaana määdic ke käwic wane ti ye, an jaan mooye yaana wanü ti yaanna batta daamä ina?

4 An määdic kiindä ogo, ‘Dalä luum yaana wanü ti yaanna äbä woo,’ i jaan mooye a wanü ti anan ogoo?

5 İki lääño, parañ jaan mooye äbä woo wanü ti nuñko däämi tetan, an nuñko luum määdic äbee daa woo wane ti ye.

6 “Wakkä latkä nana inde gukku, an nana waak yeekic yaaka tiilcidi ye yipgede kutunŋu. Naana yibgene daa ye, bi määjänä iñi kä kiigen, an bi duku ikee näke.

Ñuje An Bi Iñgi Me

⁷ “Ñujje, an ikee bi iñge me. Mäaje, an ikee bi kãñe. Tume, an äntüke bi kupkene kä me.

⁸ M'ana tääci ye, bi iñgä me. An m'ana mäaji ye, bi kãñi. An m'ana tümü ye äntüke bi kupkene daa me.

⁹ “A ñaani ken naana minneni yeene tääccï ogo binjan ye, i iñe pääm?

¹⁰ An naana tääccï ogo yakcan ye, i iñe kaan?

¹¹ An ikee mä yaackä, äccin wakkä ñerkä merkä yeekic ti ñäje, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye, bi äccidi ogo büta waak ñerkä m'aka tääccï ike ti ye!

¹² Me nãngede nãñkã yaaka takke ogo nãngede daa ko me ye, an yaakki a jiik ðoocin yek Müuca ke meenka bãtoni.

Päy Diiwconde ke Gääbconde

¹³ “Kaace kä äntüke ðiiwconde. Äntüke yaana ati ðüümtin ti ye, gääban an päy yeene wäane pañalan, an kaaccete kä me ðiirken.

¹⁴ An äntüke yaana ati ünñü ti ye, ðiiwan an päy yeene wäane pegan, an a me ðeewken ken kãñit.

Jaan ke Tulge

¹⁵ Wangic tiice kä bãtoni yaaka a yelonji ye. Iken äatã kä biilkã kãbãlgã an külok a bawni yaaka udu ye.

¹⁶ An bi ñije kä nãñken. Yoku jaan yaana beel bata lüütikon ye urgu me küügü ti, ke ñoommu yoku urgu me tiim ti?

¹⁷ An jaan ñerconde daa giit tulge ñerken an jaan yaajgonde daa giit tulge yaacken.

¹⁸ Jaan ñerconde batta giit tulge yaacken, an jaan yaajgonde batta giit tulge ñerken.

¹⁹ Jaan yaana batta giit tulge ñerken ye tääyãnä me iñi an yeepãnä me maccük

²⁰ An bata yaana jengã ñijde daa kä tulgen ye, cãanna bãtoni yaaka a yelonji ye bi ñijde kä nãñken.

Ikee Kuje

²¹ “Batta a me muure yaaka ika bäärga ogo, ‘Pito, Pito,’ ye, ken bi kaaci ti Yätkitin Pollon ji ti. A m'aka nãñjä kä taktäñ Wäyo yaana pollon ji ye ken bi kaaci ti pääken.

²² An nüinnã yaanja ti me ðiirken ika bi kiinta ogo, ‘Pito, Pito, ikoon batta bätton kä yãntondu an ikoon batta ñuutton menkeekeni kä yãntondu, an ikoon batta nãñjon wakkã yãwkã ðiirken kä yãntondu?’

²³ An bi kiinã ogo, ‘Ikee kuje ogo wec. Ange yokic ika ti ikee yaaka liige gitï jiik ðoocin ye.’

Än Yüünü Koru Nãñtä Karkar

²⁴ “An m'ana tiinã jiik yeeki yaakki, an ñuugulene kä ye, bi beelji bata ñajjo yaana an yeene korre karkar gitï ye.

²⁵ An ñaal määdin an tääl äatin an jommu küütin an an olle an batta a ðimmini a yaana agee kä koñon kä karkar wic ye.

²⁶ An m'ana tiinã jiik yeeki yaakki an batta agee kä ñüügiliñi kä ye, bi beelji bata oon amgonde yaana an yeene korre tinjal gitï ye.

²⁷ An ñaal määdin an tääl äatin an jommu küütin an an olle an ðimmin iñi an ðimminene yawan.”

²⁸ An wäana Yeecüwa ðanñee kä jiik ye, ton witken ðiiktin kä nüünñü yeene.

²⁹ Nãñka ike nüütee kä bata m'ana cäayge mügdin ye, an batta bata nüüttoni jiik ðoocin yek Joñ yeeken.

8

Yeecüwa Tüñi Men Nãkä Jaan

¹ An wäana Yeecüwa kääjenee kä iñi pääm wic ye, i ton ðiirken bäätcin ike ti.

² An oon yanalan äatin ike ti nãkä jaan, an düñjin iñi ñome ti, an kiinne ogo, “Mügdo, naana iki gïmmädã ye, laatca yokin woo.”

³ An Yeecüwa inñe lajjene an tamme yok an jaajjin ogo, “Ika gïmmädã. Latci woo!” An kä ðeeran anñi yore lattã woo kä jaan.

4 An kiini Yeecüwa ogo, “Yooru, mankalan nana nüütüküdü, atä an yorü nüütükü män daan an äccä gin'a iini Müüca ye, dalä wääti a njajin iken ti ogo iki latteey woo.”

Luggin yen Duunḡon Kääygä

5 An wääna Yeecüwa kaaccee ti Karpnahuum ye, i duunḡon kääygä yen mä Ruumaan yanḡalan äatin ike ti, an ike ñujgi yok ogo,

6 “Mügdo, kiingon yeeni bilti nün iñi paa бүр wic a püündini, wääci kä yaac.”

7 An kiini Yeecüwa ogo, “Ika bi äätä an ike teeñä.”

8 An luugi kääygon ogo, “Mügdo, batta päjjidi iki kääjä äräk baanni, jaa-jjä jiik kä winninä an kiingon yeeni bi teñ.

9 Ika cääna agä oon iñi mügdin ti, ke kääygälen iñi ika ti, an yaana kiinä ogo, ‘Atä,’ ye, i daa ati, an yaana kiinä ogo, ‘Äätä,’ ye, i daa ätä, an naana kiingon yeeni kiinä ogo, ‘Yaanni nanä,’ ye, i daa nanä.”

10 Wääna Yeecüwa tiinḡee kä anan ye, wiñe ñiiktin an m'aka ike baattä ye, kiine ogo, “Ikee kiini a gütken, Ika batta agä kañon mä Icärayiil ti m'ana luggin yeene tālan anḡi ye.

11 Ikee kiine me ñiirken bi üñü kä ñomuk ke njäjä an cääjji dārḡañ äämkä ti ke Abrayiim, ke Icaak an Yaagüüp Yätkitin Pollon ji ti.

12 An merkä mä Icärayiil ñiirken, yaaka yoku Yätkitin a yeenen ye, bi yibjänä me müllä giti nantä ba' iwok ke neeynä me leken.”

13 An Yeecüwa duunḡon kääygä kiinne ogo, “Atä! An bi nanḡi ñonḡe iki ti bata yaana lugginii kä ye.” An waan yaanna ti kiingon yeene teññä.

Yeecüwa Tiiññä Me Ñiirken

14 An wääna Yeecüwa ñakkee kä ti paa ba' Bütürüc ye, i Bütürüc mareyde kaññe nün iñi a raac yore ääti.

15 An tamme inkin, an yor äärtäḡene baakkin an juwin ñaalok an ike nanḡi gin äämkä.

16 An biigin yaanja ti ike icki me m'aka cäygene menkeekeni ye, an wääktänḡi yaacken yaakka ñootte woo kä jiik, an m'aka a rackä ye teeññe muure.

17 Yaakki ñääkit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo,

“Ike yor carreni yooko koowne an rackitinni yooko waaññe.”

Baaddin Yeecüwa Pilaḡ

18 An wääna Yeecüwa toḡ yoorreeda kä ike ti ye, i baaddoni yeeke iññe jiik ogo iken irco woo koon mooye ti taanḡañja.

19 An nüüto yen jiik doocin yek Joon yanḡalan äatin an ike kiini ogo, “Nüüto, nanḡ'a atii kä ye, i İki baad-deni.”

20 An kiini Yeecüwa ogo, “Wiiwkä cäyge kälken, an ñiirgä pollon jiññe cäyge kurken, an Minneni Mänbaan batta cäyge nanḡ'a nääkcedee kä wiñe ye.”

21 An baaddo yeene yanḡalan ike kiini ogo, “Mügdo, dalä por ika atä wäyo jīgä, an wäättan ika duuku iki baaddeni.”

22 An kiini Yeecüwa ogo, “Bäätä ika ti, an dalä mä tüwin jiki mä tüwin yeeken.”

Yeecüwa Jommu Wiingä Yuutte iñi

23 An wääna Yeecüwa kaaccee kä kuun ji ye, i baaddoni yeeke bäätcin ike ti.

24 An kä ñeeran anḡi jommuwiingä küütin koon mooye ji, kuun wigde yok a yaana müüñe ye, i Yeecüwa a ooton.

25 An baaddoni attä ike cuuji an kiintä ogo, “Mügdo, makkoon ikoon ñanḡa müñon!”

26 An iken luugi ogo, “Ikee booje ina? Ikee yaaka luggin yeenic ñeeran ye!” An juwin ñaalok an jommuwiingä ke koon mooye gerre, an yuuttu iñi.

27 An baaddoni witken ñiiktin an tääjä pääken ogo, “A nani inni? Jiike tinḡä jommuwiingä ke koon mooye yaanni!”

Yeecüwa Tiiñña Ook kä Yew Cäygene Menkeekeni

²⁸ An wääna Yeecüwa ircenee kä woo baan mä Jadarayiin koon mooye taanñañja ye, päägi ook kä yew käjä woo kälkä witin cäygene menkeekeni. An wica baati m'ana kaajit kä päy yaanja ti ye, iken a mä yääñña.

²⁹ An iken jaajjin kä yääw mooye ogo, “İki tākā ikoon nan̄doon ogo, iki Minneni Joon? İki aätini winni ikoon joojjon, i waan batta mor dägä an̄ji?”

³⁰ An kutungu diirken yakkalan bilti kääji kä cokal iken ti.

³¹ An menkeekeni Yeecüwa malgä yok an kiintä ogo, “Naana ikoon ñoolcodoon woo ye, ñoolcon kutungu giti.”

³² An kiini Yeecüwa ogo, “Atel!” An kääjin woo an attä kaaccä kutungu giti, an kutungu düürjin iñi koon mooye ji, an bügjin piitti an müññü.

³³ An m'aka kääji kutungu ye bu-urcin woo, attä baan ji, an me nüütüki kä wakkä yaaka nän̄ñä duuggen ye muure, ke yaaka nän̄ñä duuggen m'aka cäygene menkeekeni ye ti.

³⁴ An mä baan mooye muure kääjin woo Yeecüwa ti. An wääna yoorene daa ye, i malgä ogo baannen daljee iñi.

9

Yeecüwa Tiiñña M'ana Yore a Tüwon Ye

¹ An ike kaaccä kuun ji ircin woo koon mooye taanñañja, an aätin baan yeene ji.

² An wina mäkkalan ike icki men yore a tüwon, niin gaan nüñkä ji. An wääna luggin yeenen yoorene daa Yeecüwa ye, m'ana yore a tüwon yaanna kiinni ogo, “Minnen yeeni, jonü tiijgä! Näänkä yaacken yüükü kulcini me.”

³ An nüütöni yakkalan yek jiik doocin yek Joon luugjin pääken ogo, “Oon yaanni jaay ina an̄ji, düüci ogo, ike agje Joon?”

⁴ I daa paydin yeenen najjänä Yeecüwa, an taaññe ogo, “İkee payde yiñ juuggic ti ina?”

⁵ A yaana wali ye ken potulan jaajjä kä, ‘Näänkä yaackä yüükü a kulcini,’ halla jiik, ‘Juwu ñaalok an atä?’

⁶ An ika tākā ikee najje ogo Minneni Mänbaan cäygiida ko mügdin nommañ wic yen kulcin näänkä yaackä.” An m'ana yore a tüwon ye kiinne ogo, “Juwu ñaalok an gaan nüñkä yüünü koowu an atä paa.”

⁷ An ike juwin an attä paa.

⁸ An wääna ton yuttene ye, iken bo-jgin an Joon maani yok yaana iccidi mügdin mänbaan ti ye.

Yeecüwa Bäärä Matta

⁹ An wääna Yeecüwa kaajdee kä wica ye, ike yuttu men yakkalan batta me ogo Matta cäy nantä ba' düllü tiil, an kiinne ogo, “Bäätä ika ti.” An juwin an bäätcin ike ti.

¹⁰ An wääna Yeecüwa attene ke Matta paa baanne amma ti ye, i dütoni yaacken ke mä yaackä aätin, an cääjgin iñi Yeecüwa ti ke baaddoni yeeke.

¹¹ An wääna Piriicünni yuttene anan ye, iken baaddoni yek Yeecüwa taaji ogo, “Nüütö yeenic ämi ke mä yaackä ke dütoni tiil ina?”

¹² An wääna Yeecüwa tiinjee kä anan ye, i ike jaajjin ogo, “M'aka yoken neran ye batta tākā tiiño, a m'aka a rackä ye.

¹³ Ate an jiik bāto yaakki ooke giti, ‘İka tākā me ängede njingın, batta a iirrä wäämmä yok ika ti.’ İka batta aätänä bäärä mä wotku, a mä yaackä.”

Täactäj yen Büültüj

¹⁴ An aäjkan baaddoni yek Yaaya aätin Yeecüwa ti, an täaccin ogo, “İkoon ke Piriicünni büütö, an baaddoni yüükü batta büüti ina?”

¹⁵ An luugi Yeecüwa ogo, “Yoku wilgä yek or ñäänñä nüüji i mor or ñäänñä cäyok ke iken an̄ji? Nüñkä bi ätä yaana or ñäänñä koowge daa me iken ti ye, an wäättan iken bi büüti.

¹⁶ “An baati m'ana burnu kicconde küüpe ti menen daane ti ye, burnu piile kicconde bi käjä woo daane ti, an kääle bi täl.

17 An baati m'ana määk cotku pooke kücam määk daane ji ye. An naana nanje ye, i kücam määk daane bi pür, an määk bi puku woo, an kücam määk bi yaac. An määk cotku pookcutu me kücam määk kiconde ji, nunjo cäyene tetan muutuk ye.”

Yeecüwa Tiiñä Kä Luggin Yen Me

18 An wäana Yeecüwa jaayee jiik yaakka me ti ye, i yäti yanjalan äatin ike ti, an dñjñin iñi an jaajjin ogo, “Tuulle yeeni tüwnü tiññaanji. An äätä intü doocci ike ti dalä cuyu.”

19 An Yeecüwa juwin an attä ke ike an baaddoni yeeke cäanna.

20 An iin yanjalan äatin ike ti a nääkin yuungu kä caay witken kä yew i iinä, an äatin kä Yeecüwa nãne ti, an burñu yeene tüke tamme yok.

21 An iin jaajjin jone ti ogo, “Naana cäanna a burñu yeene ken tabä yok ye, i ika bi teñä.”

22 An Yeecüwa yore yelle an iin yoorre, an kiine ogo, “Tuul yeeni jonü tiiğä. Luggin yüünü iki teeñney.” An wina iin teñä.

23 An wäana Yeecüwa kaaccee kä äräk ba' yäti, an yuñtee ñon lelene an oolene uulgu nüüjdñ ye,

24 i ike jaajjin ogo, “Kaace woo üñtük, tuulle batta a tüwon a ooton.” An ike yirkätä me.

25 An wäana ñon kaaccene üñtük ye, i ike kaaccä äräk an tuulle müñge kä inñe, an tuulle juwin ñaalok.

26 An jiik yaakka piirjin woo baan ji muure.

Yeecüwa Tiiñä Uykuni kä Yew

27 An wäana Yeecüwa kaajdee kä wica ye, i ook yakkalan kä yewwe a uykuni ike baattä, an yawdidi ogo, “Ängoon nñgin, Minneni Daawüüt!”

28 An wäana ike kaaccee kä äräk ye, uykuni äatin ike ti, an taañne ogo, “Ikee luggede ogo ika lültooo ko pännä wangin ikee?”

An iken luukcin ogo, “Ee, Mügdo.”

29 An täämme wangen ti, an kiinne ogo, “Dale wääti ikee ti kä luggin yeenic.”

30 An wangen pättä. An koli Yeecüwa kä car ogo, “Mänkalan nana nüütkele kä gin yaanni.”

31 An iken tääkcin attä jiik piirji woo baan ji muure.

Yeecüwa Tiiñä Oon Batta Jaay

32 An wäana iken kaaccene kä woo ye, i oon yanjalan äbi me ike ti batta jaay cäyene menkeke.

33 An wäana Yeecüwa menkeke ñooñtee daa kä woo ye, i wäätan oon jääyin woo. An ñon witken diiktin, an jayok ogo, “Baati gin'a a wääton bata yaanni Icärayiil ji ye.”

34 An Pürriññi tääkcin jayok ogo, “Ike a inñon kä mügdo yen menkekeni teynä, ina ken ñuutee kä menkekeni yaanna.”

Päk Diräk an Iñoni Dewgan

35 An Yeecüwa attä laaynä bänkä mäyken ke bänkälen giti, nüüti daanmallä yen Yühüññi ti, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitin Pollon, an tiiñi yor carre ke m'aka wääci rackitin ye.

36 An wäana yurcenee kä ñon ye, i ängene nñgin kä yaana iken witken agene yääyin an batta kändene yüükkin ti, bata käälgä yaaka batta cäyene kaaydo ye.

37 An baaddoni yeeke kiinne ogo, “Wakkä pñitin yaaka a eegin ye diräk, an iñoni ken dewgan.

38 An ñujje Mügdo yen errä wakkä pñitin ti, dale tucu iñoni errä wakkä pñitin.”

10

Yeecüwa Tuccin Woo Tüüjgi kä Caay Witken kä Yew

1 An Yeecüwa baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, bärkene ti, an inñe mügdin ñuutee menkekeni an tiiñene rackitinni ke yor carrä muure.

2 A yäntañji yek tüüjgi yaaka kä caay witken kä yew ye ikki,

Iijjidi kä Camaan, yaana battä me ogo Bütürüc ye,
ke määden Ändaraawuc,
ke Yaagüüp minneni Jabadi,

ke määden Yuhanna,
³ ke Pīlip,
 ke Bartalamawuc,
 ke Yuungon,
 ke Matta yaana a ɖūto ye,
 ke Yaagüüp minneni Alpī,
 ke Ƨaɖawuuc,
⁴ ke Camaan yaana näkä maam kä
 baan yeene ye,
 ke Yahüüja Garyüüti yaana a aagdo
 ɳäc yeene ye.

⁵ Yeecüwa tuccin woo tüüjgi caay
 witken kä yew kä eenjinni yaakki
 ogo, “Nana ikee ate boorgu ti, an nana
 ikee kaaccede ti baan mä Caamira
 yaŋkalan ji.

⁶ Ƨääkce ate mä Icärayiil ti käbälgä
 yääyin yek Joon.

⁷ Ate an bāte ogo, ‘Yätkitīn Pollon
 jiīne cokilin ti.’

⁸ M'aka a rackä ye teeñe, an mä
 tüwīn cuujge tüwnü ti, an mä jaan
 laade yokīn an menkeekeni ñooŋe woo.
 Ikee kuññe käpet an daa ice käpet.

⁹ “Nana ikee kujde tiilgä kumku ti-
 ilgä gälkä yeekic giti, nana tiil mäyken
 ke licken cääna.

¹⁰ Nana ikee kujde kücümgu wään
 yeenic ti, ke buruŋgu nana kügde ke
 waygä ke läcängä, m'ana ñuugal ye
 päjjidi äamgä me.

¹¹ “An baan yaana kääckene ti ye,
 määje m'ana päjjidi ye. An cäaye an
 yeene ti ke kaace kä woo.

¹² An naana ikee kaacce ti an ti ye,
 ɳiipce.

¹³ An naana mä an päjjidi ye, dale
 ɳiibbin yeenic wääti iken ti, an naana
 mä an batta päjjidi ye, dale ɳiibbin
 yeenic ɖuku ikee ti.

¹⁴ An m'ana ikee tuuññe yokīn kä
 gimgin an batta a tiinon jiik yeekic ye,
 i an ke baan yaanna dalje iñi an kiiḡic
 tenje woo kä Ƨabūr an anan nüüti ogo
 ikee tuuññeda me yokīn.

¹⁵ Ikee, kiine a gitken, jooññu mä
 Caduum ke Amuura bi liigidi kä
 nünnä jooññu yaana bi jucu baan
 yaanja ye.

Putkin ji bi Ätä

¹⁶ An ikee tuccede woo bata käbälgä
 waadgä bäwni, dale witkic bitāran
 bata käggä, an dale ɖuuggic ladan bata
 gülküteni.

¹⁷ Wanḡic tiice kä me! Ikee bi
 müükkene yokīn tajdoni, an ikee
 bi dooyge kä bäädan daanmallä yen
 Yühüünñi ti.

¹⁸ An ikee bi ice mügdoni ñomgen
 ti, ke yätkāni ñomgen ti, nääŋka age
 kä baaddoni yeeki ye. An yaanna bi
 wääti a waan yeenic yaana bi päkke
 kä mügdoni ke m'aka batta a lüggini,
 kä ika ye.

¹⁹ An naana ikee müügene ye, nana
 ikee payde jiik gitkic ogo ikee bi jaayje
 ogo ɳaaka halla jiik bi jaayje ogo.
 Joon ikee bi iñe jiik wuun yaanja ti.

²⁰ Batta bi a ikee ken bi jaaye, a
 Wääktān yen Joon yaana a Wääc ye
 ken bi jaay kä ikee.

²¹ “Men bi määden ääkke ɳäc kä
 tüwnü, an wäy minneni yeene bi
 ääkke ɳäc, an merkālen bi juwu mi-
 gen ke wäygen lapä ɖugin an näkä me
 ɖugin.

²² Me muure ikee bi putkene giti
 nääŋka age kä baaddoni yeeki ye. An
 m'ana yuddin ke düüñin ti ye, bi kääñi
 mäkkin.

²³ An naana ikee putkene me giti
 baan yaŋkalan ti ye, lüüde yaŋkalan ti,
 ikee kiine a gitken, Minneni Mänbaan
 bi ätä, i batta mor bānkä mä Icärayiil
 ɖaage kä laaynä muure.

²⁴ “Baati ñujo yaana nüüto yeene
 käälede iñi ye, an baati kiingon yaana
 men mooye yeene käälede iñi ye.

²⁵ Päjjidi ñujo beelji bata nüüto
 yeene, an kiingon beelji bata men
 mooye yeene. An naana ika men
 mooye yen an batta me ogo boonin ye,
 i cääna mä paanä yeeke bi bäärgä me
 kä yāntāñi yaacken.

Nana Ikee Booje

²⁶ “Nana ikee booje kä iken, baati
 gin'a a kümgon wic an batta a üükini
 woo ye, an baati gin'a a paangon yok
 an batta a ɳäjjini ye.

²⁷ Jiik'a nüüde kä müüllä giti ye, i daa
 jāäye woo bownu giti an jiik'a tiinje

pääkic ye, i pääge woo nāntā küüllü wic.

²⁸ Nana ikee booje kā m'aka nāākā gaan, an batta nāākā yor ye. Tāakce booje kā Joon yaana nāākā gaan ke yor muutuk maccük ye.

²⁹ Yerñā yaaka kā yewwe ye, batta yāāygā me kā tiilñanle? Baati yanjalan yaana ñimmidi iññi i batta ñajjānā Joon ye.

³⁰ Cāanna ke jiik witkic a pakin muure.

³¹ Nana ikee booje, ikee kääte kā yaac kā yerñā.

³² “M'ana ika gimgana me ñomgen ti ye, cāanna daa bi gimgā Wāyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

³³ An m'ana ika reecca woo me ñomgen ti ye, cāanna daa bi reecā woo Wāyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

Batta a Njibbīn a Gaaḍal

³⁴ “Nana ikee ḍuuce ogo ika äätonoo ääconoo njibbīn nommañ wic. Ika batta äätānā ääcādā njibbīn, a gaaḍal.

³⁵ ‘Ika äätānā ḍuccudu yiñ waan men ke wāyen,

an ṭuulle ke meen,
an ṭuulle ke ṭiinmeen oore.

³⁶ An men ädāñji yeeke a mā ān yeene ti.’

³⁷ “M'ana wāyen ke meen bilgene kā yaac ke käälcē woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika, an m'ana billā minneni yeene ke ṭuulle yeene kā yaac käälcidi woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁸ An m'ana kaakkon yeene batta koowde an bäätidī ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁹ An m'ana üññü yeene kaññe ye, i bi yāāye, an m'ana üññü yeene yāāyne ogo Ika ye, i bi kañe.

Iññā

⁴⁰ “M'ana ikee gimgene ye, i ika gimgana, an m'ana ika gimgana ye, i M'ana ika tuujana ye gimgene.

⁴¹ An m'ana bāto gimgene ogo bāto yen Joon ye, i bi kāñi iññā yeene bata bāto, an m'ana mān wonṇu gimgene

ogo wodowot ye, bi kāñi iññā yeene bata mān wonṇu.

⁴² An m'ana minneni deerconde iññe piik lüykü kā donṭule ogo baaddo yeeni ye, ikee kiine a gitken iññā yeene batta bi yāāy.”

11

Yeecüwa ke Büüto Yaaya

¹ An wāāna Yeecüwa ḍanṇee kā nüünñü baaddoni yeeke yaaka kā caay witken kā yew ye, i ike attā wica nüüti an päki bānkā māyken yek mā Jalīl gitī.

² An wāāna Yaaya tiinṇee kā gangar ji kā ñuugilin Macii ye, i ike tuccin baaddoni yeeke.

³ An Yeecüwa taajji ogo, “İki agā Macii yaana keejjodon ye, halla ikoon kiiijon māñkalan ṇuca?”

⁴ An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ate an Yaaya nüütke kā waak'a tiinṇe an yoorre ye,

⁵ uykuni yutṭu an puudgu jujjin woo, an mā jaan lattā woo an minkāni tiinṇā, an mā tüwin juwin ñaalok tüwnü ti, an aangi päkki me Jiik Nerkā.

⁶ An ñaaynā m'ana batta ḍükcidi ñajāk ogo Ika ye.”

⁷ An wāāna baaddoni yek Yaaya kaaccene kā woo ye, Yeecüwa uccin kā päkkin ṭon jiik ogo Yaaya an kiiñde ogo, “Wāāna atte kā woo teettalan Yaaya ti ye a ṇaaka ken ṭäkke yoodde? A biirun yaaka boku jommu ye?

⁸ An a ṇaaka ken umgede woo yoodde? A oon yaana enit burunḡu carkā ye? U'u! M'aka enit burunḡu carkā ye a äärgā ti ba' yātkāni.

⁹ An a ṇaaka ken umgede woo yoodde? A bāto? Ee, ikee kiine, ike kääṭi kā bāto.

¹⁰ A ike inni yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye ogo,

‘Ika bi tuccu tuujgon yeeni ñomü ti, yaana bi tüti päy yüünü ñomü ti ye.’

¹¹ “Ikee kiine a gitken, baati m'ana a giiton kā māängā me waadgen ti muure yaana Büüto Yaaya bore kā

yäwnä ye. A m'ana deeran Yätkitän Pollon ji ye ti, ken Yaaya bore kä yäwnä.

¹² An nüinkä Büüto Yaaya ti ke tiññan Yätkitän Pollon jiñe wääci kä pillä, an mä iirrä teynä ircidi ike ti.

¹³ An meenḡkani bātoni muure ke jiik ḡoocin yek Müüca bāṭṭa ke Yaaya ḡääge.

¹⁴ An naana ikee ṭäke ḡimmede kä yaaka jaayä ye, ike a İliya, yaana jaaynene bātoni ogo bi ääto ye.

¹⁵ An m'ana cäyge gitke ye dale tiñji an ooke ḡiti!

¹⁶ “An kil yaakki bi iirjä ke ṇaaka? Belok bata merkālen yaaka cäyok nāntä ba' weel, an bāärjidi meken ti ye ogo,

¹⁷ ‘Ikee kütkene me ṭüürüül an ikee batta ṇeele.

An ikee uulgene me uullu nüüjdün an ikee batta nüüje.’

¹⁸ “An Yaaya äātin batta ämi an batta mātī, an ikee jaaye ogo, ‘Cäyḡüida ko meṇkeeke.’

¹⁹ An Minneni Mānbaan äātin ämi an mātī, an ikee jaaye ogo, ‘Amtük ko yaac an ogo maaddomāāk,’ an ogo, ‘Muukon ḡüṭoni yaacken ke mä yaackä.’ An ṇājjin yaana a jiñe ye üükidi woo kä ṇuugula yeene.”

Jooññu Bānkä yaaka Batta a ḡagin ye ti

²⁰ An Yeecüwa bānkä mäyken yaaka ṇāṇee kä wakkä yāwken ye, gerde kä yaana iken batta agene kä ḡagin kä nāāṇkā yaackä yeeken an ḡuukene Joon ti ye.

²¹ An ike jaajjin ogo, “Jooññu ikee ti mä Korajjin ke mä Beetcayda! Naana yoku wakkä yāwkä yaaka ṇāṅgene kä yaakki, ṇāṇjä a mä yaackä ti Cüür ke Cidoon ye, yoku mä yeeken ḡañjä kä nāāṇkā yaackä yeeken kä on, an iñcin burunḡu nüüjdün an tükcin ṭaṭan witken ti nüüti äākcin yeenen.

²² An ikee kiine, jooññu yen mä Cüür ke Cidoon bi liikidi kä jooññu yeenic nüinnä jooññu ti.

²³ “An ikee mä Kaparnahuum, ikee bi eemge me pollon ji? U'u! Ikee

bi yipjene me nāntä ba' mä tüwän. An wakkä yāwkä yaaka ṇāṅgene kä yaakki naana yoku ṇāṇjä a mä yaackä ti Caduum ye, yoku mor bilti cäyok ke nüinnä yaanni ti.

²⁴ An ikee kiine, jooññu Caduum bi liikidi kä jooññu yeenic nüinnä jooññu ti.”

Äāte Ika ti an Ikee bi İñe Yüktän

²⁵ An waan yaanja ti Yeecüwa mālcin ogo, “Wäyo, Müḡdo yen pollon ke ṇommañ, iki maaneni yok kä yaana waak yaaka paanni yokin ṇājḡoni ti ke m'aka a nüütin ye, an nüütkeneeda m'aka belok bata merkālen ye.

²⁶ Ee, Wäyo, a yaaka ṭakkä ogo wäāto ye ikki.

²⁷ “Waak muure iñana kä Wäyo iñti ti. An baati m'ana ṇājjä Minneni ye, a Wäy pare, an baati m'ana ṇājjä Wäy ye, a Minneni pare ke m'ana wagi Minneni an nüütkene woo ike ye.

²⁸ “Äāte ika ti, ikee yaaka bāṇḡe kä ḡürdin wakkä pekkä ye, an ikee bi iñe yüktän.

²⁹ Kaackä yeeni koowe, an ṇājje ika ti, kä yaana ika ḡone agä ḡüügini kä iñi ye, an joni lüyeelüy ye, an ikee bi kāñe yüktän yokic ti.

³⁰ Kaackä yeeni liikidi an waak'a iñde kä ḡürde ye poṭulan.”

12

Yeecüwa a Müḡdo yen Äñ Jiñe Wäāktän

¹ An waan yaanja ti Yeecüwa attä kaaññä yiil ji Äñ jiñe Wäāktän ti, an baaddoni yeeke näkki kāñ an iken uccin kä liñjä päk witken amḡä.

² An wāāna yoorene daa Pürrićiinnī ye, i Yeecüwa kiini ogo, “Yooru, Baaddoni yüükü nāāṇjä ḡin'a batta ḡimkätä jiik ḡoocin Äñ jiñe Wäāktän ti ye.”

³ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin nāāṇk'a ṇaṇe Daawüüt wāāna näke daa kāñ, ke m'aka ke ike ina?

⁴ An kaaccä än ji ba' Joon an ämmä biḡḡi latkä yaaka batta ḡimkätä jiik ḡoocin ame ike, ke m'aka ke ike ye, a mä ḡañkä päāken ken ämi.

⁵ Halla ikee batta age päkin jiik doocin yek Müüca ti ogo mä dāṅkā yaaka ñuugolo ānlaṅṅā jī ye, Äṅ jiñe Wäāktāṅ dāāldīi yok aṅ daa ḍuuggen ladolat?

⁶ Ikee kiine, māṅkalan bilti winni yāwan kā ānlaṅṅā yen Joon.

⁷ Jiik Meenka bāto jayok ogo, 'Ika ṭākā me āngede ṅiṅṅin, batta a iirrä wāāmmā yok ika ti.' Aṅ naana jiik yaakki ookke giti ogo ṇaaka ye, i ikee batta bi juce m'aka ḍuuggen ladan ye.

⁸ Aṅ Minneni Mānbaan a Mūgdo yen Äṅ jiñe Wäāktāṅ."

Yeecüwa Tüñi Äṅ Jiñe Wäāktāṅ ti

⁹ Aṅ Yeecüwa wīca daljene iñi aṅ attā daanmallā yen Yühüññi ti,

¹⁰ nānt'a ike yuṭṭee kā oon yaṅkalan iñte agee kā tüwon ye. Aṅ Yeecüwa taaji Pirricüññi ogo, "Jiik doocin gimgidi yoku men tüñi Äṅ jiñe Wäāktāṅ ti?" Aṅ iken ṭāki ogo ike gimmo ogo ee, nuṅko wāāttan cīṅjida ko.

¹¹ Aṅ tāācki ti Yeecüwa ogo, "Ikee ti m'ana cāyge kabal aṅ ḍimjin kāālok Äṅ jiñe Wäāktāṅ ti ye, batta yoku müge aṅ ābe woo?"

¹² Aṅ ogoo būta mānbaan batta kāāṭi kā yaac kā kabal! Pājidi jiik doocin ti me nāṅi nāāṅkā ṇerkā Äṅ jiñe Wäāktāṅ ti ye."

¹³ Aṅ oon kiini Yeecüwa ogo, "İntü lajjā woo." Aṅ oon iñte lajjene woo, aṅ ḍukcin bata menen.

¹⁴ Aṅ Pirricüññi kaaccā woo lāālā pugin ogo, Yeecüwa bi nāḡi ḍok ogoo.

Ñuugulo Wāāḡiñi Woo kā Joon

¹⁵ Aṅ Yeecüwa, jiik yaakka ookke giti, aṅ kaaccā woo wīca. Aṅ me ḍiirken bāātcin ike ti, aṅ teeññe muure.

¹⁶ Aṅ kolle ogo ṇana nüūto ko ike.

¹⁷ Aṅ yaakki dāākit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo,

¹⁸ "A ñuugulo yeeni yaana waṅṅā ye inni,
aṅ ike a m'ana bilḡā ṇapeñap joni ye.

Aṅ Wäāktāṅ yeeni bi doocu ike ti,
aṅ ike bi bāṭi kā iirjin ṭon ti muure.

¹⁹ Aṅ ike batta bi lel aṅ batta bi yaaw,
aṅ baati m'ana bi tüñi yāāwe pāāyḡā giti ye.

²⁰ Aṅ beellā gāāṅon batta bi lige giti*,
aṅ ṭeṇṭel yaana käl ḍüūṅ jiinā ye
batta cāānna üüljede,
ke āāce iirjin kā yuctuṅ.

²¹ Aṅ ṭon muure nākā
guy yāṅtonde."

Yeecüwa ke Boonjin

²² Aṅ mākalan āācin oon a uyku aṅ batta jaay cāygene menkeeke, aṅ teeñi Yeecüwa, aṅ oon jāāyin woo aṅ yuṭṭu.

²³ Aṅ me muure witken ḍiiktin, Aṅ iken jaajjin ogo, "Oon yaanni bi a Macii kaaynā yātkā Daawüüt yaana keeyin ye inni?"

²⁴ Aṅ wāāna Pirricüññi tiñḡene kā yaakki ye, i iken jaajjin ogo, "Ike batta liiṭit ñoollu menkeekeni pare aṅan. A yaana teynā yeene kañdeeda kā boonjin ti, mūgdo yen menkeekeni ti ye."

²⁵ Aṅ paydinni yeeken ṇājji Yeecüwa aṅ kiinne ogo, "Yātkiṭin yaana ḍone ṇüüle giti ye, i yaac. Aṅ baan mooye ke āntūkele yaana ḍone ṇüüle giti ye, i batta bi yudit.

²⁶ Aṅ naana wiñ yen menkeekeni ṇüülcidi woo wiñ yen menkeekeni menen ye, aṅan ḍone ṇüülle giti. Aṅ yātkiṭin yeene bi yudit ogoo?

²⁷ Aṅ naana ika ñuulcudu woo menkeekeni kā teynā boonjin a gitken ye, i aṅan baaddoni yeekic ṇüülcidi woo menkeekeni kā ṇaani? Aṅ aṅan iken bi wüüti a gütoni yeekic.

²⁸ Aṅ naana a teynā Wäāktāṅ Joon ken ṇuūṭu kā menkeekeni ye, i aṅan Yātkiṭin Joon āātin ikee ti.

²⁹ Yoku a ṇaani ken liiṭi kaaci ārāk ba' oon yaana teyaṅ bata boonjin ye, aṅ waak yeeke peeje? A naana men teyaṅ kā ike aṅ por ike ḍiikā ye, aṅ wāāttan nuṅko waak yeeke peejeeda kā ye.

* **12:20** Beellā gāāṅon batta lige giti, aṅan nüüti ike a men wotconḍe batta liiṭi tun yen men lige giti.

³⁰ M'ana batta ke ika ye, i a ädän yeeni, an m'ana batta düton ye, i piirä giti.

³¹ An ikee kiine, näänkä yaackä ke aammin yok, bi kulkunu Joon, an m'ana aammä yok Wäaktän Lanña ye, batta bi kulkunu Joon.

³² An m'ana jaay jiik yaackä Minneni Mänbaan ti ye, bi kulkunu Joon, an m'ana jaay jiik yaackä Wäaktän Lanña ti ye batta bi kulkunu Joon, yuungu yaakki ti ke yuungu yaaka äätä ye ti.

Jaan Näjjänä Me kä Tulge

³³ Jaan näjjänä me kä tulge. Naana jaan neraan ye, i daa tulge neraan. An naana jaan yaajan ye, i daa tulge yejgan.

³⁴ An ikee merkä kaggä! Yoku ikee jaaye jiik nerkä ogo, i ina ikee age mä yaackä yaanna? An lemmä jaay wakkä yaaka jon agee kä küümginä ye.

³⁵ Män nerrä tuññu yeene nerconde ji ääcidä woo wakkä nerkä, an män yaaññä tuññu yeene yaajgonde ji ääcidä woo yiñ.

³⁶ Ikee kiine, nünnä jooññu ti mänkalan daa bi taacä Joon kä jiik'a jaayne a waanji ye.

³⁷ Kä jiik yүүүkü iki bi teetci woo, an kä jiik yүүүkü iki bi jooci Joon.

Gin'a Nüüti Yäwnä yen Yüünic Ye

³⁸ An nüütoni yakkalan yek jiik doocin yek Joon ke Pürricünni äätin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, "Nüüto, ikoon takon yurton gin'a nüüti yawan iki ti ye."

³⁹ An luugi Yeecüwa ogo, "Kil yaackä ke yaana batta cääyge luggin ye, nüji gin'a nüüti yawan ye, an baati gin yäwnä yaana iñtedaa me ye, a gin yäwnä yen Bäto Yüünic pare.

⁴⁰ Bata yaana Yüünic näakenee kä änkä gitken ke würdinnä gitken kä dak yakcan mooye ji ye, i cäanna daa Minneni Mänbaan bi nääkä änkä gitken ke würdinnä gitken kä dak nommañ ji.

⁴¹ An mä Ninawi bi juwu ñaalok nünnä jooññu ti ke kil yaakki an bi joocu, an wäana Yüünic päkkee ye,

iken danña kä näänkä yaackä yeeke an duukin Joon ti. An tiññan m'ana talan Yüünic ti ye a winni.

⁴² An yätkä iine yen mä iññä bi juwu ñaalok nünnä jooññu ti kä yiñ kil yaanni ti, an bi jooje, kä yaana ike äätee kä nommañ njoy, tindee kä njajjin Cilimaan ye, an tiññan m'ana talan Cilimaan ti ye a winni.

Duukin Wäaktän Yaaññä

⁴³ An naana wäaktän yaaññä kääjin woo men ti ye, i ati woo teettalan mäaji yüiktän. An naana batta a kañon ye,

⁴⁴ i jaajji ogo, 'Ika dukcu än yeeni yaana äätä kä ina ti.' An naana ike duukin an än kaññe jiñe elan an a weecon an a tooton ye,

⁴⁵ I ike dukci an äcä meken kä natakel yaaka teyan kä yaac kä ike ye, iken kaaci an cäyok wica. An cäwdä yen men yaanna yaaci iñi kä yaac batta bata wäana kä on ina. An cäanna bi wäati kil yaaññä yaanni ti."

Yeecüwa Meen Ke Mädgen

⁴⁶ Wäana Yeecüwa jaayee kä ton ti ye, i meen ke mädgen yudok üntük iken taki jaajjidi ike ti.

⁴⁷ An nüütki mänkalan ogo, "Miic ke mädgic yudok üntük taki jayok ke iki."

⁴⁸ An men luukke ogo, "A ñaani ken a miyo? An a ñaannä ken a mädgo?"

⁴⁹ An iñte nüütte baaddoni yeeke ti, an kiinne ogo, "A miyo ke mädgo ikki."

⁵⁰ An m'aka näänä taktan Wäyo yaana pollon ji ye, ken a mädgo ke käwgo ke migo."

13

Gärrä Yen Püto Yaana Mäpi Käwkä ye

¹ An nünnä yaanja ti Yeecüwa än daljene iñi an attä cääjjin koon mooye taan.

² An ton diirken äätin ike ti, an ike taappä kuun ji. An cääjjin iñi an ton nüünne, i muure a yuutin koon mooye taan.

³ An pääjgene wakkä diirken kä gärräni, an jaajjin ogo, "Tiñe, püto attä woo mäpi käwkä yeeke.

⁴ An wääna ike mäpee ye, käwkä yakkalan ðiimdin päy ji, an ðiirgä äätin an ami.

⁵ An käwkä yakkalan ðiimdin nomgu daran wic. An yүүлin ñaalok kä birañ kä yaana nomgu ejgene ejok ye.

⁶ An wääna an kääjenee kä ye, waak garkä aarre an iwnä kä yaana bicängenenen baawgene kä ti ye.

⁷ An käwkä yakkalan ðiimdin iñi küügü giti, an küügü yүүлin ñaalok an käwkä mäji pugin.

⁸ An yakkalan ðiimdin nommañ nerrä ti, an gidgin käwken, yakkalan ääcin äänken caykä kä caay, an yakkalan ääcin äänken caykä kä düügük, an yakkalan caykä kä ðäk.

⁹ An m'ana cäayge gitke ye, dale tiñji an ooke giti."

Täktän yen Gäärräni

¹⁰ An baaddoni äätin an ike taaji ogo, "Iki jaayä kä gäärräni ina?

¹¹ An luunje ogo, "Näjjin yen jiik paangin yokin yen Yätkitän Pollon jiñe äckene kä Joon ikee. An batta agee äckini mäkkalan.

¹² An m'aka tinjit nüünñu yeeni ye, ukcin giti mooye bi iñge daa kä Joon, an iken bi cäayge näjjin yaana kääti ye. An m'aka batta tinjit ye, cäanna ukcin giti deerconde yaana bilti iken ti ye bi koowgu Joon iken ti.

¹³ Ken ina nüüdü daa kä gäärräni yaanna,

Iken däämi
an batta yüti,
an tinjit
an batta ookcutu giti.

¹⁴ Yaakki dääkit yaaka bari İcaaya ye ogo,

'Ikee bi tiñje,
an batta bi ooke giti,
an ikee bi dääme,
an batta bi yoodde.

¹⁵ Me yaakki juuggen üüldin,
an gitken batta tinjit,
an wangen miñi,
ken ina wangen batta yutene yaanna,
an gitken batta tinjit,

an juuggen batta ükcidi giti,
an iken batta düükidi ika ti,
yaana teeñä daa kä ye.'

¹⁶ "An ñaaynä a wangic ti, kä yaana wangic yutene kä ye, ke gitkic ti, kä yaana gitkic tinjdene kä ye.

¹⁷ Ikee kiine a gitken, bañoni ðiirken ke mä wotku iken täki ogo iken yuto waak'a yoorre ye, an batta agene yoorgin, an iken täki ogo iken tiñjo waak'a tiñje ye, an batta agene tiñgin.

Nüüllü Giti Gäärrä

¹⁸ "Tiñje nüüllü giti yen gäärrä kä piito yaana mäpi käwkä ye.

¹⁹ An m'ana tiññä jiik Yätkitän an batta agee kä ookon giti ye, i boonin ätä an gin'a a piiton jone ti ye oote woo. Yaakka a käwkä yaaka ðiimdin iñi päy ji ye.

²⁰ Käwkä yaaka ðiimdin nomgu daran wic ye, nüüti m'ana tinjit jiik an koowde kä birañ kä jon ñamme ye.

²¹ An ike batta cäayge bicingä, ike wääci kä deeran, an naana tiñidin ke putkin ji ätä ogo jiik ye, i kä deeran anñi ike koojji woo.

²² An käwkä yaaka ðiimdin iñi küügü giti ye, nüüti m'ana tinjit jiik ye, an kä miillä cekkitin yen nommañ wiñe jiik maace pugin ñaalok, an ike dalcätä batta ääcidi käwkä.

²³ Käwkä yaaka ðiimdin nommañ nerrä ti ye, nüüti m'ana tinjit jiik an ookcede giti ye. An a m'ana ääcidi käwkä, an giit, caykä kä caay ke caykä kä düügük ke caykä kä ðäk ye.

Gäärrä Yek Baaygä

²⁴ An iken nüütü Yeecüwa gäärrä yankalan, an kiinne ogo, "Yätkitän yen pollon jiñe beel bata oon yaana mäppä käwkä nerka yiil ji baanne ye,

²⁵ An wääna me oodene daa ye, i ädän yeene äätin an mäpcin baaygä waadgä päk an attä.

²⁶ An wääna päk yүүлene ñaalok ye, i cäanna daa baaygä üükün woo.

²⁷ An ñuuguloni yek men mooye äätin ike ti, an taaji ogo, 'Men mooye,

batta a käwkä ɲerkä ken mām̄mi yiil jì baannü? An̄ baaygä ätä wa?”

²⁸ An̄ luuɲɲe ogo, ‘A ädāɲ ken nāāɲkā yaakka nan̄ɲe.’ An̄ taaji ñuuguloni yeeke ogo, ‘İki tākā ikoon aton an̄ puudon woo?’

²⁹ An̄ ike luukcin ogo, “Ba’ay naana ikee ate puude woo ye, nuɲko pāk yakkalan putcede ti.

³⁰ Dale yül nāntā keellä ke nūinnā errā ti, an̄ iṭoni bi kiinä nūinnā errā ti baaygä iijgānā ergā an̄ diikā yokin a dūiggī, an̄ nāākkānā maañ, an̄ pāk ken dūljūnū tuññu jì.”

Gäärrä Yen Käwcan Noommu ke Nimin

³¹ An̄ iken nūutkī Yeecūwa gäärrā yaɲkalan, an̄ kiinne ogo, “Yätkit̄in Pollon jīñe beel bata oon yaana kuññu käwcan jaan beel bata Jallā, an̄ pūtte iñi yiil jì baanne ye.”

³² An̄ a käwcan yaana deeran̄ meken ti muure ye, ken tākcin wāāna yūūlene ñaalok ye, meken borre yokin muure yaaka yiil jì ye, an̄ wāättā a jaan mooye, yaana āātete dūirgā an̄ nāɲene kurken kimke ti ye.”

³³ An̄ nūutkī Yeecūwa gäärrā yaɲkalan, an̄ kiinne ogo, “Yätkit̄in yen pollon jīñe beel bata ɲimin yaaka koowi iin̄ kā dēewan̄ an̄ wāccee kā dōn gitke kā dāk yek kakin ke pūūwene muure ye.

Barrā ke Gäärrä

³⁴ An̄ waak yaakka muure kiinnene Yeecūwa ɲon̄ kā gäärrā. Baati gin'a batta agee kā jaaygon kā gäärrā ye.

³⁵ Yaakki dāākit yaaka jaayi Joon̄ kā bāto ye ogo,

“İka pon̄i bi kupku kā gäärrāni, an̄ ika bi nūütü woo waak'a a paangin yokin kā iijjīn ti nan̄ɲā ɲommañ ye ti.”

Nūüllü Giti Gäärrä Yek Baaygä

³⁶ An̄ ike ɲon̄ daljene iñi, an̄ attā ärāk. An̄ baaddoni yeeke āātin ike ti, an̄ jaajjin ogo, “Nūūlgoon giti gäärrā baaygä yiil jīñe.”

³⁷ An̄ ike luukcin ogo, “M'ana määppā käwkä ɲerkä yaanna a Minneni Mānbaan.

³⁸ Yiil a ɲommañ wiñe, an̄ käwkä ɲerkä a mābaan yek Yätkit̄in Pollon jīñe. An̄ baaygä a mābaan yek boon̄jin.

³⁹ Ädāɲ yaana määppā yaanna ken a boon̄jin. Errā a dūūñin̄ yuungu, an̄ iṭoni a Malan̄ɲi.

⁴⁰ An̄ bata yaana baaygä dūlge daa me yokin an̄ nāākkene daa me maañ ye, bi beeljī bata dūūñin̄ yuungu.

⁴¹ Minneni Mānbaan malan̄ɲi yeeke bi tuce, an̄ iken bi angā yokin Yätkit̄in yeene ti m'aka läpī nāāɲkā yaackā ke m'aka liigā giti jīik dōocin̄ ye muure.

⁴² An̄ yibjānā kääł maañ jì, nāntā ba' iwok ke nāntā ba' ɲeeynā me leken.

⁴³ An̄ mā wotku bi dīkcī woo bata āɲ Yätkit̄in yen Wāyen ti. An̄ m'ana cāāyge gitke ye, dale tiñi an̄ ooke giti.”

Gäärrä Yen Waak ɲerkä yek Paangin Yokin

⁴⁴ “Yätkit̄in yen pollon jīñe beel bata waak ɲerkä yek paangin yokin yiil jì, yaaka kañi oon an̄ kümme wic ye. An̄ kā jone ñamme ike attā an̄ waak yeeke yāājene woo muure an̄ kiññee yiil yaanna.

Gäärrä Yen Tiilgä

⁴⁵ “An̄ Yätkit̄in Pollon jīñe ɲuca beel bata oon yaana määjī tiilgä ye.

⁴⁶ An̄ wāāna kääññee kā yaana yāwan̄ an̄ päjjidī ye, i ike attā an̄ waak yeeke yāājene woo muure an̄ kiññee kā tiilñan̄ yaanna.

Gäärrä Yen Äāɲ

⁴⁷ “An̄ Yätkit̄in Pollon jīñe ɲuca, beel bata äāɲ yaana yeepe me wii mooye jì, an̄ müügīn yak yakkalan̄ daa kā biilken ye.

⁴⁸ An̄ wāāna kūūmmee ye, wuuji me woo wii taan̄ɲe ti, an̄ me cāājjin̄ iñi yak ɲerkä waki arwalli giti, an̄ yek yaackā yibji woo.

⁴⁹ An̄ a gin'a bi wāāti dūūñin̄ yuungu ti ye inni. An̄ malan̄ɲi bi ätä an̄ mā yaackā bi kibbānā woo mā wotku giti

⁵⁰ an̄ yibjānā kääł maañ jì. Nāntā ba' iwok ke nāntā ba' ɲeeynā me leken.

Kicconde ke Daane

⁵¹ An Yeecüwa baaddoni yeeke taaññe ogo, “Wakkä yaakka ookke giti muure?”

An luuki ogo, “Ee.”

⁵² An kiinne ogo, “Nüüto jiik doocin yaana a baaddo yen Yätkitän Polon jiñe ye, beel bata män än yaana ääcidä woo waak dänken ke waak kiccängenen tuññu yeene ji ye.”

Yeecüwa Tuuji me yok Naacira

⁵³ An wäana Yeecüwa gäärräni yaakka daanñeeda kä ye, ike kaaccä woo wica,

⁵⁴ An ike attä baan yeene ti nüüti daanmallä yen Yühüünñi ti, an me witken diiktin. An tääci ogo, “Oon yaanni njajin ke teynä näanjä yäwkä yaakki kañe wa?”

⁵⁵ Batta a minneni duño ina? An batta meen ina battä me ogo Märïyam ina? An mädgen batta a Yaagüüp, ke Yuucip, ke Camaan, an Yahüüja?

⁵⁶ An batta a käwgen muure ikki ke ikin yaakki? An oon yaanni waak yaakka kañe wa muure anan?

⁵⁷ An iken ike tuuji yok, an batta agene gimgini.

An kiini Yeecüwa ogo, “Bäto eemtä me nänkä muure daa a baan yeene ji ke mä än yeeke ti päaken.”

⁵⁸ An ike batta a nanjon wakkä yäwkä kä diräk wica, kä luggin yeenen bäwen ike ti.

14

Tüwnü Büüto Yaaya

¹ An waan yaanja ti Mügdo İrüüdüc tiinñä ogo Yeecüwa.

² An nuuguloni yeeke kiinne ogo, “A Büüto Yaaya. Ike ken a jüwini ñaalok tüwnü ti, ina ken wakkä yäwkä ke teynä agee kä inñe ti yaanna.”

³ An İrüüdüc Yaaya münñe an diinñe an äcce gangar kä jiik İrüdiya, in määden Pilibbi.

⁴ Kä yaana kiinene daa Yaaya ogo, “Batta päjjidi ike koowu.”

⁵ An ike takä ogo nägje dok, an boonñu kä mäbaan, kä yaana Yaaya batte daa me ogo, bäto ye.

⁶ An wäana niinnä giidä yen İrüüdüc ti ye, i tuulle yen İrüdiya neeljin me ñomgen ti, an İrüüdüc ñaappe jok.

⁷ An ike liittä ogo bi inñe gin'a ñujee ko ye.

⁸ An ike jaajjin kä yaaka wäkkene daa meen ye, ogo, “Büüto Yaaya wiñe äckaa kä winni kä koodal.”

⁹ An yätkä nüüjjin, kä yaana liittee kä wilgä yeeke ñomgen ti ye, an ike iinjin ogo äbii me.

¹⁰ An ike tuccin me an Yaaya wiñe iiri me woo gangar ji.

¹¹ An wiñe äbi me kä koodal an inñi me tuulle, an äckene meen.

¹² An baaddoni yeeke äatin gaane koowi an jigi. An iken attä Yeecüwa nüütü.

Yeecüwa Äämü Ton 5,000

¹³ An wäana Yeecüwa tiinñee kä anan ye, ike kaaccä woo wica kä kuun an attä nantä yaana nüüjee kä woo wica pare ye. An wäana tiinene daa ton ye, iken baatcin ike ti küngen inñi kä bänkä mäyken giti.

¹⁴ An wäana Yeecüwa kääjenee kä inñi kuun ji ye, i ike yurcin ton diirken, an ängene njingän an teeññe kä rackitenen.

¹⁵ An wäana biigin ti anñi ye, baaddoni äatin ike ti an jaajjin ogo, “Winni a woo käpet, an an üttü, mäbaan tucci dalä ati bänkälen giti kiji wakkä äämkä yeeken.”

¹⁶ An luugi Yeecüwa ogo, “Iken nana yoku ati, inñe ikee gin'a amgä ye.”

¹⁷ An iken jaajjin ogo, “Ikoon cäygonon kä biggi kä duuc winni an yak kä yewwe käpet.”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Äbe ika ti winni.”

¹⁹ An ike ton kiinne ogo, “Cääje inñi luum giti.” An biggi yaaka kä duuc ke yak yaaka kä yewwe ye koowne, an däämjän ñaalok pollon ji, an manjin ñaalok. An biggi liinñe giti, an inñe baaddoni, an päaggi mäbaan.

²⁰ An iken muure ämmä ke burene an baaddoni äatin ñaalok arwalli kä caay witken kä yew a küümän kä biggi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

21 An m'aka ämmä ye bi dakcidi 5,000 ook pääken, i määngä ke merkälen batta a pakin ti.

Yeecüwa Äätä Piik Witin

22 An kä deeran anji Yeecüwa baad-doni yeeke kiinne ogo kaaco kuun ji wäätce natin irco woo koon mooye taanjanja, por ton tucce woo.

23 An wäana Yeecüwa ton äkkeneeda ye, ike attä päam wic pare mäti. An wäana nantä anjee kä biigin ti ye, i ike a wica pare.

24 An waan yaanja ti kuun utirin woo koon taanje ti, an piik nuuttin an jommu küütin an kuun wigde yok.

25 An kä tinnänänä anji Yeecüwa äatin baaddoni yeeke ti, i äätä piik witin.

26 An wäana yootene daa baaddoni ääte kä piik witin ye, i iken tengin, an yawgin kä liin ogo, "A calli!"

27 An kä biran anji iken kiini Yeecüwa ogo, "Juuggic tiijge, a ika. Nana ikee booje."

28 An Bütürüc luukcin ogo, "Mügdo, naana a iki ye, kiinja dalä ika äätä iki ti piik witin."

29 An kiini Yeecüwa ogo, "Ee, äätä."

An Bütürüc kääjin iñi kuun nac an attä piik witin unjin Yeecüwa ti.

30 An wäana yurcenee kä jommu mooye ye, i ike boonñu, an takı müñit, an yaajjin ogo, "Mügdo, magja!"

31 An Yeecüwa inte lajjene kä biran an münge. An kiinne ogo, "İki yaana luggin yünü deeran ye, jüüggü riija ina?"

32 An wäana iken kaaccene kuun ji ye, jommu yuuttu iñi.

33 An m'aka kuun ji ye ike düngi iñi an kiini ogo, "A gitken iki agä Minneni yen Joon."

Yeecüwa Tüñi Rackä Dirken

34 An wäana iken ircene kä woo koon mooye ye, i iken äatin nantä yaana battä me ogo Janacareet ye.

35 An wäana mä nantä yaanja ti ike njene daa kä ye, i iken tuccin jiik bankälen yaaka cokulan ti ye muure, an ike äcki me m'aka a rackä ye ogo teñje.

36 An ñujgi njingın ogo burnu yeene tüke ken cäanna yoku tabji yok. An m'aka täppä yokın ye, i teñña muure.

15

Lañña ke Dällä

1 An Pırrıcınni ke nüütöni jiik doocin yek Joon äatin yutit Yeecüwa ätä Oor-caliim. An taaji ogo,

2 "Baaddoni yüükü poñku duunku liikä gitı ina? Iken inken batta looku poñ loonju inkä ti."

3 An luugi Yeecüwa ogo, "An ikee jiik iñini yek Joon liige gitı ogo poñku yeekic ina?"

4 Joon jaajjin ogo, 'Wäac ke miic eemdä,' an, 'M'ana wäyen ke meen kirre ye, i päjjidi näkä me dok.'

5 An ikee jaaye ogo päjjodo naana men wäyen ke meen kiinje ogo, 'Bu-ucka, ikee batta yüükkede ti. Äccin yaana yoku inde kä ye, i iñña Joon.'

6 An iken nüüde ogo wäygen ke mi-gen nana eemdii. An kä poñku yeekic ikee nääne bata gin'a jiik Joon batta cäaygene mügdin ye.

7 Ikee läañoni! Tooti İcaaya wäana battee kä ogo ikee ye, ogo,

8 " 'Me yaakki ika eemta kä lepen, an juuggen uturan woo ika ti.

9 An ika maanga käpet, an nüññü yeenen a jiik nanjin kä mänbaan bata gin'a a iinin yen Joon ye.

10 An wäattan Yeecüwa ton bärkene ti ike ti an kiinne ogo, "Tiinje an ooke gitı.

11 Batta a gin'a kaaccidi pon ji ye ken men dääle, a gin'a kääjidi woo pon ji ye, ken men dääle."

12 An baaddoni äatin ike ti an jaajjin ogo, "Näjjä ogo Pırrıcınni piindono wäana tiinjene jiik'a jaayni ika?"

13 An luugi Yeecüwa ogo, "Gin'a batta a piiton kä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, bi puudunu me woo.

14 Dale buwin pääken. Iken a uykuni an a woydoni yek uykuni. An naana uyku woyit uyku ye, muutuk bi ñimji käälok."

¹⁵ An ike kiini Bütürüc ogo, “Gäärrä yaanna njuulgoon kä giti.”

¹⁶ An ike jaajjin ogo, “Ikee cääna batta mor ukce giti ke tiññan?”

¹⁷ An ikee batta yuŕe gin'a kaaccidi pon ji ye ati kân ji an kääjidi woo gaan ti?

¹⁸ An gin'a kääjidi woo pon ji ye kääjidi woo jon ti, an ken men dääle.

¹⁹ An jon ji kääjidi woo, paydinni yaacken, nään, balkitin, düüjin a maam, kallä, yelkitin, ke aammin yok.

²⁰ An a waak'a men däältä ye ikki. An ammä i inkä batta a lookon men batta dääle.”

Luggin Iinj Boorgu

²¹ An Yeecüwa kääjin woo wica, an attä baan mä Cüür ke Cidoon.

²² An wina, iinj boorgu yanalan kääjin woo baan yaanja ti week ogo, “Ängä njingän, ay Mügdo, Minneni Daawüüt, tuulle yeeni cääygene menkeeke, an yuuge yok kä yaac.”

²³ An batta agee kä luukon kä jikkalan. An baaddoni yeeke äätin ike ti, an ike ñujgi yok ogo, “Ñoolci woo, ikoon lilgon gitkin.”

²⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Ika tuujana Joon kabalga yäayin yek mä Icärayiil ti päaken.”

²⁵ An iinj äätin an dünjjin iñi ike ti, an jaajjin ogo, “Mügdo, yüükkaa ti.”

²⁶ An luugi Yeecüwa ogo, “Batta päjjidi ammani merkälen koowtu me, an yipkatä me gukku.”

²⁷ An iinj jaajjin ogo, “Ee, Mügdo, an cääna gukku ämi ammani yaaka düimdidi dārāngä me mäyken ti ye.”

²⁸ An luugi Yeecüwa ogo, “Ay iinj, luggin yünü teyan! Dalä wääti bata yaana takii kä ye.” An kä deeran anji tuulle yeene teñña.

Yeecüwa Tüñi Ton Dirken

²⁹ An Yeecüwa wica daljene iñi an attä kä koon mooye mä Jaliil taan. An aajjin ñaalok päam wic an cääjjin iñi wica.

³⁰ An ton dirken äätin ike ti, ääcin m'aka a puudgu, ke uykuni, ke njolku ke m'aka batta jayok ke me dirken

yakkalan yaaka a rackä ye, an dooci iñi ñome ti, an teññe muure.

³¹ An ton witken diiktin, kä yaana yuutene m'aka batta jayok an jääyene kä woo ye, ke njolku tutcene ye, ke puudgu jujjene kä woo ye, an uykuni pättene ye, i wina iken Joon mä Icärayiil maanji yok.

Yeecüwa Äämi 4,000 Witken woo

³² An Yeecüwa baaddoni yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, “Ton yaakki ängä njingän kä yaana cäynene ke ika nüinkä kä dak i iken batta cäygene kä gin äämkä ye. An ika batta takä iken tuccudu woo kä kân, nunjo bagit päaygä giti.”

³³ An ike luugi baaddoni yeeke ogo, “Ikin bi kânin ammani wa woo käpet winni yaaka ton yaakki bi burene kä ye?”

³⁴ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee cääygene kä biggi kä njittä?”

An iken jaajjin ogo, “Kä ñatükel, an yak licken kä deewan.”

³⁵ An ton kiinne ogo cääjjo iñi nomgu giti.

³⁶ An biggi yaaka kä ñatükel ke yak ye, koowne an nüülkene, an liinje giti, an iñe baaddoni, an iñi baaddoni ton.

³⁷ An iken muure ämmä an burru. An iken äätin ñaalok arwalli kä ñatükel a küümän kä biggi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

³⁸ An m'aka ämmä ye a 4,000 yaaka a ook ye, i merkälen ke määngä batta a pakin ti.

³⁹ An wäana ton tucceeda kä woo ye, i ike taappa kuun ji an attä baan mä Majadaan.

16

Woydoni Nüji Gin Yawnä

¹ An Pirriciinni ke Cüddügüinni äätin Yeecüwa ti, an ike puuci an ñujgi njingän ogo iken nüütüki gin yawnä Polon ji.

² An ike luukcin ogo, “Naana an lütüci ye, i ikee jaaye ogo, ‘Jommu bi ñeroner, kä tiññä pollon jiñe.’

³ An kä tinnänänä anji, i ikee jaaye ogo, ‘Naal bi määdo ko pollon jiñe tinne ke üllü curungu.’ Ikee yaacene yokin kä nüüllü giti biilkä pollon, an ikee batta liilte nüüllü giti waak'a üükidi woo waadgä yuungu ti ye.

⁴ Mä yin ke kil baale määji gin yawnä, an baati gin yawnä yaana bi inge daa me ye, a gin yawnä yen Yüünic pare.” An dalji inñi Yeecüwa an ike attä.

Nimin Yek Pirriciinni ke Cüddügünni

⁵ An wäana baaddoni ircene woo koon mooye taanñañja ye, biggi wiiti iken batta a ääcini.

⁶ An kiini Yeecüwa ogo, “Däame an wangic tiice kä nimir yek Pirriciinni ke Cüddügünni.”

⁷ An iken uccin kä jiik pääken ogo, “Ike jaay anji naanka batta agin ääcini kä biggi ye.”

⁸ An ooki giti Yeecüwa, an kiinne ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye, ikee luuge pääkic ogo ikee batta cäygeda ko biggi ina?”

⁹ An batta mor ooke giti? An batta payde wäana äämmä 5,000 kä biggi kä duuc, an arwalli kä nittä yaaka dülle ye?

¹⁰ An biggi kä natükel äämmä 4,000, an arwalli kä nittä yaaka buuccu ye?

¹¹ An ikee yonñe ogo kä ookcin giti, i ika batta jaayä ogo biggi anan? Wangic tiice kä nimir Pirriciinni ke Cüddügünni.”

¹² An wäattan ooki giti baaddoni ogo batta jaayo ogo wangin tiicci ko nimir biggi, ko nüünñü kargit yen Pirriciinni ke Cüddügünni.

Bütürüc Yeecüwa Nüüdene woo ogo Macii

¹³ An wäana Yeecüwa äatenee kä baan mä Kaacariya Pilibbi ye, i baaddoni yeeke taaññe ogo, “Mäbaan jayok ogo Minneni Mänbaan ogo ñaani?”

¹⁴ An iken jaajjin ogo, “Mäkkalan jayok ogo Büüto Yaaya, an yakkalan jayok ogo İliya, an yakkalan jayok ogo İrmiya, an yakkalan jayok ogo bato yanalan.”

¹⁵ An taaji Yeecüwa ogo, “An ikee jaaye ogo Ika agjo ñaani?”

¹⁶ An Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ina luukcin ogo, “İki agä Macii, Minneni Joon yaana a üdon ye.”

¹⁷ An Yeecüwa ike luugi ogo, “Ñaaynä iki ti, Camaan minneni Yuhanna! Batta a mänbaan ken iki nüütkenne yaakka, a Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁸ An iki kiineni, iki agä Bütürüc, an anan ogo karkar, äntüke yeeni bi badä karkar yaanni ti, an teynäni yek tüwnü ike batta bi liilgä.

¹⁹ An iki bi inñi kuponi yek Yätkitän Pollon jiñe, an gin'a denji nommañ wic ye, i bi a dekon ke ñaalok pollon ji, an gin'a gütkini nommañ wic ye, i bi a gütkini ke ñaalok pollon ji.”

²⁰ An baaddoni yeeke kolle ogo mänkalan ñana nüütkidii ogo Ike agje Macii.

Yeecüwa Bati Tüwnü yeene ke Juwin yeene

²¹ An waan yaanja ti Yeecüwa uccin kä nüütkin baaddoni yeeke ogo Ike bääkkan daa atce Oorcaliim, an ike bi wäacce wakkä ñirken yatini ti, ke duunku dänkä ti, ke nüüttoni jiik doocin yek Joon ti. An Ike bi nägji me dok, an niinnä dak ti Ike bi juwee ñaalok tüwnü ti.

²² An koowi Bütürüc wüükke woo an gerre, an kiinne ogo, “Yoku ñana iccätä Joon, Mügdo! An yaanna ñana yoku wäatcidi a iki ti!”

²³ An Bütürüc tukki Yeecüwa ñome an kiinne ogo, “Wükcü woo ika ti, wiñ yen menkeeken! İki agä wiññan ika ti, paydinni yüükü batta dooju waak Joon ti, a waak mänbaan ti.”

²⁴ An wäattan Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “M'ana takı bäätidı İka ti ye, dale done wiire an kaakkon yeene koowe an batä İka ti.

²⁵ An m'ana ünñü yeene tiije ye, i bi yääye, an m'ana ünñü yeene yääyne ogo ika ye, i bi kañe.

²⁶ An a ñaaka ken kañtä men naana wakkä nommañ wiñe koowne muure

an ɯnnũ yeene yäayne ye? An a ɲaaka ken äccätä men ɖuukcedee ɯnnũ yeene?

²⁷ An Minneni Mänbaan bi ätä ke malanɲi yeeke kä maanɲä yen Wäyen, an mənɲalan daa bi ɖuukke nääɲkä yeeke yaaka nanɲe ye.

²⁸ Ikee kiine a gütken, makkalan bilti winni batta bi näkkä tüwnü, ke yutene Minneni Mänbaan äatee kä yätkitin yeene.”

17

Ääkcın

¹ An wäana nĩnkä kä ɖüügük ɖakkene ye Yeecüwa Bütürüc koowne ke Yaagüüp ke määden Yuhanna, an attene kä pääm küüllü wic pääken.

² An ike ääkcın ñomgen ti, an ñome dikcin woo bata an, an burungu bojjin iñi bata diko.

³ An wica Müüca ke İliya üükın woo iken ti, an jayok ke ike.

⁴ An Bütürüc Yeecüwa kiinne ogo, “Mügdo, ɲeraɲ kä biltinono ti winni. An naana iki ɖäkä ye, ika bi nanä ɖanɲä kä ɖäk winni, yanɲalan a yüünü, an yanɲalan a yen Müüca, an yanɲalan a yen İliya.”

⁵ An wäana ike mor jaayee kä ye, i curɲu ɖüüpülgü iken äadi yokın, an jiik kääjin woo curɲu giti an jaay ogo, “A Minneni yeeni yaana bilgä ye inana, an joni ñaban kä Ike, tiɲgede.”

⁶ An wäana baaddoni tiɲɲene anan ye, i iken wanɲen kümji iñi bojok.

⁷ An Yeecüwa äatin an täämme yokın, an kiinne ogo, “Juwe ñaalok, ɲana ikee booje.”

⁸ An wäana wanɲen äärene daa ñaalok ye, i iken batta a yutin mənɲalan a Yeecüwa pare.

⁹ An wäana iken kääcete iñi pääm wic ye, i iken koli Yeecüwa ogo, “Mənɲalan ɲana nüütkeɖe kä gin'a yoorre yaanni, ke Minneni Mänbaan juwe ñaalok tüwnü ti.”

¹⁰ An taaji baaddoni yeeke ogo, “An nüütöni yek jiik ɖoocin yek Joon jayok ogo İliya ken bi ijo äatin ina?”

¹¹ An ike luukcin ogo, “İliya äätidi, an wakkä bi toode muure.

¹² Ikee kiine İliya äatin ɖanɲa an batta a ɲicon kä me, an nanɲi gin'a ɖäkkänä ye. An Minneni Mänbaan cääna bi wääci inken ti.”

¹³ An wäättan ooki giti baaddoni ogo jaayo ogo Büüto Yaaya.

Yeecüwa Tüñi Minneni Cäayge Menkeeke

¹⁴ An wäana äätene ti ye, oon yanɲalan äatin ike ti, an ɖünjin iñi ñome ti.

¹⁵ An jaajjin ogo, “Mügdo, minneni yeeni anɲa ɲingın, ike ɖüümdidi i wääci pillä kä yaac. An äanɲalan ɖüümjidi maccük ke piitti.

¹⁶ An äckänä baaddoni yüükü, an batta agene liilgon kä ɖeeññä.

¹⁷ An Yeecüwa luukcin ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic ɖeeraɲ an age kil yaaññä ye! Ke tooku ika cäayä ke ikee? An ke tooku ika wääcä ke ikee? Minneni ickakä winni.”

¹⁸ An Yeecüwa menkeeke gerre, an kääjin woo minneni ti, an minneni ɖeeññä kä biran.

¹⁹ An baaddoni äatin Yeecüwa ti pääken, an täaccin ogo, “An batta ñoolcodon woo ina?”

²⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “A luggin yeenic ɖine. Ikee kiine a gütken naana iki cäaygi luggin bata jaan yaana beel bata jallä käwconɖe, an pääm yaanni kiinä ogo bagä wica ye, i daa bak. An baati gin'a teyan iki ti ye.

Yeecüwa Bäti Tüwnü Yeene Nuca

²² An wäana yoken ɖülte daa Jalil ye, i iken kiini Yeecüwa ogo, “Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan,

²³ an bi näkä me ɖok, an ike bi juwu ñaalok nüünnä ɖäk ti.” An baaddoni yeeke nüüjjin.

Äccin Düllü Yek Änlanɲä

²⁴ An wäana Yeecüwa ke baaddoni yeeke äätene Kaparnahuum ye, i ɖütöni yek änlanɲä äatin Bütürüc ti an taaji ogo, “Nüütö yüünü batta äccidi düllü yen änlanɲä?”

²⁵ An ike gımmın ogo, “Ee.”

An wääna ike äätenee ti än jī ye, i Yeecüwa iijjīn jaajjin ike ti ogo, “İki paydā ogo ŋaaka, Camaan? A ŋaani ken kujdene kã yãtkãni yek ŋommañ wiñe ñuugulani ke düllüni? A merkã yeeken ti halla a m'aka batta a mã baan ye ti?”

²⁶ An luugi Bütürüc ogo, “A m'aka batta a mã baan ye ti.”

An Yeecüwa ike kiini ogo, “An anjan merkã yeeken tetgan.

²⁷ An iikīn batta tãkīn iken peentīn, atã cãāl jī an yīpcã gora an kuju yakcan yaana iijidī ye, naana pone kupkini ye, i iikī bi kãñã tiilñan gällä waje. Koowu an äckeeda kã, an iñjeeda a yeeni ke yüünü.

18

A Ŋaani ken Tãlan Yãtkitīn Pollon jī ti?

¹ An waan yaanja ti baaddoni äätin Yeecüwa ti an taaji ogo, “A ŋaani ken yãwan Yãtkitīn Pollon jī ti?”

² An ike bäätin ti minnenile, an yutte ñomgen ti.

³ An ike jaajjin ogo, “Ikee kiine a gütken, naana ikee batta beeljede bata merkãlen ye, ikee batta bi kaace ti Yãtkitīn Pollon jī ti.

⁴ An m'ana ðone ðuuge iñi bata minnenile yaanni ye, ken bi a m'ana yãwan Yãtkitīn Pollon jī ye ti.

⁵ An m'ana gīngīn minnenile bata yaanni kã yãntonði ye, i ika gīngana.

⁶ An m'ana merkãlen licken yaakki yaaka a luggīnī kã ika ye puge duuggin kã nããnkã yaackã ye, iñca päjjidī men yaanna ðikkãnä me ðok päämðeynä mooye an yeepãnã me kul wii mooye jī.

⁷ “Jooññu ŋommañ wic kã wakã yaaka nanã me a yek yīñ ye! Bääkkan daa päjjidī waak yaakka nãñi duuggen, an jooññu m'ana äätete puuccin ye ti!

⁸ An naana a iñtũ ke kiyũ ken iki pugey ðok kã yīñ ye, iirã woo an yeepci woo, iñca päjjidī iki kaacci ti ünnũ ti ke cũle iñtũ kã keelok ke kiyũ kã keelok, kã yaana iñkũ ke

kīgũ muutuk biltene ti, an yeepini me maañ yaana ke cũle ye ti.

⁹ An naana a wanũ ken iki pugey ðok kã yīñ ye, luulu woo an yeepci woo, iñca päjjidī iki kaacci ti ünnũ ti wanũ kã keelok, kã yaana wanũ muutuk biltene ti, an yeepini kã me maañ yaana ke cũle ye ti.

Gäärrã yen Kabal Yääyon

¹⁰ “Wangic tiice tẽtan ŋana merkãlen licken yaakki waagde. An ikee kiine malañji yeeken pollon jī Wãyo daamgã wangin kamat pollon jī.

¹² “An ikee payde ogo, ŋaaka? Naana men yañkalan cãygene kãbãlgã caykã kã caay, an keelok yääynã meken ti ye, ike batta bi yaaka caykã kã wanãden witken kã wanãden ye cake iñi pääm wic, an ike atĩ määji yaana a yääyon ye?

¹³ Ikee kiine a gütken, naana kaññe ye, ike jone bi ñapĩ kã yaac kã yaana kaññeeda kã yaanna, kã yaaka caykã kã wanãden witken kã wanãden batta a yääyin ye.

¹⁴ An cääna batta a tãktãñ yen Wääc yaana ñaalok pollon jī ye, ogo merkãlen licken yaakki ti yañkalan yääyo.

Naana Määdic ke Kãwic Nãñgã Yīñ İki ti ye

¹⁵ “An naana määdic ke kãwic nãñgã yīñ iki ti ye, atã an nüütkü yīñ yeene waan yüünü ke ike pare. An naana iki tiingeney ye, i iki kãññi määdic.

¹⁶ An naana iki batta agã tiingĩni ye kuju mãñkalan kã keelok ke yew an ðukce kã ke iki ñuca nuñko jiik'a jaayne ye yuute daa, kã biltin ti m'aka a yuñin kã yew ke ðãk ye.

¹⁷ An naana ike yaakkã kã tiingīn iken ye, i nüütkü äntũke Macii, an naana ike yaakkã cääna kã tiingīn äntũke Macii ye, dalã ike wääti iki ti bata waanji ke ðũtoni yaacken.

¹⁸ Ikee kiine a gütken, gin'a ðenñe ŋommañ wic ye, i cääna daa bi a ðekon pollon jī, an gin'a gütken ŋommañ wic ye, i cääna daa bi a gütkini pollon jī.

19 “An ikee kiine a gütken n̄uca, naana makkalan̄ kä yewwe ikee ti gümmin̄ n̄ommañ wic kä gin'a tääccene ye, i bi nāngene daa Wāyo yaana ñaalok pollon̄ j̄i ye.

20 An naana makkalan̄ kä yewwe ke dāk yoken dūlī nāntā keellä kä yānton̄di ye, i wica ika agā waadgen ti.”

Gäärrä yen Ñuugulo yaana batta Ängidī N̄inḡin ye

21 An Bütürüc äätin Yeecüwa ti an taaññe ogo, “Mügdo, naana määdo iññidī ika nāngada nāānkā yaackā ye kulku āānki kä n̄j̄ttā? Äānki kä n̄aṭūkel?”

22 An kiini Yeecüwa ogo, “İki batta kiinneneni ogo āānke ko n̄aṭūkel, a caykā kä n̄aṭūkel āānke kä n̄aṭūkel.

23 “An an̄ji ina ken Yätkitin̄ Pollon̄ j̄iñe iircete daa me ke yätkā yaana ṭāki duccidī iññi ñuuguloni yeeke yaaka ike cāāyge m̄iingā iken ti ye.

24 An wāāna iñj̄jene cājjin iññi ye, i äcki me men kä keelok yaana a kujon m̄iingā ike ti ye, 10,000 yek tiil.

25 An batta cāyge gin'a wānee kä m̄iingā ye, an̄ yätkā yeene iinjin̄ jiik ogo ike yāāj̄j̄i me woo ke iñje ke merkālen yeeke ke wakkā yeeke yaaka bilto ti ye muure ken wānjeko m̄iingā.

26 “An ñuugulo yeene d̄un̄j̄in iññi ñome ti, an̄ ike ñujgi yok ogo, ‘Yuudu por an̄ waak yūükü bi wāngenii kä muure.’

27 An ike āngi n̄inḡin̄ yätkā yeene an̄ kulkene kä m̄iingā an̄ äkkene attā.

28 “An wāāna ñuugulo yaanna kaaccee kä woo ye i pārjin̄ ke muukonde yaana agene kä ñuuguloni ye, a kujon tiil ike ti caykā kä caay, an̄ m̄un̄je maaññe pok an̄ kiinde ogo, ‘Wāngaa m̄iingā yeeke yaaka agii kä koowgin̄ ika.’

29 “An menen yaana agene kä kiinkā ye d̄un̄j̄in̄ iññi an̄ ike ñujgi yok ogo, ‘Yuudu por an̄ waak yūükü bi wāngenii.’

30 An ike yaakkā an̄ koowne an̄ āññe äcce gan̄gar ke m̄iingā wanjeeda ko.

31 An wāāna ñuuguloni yakkalan̄ yuṭt̄ene gin'a nāññā d̄on̄je ye, iken juuggen yejgin̄ kä yaac, an̄ iken attā yätkā yeenen nūūt̄ki kä wakkā yaaka nāññā d̄uuggen yaakka.

32 An bārki yätkā an̄ kiinne ogo, ‘İki ñuugulo yaajgonde iki kulkeneni kä m̄iingā yūükü muure kä yaana ñujganaa kä yok ye.

33 An iki müükondū batta āngā n̄inḡin̄ bata yaana āngeneni n̄inḡin̄ ye?”

34 An yätkā pennā kä yaac, an̄ müükkene d̄ujoni ogo d̄ooȳj̄i, ke m̄iingā wanjeeda ko muure.

35 “An cāānna Wāyo yaana pollon̄ j̄i ye, ikee bi nan̄de kä nāānkā keelkā an̄an naana m'ana määden ke käwen batta kulke de jone ti ye.

19

Dey ke Äkkin

1 An wāāna Yeecüwa dan̄ñee kä jiik yaakki ye, ike Jalīl daljene iññi, an̄ attā baan mā Yühüdiya ti kä ñomuk wii mā Üürdün̄ ti.

2 An ṭon̄ d̄iirken bāātcin̄ ike ti an̄ ṭeeññe wica.

3 An Pīrricīnni yakkalan̄ äätin ike ti, an̄ ike puuci taaji ogo, “Yoku pāj̄j̄idī oon iñje äkke kä jiik'a bilti ye?”

4 “An luugi Yeecüwa ogo, “İkee batta age päkin̄ Meen̄ka jiik̄ Joon̄ j̄i ogo Nāño iñj̄in̄ ti, iken nan̄ññi ogo oon ke iñj̄?”

5 An ike jaajjin̄ ogo, ‘İna ken oon wāyen ke meen̄ daleeda buwin̄ an̄ yore cooṭeeda ti iñje ti, an̄ wāātene agene gaan keellä yaanna.

6 An iken batta n̄uca a yew an̄ja men keelok, an̄ gin'a coori yok Joon̄ ye dale n̄ana piirgā giti m̄anbaan.”

7 An taaji ogo, “An Müüca iccin̄ jiik̄ ogo men iñje iñje meen̄ka äkkin̄ an̄ äkke ina?”

8 An kiini Yeecüwa ogo, “A juuggic teynen ken ina tiingene kä Müüca ogo määngic dalje buw yaanna, an̄ wāāna iñj̄in̄ ti ye batta an̄an.

⁹ An ikee kiine, m'ana iije äkkene kä jiik yakkalan batta kä balkitän an kuññu iij yanjalan ye, i anjan nanjit balkitän."

¹⁰ An kiini baaddoni yeeke ogo, "An naana a biilkä ika yek waadgä oon ke iij ye, iinca nana men kujit."

¹¹ An kiinne ogo, "Yaakki batta liiltä gimkätä me muure, a m'aka a yüükkini ti kä Joon ye pääken."

¹² Mäkkalan a giitin kä migen a lucku, an mäkkalan a diikin kä mäbaan an mäkkalan wäki cäwdä bata lucku ogo Yätkitän Pollon jiñe. M'ana liitit gimgidi yaakki ye, i dale gimge.

Dale Merkälän Ätä Ika ti

¹³ An merkälän äbi me ike ti ogo inke doocce witken ti an nüülkee. An baaddoni me geri.

¹⁴ An Yeecüwa jaajjin ogo, "Dale merkälän ätä ika ti, an nana tiige, bata yaakki Yätkitän Pollon jiñe a yeenen."

¹⁵ An inke doocce witken ti an nüülkene an kaaccä woo.

Oon Yaana a Ceeeggon ye

¹⁶ An oon yanjalan äätin ike ti an ike taaji ogo, "Nüüto, a näänkä nerkä yaaka wali ye, ken bi nanä kääñä ünñü ke cüle?"

¹⁷ An kiini Yeecüwa ogo, "Ika taj-daa kä nerrä ina? M'ana neran ye a Keelok. An naana iki takä kaaccin ti ünñü ti ye jiik iinini tiijä."

¹⁸ An ike taaji ogo, "A jiik iinini yaaka wali ye?"

An Yeecüwa jaajjin ogo, "Nana iki nääkä me, nana iki nanä balkitän, nana iki kätä, an nana iki päkä kä yelkitän."

¹⁹ Wäac ke miic eemdä, an m'ana yiire kä ye bilgä bata yorü anjan."

²⁰ An kiini oon yaanna ogo, "Jiik iinini yaakka agä nanđini muure, an a naka ken mor buunu ika ti?"

²¹ An kiini Yeecüwa ogo, "Naana iki takä wäatci agä küümon ye, atä an waak yüükü yääjja woo muure an pääggä aangä an iki bi cäaygi waak nerkä ñaalok pollon ji, an wäattan äätä, baaddaa."

²² An wääna oon yaanna tiinjee kä anjan ye ike kaaccä woo i jone yaajan näänka ike agee kä ceeggon ye.

²³ An Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, "Ikee kiine a gitken, teyan kä yaac kä kaaccin ti m'ana a ceeggon ye Yätkitän Pollon ji ti."

²⁴ An naca ikee kiine potulan kä kaaccin woo kalman kääł tun ti kä yaana ceeggon kaacee kä ti Yätkitän Joon ti ye.

²⁵ An wääna baaddoni tiinjene anjan ye, i witken diiktin kä yaac an jaajjin ogo, "An a nani ken bi kääñi määkin?"

²⁶ An Yeecüwa däämjän iken ti an kiinne ogo, "Naana mäbaan ti ye yaakki batta a päyin, an naana Joon ti ye wakkä muure a päyin."

²⁷ An kiini Bütürüc ogo, "Yooru ikoon wakkä muure daljonon an ikoon bäätonon iki ti. An a naka ken bi kañon?"

²⁸ An iken kiini Yeecüwa ogo, "Ikee kiine a gitken, waan yaana wakkä muure nanje daa me a kiccängeneyen ye, an Minneni Mänbaan cääjje nook yen maanjä yeene ti ye, i ikee yaaka ika baaddana ye, ikee cääna bi cääjje noonji caay witken kä yew mügde äärgä tügen yek mä Icärayiil yaaka caay witken kä yewwe ye."

²⁹ An m'ana äärgä yeeke daljene iñi ke mädgen ke käwgen ke wäyen ke meen ke merkä yeeke ke yiil yeene ogo ika ye, bi kääñi äänke caykä kä caay a küümän, an bi yäti ünñü ke cüle."

³⁰ An me diirken yaaka dongan tiññan ye, bi wääti a m'aka batta tiilcidi ye, an m'aka daamgä me batta tiilcidi tiññan ye, ken bi wääti a me mäyken."

20

Gäärrä yen Ñuuguloni Yiil ji

¹ "An Yätkitän Pollon jiñe beel bata men mooye yen yiil yaana murjin woo kä tinñanänä määji ñuuguloni ije yiil ji baanne ye."

² An ike gimmin kä iñdin ñuuguloni, ñuugula carrä yen an jiñe yaana liikidi ye, an tucce yiil ji baanne."

³ “Ike n̄uca kaaccä woo äñ p̄onje mä t̄in̄ñänä ti, an̄ yurcin mäkalan̄ yudok batta ñuugal ginkalan̄ weeldük.

⁴ An̄ kiinne ogo, ‘Ate cääna ñuugele yiil yeeni j̄i, an̄ ikee bi iñe gin'a p̄aj̄jidi ye.’

⁵ An̄ iken attä yiil j̄i ñuugal. An̄ ike kaaccä woo äñ t̄eejjük, an̄ n̄uca kaaccä woo äñ a ḡiij̄in̄i woo, an̄ n̄anj̄in̄i k̄a yuudu keellä.

⁶ “An̄ wääna wuun̄ mä biigin ti cokelenee ye, i ike kaaccä woo, an̄ k̄aññä yakkalan̄ yudit. An̄ taaññe ogo, ‘Ikee yudde winni äñ yoome ikee batta ñuugele ina?’

⁷ “An̄ iken luukcin ike ti ogo, ‘Baati m'ana ikoon agon k̄a müükkini ñuugula ye.’

“An̄ kiinne ogo, ‘Ate ñuugele yiil j̄i baanni cääna.’

⁸ “An̄ wääna biigin ti d̄äägenee ye, män yiil m'ana agee k̄a d̄oocon ye, kiinne ogo, ‘Ñuuguloni b̄ärkä iñä ñuugula carrä yeeken an̄ iij̄j̄ä ti k̄a m'aka äätin n̄aj̄äk ye, ke d̄akci k̄a m'aka iij̄j̄in̄i ti ye.’

⁹ An̄ wääna m'aka müükk̄i me ñuugula wuun̄ biigin ti äätene muure ye yan̄kalan̄ daa iñi me ñuugula carrä yen äñ j̄iñe yaana liikidi ye.

¹⁰ An̄ wääna me yaaka a iij̄j̄in̄i äätene ye, d̄üüci ogo iken bi kujo ko d̄iräk, an̄ iken yan̄kalan̄ daa iñi me ñuugula carrä yen äñ j̄iñe yaana liikidi ye.

¹¹ An̄ wääna ñuugula carrä yeeken koowene daa ye, iken uccin k̄a n̄üm̄ir̄in̄i men mooye yen yiil ti,

¹² an̄ jayok ogo, ‘M'aka äätin n̄aj̄äk ye ñuugulin a wuun̄ k̄a keelok, an̄ iir-jini ke ikoon yaaka ñuugulonon äñ j̄iñe muure carrä giti ye.’

¹³ “An̄ yan̄kalan̄ luugi män yiil ogo, “Muukon̄di iki batta agenii k̄a piikon, iki batta ḡimm̄ini k̄a ñuugula carrä yen äñ j̄iñe yaana liikidi ye?

¹⁴ Yüün̄u ken koowu an̄ atä. Ika t̄äkä iñdä m'aka äätin n̄aj̄äk ye, bata yaana iññenii k̄a ye.

¹⁵ Ika batta teedäteet k̄a n̄äñka t̄äkkä nan̄ä k̄a tiil yeeki ye? Jon̄u ḡiir̄an̄ k̄a yaana agä men n̄ercon̄de me ti ye?

¹⁶ “An̄ m'aka a n̄aj̄äk ye, ken bi wääti a ñomuk an̄ m'aka a ñomuk ye, ken bi wääti a n̄aj̄äk.”

Yeecüwa Bät̄i k̄a Tüwnü Yeene Yaana Ään̄ke Wäätc̄ede k̄a D̄äk ye

¹⁷ An̄ Yeecüwa wääna atee k̄a Oorcaliim ye, ike kuññu baaddoni yaaka k̄a caay witken k̄a yewwe ye p̄äaken, an̄ kiinne p̄ay j̄i ogo,

¹⁸ “Tiñe! İkiin̄ at̄in̄ Oorcaliim. An̄ Minneni Mänbaan bi ääkkänä n̄ac d̄uun̄ku d̄än̄k̄a ke nüüt̄oni j̄iik d̄oocin yek Joon̄, an̄ bi joocu me ke tüwe.

¹⁹ An̄ wäättana müükkün̄u boorgu, an̄ bi ñiyene k̄a yok, an̄ d̄ooygu k̄a b̄äadan an̄ t̄elj̄änä ti kaakkon jok. An̄ nüün̄k̄a k̄a d̄äk bi juwu ñaalok tüwnü ti.

Ñuynu Miy

²⁰ An̄ miy yen merkä Jabadi, äätin Yeecüwa ti ke merkä yeeke. An̄ d̄ün̄j̄in̄i iñi an̄ ike ñuj̄gi yok k̄a ginkalan̄.

²¹ An̄ taaji Yeecüwa ogo, “İki t̄äkä ñaaka?”

An̄ Yeecüwa luun̄je ogo, “İka t̄äkä merkä yeeki yaaka k̄a yewwe yaakki yan̄kalan̄ c̄äaj̄ji b̄ün̄ü birr̄a an̄ yan̄kalan̄ bun̄ aam Yät̄kit̄in̄ yüün̄u ti.”

²² An̄ kiini Yeecüwa ogo, “Gin̄ yaana ñuye yaanna batta n̄aj̄je. Ikee bi liīte mät̄ce k̄a d̄on yaana bi mät̄cä k̄a ye, an̄ ikee bi liīte wääce pillä yaana bi waaj̄ä ye?”

An̄ iken ḡimm̄in̄i ogo, “Ee.”

²³ An̄ kiini Yeecüwa ogo, “İkee bi mät̄ce d̄on yeeni an̄ c̄äaj̄jin̄i bun̄ birr̄a ke bun̄ aam ti batta a ika ken äccädä a d̄ück̄ini m'aka a wääḡini woo k̄a Wäyo ye.

²⁴ An̄ wääna baaddoni yaaka k̄a caay ye tiñ̄ene an̄an ye, iken m̄adin̄i yaakka pingi.

²⁵ An̄ b̄ärki ti Yeecüwa an̄ kiinne ogo, “N̄aj̄je mügd̄oni yek n̄ommañ wiñe iken engä, an̄ me m̄ayken yeeken ñuugal mügd̄in̄i yeenen iken ti.

²⁶ Nana beelj̄idi an̄an ikee ti, an̄ m'ana t̄äki wäätc̄idi a men mooye ikee ti ye, dale wääti a ñuugulo yeenic.

²⁷ An m'ana ṭākī wāātcīdī a men mooye ikee ti ye, dale wāāti a kiingon yeenic.

²⁸ An Minneni Mānbaan batta āātin ogo, ike ṇūūgīlīī me, ogo me ṇūugelee an ṇṇṇū yeene rātce ko me ḍiirken.

Yeecūwa Ṭūñī Ook kā Yewwe a Uykuni

²⁹ An wāāna kaaccene woo Ariya ye, ṭon ḍiirken bāātcin ike ti.

³⁰ An ook yaṇkalan kā yew cāyok pāy taan a uykuni an wāāna tiinḡene Yeecūwa kaajdee kā ye, iken yaajjin ogo, “Mūgdo āngoon ṇḡḡḡn Minneni Daawūūt!”

³¹ An geri ṭon ogo, “Tiinje iñī.”

An ṭāākcīn yawḡin kā yaac ogo, “Mūgdo āngoon ṇḡḡḡn Minneni Daawūūt!”

³² An Yeecūwa yuuttu iñī an bārkene an taaññe ogo, “Ikee ṭāke nāḡe ṇaaka?”

³³ An iken luukcin ogo, “Mūgdo pātḡoon waḡḡin.

³⁴ An āḡi ṇḡḡḡn Yeecūwa, an tāāmme waḡḡin, an kā deeran anḡi waḡḡen pātṭā an bāātcin ike ti.

21

Kaaccin ti Yeecūwa Oorcaliim

¹ An wāāna iken āātene Oorcaliim kā cokal ye, an ḍāāgene ti baanle Beetpaac pāām yaana wiñe a jengā jeytūḡḡni ye ti, i Yeecūwa tuccin baaddoni yeeke kā yewwe ṇomgen ti.

² An kiini Yeecūwa ogo, “Ate baanle yaana ṇomḡic ti yaanna, an ikee bi kāñe tūūrūḡ a weengon ke tūūrūḡle yeene gunne ti. Gūtke an icka kā.

³ An naana māḡkalan ikee taaññe ye, i kiine ogo ṭākkī ko Mūgdo, an ikee bi dale buwin ābe.

⁴ Yaakki wāātṭā ḍāākit yaaka jaayi Joon kā bāṭo ye ogo,

⁵ “Mā Oorcaliim kiine ogo,
‘Yooṭe, Yātkā yeenic āātīdī ikee ti.
An ike ḍone agee ḍuugīnī iñī,
an taabit tūūrūḡ,
an a tūūrūḡle ken taabdee kā.’ ”

⁶ An baaddoni yaaka kā yew ye nāḡḡin bata yaana eenjene daa kā Yeecūwa ye.

⁷ An iken tūūrūḡ ābi ke tūūrūḡle ike ti, an tūūrūḡle ḍucki ṇāc buruḡḡu yeeken, an Yeecūwa taappā.

⁸ An ṭon ḍiirken buruḡḡu yeeken peti iñī pāy jī ṇome ti, an yakḡalan ṇūūlin jengā kimken ken peti iñī pāy jī.

⁹ An ṭon ḍiirken yaaka āātā ṇome ti ke yaaka ṇāñe ti ye, yawḍīdī ogo,

“Maanḡā Joon ti kā Minneni yen
Daawūūt!

ṇūūlkīn m'ana āātīdī kā yāṇṭāḡ
Piṭo ye ti!

Maanḡā Joon ti kūūtṭūlan pollon
jī!”

¹⁰ An wāāna Yeecūwa kaaccee kā ti Oorcaliim ye, baan jīñe yore cūkḡe muure an me tāāccin ogo, “A ṇaani ina?”

¹¹ An ṭon luukcin ogo, “A bāṭo Yeecūwa, mān Naacira yen mā Jalīl.”

Yeecūwa ṇūūṭi Yāājoni kaal yen Anlanḡā jī

¹² An Yeecūwa kaaccā kaal yen ānlanḡā jī, an m'aka kījī ke m'aka yāājī ye ṇooṭṭe woo muure wīca, an ḍārāḡā yek rāḡḡā tiil uuljene iñī ke noonḡi yek m'aka yāājī ḡūlkūteni ye.

¹³ An kiini Yeecūwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon jī ogo, ‘Ān yeeni bi battā me ogo ān mallā,’ an yelle yok a ān muddonḡi!”

¹⁴ An uykuni ke puudḡu āātin ike ti ānlanḡā jī, an ṭeeññe.

¹⁵ An wāāna ḍuunḡu ḍāḡkā ke nūūtoni yek jiik ḍoocin yek Joon yuṭṭene nāāḡkā yāwkā yaaka naḡde ye, an merḡālen yaawene ānlanḡā jī ogo, maanḡā Joon ti kā Minneni yen Daawūūt ye ti, i iken piinḍin.

¹⁶ An iken Yeecūwa taaji ogo, “Merḡālen yaakka jiiken tinḍā?”

An luugi Yeecūwa ogo, “Ee. Ikee batta age pākin Meenka Jiik Joon jī? Jaay ogo, ‘Īkī merḡālen ke tūṇṭūḡḡ nūūḡḡi ogo īkī maanḡida.’ ”

¹⁷ An iken dalji iñi Yeecüwa kaacca woo baan mä Oorcaliim ji attä Betani, an niinin wica.

Jaana Noommu Yaana Batta Cääyge Tulge ye

¹⁸ An kä tinnänänä wäana Yeecüwa dukcedee kä baan ji ye, näägi käñ.

¹⁹ An yurcin jaan noommu päy taan, an umgene ti an batta a käñon tulge, a gitke pääken. An kiinne ogo, “Nana iki giidä tülgu nucas!” An kä deetan anji jaan ijjin woo.

²⁰ An wäana yoorene daa baaddoni ye, iken witken diiktin, an täaccin ogo, “Jaan noommu yaanni iwnä ogo kä biran anji?”

²¹ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken, naana ikee cääyge kä luggin an juuggic batta riiä ye, ikee batta bi a näänkä yaaka nänjä jaan noommu yaanni ti ye, pääken ken bi nanäde. An cäanna naana päam yaanni kiine ogo, ‘Dimjä wii mooye ji’ ye, i bi nänji donje.

²² An naana ikee cäygene kä luggin ye wakkä muure yaaka ñuye kä mallä ye, bi kañe.”

Täactän kä Mügdin Yeecüwa

²³ An Yeecüwa attä kaal yen anlanä ji, an juwin nüünñü me an duunju dänkä ke yätini äatin ike ti, an täaccin ogo, “A mügdin yaana wali ye, ken ñuugilii kä waak yaakka, an a ñaani ken iki iñney mügdin yaanni?”

²⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee cäanna bi taaje kä täactän kä keelok, an naana ika luunja ye, ikee cäanna bi nüütke kä mügdin yaana wali ye ken nanä kä waak yaakki.

²⁵ Mügdin Büüllü yen Yaaya ätä wa, ätä pollon ji halla ätä mänbaan ti?”

An iken luugin pääken ogo, “An bi yore luuge ogo? Naana ikiin jaaccin ogo ääto pollon ji ye, ike ikiin bi kiinin ogo, an ikee batta luggede kä ike ina?”

²⁶ An naana ikiin jaaccin ogo ääto mänbaan ti ye, ikiin boocin kä ton, me muure Yaaya najjänä a bato.”

²⁷ An iken Yeecüwa luugi ogo, “Batta najjon.” An kiini Yeecüwa ogo, “Cäanna ikee batta nüütke kä mügdin yaana wali ye ken ñuugulu kä.”

Gärrä yen Merkälen kä Yew

²⁸ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee päje ogo ñaaka kä yaanni? Oon yanalan cääyge merkä kä yew. An ike attä minneni yaana a iicca ye ti, an kiinni ogo, ‘Minneni yeeni, atä ñuugulu yiil ji tiññan.’

²⁹ “An minneni luukcin ogo, ‘Ika batta atä.’ An wäattan jone ääkkene an attä.

³⁰ “An wäy attä minneni kalan ti an kiinne kä jiik keelkä, an ike jaajjin ogo, ‘Abba, ika bi atä.’ An batta a aton.

³¹ “M’aka kä yewwe yaakki ti, a ñaani ken nänjä täktän wäyen?”

An iken luukcin ogo, “A iicca.”

An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken dütoni yaacken ke balkä ikee bi yütene ti Yätkitin Joon ti.

³² An Yaaya äatin ikee nüütke päy wonnu, an ikee batta age luggini kä ike. An dütoni yaacken ke balkä ken luggin kä ike. An wäana yuttee kä anan ye, ikee cäanna batta age luggini kä ike, an ikee batta age dagin kä näänkä yaackä yeekic.”

Gärrä yen Pütoni Yaacken

³³ An Yeecüwa jaajjin ogo, “Gärrä yaanni tiñe nucas. An wica oon yanalan a män nomman pütti yiil an yanje yok kä kaal, an tummu taga an kuttu an küülconde yen tiico. An müökkene pütoni ogo pütciko, an ike iñji yen nomman, an ike attä woo baan yanalan ti.

³⁴ An wäana waan errä cokulenee ye, ike tuccin ñuuguloni pütoni ti ogo ike äckii me yeeke.

³⁵ An pütoni ñuuguloni yeeke koowi an keelok jiibi, an yanalan nägi dok, an yaana wäatcete kä dak ye yibi kä guygu.

³⁶ An tuccin ñuuguloni yakkalan nucas diräk kä yaaka ijjin ye, an nänji näänkä keelkä.

³⁷ “An düññin ti tuckene minneni yeene an jaajjin ogo, ‘A minneni yeeni bi eemtä.’

³⁸ “An wäana minneni yoorene daa ye, jaajjin ogo, ‘A minneni män yiil

inni, ääte näkin dok nunko yänna yeene koowin daa kä ye.'

³⁹ Koowi an yeepi woo yiil taan an nägi dok."

⁴⁰ An Yeecüwa täaccin ogo, "An naana män yiil ätä ye yoku püitoni yaakka nanje ogo?"

⁴¹ An luugi ogo, "Me yaacken yaakka bi näge duuggin kä nänjä yaajgonde, an yiil bi müükke püitoni yakkalan yaaka bi ike äckänä yeeke waan errä ti ye."

⁴² An kiini Yeecüwa ogo, "Ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji ogo,

'Jaan kiye yaana tüüññii yok kuṭoni ye ken wäatto ogo tanṭuulu yaana tiilcidi ye,

an a yaana nanji Pito ye inni, an ken yawan daammä yoono ti?

⁴³ "An ikee kiine, Yätkitin yen Joon bi angänä me yok ikee ti, an iñgä me ṭon yaaka gidok jengä ṭulgen yeeke ye.

⁴⁴ An m'ana ḍimji päam yaanni giti ye bi liiktiti, an m'ana ḍimgänä giti päam yaanni ye bi ruumtiti giti."

⁴⁵ An wäana duunṭu dänkä ke Pirriciinni tiinṭene gäärä Yeecüwa ye i ooki giti ike jaay ogo iken.

⁴⁶ An iken ṭäki ogo yoku mügi an iken bojgin kä ṭon yaaka Yeecüwa dooccutu ogo baṭo ye.

22

Gäärä Yen Ammani Näänkä

¹ An ṇuca Yeecüwa jaajjin kä gäärä, an iken kiinne ogo,

² "Yätkitin Pollon jiñe beel bata yätkä yaana tuttu ammani näänkä yek minneni yeene ye.

³ An ñuuguloni yeeke tucce m'aka a bargin ye ti ogo, ääto ammani näänkä ti, an iken muure yaakkä kä äätin.

⁴ "An ṇuca tuccin ñuuguloni yakkalan, an kiinne ogo, 'M'aka a bargin ye kiine ogo ammani toonṇoo, an näckälen caakken ke yätkä yeeki iirroo pugin, an wakkä muureen ogo päjjini an ääto ammani näänkä ti.'

⁵ An iken jiik yaakka gälji woo, an piirjin woo yakkalan attä yiil ji

baanne, an yakkalan attä ñuugula yeene ti.

⁶ An yakkalan ñuuguloni yeeke mügi, an aammi yokin kä yaac an nägi ḍugin.

⁷ An yätkä pennä, an tuccin kääygä yeeke ogo nääkoni nägi ḍugin an baan mooye yeenen tuñji woo.

⁸ An ñuuguloni yeeke kiinne ogo, 'Ammani näänkä a päjjini an m'aka barrin ye, batta päjjidi kä äätin.

⁹ Ate nant'a purcete päygyä ye, an m'aka kaññe ye bare muure dale ätä ammani näänkä ti.'

¹⁰ An ñuuguloni yaakka kaaccä woo attä päygyä giti, an m'aka kañi ye, ḍüüli ti muure ṇerken ke yaacken, an an jiñe yen näänkä küümmü kä wilgä.

¹¹ An wäana yätkä kääjenee kä äräk yurtee kä wilgä ye, ike yuṭṭu oon yakkalan batta enit burunṭu näänkä.

¹² An taaññe ogo, 'Muukonḍi, iki kääjini ogo äräk winni, i iki batta cäygini kä burunṭu näänkä anan?' An oon batta a lüükcin.

¹³ An wina yätkä jaajjin ñuuguloni ti ogo, 'Diige inke ti ke küige ti, an yeepe mülli giti, nant'a ba' iwok ke ṇeynā me leken.'

¹⁴ M'aka a bargin ye ḍiräk, an deewken ken a wakin.

Iccin Düllü Kaycar ti

¹⁵ An Pirriciinni attä woo, an läälin pugin ogo Yeecüwa baabji jaajjo jikkalan nunṭu mügiḍa ko ye.

¹⁶ An tuccin baaddoni yeeke ike ti, ke yüükkodotini yek iirüüdüc, an kiini ogo, "Nüuto, iki ṇäjjini jiik'a a gitken ye ken jaayä. An iki nüütü kä päy Joon a gitken. An iki batta booji kä mānkalan, an iki batta wākä giti me.

¹⁷ Nüüttoon iki paydä ogo ṇaaka yaanni ti? Yoku päjjidi ikoon äcon düllü iñgä me yätkä Kaycar yen mā Ruumaan halla ba'ay?"

¹⁸ An yiñ yeenen ṇäjjänä Yeecüwa an taaññe ogo, "Ikee läañoni, Ika puuccada ina?

¹⁹ Nüütka tiil yaaka äccätä me düllü ti ye." An ike äcki me woo tiil yek Ruumaan.

²⁰ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Biilkä ke perrä yaanni a yen ñaani?”

²¹ An iken luukcin ogo, “A biilkä yätkä Kaycar yen mä Ruumaan.”

An kiinne ogo, “Waak Kaycar iñe Kaycar, an waak Joon iñe Joon.”

²² An wääna tiinjene anan ye, iken witken diiktin an dalji iñi an kaacca woo.

Tääctän kä Juwin Ñaalok Tüwnü ti

²³ An nīnnä yaanja ti Cüddügīnni äatin Yeecüwa ti, an iken a m'aka jayok ogo juwin tüwnü ti baawgo ti ye, an ike taaji,

²⁴ an kiini ogo, “Nüüto, Müüca jaay ogo, naana oon tüwno i merkä baawgo ti ye, i määden boro koowje ääcee ko woo merkälen yek määden.

²⁵ An mädin yakkalan kä ñaṭukel waadgo ti winni. İcca diññä an tüwnü, an batta a giton merkä, an iñ dälkene mädgen.

²⁶ An cääna bäätcin ke ḍäk nänjin nääñkä keellä an attä ke ñaṭukel ti muure.

²⁷ An düüñin ti muure iñ tüwnü cääna.

²⁸ An an jiñe yen juwin tüwnü ti, m'aka kä ñaṭukel yaakka ti, iñ bi wääti a yen ñaani, iken yaaka kuññu yaakka ti?”

²⁹ An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee age yäayin kä yaana ikee batta ñajje kä meenḱani ke teynä yen Joon ye.

³⁰ An an jiñe yen juwin tüwnü ti me batta ḍiji, an batta ḍeygä me, an bi beelji bata malanji pollon ji.

³¹ An ikee batta age päkin Meenḱa Jiik Joon ji wääna Abrayiim ke Icaak ke Yaagüüp tüwgene kä on ye? I Joon jaajjin ogo,

³² ‘İka agä Joon yen Abrayiim, ke Joon yen Icaak, ke Joon yen Yaagüüp.’ An ike batta a Joon yen mä tüwin a Joon yen mä üdin.”

³³ An wääna ṭon tiinjene nüünne ye, i witken diiktin.

Jiik İnni yek Joon yaaka Tülcidi ye

³⁴ An wääna Pırrıciinni tiinjene ogo Cüddügīnni lüüyniıi witin Yeecüwa ye,

i Pırrıciinni yoken ḍüli nantä keellä ogo taajji ñuca.

³⁵ An yankalan iken ti a nüüto yen jiik ḍocin yek Joon, an ike puuci taaji ogo,

³⁶ “Nüüto, a iinin yaana wali ye, ken tülcidi jiik ḍocin yek Müüca ti?”

³⁷ An luugi Yeecüwa ogo, “‘Pıṭo yüünü Joon bilgä kä jonü muure, ke yorü muure, an ke paydinni yüükü muure.’

³⁸ A iinin yaana tülcidi an iijjidi ye inni.

³⁹ An yaana bäätcidi ye beel bata menen, ‘M'ana yiire kä ye bilgä bata yorü anan.’

⁴⁰ An jiik ḍocin muure yek Müüca ke nüünñu yen baṭoni a ḍekin ti jiik iinni yaaka kä yewwe yaakki ti.”

Macii A Minneni Ñaani?

⁴¹ An wääna Pırrıciinni yoken agene daa kä ḍülgın ye, i iken taaji Yeecüwa ogo,

⁴² “Ikee payde ogo ñaaka kä Macii? Ike a minneni yen ñaani?”

An luugi ogo, “A minneni Daawüüt.”

⁴³ An kiinne ogo, “An Daawüüt jaay kä Wääktän Joon, an Macii badde ogo ‘Mügdo yeeni,’ ina? An Daawüüt jaay ogo,

⁴⁴ “Pıṭo jaajjin Mügdo yeeni ti ogo, “cääjjä bunji birrä ti, ke ädänji yüükü ḍoocu daa kä iñi kiiḡü ti.”

⁴⁵ An naana Macii battä Daawüüt ogo, ‘Mügdo yeeni,’ ye, i a minneni yeene ogoo?”

⁴⁶ An jiik yeeke ti baati m'ana lüüt kä luunḡu ike ye. An nīnnä yaanja ti baati m'ana yore ñuwan kä tajdin ike ñuca ye.

23

Kolkolli Yiñ Lääñoni ti

¹ An Yeecüwa ṭon ke baaddoni yeeke kiinne ogo,

² “Nüütoni yek jiik ḍocin yek Joon ke Pırrıciinni yaaka nüüti jiik ḍocin yek Müüca ye.

³ Nääŋe aŋ gin'a kiinte kä ye gimgede. Aŋ ŋana ikee baadde nääŋken, iken päki aŋ batta nanŋtä.

⁴ Iken ðiigä ðürðinni pekkä, aŋ ðoocutu me ðuuggen ti, aŋ iken kä ðuuggen batta ŋäki inken cükcutü yokin ogo me yүүkkü ti.

⁵ “Iken nääŋken muure nanŋtä ogo yoorji me. Iken enit meenŋkani mäyken buggen ti a ŋuurgin cäyge giti biykälen yek meenŋka lanŋä, aŋ iken enit burunŋu tuggen a bültani bääykä.

⁶ Aŋ iken billä nanŋtä ba' eemdin ke nanŋtä ba' jon ñamme, aŋ me ñomgen ti nanŋtä ŋerrä daanmallä yen Yühüünŋi ji,

⁷ aŋ iken ŋiipŋtä me weeldük kä eemdin, aŋ bäargä me ogo, ‘Nüütoni.’

⁸ “Aŋ ŋana ikee bäarge me ogo, ‘Nüütoni,’ ikee cäygene kä Nüüto a keelok, aŋ ikee iire muuriŋaan.

⁹ Aŋ mänŋkalan ŋana bäare ŋommañ wic winni ogo, ‘Wäac,’ ikee cäygene kä Wäy a keelok a Joon, yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁰ ŋana ikee gimmelde mänŋkalan ikee bäare ogo, ‘Mügdoni,’ ikee cäygene kä Mügdo a keelok, a Macii.

¹¹ Aŋ m'ana talan waadgic ti ye, dale wääti a ŋuugulo yeenic.

¹² Aŋ m'ana ðone äärede ñaalok ye, i bi ðuukunu me iñi, aŋ m'ana ðone ðuukcede iñi ye, i bi ääränä me ñaalok.

¹³ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðoocin yek Joon ke Piriiciññi, ikee lääñoni! Ikee äntüke yen Yätkitñ Pollon jiñe üüljene me ñomgen ti, aŋ ikee kä ðuuggic batta kaaccede ti. Aŋ m'aka ŋäki kaaccidi ye, i batta bäaggede kaaccidi.

¹⁵ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðoocin yek Joon ke Piriiciññi, ikee lääñoni! Ikee atcede ircede woo wii mooye ke ŋommañ yilte kä yok men, aŋ naana men keelok yore yelle ye, i ike nanŋe päjjidi ati maccük äänke kä yew bata ikee.

¹⁶ “Jooññu ikee ti woydoni uyken yaaka jayok ogo, ‘M'ana liitto ko änanŋä ye, batta ogo ginkalan, aŋ m'ana liitto ko tiilgä änanŋä ye, i ogo ðekon ko liittäŋ yeene.’

¹⁷ Ikee uykuni bucken! A yaana wali ye ken tiilcidi, a tiilgä, halla a änanŋä yaana tiilgä laadde yok ye?

¹⁸ Aŋ ikee jaaye ogo m'ana liitto ko tambal ye batta ogo ginkalan, aŋ m'ana liitto ko äccin yaana äccidi me tambal wic ye, i ike ogo ðekon ko liittäŋji yeeke.

¹⁹ Aŋ ikee uykuni! A yaana wali ye ken tiilcidi, a äccin halla a tambal yaana äccin laadde yok ye?

²⁰ Aŋ m'ana liittä kä tambal ye, i liittä kä wakkä yaaka tambal wic yaakka muure.

²¹ Aŋ m'ana liittä kä änanŋä ye, i liittä kä ike, aŋ ke Joon yaana cäay ike ti ye.

²² Aŋ m'ana liittä kä pollon ye, i liittä kä nook yen Joon, ke Joon yaana cäay ike wic ye.

²³ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðoocin yek Joon ke Piriiciññi, ikee lääñoni! Ikee wanŋic tiiccede kä äccin caycayni, yek waak garkä yaaka kañde balkä yeekic giti ye, bata jengä kilkä, aŋ ikee gin'a tiilcidi jiik ðoocin yek Joon ti ye gäale giti, wonŋu ke ängin ŋingñ ke luggin. Yoku päjjidi wakkä yaaka tiilcidi ye, ŋana gäale giti.

²⁴ Ikee woydoni uyken! Ikee yүүñ angede yokin piitti, aŋ kalman ken lade!

²⁵ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðoocin yek Joon ke Piriiciññi, ikee lääñoni! Ikee ðon ke kooðal laade kä üntük, aŋ külok jiñe ti küümü kä ðäälkä, aŋ küümü kä jon talle ke gaannä wakkä me.

²⁶ Ikee Piriiciññi uyken, paran iijje ðon ke kooðal looke ji woo, nunŋo üntük bi latee kä woo ye.

²⁷ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ðoocin yek Joon ke Piriiciññi, ikee lääñoni! Ikee beele bata kälkä yaaka a weecin ladan, aŋ üntük üükidi woo ŋeran, aŋ gitken ti a küümon kä mä tüwin äwgen aŋ waak muure ðalan ye.

²⁸ Aŋ ikee cäänna üükede woo age mä wotku mäkkalan ti, aŋ juuggic ti a küümin kä lääñtän ke ŋäktän yen liinŋä giti jiik ðoocin.

29 “Jooññu ikee ti nüütoni jiik doocin yek Joon ke Pírriciinni, ikee láañoni! Ikee báte kálkà witken yek bātoni ke mā wotku yaaka náge ḡugin dānkā yurgic ye, an ɲeerde yokin.

30 An ikee jaaye ogo, ‘Naana yoku ikoon bilton ti nīnkā dānkā yurgo ti ye, ikoon yoko batta yoku coorron kā nāññā bāto.’

31 “An kā jiik yeekic yaakka ikee nüüte kā ḡuggic ogo ikee agje kilkā m'aka nāakono bātoni ye.

32 Ate ñomuk an waak'a ijjene dānkā yurgic ye daage.

33 Ikee kaggā! Merkā pääñdanñi! Ikee bi likce woo ogo kā yiñ yen maañ?

34 “Ina ken tuckede kā bātoni ke ɲājjoni ke nüütoni jiik doocin yek Joon yaakka. Yakkalan bi náge ḡugin kā tellā kaakkon jok, an yakkalan bi dooye daanmallā yen Yühüññi jī, an bi ñoole baan ke baan.

35 An kā yaakki jooññu bi kājä iñi ikee ti kā yimgā mā wotku muure yaaka puuktin ɲommañ wic ye, ijjidi ti kā yimgā mā wonñu Abiil ke yimgā Jakariya ti minneni Barakiya yaaka nāñje waadgā ālanñā ke tambal ti ye.

36 An ikee kiine a gütken jooññu yaanna muure bi ātä iñi kilkā yaakki ti.

Yeecüwa Nüüji kā Oorcaliim

37 “Ay! Oorcaliim, Oorcaliim, baan mooye yaana nāākā bātoni, an yibbā tüüjgi yek Joon ye, āāñki anja ɲittā muure ika tākā ogo merkā yüükü ḡuljo yokin bata aattā yaana tulge ḡulde yokin bugge ti ye, an ika batta bääggadaa!

38 Yoore ān yeenic dālkene kā Joon elan.

39 Ikee kiine, a gütken ika batta bi yoorā ɲuca ke jaaje kā ogo, ‘Nüülkin m'ana āatidi kā yāñtāñ Piṭo ye.’ ”

24

Yeecüwa Nüüti kā Düümtin Älanñā

1 An Yeecüwa kääjin woo kaal yen ālanñā jī an wāāna atee kā ye, baaddoni yeeke āatin ike ti, an ike

nüütcütü ogo, dāāmjo baññani yek ālanñā ti.

2 An luukke ogo, “Baññani yaakka muure yoodde? Ikee kiine a gütken, baati pääm yaana bi mañjānā me menen wic ye, bi düümtit giti muure.”

3 An wāāna Yeecüwa cääjjenee kā pääm yaana wiñe a jengā jeytüñni ye ti, i baaddoni yeeke āatin ike ti pääken, an ike taaji ogo, “Nüüttoon waak yaakki bi náge ḡuggen tooku? An a ɲaaka ken bi a gin'a nüüti āatin yüünü ke düüñin yuungu ye?”

4 An luugi Yeecüwa ogo, “Wanɲic tiice ɲana ikee yāāyte māñkalan.

5 Me ḡirken bi ātä kā yāñtonḡi, an jayok ogo, ‘Ika agā Macii!’ An iken me ḡirken bi malgā ɲjngin.

6 An ikee bi tiñe kā yāāñdanñi, ke jigārgā yek yāāñdanñi, an ɲana yokic cükcede, waak yaakka bāakkan daa bi nāñi ḡuggen, an batta mor a düüñin ina.

7 An ɲon yakkalan bi juwu kā yiñ ɲon yakkalan ti, an yātkitin bi juwu kā yiñ yātkitin ti. An kāñ bi wāāti ke buktuñ ɲommañ nānkā yaaka a päkkiti ye ti.

8 An yaakki muure a ijjin ti pillā yen giidā an yañkalan mor irā.

9 “An wāattan ikee bi müuke me, an nāke me ḡugin, an ikee bi putkene giti ɲon muure ogo ika.

10 An waan yaanja ti me ḡirken bi ñomgen yeljānā woo luggin ti, an bi āägā ɲatin, an bi puudu giti waadgen ti.

11 An bātoni ḡirken yaaka a yelonñi ye, bi ükü woo, an me ḡirken bi yāāygā ḡugin.

12 An kā ḡirin yen liññā giti jiik doocin, biilin yen me ḡirken bi lüy.

13 An m'ana wāāci ke düüñin ti ye, bi kāñi mākkin.

14 An Jiik Nerkā yen Yātkitin Polon jiñe bi pakā me ɲommañ wic muure, nuñko tiñge daa ɲon muure, an wāattan düüñin bi ātä.

15 “Ikee bi yuṭe ḡallā yen cüültin yaana jaayi bāto Daniyal ye, yudit külok Älanñā.” Dale m'ana päki ye ükcī giti.

16 “An wäättan dale m'aka Yühüdiya ye, lüdok pämkä witin.

17 An dale m'ana cäy daan wic ye, nana kääjidi iñi ogo ike kujje gin'a äräk baanne ye.

18 An dale m'ana yiil ji ye nana dükcidi njäk ogo ike kujdee burnu yeene.

19 An bi yaajan kä yaac määngä yaaka lacok ke yaaka niiti ye niinkä yaakca ti!

20 Mäte nunko nana nañ yeenic wäätedee a wiññäk anji ke An Jiñe Wääktän ti.

21 An pillä mooye bi nani done waan yaanja ti, yaana batta a nanon done wääna daa kä iijjin ti nommañ ye, ke tiññan. An batta bi njucci nani done nua.

22 An naana niinkä yaakca batta njüñtü me yokin ye, i baati m'ana bi üt ye, an kä jiik mä wakin yek Joon ken niinkä yaakca bi njüñge daa me yokin.

23 An naana mäjkalän ikee kiinne ogo, ‘Däämme Macii inninne,’ ke ogo, ‘iya wica,’ ye, nana ikee luggede.

24 Maciini yaaka a yelonji ke bätöni yaaka a yelonji ye bi ükü woo, an nani näänkä ke waak'a yawan ye, ogo yääji ko witin me, ke cääna m'aka a wakin kä Joon ye naana päjjodo ye.

25 Yoore, ikee nüütkenē kä yaakki i batta mor wuun dägä.

26 An naana mäjkalän ikee kiinne ogo, ‘Däämje, Macii iya luummuk,’ ye, nana ikee kaaccede woo. An naana jaajjin ogo, ‘Däämme ike inni äräk,’ ye, nana ikee luggede.

27 Bata yaana wıldin diikede kä ñomuk atee ke njäk ye, bi beelji bata äätin yen Minneni Mänbaan.

28 An nan'a cäyge gin tüwon ye, i weñgä yoken dültü wica.

Äätin Yen Minneni Mänbaan

29 “An kä deeran anji naana tiñidin yen niinkä yaakca ti düññin ye, äj bi üljä iñi,

an paan batta bi dikä

an kitäni pollon bi diimdit iñi, an teynäni yek wakkä pollon jiñe* bi bükcä.

30 “An waan yaanja ti gin'a nüüti ye, bi ükü woo pollon ji yen Minneni Mänbaan, an wäättan ton yek nommañ wiñe bi nüüjji. An iken bi yürci Minneni Mänbaan äätä curungu giti kä teynä ke maanjä yäwconde.

31 An malanji yeeke bi tuce kä iwok gültete, an m'aka wanje ye bi düülünü ti kä ñomuk ke njäk ke ñaalok ke iñi ke nänkä muure iñi pollon joy.

Gäärrä yen Kaaptä

32 “Näje nüññü gäärrä yen kaaptä yaanni ti. Naana kimke kattä iñi an gitke njimmin ye, i njäje ogo yiltuke cokolono.

33 An cääna naana ikee yuñtee waak yaakka muure ye, i nje ogo Minneni Mänbaan cokolono ti äntuke tük.

34 Ikee kiine a gitken, waak yaakka muure bi nani duuggen, i batta mor kil yaanni tüw.

35 Pollon ke Nommañ bi wiici iñi, an jiik yeeke batta bi wiici iñi.

Baati M'ana Näjjä Niinnä Yaanja ke Wuun Yaanja ye

36 “Niinnä yaanja ke wuun yaanja baati m'ana näjjä ye, cääna ke malanji yek pollon jiñe batta näjjä, a Wäy pare ken näjjä.

37 Bata wääna wäätee kä niinkä Noo ti ye, cääna bi wääti äätin Minneni Mänbaan ti.

38 An niinkä yaakca ti i mor tääl irä iken ämi an mäti, an iken dji an deygä me, ke niinnä yaana kaaccene kä Noo kuun ji ye.

39 An iken batta näjjä ginkalan ke tääl äate an iken müññe muure, an bi wääti bata äätin yen Minneni Mänbaan ti.

40 “An ook kä yew bi ñuugal yiil ji muutuk, an keelok bi koowgu me an yanjalan bi mañjanä me iñi.

* 24:29 teynäni yek wakkä pollon jiñe jiik yaakki nüüti waak pollon jiñe teyken, bata an, paan ke kirkä.

⁴¹ An määngä kä yew bi dji päämdeynä ti an keelok bi koowgu me an yankalan bi mañjanä me iñi.

⁴² “An cäyā i iki kiijjädä woo kä yaana äätin Piṭo yüünü kujjeda kä ye.

⁴³ An yaakki ookci giti naana yoku men mooye yen an najja wuun yaana wali ken bi äätete kato ye, ike yoku kiijjidi woo an an yeene batta baägge liika me giti.

⁴⁴ Ikee dale yokic age tootin wuuggu muure, Minneni Mänbaan bi ätä kä wuun yaana batta ike payde daa kä ye.

Näärrä yen Ņuugulo yaana a Lügginī ye

⁴⁵ “An a ṇaani ken a űuugulo yaana a lügginī an a najjo ye, yaana müükkünü men mooye yeene an yeene jiñe muure ye, an meken iñde waak äämkä kä wuun yaana päjjidi ye ti?

⁴⁶ Nerrä űuugulo yaana wäädänä men mooye yeene űuugal naana ike duku ye.

⁴⁷ Ikee kiine a giten men mooye űuugulo yaana bi müükke wakkä yeeke muure.

⁴⁸ An naana űuugulo yaana a yaa-jgonde an payit jone ti ogo, ‘Men mooye yeeni bi kuru,’

⁴⁹ an üccī kä giimmä űuuguloni meken an ämi an mätī ke maaddo määñji ye,

⁵⁰ i men mooye yen űuugulo yaana bi ätä kä niinnä yaana batta najje ye, ke wuun yaana batta najje ye.

⁵¹ An űuugulo yaana bi jooje kä jooññu yaajgonde, an bi dooce ke lääñoni nantä ba' iwok ke neeynä me leken.

25

Gäärrä yen Ṭulgu kä Caay

¹ “An Yätkitīn Pollon bi beelji bata ṭulgu yaaka kä caay kuññu dikoni yeeken ye an ati purjidi ke or ñääññä ye.

² Yaaka kä duuc ye a amgi an yaaka kä duuc ye a najjoni.

³ Yaaka kä duuc a amgi yaakka dikoni yeeken koowi an batta a kujin ñownä dikoni.

⁴ An yaaka kä duuc a najjoni yaakka kuññu küjbünni yek ñownä ke dikoni yeeken.

⁵ An wäana or ñääññä kuurenee ye iken muure bänñä an oodi.

⁶ An müllä kule giti iken cüki yokin yäaw ogo, ‘Yooṭe or ñääññä iya äätä! Kääje woo an paake.’

⁷ “An ṭulgu juwin ñaalok muure an dikoni yeeken tooti yokin.

⁸ An yaaka kä duuc a amgi yaakka jaajjin najjoni ti ogo, ‘Iñon ñownä yee-kic ti kä deewan dikoni yooko danña tüwok.’

⁹ “An luugi najjoni ogo, ‘U’u, yaakki ikin batta bi pääjjinin müürinaan, päjjidi ikee ate yäjoni ti an kije yek duuggic.’

¹⁰ “An wäana iken attene kä ki-jene kä ye, i or ñääññä däägin ti, an yaaka yoken agene kä tootin yaakka, kaaccene kä äräk nantä ba' ammani ñäänkä, an äntüke üülji me.

¹¹ An kä deeran anñi ṭulgu meken äätin an jayok ogo, ‘Mügdo, Mügdo, kupkoon äntüke.’

¹² “An luugi or ñääññä ogo, ‘Ikee kiine a giten, ikee kuje.’

¹³ An anñi kiijjede woo kä yaana niinnä ke wuun yen duukin yeeni kuje daa kä ye.

Gäärrä yen űuuguloni yaaka kä Ḑäk ye

¹⁴ “An ṇuca Yätkitīn Pollon jiñe a pääygon kä oon yaana ati taankalan kä utar, an űuuguloni yeeke bärkene ti an müükkene tiil yeeke wäana atee kä ye.

¹⁵ An yankalan iññe kücümgu tiil kä duuc an menen iññe kücümgu tiil kä yew, an dake iññe kücam tiil kä keelok an yankalan daa iññe kä liildin yeene. An wäattan ike attä.

¹⁶ “An yaana kuññu kücümgu tiil kä duuc ye attä an űuugulenee kä an ṇuucin ti meken kä duuc ṇuca.

¹⁷ An yaana kuññu kücümgu tiil kä yew ye, nanjin bata menen an ṇuucin ti meken kä yew ṇuca.

18 An ñuugulo yaana kuññu kücam tiil kä keelok yaanna küññü kää, an tiil men mooye yeene jikke iñi.

19 “An wääna nünkä diirene ye, i men mooye yen ñuuguloni yaakka duukin, an cääjjin iñi panña tiil ti ke iken.

20 An ñuugulo yaana a kujon kücümgu tiil kä duuc ye, äätin an ääcin ti meken kä duuc ñuca, an jaajjin ogo, ‘Men mooye, ika iñña kücümgu tiil kä duuc, an yooru, ika ääcänä ti meken kä duuc ñuca.’

21 “An kiini men mooye yeene ogo, ‘Neran kä yaac! İki ñuugulo ñerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiiñña gin deerconde, iki bi dooceni diirken gitı, äätä kaacci jon ñamme gitı yen men mooye yüünü ti.’

22 “An ike yaana a kujon kücümgu tiil kä yew ye, cääna äätin an jaajjin ogo, ‘Men mooye ika iñña kücümgu tiil kä yew an ika ääcänä ti meken kä yew ñuca.’

23 “An kiini men mooye ogo, ‘Neran kä yaac! İki ñuugulo ñerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiiñña gin deerconde, iki bi dooceni diirken gitı, äätä kaacci jon ñamme gitı yen men mooye yüünü ti.’

24 “An yaana a kujon kücam tiil kä keelok ye äätin cääna an jaajjin ogo, “Men mooye yeenı, iki ñajjeni ñuugula yüünü caran, iki itä nant’a batta agii kä piiton kä ye. An iki dütü nant’a batta agii kä mäpon kä käwkä ye.

25 An ika boonñu an ika attä an tiil yüükü jikkä iñi. Tiil yüükü ikki.’

26 “An luugi men mooye ogo, ‘İki ñuugulo yaajgonde yaana a wuñgon ye! Naana yoku ñajja ika itä nant’a batta agä piiton kä, an ika dütü nant’a batta agä mäpon kä käwkä ye,

27 tiil yeeki batta äccädä kun tiil ji ina? Yoku ika kääñña ginkalan witken ti kä deewan.’

28 “An men mooye iinjin ogo, ‘Kücam tiil koowe ñuugulo yaanna ti, an iñe m’ana cäyge kücümgu tiil kä caay yaanna.

29 An m’ana cäyge ye bi iñgä me diirken, an bi cäyge kä diräk, an m’ana

batta cäyge ye, yaaka bilti ike ti kä deewan ye, bi koojjunu me woo ike ti.

30 An ñuugulo yaana a waanji yaanni yeepe woo müllä gitı nant’a ba’ iwok ke neeynä me leken.

Nünnä Jooññu

31 “An naana Minneni Mänbaan ätä kä maanña yeene, ke malanji yeeke muure ye, ike bi cääji nook yeene yen maanña wic.

32 An ñon muure yoken bi düülünü ti ñome ti, an ike me bi kebe gitı bata yaana kaaydo käbälgä kibbe-deeda woo jüülöni gitı ye.

33 An ike käbälgä bi dooce bun birrä an jüülöni bi dooce kä bun aam.

34 “An wäätan Yätkä m’aka cäyok bun birrä ti ye bi kiine ogo, ‘Ääte, ikee yaaka age nüülkını kä Wäyo ye, kaace ti Yätkitın ti yaana tutkene kä me wääna iijjin ti nanña nommañ ye ti.

35 Ika nägana kää an ika äämngana. An ika nägana yeen an ika määtkana piik. An ika agä boorgon an ika gimgana äärgic ti.

36 An ika yori elan, an ika iinjkan. An ika yore caran, an ika waañña. An ika cäyä gangar, an ika ookka.’

37 “An bi luuku mä wotku ogo, ‘Pito, a tooku ken yoorini näki kää, an iki äämngini, an näki yeen, an iki määtkini piik?

38 An a tooku ken yoorini agii boorgon, an gimgini äärgo ti, an yorü elan, an iinjkin kä?

39 An a tooku ken agii kä raac an cääyii gangar an iki ookini kä?’

40 “An bi luuku Yätkä ogo, “İkee kiine a gitken bata yaana nängene mädgi licken ke käwgi licken ye, i nängana kä ika.’

41 “An ike bi jaajji m’aka bun aam ti ye ogo, ‘Ange yokic ika ti ikee mä tuumgin, kaace maañ yaana ke cüle a tütkinı boonjin ke menkeekenı yeeke ye ti.

42 Ika nägana kää an ika batta aga kä äämngini. An ika nägana yeen an ika batta aga kä määtkini piik.

43 Ika agä boorgon an ika batta aga kä gimgini äärgic ti. An yori elan an

ika batta aga kä iijkinä. An ika agä raac an ika cääyā gangar an ika batta aga kä ookon.’

44 “An iken cääna bi lüükci jaajji ogo, ‘Piṭo, a tooku ken yoorini näki kää ke yeen, an agii boorgon an yorü elan an agii raac an cääyā gangar an iki batta agini kä yüükkini ti?’

45 “An ike bi lüükci ogo, ‘Ikee kiine a gütken, naana ikee yaakke kä yüükkin ti mädgä licken ke käwgi licken kä deeran ye, i ikee yaakke kä yüükkin ti ika.’

46 “An mä yaackä bi atä kaaci jooññu gitä ke cüle, an mä wotku bi kaaci ti ünñu gitä ke cüle.”

26

Münñü Yeecüwa.

1 An wääna Yeecüwa danñee kä jiik yaakka muure ye, i baaddoni yeeke kiinne ogo,

2 “Näje Poñ Kaaldin Wic äätidi nñinkä yew ti ñomuk, an Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan an teljänä me ti ñaalok kaakkon jok.”

3 An duunju dänkä ke yätini yek Yühüünñi yoken düli nänṭä ba' duunjon daan küülconde yen Joon yaana battä me ogo Kayaapa ye ti.

4 An läalin pugün ogo Yeecüwa mugi ko ätkitin an nägji dok.

5 An iken jaajjin ogo, “Nana waan Poñ Kaaldin Wic ti, nunjo me lelit.”

Yeecüwa Cüji Me Yok Betani

6 An wääna Yeecüwa cäyee kä Betani paa ba' Camaan yaana a näkon kä jaan ñomuk ina ye,

7 i iin yanalan kääjin äräk ike ti ädit kuulkul pitiina yaana kiygä me kä carrä ye, an pookke Yeecüwa wiñe ti i ike cääy dārñan ti ämi.

8 An wääna yoorene daa baaddoni ye, iken piindin an jayok ogo, “Yaakki ñiyene me ina!

9 Päjjidi yoku yääji me woo kä caran tiil yoku iñi me aangä.”

10 An jiik yaakka näjji Yeecüwa an luukke ogo, “Ikee iin rüüde yok ina? Ike nänñä nääñkä nerken ika ti.

11 Ikee bi cäygene kä aangä ke ikee kamat an ikee batta bi cäygene kä ika kamat.

12 Ike pitiina yaakki pookke yori ti nanñe tutee kä jünñä yeeni.

13 Ikee kiine a gütken, nänṭä yaana päkene me Jiik Nerkä yen Joon nommañ wic muure ye, nääñka nanñi iin yaanni ye, cääna daa bi jaaygä me an payte daa me.”

Yahüüja Yeecüwa Ääkkene ñac

14 An baaddoni yaaka caay witken kä yewwe ye yaana battä me ogo Yahüüja Garyüüti ye attä duunju dänkä ti,

15 an tääccin ogo, “Ika bi iñä ñaaka naana müükkene kä ye?” An ike iñi tiilgä gälkä wanjen caykä kä däk.

16 An kä waan yaanja ti ike määjjin waan ääkkedeeda ñac.

Amma Yen Poñ Kaaldin Wic

17 An an wiñe yen Poñ Biiggi Cotku ti baaddoni äatin Yeecüwa ti an taaji ogo, “Iki takä tutkini nänṭä, yaana ämi kä amma Poñ Kaaldin Wic ye wa?”

18 An ike luukcin ogo, “Ate oon kalan ti baan ji an kiine ogo Nüüto jääyidi ogo, ‘Wuun yeeni wane cokilin, ika atä ämä amma Poñ Kaaldin Wic baannü, ke baaddoni yeeki.’ ”

19 An baaddoni jiik yaaka kiinene daa Yeecüwa ye nanñi, an tuttu amma yen Poñ Kaaldin Wic.

20 An biigin ti anñi, Yeecüwa cääjjin iñi amma ti ke baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ika.

21 An wääna ämene kä ye, Yeecüwa jaajjin ogo, “Ikee nüütke a gütken, mänkalan ikee ti ika bi ääkka ñac.”

22 An baaddoni anjin iñi kä yaac, an wäättana Yeecüwa tactä, kä kiṭuk kiṭuk ogo, “Piṭo, bi a ika?”

23 An luukke ogo, “M'ana iñko bi yirji gälñä ji ye, i a m'ana bi ika ääkka ñac ye.

24 An Minneni Mänbaan bi tüw bata yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye, an m'ana bi Minneni Mänbaan ääkke ñac ye, bi yaajan ke ike! Iñca neran nana yoku ike giidi me.”

25 An taaji Yahüüja, yaana ike bi ääkkänä njac ye ogo, “Nüüto, an bi a ika?”

An luuki Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

26 An wääna iken ämmene kä ye, Yeecüwa kuññu binjan connu an njüülkene, an winne giti an iñne baaddoni, an kiinne ogo, “Koowe ame a yori inni.”

27 An don koowne an mälcin ñaalok an iñneeda kä an jaajjin ogo, “Mätce ikee muuriiaan.

28 A yimgä yeeki ikki, a yek jiik doocin yek Joon kiccängenenen yaaka puuktin ogo kulkin näänkä yaackä yek me diirken ye.

29 Ikee kiine, Ika batta bi mätcä piik jaan yaana tulge belok bata lüütikon ye nca, anja ninnä kiconde yaana bi mätcä kä ke ikee Yätkitän Wäyo ti ye.”

30 An iken ooljin uullu an kaaccä woo ünjän pääm yaana wiñe a jengä jeytünni ye ti.

Yeecüwa Bäñ Rictän Bütürüc

31 An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee muuriiaan bi buurce woo ika ti wüürin tiññan. A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Kaaydo bi pacä an käälgä yek kaal jiñe bi gääctit giti.’

32 An naana ika juwunu ñaalok tüwnü ti ye, ikee bi yüte ti Jalil.”

33 An Bütürüc luukcin ike ti ogo, “Naana me muure iki daljini iñi ye, iki batta bi daljeni iñi.”

34 An luugi Yeecüwa ogo, “İki kiineni a giten wüürin tiññan i mor toon batta weekci ika bi reecca woo ääñkü kä däk ogo Ika kujjada.”

35 An kiini Bütürüc ogo, “Naana cääna ika tüwü ke iki ye, iki batta bi reeceni woo!” An baaddoni muure jaajjin jiik keelkä yaakka.

Yeecüwa Mäñ Jecimaani ji

36 An Yeecüwa attä ke iken nantä yaana battä me ogo Jecimaani ye, an baaddoni yeeke kiinne ogo, “Cäye winni, ika atä wica mäñ.”

37 An kuññu Bütürüc ke merkä Jabadi kä yewwe, Yaagüüp ke Yuhanna, an ike uccin kä nüüjdün an jone yaañña.

38 An kiinne ogo, “Joni nüüji kä yaac an a yaana ika tüwü ye. Wäade winni an yäwe ke ika.”

39 An wükcän woo kä deeran an düñjin iñi an mälcin, an jaajjin ogo, “Wäyo naana päjjidi ye nana ika nanjaa wääcä waañña yaana äätidi yaanni. An nana iki nääñä kä taktän yeeni, tääkcä nanja kä taktän yüünü iki.”

40 An ike dukcin baaddoni yeeke ti, an wäadene a ootin. An Bütürüc kiinne ogo, “Ikee batta cääna liite yäwe ke Ika wuun kä keelok?”

41 Yäwe an mäñ nunjo nana dimjede puuccin giti. Wäaktän tiki an gaan ken baman.

42 An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo nca an mäñ ogo, “Wäyo naana waañña yaanni batta a angini yok ye, i daa waaja an dalä taktän yüünü nanji done.

43 An wääna duukenee kä iken ti nca ye, i kañne a ootin wangin a pekin iñi kä ninnä.

44 An daljene iñi nca an attä an mäñ äänke kä däk an jaay jiik keelkä.

45 An ike äätin baaddoni yeeke ti an kiinne ogo, “Cumje ootene an yüke. An yooore wuun däägin an Minneni Mänbaan müükkä me mä yaackä inken ti.

46 Juwe an atin! Yooore, aagdo njac yeeni inni!”

Yeecüwa Mügi Me

47 An wääna Yeecüwa iñjedee kä jaayee ye, Yahüüja yaana a baaddo ke meken yaaka kä caay witken kä yew ina äätin ke ton diirken kä gaadalli ke läcängä tuuji kä duunku dängkä ke yatini yek me.

48 An iken a iñgin kä aagdo njac Yahüüja gin'a nüüti ye, ogo, “M'ana bi njibä ye, ken a ike, i müge.”

49 An kä deeran anji ike äätin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, “Ogook, Nüüto?” An njimme kä jone.

50 An kiini Yeecüwa ogo, “Muukondi nanja gin'a umgini tääkä nanja ye.” An iken äätin an Yeecüwa mügi.

⁵¹ An baaddo yen Yeecüwa yankalan gaadal yeene wuudene woo, an kingon yen duungon daan küülconde tocce gitkin woo.

⁵² An kiini Yeecüwa ogo, “Gaadal yüünü duukci ätte ji. M'aka ñuugal kä gaadal ye bi tüwok kä gaadal.

⁵³ İki batta njäjä ogo ika liilco ñujjoo Wäyo ti, an ike tucu malanji yeeke kä birañ an ika tiica.

⁵⁴ An yaakki bääkkan daa bi nanji duuggen dääkit yaaka jaayi Meenka jiik Joon ye.”

⁵⁵ An Yeecüwa ton kiinne ogo, “İka agä maddok yaajgonde ina ääte kä gaadalli ke läcängä ogo mügjada ko yaanna? Nüinkä muure İka cäaynä kaal yen anlanña yen Joon ji an İka batta mügda ina?

⁵⁶ An yaakki muure nanña duuggen dääkit yaaka peri bätöni Meenka Jiik Joon ji ye.” An baaddoni muure ike dalji iñi an buurcin woo.

Yeecüwa Iji Me Nantä Joonñu Kayaapa ti

⁵⁷ An m'aka müügün Yeecüwa ye ike iji Kayaapa ti yaana a duungon daan küülconde ye ti, nant'a dülte kä nüütöni jiik doocin yek Joon ke yätini yoken ye.

⁵⁸ İ baattä Bütürüc kä utar anña nantä ba' duungon daan küülconde an ike kaaccä ti an cääjgin iñi ke tiiconi, däämi düüñin nääñkä.

⁵⁹ An duunku dänkä ke gütoni muure Yeecüwa määkäätä dok m'aka jaajji kä yelkitin ike ti, nunjo näke daa kä dok ye.

⁶⁰ An me diirken äätin jayok kä yelkitin ike ti. An gütoni batta a känin jiik'a päjjidi näke daa kä dok ye. An wäattan me kä yewwe äätin

⁶¹ an jaajjin ogo, “Oon yaanni jaay ogo, ‘İka liitä anlanña yen Joon düümü giti an nocu koru nüinkä kä däk.’”

⁶² An duungon daan küülconde yuttu ñaalok an jaajjin Yeecüwa ti ogo, “İki batta cäygini kä luukcin yaana jaajjidii kä cingä yaana üünjidi iki ti yaanna?”

⁶³ An Yeecüwa daa a tiñjini iñi. An kiini duungon daan küülconde nca ogo, “Kä yäntän Joon yaana a üdon ye, iki dooceni liittäñ giti, nüütöon naana iki agä Macii Minneni yen Joon ye.

⁶⁴ An kiini Yeecüwa ogo, “İki jaa-jjini. An ikee kiine, kä waan yaanni ti ke ñomuk Minneni Mänbaan bi yoore cäay nantä teynä bun birra yen Joon ti, an bi ätä kä curungu yek Pollon.”

⁶⁵ An duungon daan küülconde burnu yeene jeññe giti kä piinkä an jaajjin ogo, ‘Oon yaanni jaay ina anji düüci ogo iken iiro ke Joon! İkiñ tükün mä yutin ina nca? An tiññe kiirkä yeeke muure.

⁶⁶ An ikee payde ogo ncaaka?”

An iken luukcin ogo, “İke päjjidi tüw.”

⁶⁷ An nüülgü ñomgin kä ñaangä an giibi kä inken an yakkalanji ike määbi täñkin, i agene kümgon wangin.’

⁶⁸ An kiintä ogo, “Macii, nüütöon naana iki agä bätö ye, iki jebini kä nani?”

Bütürüc Yeecüwa Reece Woo

⁶⁹ An Bütürüc cäay woo üntük. An tuulle yaana ñuugal ye äätin an ike kiini ogo, “İki cääna ke Yeecüwa yen mä Jaliil.”

⁷⁰ An Bütürüc riccin woo me ñomgen ti muure. An jaajjin ogo, “Batta njäjä iki jaayä ogo ncaaka.”

⁷¹ An wäana ike attee kä äntüke yen kaal ti kä cokal ye, yooti tuulle yaana ñuugal ye yankalan nca, an m'aka yudok gunne ti ye kiinne ogo, “Oon yaanni ke Yeecüwa yen mä Naacira.”

⁷² An nca ike riccin woo kä liittäñ an jaajjin ogo, “Oon yaanna kuju.”

⁷³ An kä deeran anji m'aka yudok wica ye äätin Bütürüc ti an kiine ogo, “İki bääkkan daa ke iken, jiik yüükü muure nüüti iki agä män Jaliil.”

⁷⁴ An ike jujjin kä tuummu done an liitkede ogo, “Oon yaanna kuju.” An kä deeran anji toon weekcin.

⁷⁵ An Bütürüc päjjin jiik'a jaayi Yeecüwa ye ogo, “İ toon batta mor weekci iki ika bi reecca woo äänkü

kä däk.” An Bütürüc kaaccä woo an weenjä kä yaac.

27

Yeecüwa Icki Me Biilaatuc

¹ An wääna tinnäwic anji ye, duunku dänkä ke yätini yek Yühüünni nänjä wan teyne ogo nääkii ko Yeecüwa.

² An diigi an iji müükki mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan.

Yahüüja Done Maaññe

³ An wääna Yahüüja yaana ike ääkki näc ina njicce Yeecüwa jooce daa me ke tüwnü ti ye, ike jone lüüjji an ti ilgä gälkä yaaka caykä kä däk yaakka duukkene duunku dänkä ke yätini.

⁴ An jaajjin ogo, “Ika nänjä nänjä yaackä kä ääkin näc m'ana done ladan ye.”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon piilgon naaka? Yaanna a iki ti.”

⁵ An Yahüüja tiilgä gälkä yibjene iñi kaal yen anlanä yen Joon ji, an kaaccä woo an done maaññe.

⁶ An duunku dänkä yakkalan tiil koowi an jaajjin ogo, “Batta päjjidi doocin tuññu anlanä ji i a tiil yek yimgä anji.

⁷ An iken duccin jiik an tiil kiññene yiil äjo ogo wäato ogo, nantä jingä boorgu.

⁸ An ken ina ke tiññan yiil yaanna batte daa me ogo, Yiil Yimgä yaanna.

⁹ Yaakki dääkit barrä yen bato İrmia ogo,

“Iken kuññu tiilgä gälkä caykä kä däk, a äccin yaana doocete daa kä mä Icärayiil ye.

¹⁰ An kiññene yiil äjo, bata yaana iingana kä Piṭo ye.”

Yeecüwa Yuuttu Biilaatuc Ñome ti

¹¹ An Yeecüwa yuuttu mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan ñome ti, an taaji mügdo ogo, “İki agä yatkä yen Yühüünni?”

An luugi Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

¹² An wääna kakkene daa wic duunku dänkä ke yätini yek Yühüünni ye, i ike batta a lüükini.

¹³ An taaji Biilaatuc ogo, “İki batta tinä kakkinni witkin yaaka üñütü me iki ti yaakka?”

¹⁴ An batta agee kä luukon kä jikkalan, an mügdo wiñe diiktin.

¹⁵ An yuungu muure ti Poñ Kaaldin Wic ti, mügdo yen mä Ruumaan äkkidi men kä keelok yaana cäy gangar ji an wakä ṭon ye.

¹⁶ An waan yaanja ti iken cäygene mänkalan gangar ji njänä batta me ogo Barabaac.

¹⁷ An wääna mäbaan yoken dülene daa kä ye, i iken taaji Biilaatuc ogo, “A naani ken ṭäkke äkke kä, Barabaac halla Yeecüwa yaana batta me ogo Macii ye?”

¹⁸ An njäje iken Yeecüwa müukkene daa kä puutin.

¹⁹ An wääna Biilaatuc cäyee kä nook yen jooññu wic ti ye, tucki iñe jiik an kiinne ogo, “M'ana done ladan yaanna daläbu. Ika wäaccä läaggä kä yaac wiirñi tiññan kä ike.”

²⁰ An duunku dänkä ke yätini ṭon iiri ogo ñujjo Barabaac ken äkke an Yeecüwa ken nägji dok.

²¹ An Biilaatuc ṭon taaññe ogo, “Yaaka kä yewwe yaakki ti wali yaana äkke kä ye?”

An ṭon luukcin ogo, “Barabaac!”

²² An tääcki ti Biilaatuc ogo, “An Yeecüwa yaana batta me ogo Macii ye ken nanä ogoo?”

An ṭon muure luukcin ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

²³ An tääcki ti Biilaatuc ogo, “Ina, a yiñ yaana wali ye ken nanje?”

An iken üüttin kä yäaw ṭetan ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

Biilaatuc Yeecüwa iññe me ogo Ṭeljii me ti Kaakkon jok

²⁴ An wääna yoorene daa Biilaatuc ike batta kändee kä waan, an a büültin ken talit ye, i ike kuññu piik an inke lookke woo me ñomgen ti, an jaajjin ogo, “Ika doni ladan kä yimgä oon yaanna. Yaanna a nänjä yeekic!”

²⁵ An me muure luukcin ogo, “Dalä yimgä yeeke a ikoon ti ke merkä yooko ti!”

26 An Barabaac äkkeneeda. An iinjin ogo Yeecüwa dooyji me, an müükkene kääygä mä Ruumaan ogo telji ti kaakkon jok.

Kääygä Yeecüwa Niyge Yok

27 An kääygä yek mügdo Biilaatuc Yeecüwa koowi, an iji wiñ yeenen ti, an kun yen kääygä düüli ti muure ike ti.

28 An burnu yeene güüdi woo, an iinji burnu beel bata yen yätkä.

29 An turki tarbuc eemdin yen küügü an iinkene daa wiñe ti, an ducki lacan inte birrä ti an dünjän iñi ñome ti an ñiyene yok an kiintä ogo, “Ogook? Yätkä yen Yühüünñi!”

30 An nüülki yokin ñaangä, an lacan koowi an jebene daa kä wiñe ti.

31 An wääna ñiynene kä yok ye, i güüdi yokin woo an iinji burunju yeeke an koowi iji woo telcätä ti kaakkon jok.

Teljin ti Yeecüwa Kaakkon jok

32 An wääna kaaccene kä woo ye, i iken purjin ke oon yanjalan yen mä Giirawaan, battä me ogo Camaan, an iiri kääygä ogo kaakkon Yeecüwa koowje äddee.

33 An iken dakkä ti nantä yaana battä me ogo Kulukuuta ye, an anan ogo nantä yen äwnä men wiñe.

34 An ike iñi määk a ñukin kä kalkale an wääna näkkeneeda kä ye, ike yaakkä kä maannä.

35 An wääna ike teljene daa ti kaakkon jok ye, iken burunju yeeke nüüli giti an nanji kä jaan.

36 An iken cääjgin iñi an ike tiicä.

37 An wiñe ti iken duccin jiik pergin yek cingä yaana ünjidi ike ti ye jayok ogo, “A Yeecüwa inni, Yätkä yen Yühüünñi.”

38 An ñagatni yakkalan kä yewwe teli me ke ike, keelok kä bun birrä ti an yanjalan kä bun aam ti.

39 An m'aka kaajit ye yawok kiirä witken bergä kä ñäay,

40 an jayok ogo, “İki yaana jaayä ogo anlanñä yen Joon düümjey giti, an nuca korjey nüñkä ko dak ye! Donju

mäkkä! Kääjä iñi kaakkon jok naana iki agä Minneni Joon a gütken ye.”

41 An cääna duunju dänkä ke nüütoni jiik doocin yek Joon ke yätini ike ñiyge yok kiintä ogo,

42 “İke mäkkalan manje, an done batta lüilde kä mäkkin! Naana ike a yätkä yen mä İcärayil ye, dale käjä iñi kaakkon jok tiññaanji, an ikoon bi luggon kä ike.

43 İke lüggidi kä Joon an dale Joon ike mäkkänä tiññaanji naana ike takkänä ye, kä yaana jaayee kä ogo ike agje Minneni Joon ye.”

44 An cääna ñagatni yaaka a teljini ti ke ike kaakkonni jugin ye, ike kirgä cääna kä jiik keelkä.

Tüwnü yen Yeecüwa

45 An wääna an yuuttee teejjük ye i müllä nommañ äätte wic muure ke naje wuuggu kä dak.

46 An wääna wuun dak ti ye, Yeecüwa yaajjin kä yäaw mooye an jaajjin ogo, “İli, İli, lama cabaktaani?” An anan ogo, “Joon yeeni, Joon yeeni, ika daldaabu ina?”

47 An wääna mäkkalan yuddene kä wica an tiinjene kä anan ye, i iken jaajjin ogo, “İke bäärä bato İliya.”

48 Yanjalan iken ti lüünñü an untal küümgene kä määk peñkä an doocce lacan ti an läjgeneeda ogo maadje.

49 An meken jaajjin ogo, “Dalä bu pare tika, yoorin naana İliya bi ätä ike mäkkänä ye.”

50 An Yeecüwa yaajjin nuca kä yäaw mooye an wääktän yeene doocce.

51 An kä deeran anji burnu yaana a daanjini anlanñä ti ye, jeññä giti äänke kä yewwe bäätin iñi kä ñaalonju ke iñi, an nommañ buccin an daranji bääktin.

52 An kälkä witken kupkin, an me diirken yek Joon yaaka a tüwin ye, juwin ñaalok.

53 An iken kääjin woo kälkä giti, i danja Yeecüwa a jüwini, an iken attä baan mooye lanñä ji Oorcaliim an yoken nüütki woo me diirken.

54 An wääna duunjon kääygä yen mä Ruumaan ke kääygä yaaka ke ike

däämene Yeecüwa an yuttene bucin nommañ ke waak'a nänjä duuggen ye, iken bojgin kä yaac an jaajjin ogo, “A gütken ike a Minneni yen Joon!”

⁵⁵ An wica määngä diirken yakkalan däämmidi kä utar, a yaaka Yeecüwa bäädanä kä Jaliil an nuugulunu ye.

⁵⁶ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina bilti ke iken ke Märiyam yaana a Yaagüüp ke Yuucip meen ina ke merkälen Jabadi meen.

Jijjä yen Yeecüwa

⁵⁷ An wäana biigin ti däägenee ye, oon yakkalan a ceeggon äätin ätä Raama battä me ogo Yuucip, an ike cääna a baaddo yen Yeecüwa.

⁵⁸ An ike attä Biilaatuc ti, an ñujjin ogo Yeecüwa gaane, an Biilaatuc iinj in ogo iñjida ko me.

⁵⁹ An gaane koowi Yuucip, an paarre yok kä burnu kiconde yen jijjä me.

⁶⁰ An maatte kääł yeene kiconde ji, yaana agee kä küüñgon pääm ti bata tuumponje ye. An pääm düljene ti kääł tük an attä.

⁶¹ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yakkalan bilti wica cäyok ñomgen agene tukin ti kääł wic.

Tiññä yen Kääł Wiñe

⁶² An niinnä yaana äätidi Äñ Jiñe Wääktän ti ye, duunku dänkä ke Pirriciinni attä yoken duli Biilaatuc ñome ti.

⁶³ An jaajjin ogo, “Mügdo, ikoon paydon wäana maldon ñingän yaanja mor agee kä üdon kä ye, jaajjin ogo, ‘Ika bi juwu ñaalok niinkä kä däk tüwnü ti.’

⁶⁴ An iinjä dalä kääł wiñe tiicä me ke niinnä däk ti. Nunodo baaddoni yeeke äätidi an gaane kaltä, an me kiintä ogo, ‘Juwono tüwnü ti.’ An anan yelkitin yaana düüñin ti ye, bi yaajan kä yaana iijjin ti ye.”

⁶⁵ An iken luugi Biilaatuc ogo, “Kuje tiiconi an ate naje tiññä bata yaana liilde ye.

⁶⁶ An iken attä an kääł wiñe nänji tiññä, an üülji kä pääm an märki gin'a njicte daa kä ye, an duccin tiiconi.

28

Juwin Yeecüwa Tüwnü ti

¹ An tinnä wic yen iijjin ti niinnä ñatükel ti, Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yakkalan attä ükcidi kääł wiñe.

² An kä deeran anji nommañ bucin kä yaac kä yaana malak yen Piño kääjenee iñi pollon ji ye, an äätin an pääm düljene woo, an cääjene kä wic.

³ An biilke beel bata wildin, an burungu yeeke bowan bata aak.

⁴ An tiiconi bojgin kä yaac an yoken tiicin kä liin ke beeljene bata mä tüwin.

⁵ An malak määngä kiinne ogo, “Nana ikee booje, ñajjä ikee määje Yeecüwa yaana telji me ti kaakkon jok ina.

⁶ Ike batta a winni ike juwin ñaalok tüwnü ti, bata yaana jaajjenee kä ye. Ääte nantä yaana niinee kä ye yooje.

⁷ Ate kä biran, an baaddoni yeeke kiine ogo, ‘Ike juwono ñaalok tüwnü ti, an bilto ti ato ñomgic ti Jaliil. An ike bi yoorje wica.’ Yaaka nüütkenä kä yaakki payde.”

⁸ An määngä kääł wiñe dalji iñi kä biran kä liin, i a küümän kä jon ñamme mooye, an lüdgän baaddoni yeeke nüütikutü.

⁹ An kä deeran anji, Yeecüwa purjene kä an kiinne ogo, “Ogook?” An iken wükcin ti ike ti an tabi kiigän kä maanjä.

¹⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Nana ikee booje. Ate an mädgo nüütke ogo ato Jaliil, an ika bi yoorjada wica.”

Jiik Pakin yek Tiiconi

¹¹ An wäana määngä äätene kä päy ji ye, i tiiconi yakkalan attä baan ji, an duunku dänkä yek Joon päkki kä waak'a nänjä duuggen ye muure.

¹² An wäana duunku dänkä purjene ke yätini ye, i iken läalin pugin, an kääygä iñi tiil kä diräk.

¹³ An kiini ogo, “Jaaye ogo baaddoni yeeke ken äätono ko müllä i ikee agje ootin, an gaane kallii.

¹⁴ An naana mügdo yaakki tiinje ye, i ikoon bi yuuton ñaalok kä ikee nunjo ñana kaaccede kä tiñidın giti.”

¹⁵ An kääygä tiil koowi, an iken nänjin bata yaana daa kiinene daa kä duunjo dänkä yek Joon ye. An jiik yaakki piirjin woo Yühüünñi ti ke tiññan.

Ñuugula Yäwconde

¹⁶ An baaddoni yaaka kä caay wiñen kä keelok ye attä Jaliil, pääm yaana nüütkenne daa Yeecüwa ogo atci ko ye ti.

¹⁷ An wääna ike yoorene daa kä ye, ike maanji an yakkalan juuggen riijin.

¹⁸ An Yeecüwa äätin iken ti, an jaa-jjin ogo, “Mügdin yen pollon jiñe ke mügdin yen ñommañ wiñe, iñana kä Joon muure.

¹⁹ An wäattan ate an näñe baaddoni ton ti muure, an iken büüle kä yäntän Wäy ke Minneni ke Wäaktän Lañña yen Joon.

²⁰ An iken nüude dale tinjit wakkä muure yaaka iingene kä ye. An wina ika bi ke ikee kamat ke düünin yen yuungu ti.”